

21. Програми та правила проведення фінансового моніторингу

21.1. Загальні вимоги стосовно програм та правил проведення фінансового моніторингу

Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон) встановлені наступні вимоги стосовно внутрішніх документів суб'єктів первинного фінансового моніторингу, а саме:

- ❖ суб'єкт первинного фінансового моніторингу з урахуванням вимог законодавства, нормативно-правових актів Держфінмоніторингу України та інших суб'єктів державного фінансового моніторингу встановлює правила, розробляє програми проведення фінансового моніторингу;
- ❖ суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати розроблення та постійне оновлення правил, програм проведення фінансового моніторингу з урахуванням вимог законодавства;
- ❖ до повноважень відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу належить організація розроблення та подання на затвердження, а також запровадження, виконання правил внутрішнього фінансового моніторингу та програм здійснення фінансового моніторингу;
- ❖ відповідальний працівник зобов'язаний не рідше одного разу на місяць інформувати у письмовій формі керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу і зобов'язаний про заходи, вжиті, зокрема, для розроблення та постійного оновлення правил і програм проведення фінансового моніторингу з урахуванням вимог законодавства.

Крім того, Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» встановлено, що відповідні суб'єкти державного фінансового моніторингу, які здійснюють державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів за відповідними суб'єктами первинного фінансового моніторингу зобов'язані:

- ❖ вимагати від суб'єктів первинного фінансового моніторингу виконання вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а в разі виявлення порушень вимог законодавства вживати заходів, передбачених законом;
- ❖ забезпечувати надання методологічної, методичної та іншої допомоги суб'єктам первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- ❖ здійснювати регулювання та нагляд з урахуванням політики, процедур та систем контролю, оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму з метою визначення відповідності заходів, що здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, та зменшення ризиків під час діяльності таких суб'єктів у цій сфері.

Далі будуть наведені додаткові та більш детальні вимоги до встановлення правил та розробки програми проведення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, визначені відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу.

21.1.1. Загальні вимоги стосовно програм та правил проведення фінансового моніторингу встановлені НКЦПФР

Вказані вимоги законодавства до правил та програм проведення фінансового моніторингу для професійних учасників ринку цінних паперів затверджені рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів» та полягають у наступному:

- правила проведення фінансового моніторингу (далі - Правила) являють собою окремий єдиний внутрішній документ суб'єкта первинного фінансового моніторингу, який визначає порядок та умови

проведення заходів, спрямованих на недопущення використання суб'єкта первинного фінансового моніторингу і його відокремлених підрозділів для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;

- Правила визначають процедуру реалізації обов'язкового фінансового моніторингу та внутрішнього фінансового моніторингу;
- Правила охоплюють усі види професійної діяльності на фондовому ринку відповідно до отриманої ліцензії;
- програма проведення фінансового моніторингу (далі – Програма) являє собою окремий внутрішній документ суб'єкта первинного фінансового моніторингу, який містить план організаційних заходів для запровадження фінансового моніторингу;
- Правила і Програма розробляються відповідальним працівником з урахуванням вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму і міжнародних стандартів у цій сфері та затверджуються керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу або особою, яка виконує його обов'язки;
- Правила і Програма розробляються з урахуванням видів професійної діяльності на фондовому ринку відповідно до отриманої ліцензії;
- Правила і Програма затверджуються суб'єктом первинного фінансового моніторингу не пізніше дня проведення першої фінансової операції;
- строк, на який складаються Правила і Програма, визначається виходячи з реальних потреб суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- Правила і Програма є документами з обмеженим доступом;
- порядок ознайомлення, користування і зберігання цих документів (в тому числі електронних копій), категорії персоналу, органи і підрозділи внутрішнього контролю, які мають право доступу до цих документів, визначаються порядком доступу до Правил і Програми;
- порядок доступу до Правил і Програми являє собою окремий документ, який розробляється відповідальним працівником та затверджується керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу або особою, яка виконує його обов'язки;
- працівники суб'єкта первинного фінансового моніторингу повинні дотримуватись Правил та Програми проведення фінансового моніторингу;
- працівники суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що задіяні у проведенні фінансового моніторингу, згідно з порядком доступу до Правил і Програм ознайомлюються з Правилами та Програмою, що підтверджується підписами.

Приклад такого внутрішнього документу, який встановлює порядку доступу до Правил і Програм для професійних учасників ринку цінних паперів наведений далі.

Однак, при затвердженні цього порядку доступу до Правил і Програм необхідно враховувати не тільки вимоги всього раніше наведеного у цьому та інших розділах законодавства, але й особливості та специфіку діяльності, установчі документи, штатний розклад, посадові обов'язки працівників та організаційну структуру суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Також необхідно враховувати, що суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен у цьому порядку доступу до Правил і Програм самостійно встановлювати процедури, передбачені законодавством, але не описані в ньому, наприклад, в якому порядку і коли саме підтверджується підписами працівників факт ознайомлення з Правилами та Програмою, як саме буде визначено порядок доступу, користування, зберігання, органи і підрозділи внутрішнього контролю, які мають право доступу до Правил і Програм, категорії персоналу.

21.1.2. *Приклад порядку доступу до програм та правил проведення фінансового моніторингу для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, за діяльністю яких здійснює нагляд НКЦПФР*

«Затверджено»
 Генеральний директор
 ТОВ «Зберігач цінних паперів»
 _____ Іванов І.І.
 «__» _____ 201__

ПОРЯДОК

доступу до Правил і Програми в Товаристві з обмеженою відповідальністю «Зберігач цінних паперів»

Цей Порядок доступу до Правил і Програми (далі - Порядок) являє собою окремий внутрішній документ Товариства з обмеженою відповідальністю «Зберігач цінних паперів» (далі - ЗЦ або установа) що діє на підставі ліцензії (дозволу) Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, а саме - депозитарна діяльність зберігача (вказати види діяльності та реквізити з ліцензій) та визначає порядок ознайомлення, користування і зберігання (в тому числі електронних копій) Правил проведення фінансового моніторингу (далі – Правила) та Програми проведення фінансового моніторингу (далі – Програма), категорії персоналу, органи і підрозділи внутрішнього контролю, які мають право доступу до цих документів та цього Порядку.

Порядок розроблено з урахуванням вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон), інших законів України, що регулюють діяльність суб'єктів фінансового моніторингу, а також нормативно-правових актів Держфінмоніторингу України, Кабінету Міністрів України та НКЦПФР, прийнятих на виконання Закону.

Особи, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу з урахуванням їх функціональних обов'язків передбачених посадовими інструкціями (далі – відповідні працівники) повинні дотримуватись положень Порядку.

Правила і Програма є документами з обмеженим доступом.

Порядок ознайомлення, користування і зберігання цих документів (в тому числі електронних копій), категорії персоналу, органи і підрозділи внутрішнього контролю, які мають право доступу до цих документів, визначаються цим Порядком.

Всі працівники установи поділяються на три категорії:

- до першої категорії включаються працівники установи, що здійснюють або забезпечують здійснення фінансових операцій та які мають доступ або причетні до передачі інформації, що надається Держфінмоніторингу України, а також факту її надання (перелік посад, які займають ці працівники додається до цього Порядку), а також особи, що здійснюють внутрішній контроль;
- до другої категорії включаються працівники установи, що здійснюють або забезпечують здійснення фінансових операцій та які задіяні у проведенні заходів з фінансового моніторингу установи, але, які не мають доступ або не причетні до передачі інформації, що надається Держфінмоніторингу України (перелік посад, які займають ці працівники додається до цього Порядку);
- до третьої категорії включаються всі інші працівники установи.

Всі працівники установи, що відносяться до першої та другої категорії зобов'язані ознайомитися з цим Порядком, Правилами та Програмою. Ознайомлення працівників з цим Порядком, Правилами та Програмою проводиться не рідше одного разу на протязі календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін у цей Порядок та/або Правила та/або Програму.

Всі працівники (особи), що ознайомились з цим Порядком, Правилами та Програмою повинні підтвердити це своїм підписом на Програмі навчання з питань фінансового моніторингу з зазначенням дати.

Всім працівникам установи (особам), які ознайомились з Правилами та Програмою, Порядком (або змінами внесеними до цих внутрішніх документів), з метою запобігання розголошенню інформації з питань фінансового моніторингу, забороняється розголошувати їх зміст ні в межах установи, ні за її межами, крім випадків передбачених чинним законодавством України. Виняток становлять додатки

до Правил, які призначені для заповнення клієнтами установи чи містять положення оприлюднених нормативно-правових актів або інформацію розміщену на загальнодоступних веб-сайтах мережі інтернет.

Працівник установи, відповідальний за проведення фінансового моніторингу (далі – відповідальний працівник) забезпечує зберігання оригіналів Порядку, Правил та Програми. Відповідальний працівник зберігає вказані документи (та документи якими вносяться зміни до цих внутрішніх документів) у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Створення паперових чи електронних копій затверджених Порядку, Правил та Програми не допускається, крім випадків прямо передбачених законодавством, та з метою проведення ознайомлення під час проведення освітньо-практичних заходів відповідних категорій працівників установи (у разі наявності, копії зберігаються відповідальним працівником у порядку визначеному для оригіналів).

Установа зобов'язана надавати Порядок, Правила та Програму (або їх копії) повноважним представникам НКЦПФР, на їх письмову вимогу, що діють у відповідності до Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Порядок контролю):

- на підставі врученого керівнику установи (особі, яка виконує його обов'язки) Доручення на проведення планової/позапланової перевірки (додаток 1 до Порядку контролю) у порядку та у випадках передбачених Порядком контролю;
- на підставі одержаного Запиту (додаток 10 до Порядку контролю) з вимогою подання відповідних документів або інформації, що міститься в них, необхідних для перевірки фактів порушення установою вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму у порядку та у випадках передбачених Порядком контролю.

Доступ до Порядку, Правил та Програм в електронному вигляді або на паперових носіях іншим особам, які не віднесені до першої та другої категорії працівників відповідно до Порядку, надається виключно з дозволу керівника установи та у випадках передбачених законодавством України.

Строк, на який складений цей Порядок, встановлено до настання змін чинного законодавства, яке стосується вимог до Порядку, або до нього можуть уноситися зміни шляхом затвердження керівником установи, за поданням відповідального працівника.

Даний Порядок набирає чинності з моменту його затвердження Генеральним директором та є обов'язковим для виконання всіма працівниками ЗЦ, що відносяться до першої та другої категорії.

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу
ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____

21.2. Вимоги до змісту програм проведення фінансового моніторингу

21.2.1. Вимоги до змісту програм проведення фінансового моніторингу, встановлені НКЦПФР

Вимоги законодавства до змісту програм проведення фінансового моніторингу затверджені рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів», згідно якого програма проведення фінансового моніторингу (далі – Програма) містить такі заходи з термінами (строками) їх виконання та визначенням осіб, що відповідають за їх виконання:

- ❖ призначення відповідального працівника та визначення його повноважень;
- ❖ призначення працівника, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника;
- ❖ розробка внутрішньої системи фінансового моніторингу суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

- ❖ розробка правил та порядку доступу до Правил і Програми;
- ❖ розробка посадових інструкцій відповідального працівника та інших працівників, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу;
- ❖ постановка на облік та подання змін в інформації про суб'єкта первинного фінансового моніторингу Держфінмоніторингу України;
- ❖ розробка та перегляд критеріїв ризику;
- ❖ ознайомлення персоналу з Правилами та Програмою;
- ❖ попередження персоналу про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- ❖ внутрішні перевірки діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- ❖ внесення змін до Правил і Програми;
- ❖ підготовка персоналу (працівників) до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу.

Приклад такого внутрішнього документу, Програми проведення фінансового моніторингу для професійних учасників ринку цінних паперів наведений далі.

Однак, при затвердженні Програми проведення фінансового моніторингу необхідно враховувати не тільки вимоги всього раніше наведеного у цьому та інших розділах законодавства, але й особливості та специфіку діяльності, установчі документи, штатний розклад, посадові обов'язки працівників та організаційну структуру суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Також необхідно враховувати, що суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен у цій Програмі проведення фінансового моніторингу самостійно встановлювати процедури, передбачені законодавством, але не описані в ньому, наприклад, розробка внутрішньої системи фінансового моніторингу, як саме і коли проводиться попередження персоналу про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, проводиться підготовка персоналу (працівників) до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, тощо.

21.2.2. *Приклад програми проведення фінансового моніторингу для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, за діяльністю яких здійснює нагляд НКЦПФР*

«Затверджено»
 Генеральний директор
 ТОВ «Компанія з управління активами «КУА»
 _____ Іванов І.І.
 «__» _____ 201__

ПРОГРАМА
проведення фінансового моніторингу в Товаристві з обмеженою відповідальністю
«Компанія з управління активами «КУА»

Ця Програма проведення фінансового моніторингу (далі – Програма) являє собою окремий внутрішній документ Товариства з обмеженою відповідальністю «Компанія з управління активами «КУА» (далі – КУА або установа) що діє у якості суб'єкта первинного фінансового моніторингу на підставі ліцензії Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, а саме діяльності з управління активами інституційних

інвесторів інститутів спільного інвестування (далі – ІСІ) та діяльності з управління активами пенсійних фондів (далі – ПФ) (вказати види діяльності та реквізити з ліцензій) та містить план організаційних заходів для запровадження фінансового моніторингу, в тому числі розробки Правил проведення фінансового моніторингу (далі - Правила) та Порядку доступу до Правил і Програми (далі – Порядок).

Програма розроблена з урахуванням вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон), інших законів України, що регулюють діяльність суб'єктів фінансового моніторингу, а також нормативно-правових актів Держфінмоніторингу України, Кабінету Міністрів України та НКЦПФР, прийнятих на виконання Закону.

Працівники установи, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу з урахуванням їх функціональних обов'язків передбачених посадовими інструкціями (далі – відповідні працівники) повинні дотримуватись Програми проведення фінансового моніторингу.

Програма містить наведені далі заходи з термінами (строками) їх виконання та визначенням осіб, що відповідають за їх виконання.

Вказані у програмі працівники відповідальні за окремі заходи постійно забезпечують виконання вказаних заходів з урахуванням термінів (строків) передбачених законодавством та наведених у окремих розділах Правил, Порядку та у цій Програмі, а також у терміни (строки), які у випадках передбачених законодавством можуть встановлюватись окремими наказами керівника установи.

Відповідальний за контроль виконання заходів передбачених цією програмою керівник установи.

У корпоративних інвестиційних фондах організація та проведення первинного фінансового моніторингу здійснюються компанією з управління активами інститутів спільного інвестування.

1. Розробка внутрішньої системи фінансового моніторингу суб'єкта первинного фінансового моніторингу

Внутрішня система фінансового моніторингу установи складається з трьох рівнів – першого, другого та третього.

Перший рівень – здійснення фінансового моніторингу працівниками установи, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Другий рівень – здійснення фінансового моніторингу працівником установи, відповідальним за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), в межах його компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та виконання вимог чинного законодавства України з питань запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та забезпечення надання Держфінмоніторингу України та правоохоронним органам інформації про фінансові операції у порядку та у випадках визначених законодавством України.

Третій рівень – затвердження керівником установи необхідних внутрішніх документів установи, створення умов працівникам установи з метою забезпечення проведення фінансового моніторингу у відповідності до Правил та Програми, здійснення контролю за належним виконання працівниками установи вимог законодавства України з питань запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Розробляє та описує внутрішню систему у складі Правил відповідальний працівник.

Відповідальні: відповідальний працівник

2. Призначення відповідального працівника та визначення його повноважень.

Відповідальний працівник призначається у порядку, встановленому установчими та/або внутрішніми документами установи (наказом керівника установи), до здійснення першої фінансової операції.

Відповідальний працівник призначається за посадою на рівні керівництва установи (посада на рівні керівництва установи (керівна посада) - посада, що передбачає здійснення функцій управління установи в цілому та всіма її підрозділами або управління окремими (окремим) підрозділами (підрозділом) установи).

У разі недоцільності введення окремої посади або визначення працівника, на якого покладаються обов'язки відповідального працівника, відповідальним за проведення фінансового моніторингу може призначатися керівник установи.

Протягом трьох робочих днів з дати призначення відповідального працівника, але не пізніше дня проведення першої фінансової операції, установа подає Держфінмоніторингу України інформацію, необхідну для взяття його на облік, та повинна своєчасно подавати зміни до поданої при постановці на облік інформації у разі їх виникнення у порядку визначеному Кабінетом Міністрів України.

Примірник (копія) відповідної форми зберігається установою разом з повідомленням про результати її обробки (форми затверджені Держфінмоніторингом України).

Не пізніше наступного робочого дня після звільнення відповідального працівника установа призначає іншого відповідального працівника.

Допускається виконання обов'язків відповідального працівника в разі його звільнення особою, що тимчасово виконує його обов'язки, на строк перевірки ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника, який не повинен перевищувати двох місяців.

Кандидат на посаду відповідального працівника повинен задовольняти наступним вимогам:

- працювати в установі за основним місцем роботи;
- вільно володіти державною мовою;
- мати вищу освіту;
- мати досвід роботи не менше одного року у відповідній сфері діяльності установи, або досвід роботи на керівній посаді в установі не менше одного року, або не менше одного року досвіду роботи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- мати бездоганну ділову репутацію.

Призначення відповідального працівника повинно бути здійснено після перевірки ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника, за результатами якої встановлено, що кандидат має бездоганну ділову репутацію, на підставі наданих оригіналів документів:

- паспорта;
- трудової книжки;
- документів про освіту та/або підвищення кваліфікації;
- сертифіката на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ.

Такі документи або їх копії зберігаються у працівника відповідального за кадрову роботу.

У разі призначення відповідальним працівником керівника установи перевірка його ділової репутації здійснюється органом управління установи або засновниками (власниками).

Підтвердження ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника за результатами її перевірки оформлюється письмовим висновком довільної форми, який підписується або керівником установи, або особами, які робили перевірку ділової репутації (працівник відповідальний за кадрову роботу), або затверджується органом управління установи.

Якщо протягом останніх десяти років особа була керівником, членом керівного органу або головним бухгалтером юридичної особи - учасника ринку фінансових послуг, визнаної банкрутом, чи до неї застосовано захід впливу (санкцію) органу, який здійснює регулювання відповідного ринку фінансових послуг, у вигляді відсторонення керівництва від управління юридичною особою - учасника ринку фінансових послуг, анулювання ліцензії на здійснення відповідного виду діяльності, таку особу може бути призначено відповідальним працівником за погодженням з НКЦПФР.

У разі наявності в установи відокремлених підрозділів, за поданням керівника відокремленого підрозділу або особи, яка виконує його обов'язки, за погодженням з відповідальним працівником установи керівник установи або особа, яка виконує його обов'язки, призначає відповідального працівника у відокремленому підрозділі.

Відповідальний працівник у відокремленому підрозділі підзвітний тільки керівнику установи.

У разі недоцільності введення окремої посади або визначення працівника, на якого покладаються обов'язки відповідального працівника, відповідальним за проведення фінансового моніторингу у відокремленому підрозділі може призначатися керівник відокремленого підрозділу.

Одна й та сама особа не може бути одночасно призначена відповідальним працівником установи і відокремленого підрозділу, а також одночасно у декількох відокремлених підрозділах.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу

3. Призначення працівника, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника.

На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби) відповідального працівника або неможливості виконання покладених на нього обов'язків наказом керівника установи призначається особа, що тимчасово виконує його обов'язки.

Строк виконання обов'язків не може перевищувати чотирьох місяців безперервно.

Вказана особа має повноваження (права), виконує функції та завдання, установлені для відповідального працівника посадовою інструкцією.

Особа, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, може бути призначена одночасно з відповідальним працівником.

Особа, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, повинна відповідати таким вимогам:

а) не мати не погашеної або не знятої в установленому законодавством порядку судимості за вчинення умисного злочину;

б) не бути за вироком суду позбавлена права обіймати певні посади та займатись певною діяльністю;

в) мати сертифікат НКЦПФР на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, який відповідає ліцензії (або одній із ліцензій) на провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів, що має установа;

г) пройти підготовку до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, за Програмою навчання, затвердженою керівником установи.

Перевірка відповідності особи, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, вимогам, встановленим цією Програмою, здійснюється керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, до призначення на підставі оригіналів документів:

- паспорта;
- трудової книжки;
- документів про освіту та/або підвищення кваліфікації;
- сертифіката на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ.

Такі документи або їх копії зберігаються у працівника відповідального за кадрову роботу.

У разі призначення керівника особою, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, перевірка його відповідності вимогам, встановленим цією Програмою, здійснюється органом управління установи або засновниками (власниками).

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу

4. Розробка посадових інструкцій відповідального працівника та інших працівників, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу.

Посадова інструкція відповідального працівника повинна містити повноваження (права), функції та завдання, передбачені законодавством, правилами проведення фінансового моніторингу, іншими внутрішніми документами установи.

Відповідальний працівник здійснює свої повноваження на підставі посадової інструкції, яка розробляється працівником відповідальним за кадрову роботу та затверджується керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки.

Відповідальний працівник засвідчує підписом факт ознайомлення з посадовою інструкцією.

У посадових інструкціях інших працівників установи, які відносяться установою до першої та другої категорії відповідно до Порядку доступу до Правил та Програми, при їх розробці відповідними працівниками установи та затвердженні керівником установи повинні обов'язково зазначатись наступні пункти (у разі необхідності деталізовані для конкретних посад):

- зобов'язаний під час виконання своїх службових обов'язків сумлінно виконувати вимоги Правил та Програми проведення фінансового моніторингу, зокрема, проводити ідентифікацію та вивчення діяльності клієнтів, виявляти фінансові операції відповідно до Правил, сприяти працівнику відповідальному за проведення фінансового моніторингу у виконанні покладених на нього обов'язків, проходити навчання відповідно до наказів керівника установи та виконувати інші обов'язки передбачені внутрішніми документами установи з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та своєчасно ознайомлюватись зі змінами внесеними до цих внутрішніх документів під особистий підпис.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу

5. Постановка на облік та подання змін в інформації про суб'єкта первинного фінансового моніторингу Держфінмоніторингу України.

Установа зобов'язана надавати Держфінмоніторингу України наступну інформація у строки та у випадках передбачених чинним законодавством України:

- необхідну для взяття установи (відокремленого підрозділу) на облік, протягом трьох робочих днів з дати призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), але не пізніше дня проведення першої фінансової операції;
- інформація про відокремлені підрозділи установи подається нею у разі їх наявності;
- у разі зміни інформації, яка стала підставою для взяття суб'єкта (відокремленого підрозділу) на облік, установа протягом трьох робочих днів з дати настання таких змін подає Держфінмоніторингу України відповідну інформацію;
- у разі припинення своєї діяльності установа повинна повідомити про це Держфінмоніторинг України із зазначенням причин.

Подається інформація у формі та за адресами, визначеними Держфінмоніторингом України:

- визначених форматів електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом України, у наказі Держфінмоніторингу України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України», відповідно до частини третьої статті 12, статті 13 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами;
- затверджених форм, які використовуються при поданні інформації до Держфінмоніторингу України на паперових носіях (а також при реєстрації фінансових операцій) та при направленні Держфінмоніторингом України на адресу суб'єктів первинного фінансового моніторингу на паперових носіях, у наказі «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», відповідно до статей 6, 10, 12, 17 та 18 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами.

При цьому, надсилаючи Держфінмоніторингу України інформацію в електронному вигляді, необхідно виконувати наступні вимоги та застереження законодавства України:

- використовувати електронний цифровий підпис - вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати того, хто підписується, а саме, при інформаційному обміні використовуються ключі електронно цифрового підпису, які сертифіковані акредитованими центрами сертифікації ключів, які забезпечують криптографічний та технічний захист інформації, відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», Закону України «Про електронний цифровий підпис», наказу Держфінмоніторингу України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України»;

- врахування, що ця інформація є інформацією з обмеженим доступом та захист інформації під час її передачі забезпечується відповідно до законодавства України, відповідно до статті 12 Закону;
- будь-яка інформація, яка подається Держфінмоніторингу України в електронному вигляді, надсилається захищеними каналами зв'язку, відповідно до вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу».

Будь-яка інформація, яку суб'єкт подає Держфінмоніторингу України, на паперових носіях надсилається поштою з повідомленням про вручення поштового відправлення або нарочним.

У разі коли інформація подається Держфінмоніторингу України на паперових носіях, підтвердженням дотримання строків подання такої інформації, передбачених Законом, є наявність документа, виданого оператором поштового зв'язку, що підтверджує факт надсилання відповідної інформації з повідомленням про вручення поштового відправлення.

Документи, що підтверджують факт подання інформації Держфінмоніторингу України, зберігаються протягом п'яти років.

Для постановки на облік в Держфінмоніторингу України установа надсилає встановлену Держфінмоніторингом форму (форма 1-ФМ) протягом трьох робочих днів з моменту призначення відповідального працівника, але не пізніше проведення першої фінансової операції або з дати настання змін відомостей зазначених у раніше надісланій формі 1-ФМ. Примірник форми 1-ФМ має зберігатися разом з повідомленням про результати її обробки (форми 3-ФМ) протягом п'яти років з дати надіслання форми 1-ФМ до Держфінмоніторингу.

Така інформація (крім першого повідомлення надісланого для прийняття на облік) може подаватися на паперових носіях або в електронному вигляді.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу

6. Внутрішні перевірки діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Перевірка діяльності установи та її відокремлених підрозділів (у разі наявності) на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснюється один раз на календарний рік.

Перевірку відокремлених підрозділів установи (у разі наявності) здійснюється у порядку визначеному для установи одночасно з перевіркою всієї установи.

Перевірка призначається керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, та оформляється розпорядчим документом (далі - наказ).

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу з урахуванням вимог Закону, нормативно-правових актів Держфінмоніторингу України, Кабінету Міністрів України та НКЦПФР встановлює правила, розробляє програми проведення фінансового моніторингу.

Програма проведення фінансового моніторингу, Правила проведення фінансового моніторингу, Порядок доступу до Правил і Програми розробляються відповідальним працівником з урахуванням вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму і міжнародних стандартів у цій сфері та затверджуються керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки.

Програма, Правила, Порядок розробляються з урахуванням усіх видів професійної діяльності на фондовому ринку відповідно до отриманої установою ліцензії.

Програма, Правила, Порядок затверджуються керівником установи не пізніше дня проведення першої фінансової операції.

Правила і Програма є документами з обмеженим доступом.

Порядок ознайомлення, користування і зберігання цих документів (в тому числі електронних копій), категорії персоналу, органи і підрозділи внутрішнього контролю, які мають право доступу до цих документів, визначаються Порядком.

Порядок являє собою окремих документ, який розробляється відповідальним працівником та затверджується керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки.

Відповідальні: відповідальний працівник, керівник установи

8. Внесення змін до Правил, Програми та Порядку доступу до Правил і Програми.

Строк, на який складаються Програма, Правила, Порядок визначається виходячи з реальних потреб установи.

Строк, на який складені Програма, Правила, Порядок та інші внутрішні документи затверджені на виконання вимог законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, визначено наступним чином, а саме до настання змін чинного законодавства, яке стосується вимог до Програми, Правил, Порядку та інших внутрішніх документів, або виникнення реальних потреб установи. До цих внутрішніх документів можуть вноситися зміни шляхом затвердження керівником установи, за поданням відповідального працівника.

Відповідальні: відповідальний працівник

9. Розробка та перегляд критеріїв ризику.

Визначити, що розробку та перегляд критеріїв ризику здійснює відповідальний працівник та передає на затвердження керівнику установи у складі Правил.

Перегляд відповідальним працівником критерії ризику проводиться постійно та у разі потреби затверджуються зміни до Правил за поданням відповідального працівника керівником установи.

Відповідальні: відповідальний працівник

10. Ознайомлення персоналу з Правилами та Програмою.

Визначити, що ознайомлення персоналу з внутрішніми документами установи під час підготовки персоналу проводить відповідальний працівник на підставі Програми навчання та у відповідності до наказів керівника установи.

Відповідальні: відповідальний працівник

11. Підготовка персоналу (працівників) до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу.

Визначити, що підготовку персоналу проводить відповідальний працівник на підставі Програми навчання з підготовки працівників до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу (далі – Програма навчання) що являє собою окремих внутрішній документ та у відповідності до наказів керівника установи.

Визначити, що підготовку персоналу проводить відповідальний працівник на підставі Програми навчання з підготовки працівників до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу (далі – Програма навчання) що являє собою окремих внутрішній документ та у відповідності до наказів керівника установи.

Програма навчання розробляється та реалізується відповідальним працівником з урахуванням вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон), інших законів України, що регулюють діяльність суб'єктів фінансового моніторингу, а також нормативно-правових актів Держфінмоніторингу України, Кабінету Міністрів України та НКЦПФР, прийнятих на виконання Закону.

Програма навчання розробляється відповідальним працівником та щороку затверджується за його поданням керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки.

Працівники (особи), що задіяні у проведенні заходів з первинного фінансового моніторингу з урахуванням їх функціональних обов'язків передбачених посадовими інструкціями або повноваженнями (далі – відповідні працівники), беруть участь в освітньо-практичних заходах відповідно до Програми навчання.

У разі призначення на вказані посади, нових працівників з ними проводяться позапланові освітньо-практичні заходи, до початку виконання ними посадових обов'язків, у відповідності до Програми навчання.

Навчання або підвищення кваліфікації працівників установи відповідно до Програми навчання проводиться не рідше одного разу на рік, на підставі окремого наказу керівника установи.

Проведення кожного заходу Програми навчання підтверджується записом у ній (на обороті її копії) із зазначенням дати проведення заходу, підписом особи, що проводила захід, та підписами працівників установи (осіб), які брали участь у заході.

Перелік осіб, які повинні взяти участь у освітньо-практичних заходах визначається на дату їх проведення виходячи з того, які саме особи займають, на дату проведення цих заходів, посади працівників, які відносяться до першої та другої категорії, визначені відповідно до Порядку.

У разі необхідності освітньо-практичні заходи за цією Програмою навчання, або за окремими темами, проводяться і в інших випадках, не передбачених Програмою навчання, на підставі окремих наказів керівника установи.

Відповідальні: відповідальний працівник

12. Попередження персоналу про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Визначити, що попередження персоналу про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму під час підготовки персоналу проводить відповідальний працівник на підставі Програми навчання та у відповідності до наказів керівника установи.

Відповідальні: відповідальний працівник

Строк, на який складена ця Програма, встановлено до настання змін чинного законодавства, яке стосується вимог до Програми, або до неї можуть уноситися зміни шляхом затвердження керівником установи, за поданням відповідального працівника.

Дана Програма набирає чинності з моменту її затвердження керівником установи та є обов'язковою для виконання всіма працівниками установи.

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу

ТОВ «Компанія з управління активами «КУА» _____

21.3. Вимоги до змісту правил проведення фінансового моніторингу

21.3.1. Вимоги до змісту правил проведення фінансового моніторингу, встановлені НКЦПФР

Вимоги законодавства до змісту правил проведення фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів затверджені рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів», згідно якого правила проведення фінансового моніторингу містять такі окремі розділи:

- опис внутрішньої системи фінансового моніторингу суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- перелік прав та обов'язків відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а також інших працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу;
- порядок вчинення дій для ідентифікації та вивчення клієнта та осіб, що беруть участь в операції;
- порядок вчинення дій при спробі здійснити фінансову операцію клієнтом, при відмові від встановлення ділових відносин з клієнтом, при відмові в проведенні фінансової операції;
- порядок вчинення дій для виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму;
- порядок реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму;

- порядок дій працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу з підготовки та подання відповідальному працівнику інформації, необхідної для прийняття рішення про інформування, відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, Держфінмоніторингу та правоохоронних органів;
- порядок повідомлення Держфінмоніторингу про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу та стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму;
- порядок повідомлення визначених законодавством правоохоронних органів про виявлені суб'єктом первинного фінансового моніторингу фінансові операції, стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму;
- порядок надання додаткової інформації щодо фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, на запит Держфінмоніторингу;
- порядок вчинення дій щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу;
- порядок вчинення дій щодо зупинення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій, подальшого зупинення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій, поновлення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій;
- перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;
- перелік фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;
- типології міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- критерії ризику та порядок оцінки ризику проведення клієнтами фінансових операцій;
- опис заходів суб'єкта первинного фінансового моніторингу з управління ризиками;
- перелік заходів, спрямованих на зменшення ризику зловживань, пов'язаних з послугами, що надаються з використанням новітніх технологій, зокрема забезпечують проведення фінансових операцій без безпосереднього контакту з клієнтом;
- порядок збору та зберігання документів, які стосуються ідентифікаційних даних осіб, що здійснюють фінансові операції або здійснюють спробу їх проведення, документів, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або здійснено спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій;
- вимоги до забезпечення конфіденційності інформації щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, та запобігання розголошенню інформації (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка), що подається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу);
- порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності підрозділів та працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу відповідальним працівником;
- порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Крім того, у разі наявності у суб'єкта первинного фінансового моніторингу відокремлених підрозділів, які знаходяться за межами території України (у тому числі у країнах, що не застосовують або в недостатній мірі застосовують Рекомендації FATF), правила проведення фінансового моніторингу повинні містити:

- перелік заходів щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму в межах, що визначені законодавством цих країн;
- перелік заходів контролю суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо виконання цими відокремленими підрозділами Правил з урахуванням ризиків таких країн, а також запобіжних заходів,

спрямованих на недопущення порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

- передбачати інформування суб'єктом первинного фінансового моніторингу Держфінмоніторингу України та НКЦПФР у разі неможливості виконання його відокремленими підрозділами, які знаходяться за кордоном, заходів із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму із зазначенням та обґрунтуванням причин неможливості їх виконання.

Відзначимо, що правила проведення фінансового моніторингу повинні чітко описувати всі внутрішні процедури та взаємодію працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу і є обов'язковими для виконання внутрішніми регламентами для працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу, однак не можуть встановлювати обов'язків для клієнтів та інших осіб, які не перебувають в трудових відносинах з суб'єктом первинного фінансового моніторингу, не підлягають розголошенню стороннім особам, а є документами з обмеженим доступом та призначені виключно для внутрішнього, службового використання працівниками суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Приклади такого внутрішнього документу, Правил проведення фінансового моніторингу, для професійних учасників ринку цінних паперів наведені далі.

Однак, при затвердженні Правил проведення фінансового моніторингу необхідно враховувати не тільки вимоги всього раніше наведеного у цьому та інших розділах законодавства, але й особливості та специфіку діяльності, всі ліцензії (дозволи), установчі документи, штатний розклад, посадові обов'язки працівників та організаційну структуру суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Також необхідно враховувати, що суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен у цих Правилах проведення фінансового моніторингу самостійно встановлювати процедури, передбачені законодавством, але не описані в ньому, наприклад, хто саме з працівників і як саме буде визначати, які операції підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, враховуючи встановлені суб'єктом первинного фінансового моніторингу критерії для визначення ступеню ризику фінансових операцій, який може, згідно положень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», набувати значення «високий» або «підвищений», хто саме з працівників і як саме буде класифікувати та визначати рівень ризику для кожного клієнта, враховуючи, що рівень ризику може набувати значення «низький», «середній», «високий» або «підвищений», згідно положень наказу Державного комітету фінансового моніторингу «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму», тощо.

Крім цього, не зайвим буде нагадати, що тільки для фондових бірж, на відміну від всіх інших професійних учасників ринку цінних паперів, рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів» встановлені наступні особливості проведення ідентифікації (але не вивчення і не класифікації клієнтів за рівнями ризику) при проведенні фінансової операції суб'єктом первинного фінансового моніторингу на організованому ринку цінних паперів, а саме, при спрощеній ідентифікації суб'єкт первинного фінансового моніторингу може не проводити заходи, спрямовані:

- на перевірку інформації щодо ідентифікації клієнта;
- на встановлення (ідентифікацію) вигодоодержувача.

Також тільки для депозитаріїв цінних паперів рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів» встановлено додаткові вимоги відносно кореспондентських відносин з депозитарними установами тільки інших країн, а саме, депозитарії цінних паперів:

- збирають загальнодоступну інформацію про установу-кореспондента, її фінансовий стан, репутацію, наявність заходів впливу з боку відповідного регулятора за порушення у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- встановлюють та оцінюють достатність та ефективність заходів, які вживаються установою-кореспондентом для запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- отримують дозвіл керівника депозитарію на встановлення кореспондентських відносин з депозитарними установами інших країн.

21.3.2. *Приклади правил проведення фінансового моніторингу для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, за діяльністю яких здійснює нагляд НКЦПФР*

Для зберігачів цінних паперів та депозитаріїв цінних паперів

«Затверджено»
 Генеральний директор
 ТОВ «Зберігач цінних паперів»
 _____ Іванов І.І.
 «__» _____ 201__

ПРАВИЛА

проведення фінансового моніторингу в Товаристві з обмеженою відповідальністю «Зберігач цінних паперів»

Ці Правила проведення фінансового моніторингу (далі - Правила) являють собою внутрішній документ Товариства з обмеженою відповідальністю «Зберігач цінних паперів» (далі – ЗЦ або установа) що діє у якості суб'єкта первинного фінансового моніторингу на підставі ліцензії (дозволу) Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, а саме - депозитарна діяльність зберігача (вказати види діяльності та реквізити з ліцензій) та визначають процедуру реалізації обов'язкового фінансового моніторингу та внутрішнього фінансового моніторингу з урахуванням вимог Програми проведення фінансового моніторингу (далі – Програма) та Порядку доступу до Правил і Програми (далі – Порядок) встановлюють внутрішні процедури та правила проведення фінансового моніторингу, права та обов'язки всіх працівників установи, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу з урахуванням їх функціональних обов'язків передбачених посадовими інструкціями.

Правила розроблені з урахуванням вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон), інших законів України, що регулюють діяльність суб'єктів фінансового моніторингу, а також нормативно-правових актів Держфінмоніторингу України, Кабінету Міністрів України та НКЦПФР, прийнятих на виконання Закону.

1. *Опис внутрішньої системи фінансового моніторингу суб'єкта первинного фінансового моніторингу*

У виконанні Правил, Програми, Порядку зобов'язані приймати безпосередню участь працівники установи, які займають посади віднесені до першої та другої категорії (далі - відповідні працівники або працівники), вказані у Порядку, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Внутрішня система фінансового моніторингу установи складається з трьох рівнів – першого, другого та третього.

Перший рівень – здійснення фінансового моніторингу працівниками установи, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Другий рівень – здійснення фінансового моніторингу працівником установи, відповідальним за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), в межах його компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та виконання вимог чинного законодавства України з питань запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та забезпечення надання Держфінмоніторингу та правоохоронним органам інформації про фінансові операції у порядку та у випадках визначених законодавством України.

Третій рівень – затвердження керівником установи необхідних внутрішніх документів установи, створення умов працівникам установи з метою забезпечення проведення фінансового моніторингу у відповідності до Правил та Програми, здійснення контролю за належним виконання працівниками установи вимог законодавства України з питань запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Дії спрямовані на забезпечення проведення фінансового моніторингу, обов'язки та повноваження всіх працівників установи викладені у їх посадових інструкціях, Правилах, Програмі та Порядку.

Перший рівень

Для забезпечення якісного здійснення фінансового моніторингу працівниками установи, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму на першому рівні, керівником установи та відповідальним працівником постійно контролюється здійснення заходів, викладених у цих Правилах.

Усі працівники установи зобов'язані ознайомитися з Правилами, Програмою, Порядком. Ознайомлення працівників з цими внутрішніми документами установи проводиться не рідше одного разу протягом календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін у Правила та/або Програму та/або Порядок. Всі працівники, що ознайомились з Правилами та Програмою повинні підтвердити це своїм підписом.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Для забезпечення належного рівня підготовки персоналу з питань проведення фінансового моніторингу установа організовує та проводить відповідні навчання, які на практиці пояснюють, що вимагається від працівників, не рідше одного разу протягом календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін у Правила та/або Програму та/або Порядок. Всі працівники, що пройшли навчання, повинні підтвердити це своїм підписом.

Проведення кожного заходу Програми навчання підтверджується записом у ній (на обороті її копії) із зазначенням дати проведення заходу, підписом особи, що проводила захід, та підписами працівників установи (осіб), які брали участь у заході.

Теми та напрямки освітньо-практичні заходів:

- ознайомлення та вивчення Правил, Програми, Порядку та інших внутрішніх документів установи, з урахуванням посадових обов'язків працівників та повноважень осіб;
- попередження персоналу (осіб) про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та ознайомлення з видами цієї відповідальності;
- вивчення законодавства України, міжнародних документів (рекомендації FATF, директиви ЄС, конвенції, типології відмивання коштів викладених у офіційних перекладах державною мовою та розміщених на веб-сайті НКЦПФР, або затверджених, ратифікованих відповідно до законодавства України) з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- практичні заняття щодо реалізації Правил;
- вивчення досвіду щодо виявлення операцій клієнтів, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;

- ознайомлення із заходами вивчення клієнтів і перевірки інформації щодо їх ідентифікації;
- вивчення заходів з моніторингу операцій клієнта;
- практичне застосування критеріїв ризику.

Освітньо-практичні заходи за Програмою навчання, або за окремими темами, проводяться на підставі окремих наказів керівника установи.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Не рідше одного разу протягом календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін до чинного законодавства з цього питання усі працівники мають бути попереджені про відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Всі працівники, що попереджені, повинні підтвердити це своїм підписом.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Всі керівники структурних підрозділів повинні сприяти відповідальному працівнику у заходах спрямованих на виконання Програми, Правил, Порядку зокрема:

- оперативному одержанні у відповідності до Правил всієї необхідної інформації в належному вигляді стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;
- проведенні перевірок діяльності підрозділу та його працівників на предмет виконання ними Правил, Програми, Порядку;
- залученні до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників підрозділу, виконанні наданих їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також надання ними допомоги при провадженні окремих дій;
- одержанні пояснень (в тому числі у письмовій формі) з питань проведення фінансового моніторингу від працівників підрозділу незалежно від займаних ними посад;
- отриманні доступу до документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

Відповідальні: керівники відповідних підрозділів.

Другий рівень

На другому рівні відповідальний працівник очолює та координує внутрішню систему запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму установи та повинен:

- забезпечити аналіз та, у разі необхідності, перевірку інформації стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, які виявлені працівниками установи відповідно до Правил, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;
- прийняти відповідно до Правил та чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- прийняти відповідно до Правил та чинного законодавства рішення щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу України і правоохоронним органам, та забезпечити здійснення відповідних повідомлень та надання інформації.

Відповідальний працівник установи повинен:

- опанувати програму навчання відповідальних працівників за проведення фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів шляхом проходження навчання в навчальному закладі, з яким НКЦПФР уклала відповідний договір, затверджену Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та погодженої Держфінмоніторингом України;

- скласти іспит та отримати документ встановленого законодавством зразка про складання іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів не пізніше 2 місяців від дати його призначення, у разі звільнення попереднього відповідального, якщо він не має документу встановленого зразка про складання ним іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів)*;
- підвищувати свою кваліфікацію, шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки.

Відповідальний працівник повинен пройти позачергове навчання та скласти іспит незалежно від строку проведення попередніх навчань та іспиту, якщо у відношенні такого працівника винесене судове рішення щодо порушення ним вимог законодавства з фінансового моніторингу, яке набрало законної сили.

Особа, вперше призначена на посаду відповідального працівника, повинна пройти курс довгострокового підвищення кваліфікації у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму в обсязі відповідних навчальних програм навчальних закладів, погоджених чи затверджених суб'єктами державного фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник повинен підтримувати рівень своїх знань шляхом періодичного проходження короткострокового підвищення кваліфікації в обсязі відповідних учбових програм навчальних закладів, погоджених чи затверджених суб'єктами державного фінансового моніторингу. Підвищення кваліфікації відповідального працівника з окремих питань фінансового моніторингу може здійснюватись шляхом проходження інших форм навчання (семінари, семінари-практикуми, семінари-наради, «круглі столи» тощо) та самостійного вивчення нормативно-правових документів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник може підвищити свою кваліфікацію у навчальних закладах, які мають відповідну ліцензію Міністерства освіти і науки України та уклали договори з суб'єктами державного фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник, з метою забезпечення належного виконання установою фінансового моніторингу, повинен здійснювати:

- розробку та постійне поновлення Правил, Програми та Порядку;
- забезпечення підготовки та навчання персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів;
- забезпечення контролю за виконанням всіма працівниками установи Правил, Програми та Порядку;
- забезпечення надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити, рішення, доручення Держфінмоніторингу України у відповідності до Правил у порядку та у випадках передбачених законодавством;
- сприяння представникам Держфінмоніторингу України та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, з питань виконання ними покладених на них обов'язків;
- проведення перевірок діяльності підрозділів установи та працівників на предмет виконання ними Правил та Програми, не рідше одного разу на рік;
- залучення до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників установи, надання їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;

* у разі, якщо відповідальний працівник працює в суб'єкті первинного фінансового моніторингу, який отримав ліцензію на провадження професійної діяльності на ринку фінансових послуг, та має документ про навчання відповідно до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16.09.2003 № 55 «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23.10.2003 за № 965/8286, то отримання кваліфікаційного посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів не є обов'язковим.

- проведення аналізу документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

До десятого числа кожного місяця відповідальний працівник складає письмові звіти довільної форми про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті для реалізації законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Відповідальний працівник підписує звіт.

Звіт, зокрема, може містити інформацію щодо:

- а) виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходів, які були вжиті;
- б) зареєстрованих фінансових операцій з ознаками обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу;
- в) зупинених фінансових операцій;
- г) фінансових операцій, у проведенні яких суб'єктом первинного фінансового моніторингу було відмовлено;
- г) ужитих заходів стосовно розроблення та поновлення правил і програм проведення фінансового моніторингу;
- д) результатів проведених відповідальним працівником внутрішніх перевірок діяльності підрозділів або працівників (у разі їх проведення у попередньому місяці);
- е) підготовки персоналу щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

У разі якщо відповідальним працівником не є керівником установи, звіт після його складання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, зі звітом підтверджується підписом цієї особи.

Після належного оформлення звіт зберігається відповідальним працівником, як і інші документи з обмеженим доступом.

Відповідальний працівник повинен:

- вживати заходів щодо запобігання розголошенню (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, що подається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу), надавати вказану інформацію (доступ до документів або інформації, що міститься в них) суб'єктам первинного та державного фінансового моніторингу, правоохоронним органам, державним органам та іншим особам виключно на документальний запит та лише у випадках прямо передбачених чинним законодавством України відповідно до вимог закону, Порядку, Програми, Правил;
- враховувати, що всі документи, що стосуються проведення первинного фінансового моніторингу установою є внутрішніми документами установи, що містять інформацію з обмеженим доступом та зберігати документи, що стосуються проведення первинного фінансового моніторингу установою у сейфі, яким обладнано його робоче місце та запобігати несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;
- забезпечувати зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені НКЦПФР у порядку, встановленому законодавством), а також копій документів, що надавались Держфінмоніторингу України, реєстри фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;

- щороку розробляти та реалізовувати Програму навчання після затвердження за його поданням керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки;
- постійно здійснювати моніторинг повідомлень на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу, стосовно внесення змін до Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі - Перелік), забезпечувати завантаження Переліку із змінами до нього на поточну дату з офіційного веб-сайту Держфінмоніторингу у файлах форматів PDF, забезпечувати негайне оновлення відповідного додатку до Правил, шляхом підготовки та надання на затвердження керівнику установи, забезпечувати негайне проведення позапланового навчання працівників, з метою ознайомлення з оновленим Переліком, на підставі наказу керівника установи.

Відповідальний працівник повинен знати законодавство України та міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму та володіти навичками щодо застосовування в практичній діяльності:

- правил проведення фінансового моніторингу та програм його здійснення;
- порядку виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, мати відношення та/або призначатися для фінансування тероризму;
- порядку ідентифікації осіб, що здійснюють фінансові операції, та отримання і зберігання документів, що стосуються ідентифікації осіб, та документації про здійснення фінансової операції;
- порядку реєстрації установою фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- порядку зупинення фінансових операцій;
- порядку подання Держфінмоніторингу України інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або стали об'єктом фінансового моніторингу, та сприяння суб'єктам державного фінансового моніторингу у проведенні аналізу таких фінансових операцій;
- порядку підготовки персоналу суб'єкта установи з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- критеріїв оцінки ризику проведення операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, чи фінансуванням тероризму;
- порядку повідомлення правоохоронних органів про фінансові операції, щодо яких є або має бути підозра, що вони пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
- вимог щодо запобігання розголошенню інформації, яка надається Держфінмоніторингу України, іншої інформації з питань фінансового моніторингу, у тому числі про факт її подання;
- інших вимог, що покладаються на установу відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати інші функції відповідно до законодавства та передбачені його посадовою інструкцією, Правилами, Програмою та Порядком.

Третій рівень

Керівник установи, який є відповідальним за організацію виконання вимог законодавства України з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та організацію внутрішньої системи запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, з метою забезпечення проведення первинного фінансового моніторингу установою на третьому рівні контролює та забезпечує наступне.

Призначає відповідального працівника за посадою на рівні керівництва установи, який є незалежним у своїй діяльності та підвітним тільки керівнику установи, не пізніше здійснення першої фінансової операції, або не пізніше наступного робочого дня після звільнення попереднього відповідального працівника. При призначенні відповідального працівника (але не пізніше 2 місяців від дати призначення, у разі звільнення попереднього відповідального), а також не рідше одного разу на три роки створює умови для опанування ним затвердженої Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку типової програми навчання з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів та складання ним кваліфікаційного іспиту з метою отримання кваліфікаційного посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу професійного учасника ринку цінних паперів.

Призначення відповідального працівника повинно бути здійснено після перевірки ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника, за результатами якої встановлено, що кандидат має бездоганну ділову репутацію, на підставі наданих оригіналів документів:

- паспорта;
- трудової книжки;
- документів про освіту та/або підвищення кваліфікації;
- сертифіката на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ.

При призначенні відповідального працівника враховує наступні застереження:

- відповідальний працівник повинен працювати за основним місцем роботи в установі;
- відповідальний працівник повинен мати сертифікат Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про здійснення діяльності на ринку цінних паперів, який повинен відповідати ліцензії (дозволу) на право здійснення діяльності на ринку цінних паперів, що має установа;
- особа, яка претендує на посаду відповідального працівника, повинна надати довідку про відсутність судимості, отриману в органах внутрішніх справ;
- одна і та сама особа не може бути одночасно призначена відповідальним працівником установи і відокремленого підрозділу або у декількох відокремлених підрозділах;
- відповідальний працівник повинен вільно володіти державною мовою;
- відповідальний працівник повинен мати вищу освіту та досвід роботи не менше одного року у відповідній сфері діяльності установи або досвід роботи на керівній посаді в установі не менше одного року, або не менше одного року досвіду роботи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- відповідальний працівник призначається за посадою на рівні керівництва установи (посада на рівні керівництва установи (керівна посада) - посада, що передбачає здійснення функцій управління установою в цілому та всіма її підрозділами або управління окремими (окремим) підрозділами (підрозділом) установи);
- якщо протягом останніх десяти років особа була керівником, членом керівного органу або головним бухгалтером юридичної особи - учасника ринку фінансових послуг, визнаної банкрутом, чи до неї застосовано захід впливу (санкцію) органу, який здійснює регулювання відповідного ринку фінансових послуг, у вигляді відсторонення керівництва від управління юридичною особою - учасника ринку фінансових послуг, анулювання ліцензії на здійснення відповідного виду діяльності, таку особу може бути призначено відповідальним працівником за погодженням з НКЦПФР.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби) відповідального працівника або неможливості виконання покладених на нього обов'язків наказом керівника установи призначається особа, що тимчасово виконує його обов'язки.

Строк виконання обов'язків не може перевищувати чотирьох місяців безперервно.

Вказана особа має повноваження (права), виконує функції та завдання, установлені для відповідального працівника посадовою інструкцією.

Особа, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, може бути призначена одночасно з відповідальним працівником.

Особа, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, повинна відповідати таким вимогам:

- а) не мати не погашеної або не знятої в установленому законодавством порядку судимості за вчинення умисного злочину;
- б) не бути за вироком суду позбавлена права обіймати певні посади та займатись певною діяльністю;
- в) мати сертифікат НКЦПФР на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, який відповідає ліцензії (або одній із ліцензій) на провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів, що має установа;

г) пройти підготовку до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, за Програмою навчання, затвердженою керівником установи.

Перевірка відповідності особи, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, вимогам, встановленим Програмою, здійснюється керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, до призначення на підставі оригіналів документів:

- паспорта;
- трудової книжки;
- документів про освіту та/або підвищення кваліфікації;
- сертифіката на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ.

Такі документи або їх копії зберігаються у працівника відповідального за кадрову роботу.

У разі призначення керівника особою, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, перевірка його відповідності вимогам, встановленим Програмою, здійснюється органом управління установи або засновниками (власниками).

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Затверджує посадову інструкцію відповідального працівника. Відповідальний працівник та працівник, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника засвідчують підписом факт ознайомлення з цією посадовою інструкцією.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Забезпечує підписання та відправку повідомлення (форма 1-ФМ) Держфінмоніторингу України про призначення або звільнення відповідального працівника (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) протягом трьох робочих днів з моменту призначення, тимчасового призначення або звільнення, або з дати настання змін інших відомостей зазначених у раніше надісланій формі 1-ФМ. Примірник форми 1-ФМ має зберігатися разом з повідомленням про результати її обробки (форми 3-ФМ) протягом п'яти років з дати надіслання форми 1-ФМ до Держфінмоніторингу України.

Така інформація (крім першого повідомлення надісланого для прийняття на облік) може подаватися на паперових носіях або в електронному вигляді.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Забезпечує затвердження Програми та Правил, Порядку за поданням відповідального працівника.

Відповідальні: відповідальний працівник.

Забезпечує відповідні умови з метою якісного здійснення первинного фінансового моніторингу працівниками установи.

Здійснює оперативне реагування на звіти відповідального працівника у разі виявлення неналежного виконання працівниками установи Програми або Правил.

Затверджує за поданням відповідального працівника Програму навчання та призначає наказом проведення освітньо-практичних заходів не рідше одного разу на рік.

Відповідальні: відповідальний працівник.

Призначає та контролює перевірки діяльності установи та її відокремлених підрозділів (у разі наявності) на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму один раз на календарний рік.

Керівник установи сприяє виконанню відповідальним працівником своїх функцій.

Керівник установи виконує інші функції та приймає рішення у відповідності до вимог законодавства України та у випадках визначених Правилами, Програмою, Порядком.

2. Перелік прав та обов'язків відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а також інших працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу

2.1. Відповідальність за організацію дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму несе керівник установи.

Керівник установи призначає відповідального працівника, надає йому відповідних повноважень, затверджує його посадову інструкцію, контролює виконання ним своїх обов'язків, приймає рішення та вживає належних заходів відповідно до норм чинного законодавства у порядку визначеному Програмою, Правилами та Порядком, затверджує за поданням відповідального працівника накази та внутрішні документи установи.

У разі здійснення процедури ліквідації установи за виконання пунктів 9, 10 частини другої статті 6 Закону несуть відповідно члени ліквідаційної комісії, ліквідатор або тимчасовий адміністратор.

Призначає та контролює перевірки установи.

Керівник установи або особа, яка виконує його обов'язки, сприяє виконанню відповідальним працівником покладених на нього функцій, а також забезпечує отримання професійної підготовки та підвищення відповідальним працівником кваліфікації шляхом направлення його на навчання не рідше рази на три роки та на семінари, «круглі столи» за доцільністю та врахуванням трудового розпорядку установи.

Керівник установи виконує інші функції та приймає рішення у відповідності до вимог законодавства України та у випадках визначених Правилами, Програмою, Порядком.

2.2. Працівник відповідальний за проведення фінансового моніторингу призначається та звільняється від виконання обов'язків відповідального працівника керівником установи.

Відповідальний працівник очолює та координує внутрішню систему запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму установи.

Відповідальний працівник є незалежним у своїй діяльності та підзвітний тільки керівнику установи.

Відповідальний працівник виконує свої функції у порядку та на підставі посадової інструкції, Правил, Програми та Порядку.

До повноважень (прав) відповідального працівника установи належить:

1) прийняття рішення про повідомлення Держфінмоніторингу України про фінансові операції, щодо яких є мотивовані підозри, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або якщо вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;

2) прийняття рішення про інформування правоохоронних органів, визначених законодавством, про фінансові операції, щодо яких є підозри, що вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;

3) здійснення перевірок діяльності будь-якого підрозділу установи та її працівників щодо дотримання ними Правил та виконання Програми;

4) має право доступу до всіх приміщень, документів, засобів телекомунікації установи незалежно від поєднання видів професійної діяльності на ринку цінних паперів;

5) залучення будь-яких працівників установи до здійснення заходів із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та перевірок з цих питань;

6) організація розроблення та подання на затвердження, а також запровадження, виконання Правил та Програми;

7) одержання пояснень від працівників установи незалежно від займаних посад з питань проведення фінансового моніторингу;

8) сприяння проведенню уповноваженими представниками відповідних органів, державного фінансового моніторингу перевірок діяльності установи щодо дотримання законодавства у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

9) прийняття рішення про надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити Держфінмоніторингу України та відповідних правоохоронних органів;

10) виконання інших завдань відповідно до закону, посадової інструкції, Правил, Програми, Порядку.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати наступні функції та завдання:

- забезпечити аналіз та, у разі необхідності, перевірку інформації стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, які виявлені працівниками установи відповідно до Правил та Програми, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;
- у межах своїх повноважень виявляти фінансові операції, що відповідно до Закону підлягають фінансовому моніторингу, які на його думку здійснюються з метою легалізації (відмивання) доходів, стосовно яких він підозрює або повинен підозрювати, що такі фінансові операції пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
- приймати відповідно до Правил, Програми та чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та здійснювати їх реєстрацію;
- письмово інформувати керівника в день виявлення фінансової операції, учасником якої або вигодоодержувачем за якою є особа, яку включено до Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі - Перелік);
- забезпечити зупинення проведення фінансової операції у порядку визначеному чинним законодавством України, Правил та Програми;
- приймати відповідно до Правил, Програми та чинного законодавства рішення щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу України та правоохоронним органам, та забезпечити здійснення відповідних повідомлень;
- забезпечувати надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити (рішення, доручення) Держфінмоніторингу України у відповідності до Порядку, Правил, Програми у порядку та випадках передбач чинним законодавством;
- забезпечувати надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити НКЦПФР у відповідності до Порядку, Правил, Програми у порядку та випадках передбач чинним законодавством;
- зберігати документи, які підтверджують відправку інформації до Держфінмоніторингу України, НКЦПФР та інших державних органів;
- здійснювати розробку та постійне поновлення Правил, Програми, Порядку шляхом подання на затвердження керівником установи;
- постійно здійснювати моніторинг повідомлень на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу України, стосовно внесення змін до Переліку, забезпечувати завантаження Переліку із змінами до нього на поточну дату з офіційного веб-сайту Держфінмоніторингу України у файлах форматів PDF, забезпечувати негайне оновлення відповідного додатку до Правил, шляхом підготовки та надання на затвердження керівнику установи, забезпечувати негайне проведення позапланового навчання працівників, з метою ознайомлення з оновленим Переліком осіб, на підставі наказу керівника установи;
- розробляти та надавати на затвердження керівнику установи щорічну Програму навчання працівників, яка відповідає вимогам Програми та Програми позапланових навчань;
- проводити навчання або підвищення кваліфікації працівників установи (осіб) не рідше одного разу на рік та на підставі наказів керівника установи;
- забезпечувати контроль за виконанням всіма працівниками установи Порядку, Правил та Програми;
- проводити не рідше разу на рік перевірки діяльності підрозділів установи та його працівників на предмет виконання ними Порядку, Програми, Правил;
- зберігати внутрішні документи установи, що стосуються проведення фінансового моніторингу установою у сейфі, яким обладнано його робоче місце та запобігати несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;

- забезпечувати зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені НКЦПФР у порядку, встановленому законодавством), а також копій документів, що надавались Держфінмоніторингу України, та реєстру фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та іншої кореспонденції та документів у відповідності до Програми та Правил.

До десятого числа кожного місяця відповідальний працівник складає письмові звіти довільної форми про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті для реалізації законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Відповідальний працівник підписує звіт.

Звіт, зокрема, може містити інформацію щодо:

- а) виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходів, які були вжиті;
- б) зареєстрованих фінансових операцій з ознаками обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу;
- в) зупинених фінансових операцій;
- г) фінансових операцій, у проведенні яких суб'єктом первинного фінансового моніторингу було відмовлено;
- г) ужитих заходів стосовно розроблення та поновлення правил і програм проведення фінансового моніторингу;
- д) результатів проведених відповідальним працівником внутрішніх перевірок діяльності підрозділів або працівників (у разі їх проведення у попередньому місяці);
- е) підготовки персоналу щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

У разі якщо відповідальним працівником не є керівником установи, звіт після його складання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, зі звітом підтверджується підписом цієї особи.

Після належного оформлення звіт зберігається відповідальним працівником, як і інші документи з обмеженим доступом.

Відповідальний працівник повинен пройти професійну підготовку у порядку, встановленому відповідним рішенням НКЦПФР, не пізніше двох місяців після призначення на посаду та підвищувати свою кваліфікацію шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки.

У разі, якщо установа отримала ліцензію на провадження діяльності з надання фінансових послуг, та відповідальний працівник має документ про навчання відповідно до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16.09.2003 № 55 «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23.10.2003 за № 965/8286, то отримання документа про складання іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів НКЦПФР не є обов'язковим.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати інші функції відповідно до законодавства та передбачені його посадовою інструкцією, Правилами, Програмою та Порядком.

Відповідальний працівник є керівником окремого структурного підрозділу з питань проведення фінансового моніторингу, у разі його створення.

2.3. На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби) відповідального працівника або неможливості виконання покладених на нього обов'язків наказом керівника установи призначається особа, що тимчасово виконує його обов'язки.

Строк виконання обов'язків не може перевищувати чотирьох місяців безперервно.

Вказана особа має повноваження (права), виконує функції та завдання, установлені для відповідального працівника посадовою інструкцією.

2.4. Працівники установи, які віднесені до першої та другої категорії відповідно до Порядку доступу до Правил та Програми (далі – працівники) повинні дотримуватись Правил та Програми проведення фінансового моніторингу.

Працівники повинні ознайомлюватись з Правилами та Програмою, що підтверджується підписами.

Працівники повинні брати участь в освітньо-практичних заходах відповідно до Програми навчання та підтверджувати це підписами.

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Виходячи з посадових обов'язків окремих працівників, у їх посадових інструкціях встановлюються більш деталізовано їх обов'язки з питань проведення внутрішнього фінансового моніторингу у порядку встановленому Програмою, Правилами та Порядком.

3. Порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності підрозділів та працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу відповідальним працівником

Перевірки діяльності будь-якого підрозділу установи та його працівників щодо дотримання ними Правил та виконання Програми проведення фінансового моніторингу постійно здійснює відповідальний працівник установи в робочому порядку під час виконання своїх обов'язків.

Відповідальний працівник установи має право залучати будь-яких працівників установи до перевірок з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Перевірку діяльності окремого підрозділу установи в цілому (та працівників цього підрозділу) щодо дотримання ними Правил та виконання Програми проведення фінансового моніторингу відповідальний працівник установи здійснює в робочому порядку та у строки погоджені в робочому порядку з керівником цього підрозділу, але обов'язково один раз на календарний рік.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, з результатами такої щорічної перевірки здійснюється шляхом включення інформації про таку перевірку до щомісячного письмового звіту, який подається відповідальним працівником установи керівнику установи в порядку, визначеному відповідним розділом Правил.

Зберігання та забезпечення запобігання розголошенню інформації стосовно проведення перевірок та документів зазначених у цьому розділі забезпечується у порядку визначеному відповідними розділами Правил.

4. Порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Перевірка діяльності установи та її відокремлених підрозділів (у разі наявності) на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснюється один раз на календарний рік.

Перевірку відокремлених підрозділів установи (у разі наявності) здійснюється у порядку визначеному для установи одночасно з перевіркою всієї установи.

Перевірка призначається керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, та оформляється розпорядчим документом (далі - наказ).

В наказі визначаються:

1) особи, що здійснюють перевірку (перевірка може здійснюватись працівником(ами) підрозділу внутрішнього аудиту ревізійного органу або іншого незалежного підрозділу (органу), створення якого

передбачено установчими та внутрішніми документами установи, а у разі відсутності відповідних підрозділів (органів) перевірку може здійснювати посадова особа установи, визначена керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки);

2) строк проведення перевірки;

3) питання перевірки, а саме:

- виконання заходів, передбачених Програмою;
- виконання заходів, передбачених Програмою навчання працівників установи;
- відповідність затверджених керівником установи Правил і Програми вимогам законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- дотримання вимог Правил працівниками установи;
- відповідність оцінки рівня ризику клієнтів критеріям, визначеним Держфінмоніторингом України та НКЦПФР;
- дотримання працівниками вимог Правил щодо зберігання документів стосовно ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, та документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, даних про операції;
- додаткові питання, які підлягають перевірці, у разі необхідності.

За результатами перевірки складається акт, який підписують особи, які здійснювали перевірку.

Акт складається у письмовій довільній формі.

В акті зазначаються висновки та в разі необхідності пропозиції щодо усунення недоліків, виявлених за результатами перевірки.

Акт перевірки після його підписання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування та вжиття в разі необхідності заходів реагування.

Ознайомлення керівника або особи, яка виконує його обов'язки, з актом перевірки підтверджується підписом на акті.

З актом перевірки мають право ознайомитись під розпис працівники установи, вказані в акті.

Після підписання акт перевірки, наказ та інші документи, що стосуються проведення перевірки передаються на зберігання працівнику відповідальному за проведення фінансового моніторингу установи.

Зберігання та забезпечення запобігання розголошенню інформації стосовно проведення перевірок та документів зазначених у цьому розділі забезпечується у порядку визначеному відповідними розділами Правил.

5. Вимоги до забезпечення конфіденційності інформації щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, та запобігання розголошенню інформації (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка), що подається Держфінмоніторингу України, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу України)

5.1. У відповідності до вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу на підставі та на виконання цього Закону зобов'язаний вживати заходів щодо запобігання розголошенню (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, що подається Держфінмоніторингу України, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу України);
- подання інформації суб'єктом первинного фінансового моніторингу Держфінмоніторингу України в установленому порядку не є порушенням професійної таємниці, таємниці страхування, банківської або комерційної таємниці;
- інформація, що надається згідно з вимогами цього Закону, є такою, що має обмежений доступ. Обмін зазначеною інформацією, її розкриття та захист суб'єктами первинного фінансового моніторингу,

органами виконавчої влади та Національним банком України, які відповідно до закону здійснюють регулювання та нагляд за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюються відповідно до закону;

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу, його посадові особи та інші працівники не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання Держфінмоніторингу України інформації про фінансову операцію, якщо вони діяли в межах цього Закону, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, пов'язані з виконанням цього Закону;

- працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які подали Держфінмоніторингу України інформацію про фінансову операцію, забороняється повідомляти про це осіб, які брали (беруть) участь у її проведенні, та будь-яких третіх осіб;

- працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які одержали запит Держфінмоніторингу України та/або надали відповідь на такий запит цьому органу, забороняється інформувати про це осіб, які брали (беруть) участь у фінансових операціях, визначених у запиті або відповіді, а також будь-яких третіх осіб.

5.2. Всім працівники, які відповідно до Порядку відносяться до першої та другої категорії, з метою забезпечення запобігання розголошенню інформації з питань фінансового моніторингу, повинні бути попереджені про дисциплінарну відповідальність за порушення внутрішніх документів та передбачену законодавством кримінальну та адміністративну відповідальність за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а саме:

5.2.1. У відповідності до статті 209¹ Кримінального Кодексу України:

1. Умисне неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що відповідно до закону підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, якщо такі діяння заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, -

карається штрафом від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Розголошення у будь-якому вигляді інформації, яка відповідно до закону надається спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо такі дії заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, -

карається штрафом від двох до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

5.2.2. У відповідності до статті 382 Кримінального Кодексу України:

1. Умисне невиконання службовою особою вироку, рішення, ухвали, постанови суду, що набрали законної сили, або перешкоджання їх виконанню -

карається штрафом від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Ті самі дії, вчинені службовою особою, яка займає відповідальне чи особливо відповідальне становище, або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам і свободам громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам юридичних осіб, -

караються обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

5.2.3. У відповідності статті 166⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення:

Порушення вимог щодо ідентифікації та вивчення фінансової діяльності особи, яка здійснює фінансову операцію; неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу; ненадання, несвоєчасне надання додаткової інформації з приводу фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, на запит спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу; порушення вимог щодо зберігання документів, що стосуються ідентифікації та вивчення фінансової діяльності осіб, які здійснюють фінансові операції, та проведених ними фінансових операцій; неповідомлення спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу про зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовані міжнародні санкції, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, громадян суб'єктів підприємницької діяльності від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ненадання, несвоєчасне надання або надання недостовірної інформації, пов'язаної з аналізом фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, довідок та копій документів (у тому числі тих, що становлять банківську або комерційну таємницю) на запит спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ, організацій, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності, які не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Розголошення в будь-якому вигляді інформації, що відповідно до закону є об'єктом обміну між суб'єктом первинного фінансового моніторингу та спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, або факту її подання (одержання) особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з її професійною або службовою діяльністю, -

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

5.2.4. У відповідності статті 188³⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення:

Невиконання законних вимог посадових осіб суб'єктів державного фінансового моніторингу стосовно усунення порушень законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, або створення перешкод для виконання покладених на них обов'язків -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

5.3. Всім працівники установи, які відповідно до Порядку відносяться до першої та другої категорії та ознайомились з Правилами та Програмою (або змінами внесеними до цих внутрішніх документів), з метою запобігання розголошенню інформації з питань фінансового моніторингу, забороняється розголошувати їх зміст ні в межах установи, ні за її межами, крім випадків передбачених чинним законодавством України. Виняток становлять додатки до Правил, які призначені для заповнення клієнтами установи чи містять положення оприлюднених нормативно-правових актів або інформацію розміщену на загальнодоступних веб-сайтах мережі інтернет.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання оригіналів Порядку, Правил та Програм. Відповідальний працівник зберігає вказані документи у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб. Створення паперових чи електронних копій затверджених Порядку, Правил

та Програм не допускається, крім випадків прямо передбачених законодавством, та з метою проведення навчань відповідних категорій працівників установи (копії знаходяться на постійному зберіганні, як і оригінали у відповідального працівника).

Відповідальний працівник та інші працівники установи, що відносяться до першої категорії, повинні забезпечувати конфіденційність інформації, яка надається до Держфінмоніторингу України, а також факту її надання і не поширювати її ні в межах установи, ні за її межами, в тому числі особам, стосовно фінансових операцій яких здійснюється повідомлення, крім випадків, передбачених чинним законодавством України.

Відповідальний працівник та інші працівники установи, що відносяться до першої та другої категорії, в тому числі ті що забезпечують зберігання, передачу, одержання інформації в електронному вигляді або на паперових носіях, повинні забезпечувати конфіденційність інформації з питань фінансового моніторингу і не поширювати її ні в межах установи, ні за її межами, крім випадків, передбачених чинним законодавством України. Порядок зберігання зазначеної інформації визначений у відповідних розділах Правил.

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

З метою забезпечення конфіденційності інформації, яка надається (одержується від) Держфінмоніторингу України та іншим державним установам або одержується від них, та стосується питань проведення фінансового моніторингу:

- реєстрацію кореспонденції з зазначеного питання здійснює відповідальний працівник у окремому електронному журналі до якого мають доступ треті особи виключно за згодою відповідального та за погодженням з керівником установи;

- вся вхідна кореспонденція від Держфінмоніторингу України та інших державних органів, з метою запобігання неконтрольованого доступу, негайно передається у день її одержання без догляду, реєстрації та відкриття безпосередньо від працівника, який її одержав відповідальному працівнику, про що попереджаються у посадових інструкціях всі працівники.

5.4. Випадки надання установою інформації з питань фінансового моніторингу, передбачені чинним законодавством України

5.4.1. Установа зобов'язана надавати Держфінмоніторингу України наступну інформація у строки та у випадках передбачених чинним законодавством України:

- необхідну для взяття установи (відокремленого підрозділу) на облік, протягом трьох робочих днів з дати призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), але не пізніше дня проведення першої фінансової операції;

- інформація про відокремлені підрозділи установи подається нею у разі їх наявності;

- у разі зміни інформації, яка стала підставою для взяття суб'єкта (відокремленого підрозділу) на облік, установа протягом трьох робочих днів з дати настання таких змін подає Держфінмоніторингу України відповідну інформацію;

- у разі припинення своєї діяльності установа повинна повідомити про це Держфінмоніторинг України із зазначенням причин;

- про фінансові операції у разі їх зупинення, про виконання рішення та/або доручення Держфінмоніторингу України про: зупинення проведення фінансової та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб); подальше зупинення фінансової операції та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб) в електронному вигляді (каналами зв'язку) або на паперовому носії (нарочно, фельд'єгерською чи кур'єрською поштою, факсимільним зв'язком) за формою, встановленою Держфінмоніторингом України;

- у інших випадках передбачених у відповідних розділах Правил.

Подається інформація у формі та за адресами, визначеними Держфінмоніторингом України:

- визначених форматів електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингу України, у наказі Держфінмоніторингу України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України», відповідно до частини третьої статті 12, статті 13 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами;
- затверджених форм, які використовуються при поданні інформації до Держфінмоніторингу України на паперових носіях (а також при реєстрації фінансових операцій) та при направленні Держфінмоніторингом України на адресу суб'єктів первинного фінансового моніторингу на паперових носіях, у наказі «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», відповідно до статей 6, 10, 12, 17 та 18 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами.

При цьому, надсилаючи Держфінмоніторингу України інформацію в електронному вигляді, необхідно виконувати наступні вимоги та застереження законодавства України:

- використовувати електронний цифровий підпис - вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача, а саме, при інформаційному обміні використовуються ключі електронно цифрового підпису, які сертифіковані акредитованими центрами сертифікації ключів, які забезпечують криптографічний та технічний захист інформації, відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», Закону України «Про електронний цифровий підпис», наказу Держфінмоніторингу України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України»;
- врахування, що ця інформація є інформацією з обмеженим доступом та захист інформації під час її передачі забезпечується відповідно до законодавства України, відповідно до статті 12 Закону;
- будь-яка інформація, яка подається Держфінмоніторингу в електронному вигляді, надсилається захищеними каналами зв'язку, відповідно до вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу».

У разі неможливості у встановлені Законом строки надіслати Держфінмоніторингу України повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді таке повідомлення надсилається на паперових носіях.

Будь-яка інформація, яку суб'єкт подає Держфінмоніторингу України, на паперових носіях надсилається поштою з повідомленням про вручення поштового відправлення або нарочним.

У разі коли інформація подається Держфінмоніторингу України на паперових носіях, підтвердженням дотримання строків подання такої інформації, передбачених Законом, є наявність документа, виданого оператором поштового зв'язку, що підтверджує факт надсилання відповідної інформації з повідомленням про вручення поштового відправлення.

Документи, що підтверджують факт подання інформації Держфінмоніторингу України, зберігаються протягом п'яти років.

5.4.2. Установа зобов'язана надавати Службі безпеки України наступну інформація:

- про фінансову операцію у випадку, коли працівники ЗЦ підозрюють або повинні були б підозрювати, що такі фінансові операції пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій (за тел. — —):-

5.4.3. Установа зобов'язана надавати повноважним представникам НКЦПФР, що діють у відповідності до Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Порядок контролю):

- на підставі врученого керівнику установи (особі, яка виконує його обов'язки) Доручення на проведення планової/позапланової перевірки (додаток 1 до Порядку контролю) будь-яку інформацію, документи з питань проведення фінансового моніторингу у порядку та у випадках передбачених Порядком контролю;

- на підставі одержаного Запиту (додаток 10 до Порядку контролю) з вимогою подання відповідних документів або інформації, що міститься в них, необхідних для перевірки фактів порушення установою вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму у порядку та у випадках передбачених Порядком контролю.

5.4.4. Установа зобов'язана надавати, у разі отримання рішення (ухвали, постанови) суду щодо надання вказаної у ньому інформації з питань фінансового моніторингу (в тому числі про факт подання такої інформації), будь-яку інформацію.

5.4.5. Установа зобов'язана забезпечувати на документальний запит безперешкодний доступ суб'єктів державного фінансового моніторингу та правоохоронних органів до документів або інформації, що міститься в них, відповідно до вимог закону.

Іншим державним органам може надаватись інформації з питань фінансового моніторингу, у випадках та у порядку прямо передбачених законами України, іншими нормативно-правовими актами, що не суперечать Закону.

5.4.6. Прийняття рішення про надання інформації здійснюється у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

5.5. Доступ до внутрішніх документів, кореспонденції, будь-якої інформації та будь-яких документів в електронному вигляді або на паперових носіях, які стосуються проведення фінансового моніторингу установою іншим особам, які не віднесені до першої та другої категорії працівників відповідно до Порядку, надається виключно з дозволу керівника установи та у випадках передбачених законодавством України.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

6. Порядок вчинення дій для ідентифікації та вивчення клієнта та осіб, що беруть участь в операції

6.1. Ідентифікація клієнта здійснюється до/або під час встановлення ділових відносин, укладення правочинів, але до проведення фінансової операції, відкриття рахунку.

Ідентифікація та вивчення фінансової діяльності здійснюються у разі:

- встановлення ділових відносин з клієнтами;
- виникнення підозри в тому, що фінансова операція може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму;
- проведення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу;
- проведення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтами на суму, що дорівнює чи перевищує 150 000 грн.

Проведення ідентифікації та вивчення клієнтів установою включає:

- здійснення ідентифікації;
- проведення заходів, спрямованих на уточнення інформації щодо ідентифікації у разі зміни інформації або закінчення строку дії документів, на підставі яких вона проводилась;
- проведення заходів, спрямованих на перевірку інформації щодо ідентифікації клієнта, в тому числі у випадку, якщо є сумніви щодо її достовірності та повноти;
- постійне проведення заходів із вивчення клієнта - моніторинг (перегляд) операцій, що здійснюються в ході ділових відносин, на їх відповідність характеристиці клієнта та визначеному ризику клієнта.

Під час ідентифікації клієнта відповідний працівник установи з'ясовує:

- мету ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу (отримання прибутку за рахунок інвестицій в цінні папери, пенсійні накопичення, отримання послуг або товарів за цільовими облігаціями, придбання пакета акцій, що дозволяє брати участь у контролі юридичної особи, викуп емітентом власних акцій тощо);
- характер ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу (перелік послуг, які клієнт бажає отримати, одноразова операція, постійні відносини тощо).

Відомості щодо мети та характеру ділових відносин отримуються шляхом письмового опитування клієнта (уповноваженого представника, в разі якщо клієнтом є юридична особа), а саме, шляхом заповнення опитувальника (Додатки 1 та 2).

У разі якщо клієнт (особа) діє як представник іншої особи чи в інтересах іншої особи, або якщо у відповідного працівників установи виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені або вигодоодержувачем є інша особа, відповідний працівник установи зобов'язаний згідно з вимогами законодавства, що регулюють процедуру ідентифікації, Програм, Правил, ідентифікувати також особу, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція або яка є вигодоодержувачем.

У разі якщо особа діє як представник іншої особи, відповідний працівник установи повинен перевірити також наявність у цієї особи відповідних повноважень.

6.2. Ідентифікація клієнта не є обов'язковою у разі проведення фінансової операції особами, які раніше були ідентифіковані.

6.3. Установа може здійснити спрощену ідентифікацію клієнта у разі:

- встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції, якщо клієнтом виступає орган державної влади, підприємство, що повністю перебуває у державній власності, міжнародна установа чи організація, в яких бере участь Україна відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- проведення фінансової операції на організованому ринку цінних паперів.

Особливості здійснення спрощеної ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнтів встановлені НКЦПФР відповідно до положень Закону, а саме, при спрощеній ідентифікації установа не проводить заходи, спрямовані:

- на перевірку інформації щодо ідентифікації клієнта;
- на вивчення клієнта;
- на встановлення вигодоодержувача.

6.4. Під час встановлення ділових відносин, укладення правочинів, але до проведення фінансової операції, відкриття рахунку (надання фінансових послуг установою), відповідний працівник установи, що відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, з метою проведення ідентифікації та вивчення клієнта:

- пропонує особі заповнити опитувальник (Додаток 1 або Додаток 2);
- після одержання опитувальника, оформленого належним чином, з метою визначення інформації про цю особу у відповідності до ст. 9 Закону, проводить та підтверджує особистим підписом на опитувальнику факт вивчення особи та попередньої оцінки ризику, проведення ідентифікації особи на підставі наданих особою, на її вибір:
 - оригіналів документів;
 - або копій документів, що засвідчені нотаріально;
 - або копій документів, що засвідчені підприємством (установою, організацією), яке їх видало;
 - створює фотокопії всіх наданих особою документів (або належним чином завірених копій документів), на підставі яких він провів ідентифікацію особи, та долучає їх до опитувальника та заповнює останній розділ опитувальника (зазначені документи мають бути чинними на момент їх подання та включати всі необхідні дані для ідентифікації);

- передає опитувальник та документи, що до нього додаються, відповідальному працівнику, а після остаточного визначення ним рівня ризику клієнта, на зберігання керівнику підрозділу за підпорядкуванням.

6.5. Опитувальник, підписаний працівником установи, та всі фотокопії документів (або належним чином завірених копій документів), що до нього додаються, є внутрішніми документами, що містять інформацію з обмеженим доступом.

Керівник підрозділу, працівник якого провів ідентифікацію особи та вивчення клієнта, зберігає опитувальники та всі фотокопії документів (або належним чином завірених копій документів), що до нього додаються, у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Термін зберігання опитувальника та доданих до нього документів (копій документів), інших документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції.

На виконання вимог НКЦПФР:

- установа забезпечує зберігання документів щодо ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу (копії документів, на підставі яких здійснювалась ідентифікація, та/або анкети з ідентифікаційними даними), не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції (правочини, розпорядження, заявки, ділове листування тощо) - не менше п'яти років після завершення операції;

- у разі знищення, втрати або пошкодження документів до закінчення строку їх зберігання незалежно від причин установа в триденний строк після встановлення таких фактів повідомляє про це НКЦПФР;

- у разі продовження НКЦПФР, у порядку встановленому законодавством, строку зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які є учасниками окремих фінансових операцій, та документації про здійснення окремих фінансових операцій суб'єкт первинного фінансового моніторингу забезпечує подальше зберігання документів на строк, встановлений НКЦПФР.

Працівники установи забезпечують зберігання та захист інформації, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, відповідно вимог Правил.

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб відповідно до вимог Правил.

6.6. У разі виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, опитувальник використовується відповідальним працівником під час реєстрації вказаних операцій для заповнення Відомостей про учасника фінансової операції. Після використання відповідальний працівник повертає опитувальник для зберігання відповідному керівнику підрозділу.

6.7. Відповідний працівник установи має право витребувати, а клієнт зобов'язаний надати інформацію стосовно ідентифікації його особи, змісту діяльності та фінансового стану, необхідну для виконання установою вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

У разі ненадання клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності установа має право відмовити йому в проведенні подальших фінансових операцій у порядку встановленому законодавством та Правилами.

Установа зобов'язана відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції у разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим, за винятком операцій щодо зарахування коштів, які надходять на рахунок такого клієнта (у такому разі установа зобов'язана протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови повідомити Держфінмоніторинг України про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести у порядку встановленому законодавством та Правилами).

6.8. У разі наявності при здійсненні ідентифікації мотивованої підозри щодо надання особою недостовірної інформації або навмисного подання особою інформації з метою введення в оману:

- працівник, що відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, має негайно повідомити про це відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, передає службову записку керівнику установи та може запропонувати (виклавши на вказаній службовій записці) наступне:
 - укласти правочин або надати відповідні фінансові послуги та направити запит з метою витребувати передбачену законодавством інформацію, яка стосується ідентифікації цієї особи, до органів державної влади, банків, інших юридичних осіб, а також здійснювати передбачені законодавством заходи щодо збору такої інформації з інших джерел, з зазначенням терміну безоплатного надання установі такої інформації протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту;
 - не укладати правочин або не надавати відповідні фінансові послуги;
 - укласти правочин або надати відповідні фінансові послуги та надавати інформацію про фінансові операції, що передбачаються договором, Держфінмоніторингу України у встановленому чинним законодавством порядку;
 - керівник установи приймає остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника.

У разі виникнення сумнівів у достовірності чи повноті наданої інформації про клієнта відповідний працівник установи зобов'язаний вжити заходів для перевірки та уточнення інформації стосовно ідентифікації такого клієнта (особи) відповідно до вимог законодавства та цього розділу Правил.

Установа з метою виконання покладених на неї Законом завдань має право звертатися із запитом до органів виконавчої влади, правоохоронних органів, Національного банку України, юридичних осіб, які в установленому законодавством порядку інформують про результати розгляду такого запиту.

Установа має право витребувати, а державні органи зобов'язані протягом десяти робочих днів надати відповідно до законодавства інформацію стосовно ідентифікації клієнта (зазначена інформація надається безоплатно, а перелік таких органів та порядок надання інформації визначаються Кабінетом Міністрів України).

Державними органами, які надають установі, інформацію про ідентифікацію клієнта, є Державна реєстраційна служба, Державна податкова служба та органи внутрішніх справ (далі - державні органи).

Рішення про необхідність направлення запиту стосовно одержання від державних органів даних по ідентифікації клієнтів з метою їх перевірки приймається керівником установи на підставі доповідної записки відповідного працівника з висновком відповідального працівника викладеним на цій доповідній записці.

Запит готується та надається на підпис керівнику установи відповідальним працівником.

Надсилання запиту забезпечується відповідальним працівником.

Запит надсилається за місцезнаходженням відповідних державних органів у письмовій формі, підписується керівником установи або особою, яка його заміщує, та скріплюється печаткою установи. Запит може надсилатися також в електронній формі. Формат електронної взаємодії та форма надання інформації визначаються Державною реєстраційною службою, Державною податковою службою та Міністерством внутрішніх справ відповідно до вимог законодавства щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

У запиті зазначаються постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2010 р. № 746 як підстава для надання державними органами інформації про ідентифікацію клієнта, її перелік та мета

використання такої інформації. До запиту додається копія повідомлення про присвоєння облікового ідентифікатора установі.

У запиті щодо ідентифікації фізичної особи - резидента обов'язково зазначаються ідентифікаційний номер, прізвище, ім'я та по батькові, дата народження та місце проживання фізичної особи.

Відповідальний працівник веде електронний реєстр запитів до державних органів, який повинен містити вихідні реквізити запиту, прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи або повне найменування юридичної особи, інформація про яких запитується, підстави для надсилання запиту та реквізити листа державного органу з інформацією, одержаною у відповідь на запит.

Запит установи щодо ідентифікації клієнта та інформація, що передається державними органами є інформацією з обмеженим доступом і не підлягає передачі третім особам, крім Держфінмоніторингу України, НКЦПФР та інших державних органів у передбачених законом випадках.

Інформація, що надходить від державних органів про ідентифікацію клієнта, є інформацією з обмеженим доступом та використовується виключно з метою виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання та використання зазначеної інформації відповідно до вимог законодавства, а також запобігання несанкціонованому доступу до неї та її поширенню.

При здійсненні запитів до державних органів стосовно ідентифікації клієнтів та в інших, визначених законодавством, випадках використовується довідка про присвоєння облікового ідентифікатора суб'єкта первинного фінансового моніторингу (далі - довідка про присвоєння облікового ідентифікатора) - документ установленого Держфінмоніторингом України зразка, який надається на вимогу установи.

Для отримання, у разі потреби, довідки про присвоєння облікового ідентифікатора відповідальний працівник, забезпечує подання до Держфінмоніторингу України завірених підписом керівника та печаткою установи лист-звернення щодо видачі такої довідки, в якому обов'язково зазначається дата останньої подачі форми обліку (1-ФМ).

Держфінмоніторинг України протягом п'яти робочих днів з дати одержання листа-звернення формує на підставі актуальних даних, поданих у формі 1-ФМ установою для обліку, та надсилає установі довідку про присвоєння облікового ідентифікатора за формою, що додається до наказу Держфінмоніторингу України «Про затвердження Порядку формування та надання облікового ідентифікатора суб'єкта первинного фінансового моніторингу».

6.9. Під час здійснення ідентифікації та вивчення клієнта працівники установи повинні враховувати переліки осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (з використанням Додаток 7).

6.10. Для визначення заходів, які вживаються під час ідентифікації, суб'єктом первинного фінансового моніторингу розроблені критерії класифікації клієнтів щодо рівня ризику проведення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму наведені у відповідному розділі Правил, з урахуванням критеріїв, визначених Держфінмоніторингом України та НКЦПФР (Додатки 3 та 4).

Критерії класифікації клієнтів за рівнем ризику розроблені установою на підставі характеристики клієнта: резидент/нерезидент; країна походження або реєстрації клієнта; особи, які беруть участь у фінансовій операції клієнта; об'єкт фінансової операції; тривалість ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу; соціальний статус або відносини з органами державної влади; характеристика ділової активності; фінансовий стан; репутація, інші показники, що можуть бути використані для визначення ризику у відповідності до характеристик клієнтів наведених у критеріях ризику затверджених Держфінмоніторингом України та НКЦПФР (Додатки 3 та 4).

Відповідно до розроблених критеріїв класифікації клієнтів установа встановлює категорії клієнтів, які мають низький, середній, підвищений або високий ризик проведення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму наведені у відповідному розділі Правил.

Установа забезпечує визначення ризику клієнта відповідно до розроблених критеріїв до/або під час встановлення ділових відносин.

За результатами ділових відносин та заходів із вивчення клієнта характеристика клієнта може бути уточнена та рівень ризику змінений.

На виконання вимог встановлених НКЦПФР, у разі виявлення клієнтів, які характеризуються підвищеним (високим) ризиком, установа під час здійснення ідентифікації таких клієнтів застосовує додаткові заходи, спрямовані на вивчення клієнта наведені у відповідному розділі Правил, а також у порядку визначеному в цьому розділі у повній відповідності до вимог чинного законодавства, а саме, у разі якщо надання такої інформації є обов'язковим на підставі п. 11 та 12 частини другої ст. 9 Закону, або, у разі якщо ця інформація є публічною (відкритою) у відповідності до частини першої ст. 9 Закону, зокрема:

- перевірку ідентифікаційних даних;
- вимогу надання додаткових документів, зокрема про фінансовий стан;
- перевірку правильності оформлення установчих документів (враховуючи всі зареєстровані зміни);
- встановлення засновників юридичної особи;
- співставлення розміру зареєстрованого та сформованого статутного капіталу;
- перевірку відповідності фінансової операції звичайній діяльності клієнта;
- встановлення відповідності фінансової операції фінансовому стану клієнта;
- встановлення мети проведення операцій;
- оцінку розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- встановлення джерела походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- встановлення пов'язаних осіб.

Перелік заходів та додаткові заходи для вивчення клієнтів, які характеризуються підвищеним (високим) рівнем ризику, встановлені у відповідному розділі Правил та у цьому розділі, з урахуванням всіх видів професійної діяльності на ринку цінних паперів відповідно до ліцензії отриманої установою.

Якщо рівень ризику проведення клієнтом фінансових операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або які можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування тероризму, оцінюється відповідно до розроблених установою критеріїв ризику як підвищений або високий, відповідальний працівник за участю відповідних працівників установи оновлює інформацію, отриману за результатами ідентифікації та вивчення клієнта, змісту його діяльності та фінансового стану не рідше одного разу на рік.

Якщо рівень ризику проведення фінансових операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або які можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування тероризму, оцінюється відповідно розроблених установою критеріїв ризику як низький або середній, строк оновлення інформації, отриманої за результатами ідентифікації та вивчення клієнта, змісту його діяльності та фінансового стану, не повинен перевищувати трьох років.

Для клієнтів, з якими укладені договори на обслуговування, але які не звертались до установи для отримання послуг більше трьох років, ідентифікація або оновлення інформації щодо ідентифікації здійснюється в разі звернення такого клієнта до установи або проведення ним фінансової операції за участю установи.

6.11. Якщо під час ідентифікації або вивчення клієнта (особи, яка діє від його імені) відповідний працівник встановив відношення клієнта до публічних діячів, або пов'язаних з ними осіб, або до благодійної, або неприбуткової організації, він повинен:

- отримати дозвіл керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, на встановлення ділових відносин з таким клієнтом;
- вживати заходів для з'ясування джерел походження коштів та додаткових заходів, визначених для клієнтів з високим рівнем ризику;

- проводити моніторинг операцій такого клієнта у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику та у порядку визначеному у відповідному розділі Правил.

6.12. Якщо під час обслуговування клієнта відповідний працівник встановив, що фінансові операції клієнта здійснюються за участю фізичних або юридичних осіб з країн, у яких не дозволяється застосування заходів, передбачених законодавством із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (Додаток -6), він повинен:

- проводити ідентифікацію клієнта за правилами для клієнтів з високим рівнем ризику до встановлення ділових відносин з ним та у порядку визначеному у відповідному розділі Правил;
- попередити клієнта про те, що операції з фізичними або юридичними особами у цих країнах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- надати інформацію про такі операції відповідальному працівнику у встановленому Правилами порядку для прийняття рішення щодо направлення повідомлень Держфінмоніторингу України про такі фінансові операції.

З метою інформування клієнтів про необхідність надання інформації стосовно їх ідентифікації та вивчення відповідним працівникам установи, забезпечується розміщення відповідної інформації у вигляді оголошень у місцях обслуговування клієнтів установою (Додаток 9).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

7. Порядок збору та зберігання документів, які стосуються ідентифікаційних даних осіб, що здійснюють фінансові операції або здійснюють спробу їх проведення, документів, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або здійснено спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій;

У відповідності до вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу на підставі та на виконання цього Закону зобов'язаний зберігати документи щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з цим Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усі документи, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу у порядку, встановленому законодавством).

Установа забезпечує зберігання та захист інформації, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, відповідно до Правил (розділ щодо порядку збору та зберігання документів, які стосуються ідентифікаційних даних осіб, що здійснюють фінансові операції або здійснюють спробу їх проведення, документів, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій, який визначає порядок реєстрації, використання, направлення, зберігання та доступу до документів, що містять таку інформацію).

Документи, що стосуються ідентифікації та вивчення клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції зберігаються у підрозділах установи, які проводять ідентифікацію клієнтів у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

Документи, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій зберігаються у підрозділах установи, які проводять або забезпечують проведення та моніторинг фінансових операцій у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

Документи, що стосуються реєстрації, обміну інформацією про фінансові операції між установою та Держфінмониторингом України, або іншими державними органами зберігаються у відповідального працівника.

Відповідальний працівник зберігає документи, що стосуються ведення реєстру, у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання копій документів, що надавались Держфінмониторингу України, поштових квитанцій, повідомлень про вручення та документів, форм, файлів одержаних від Держфінмониторингу України протягом п'яти років після надання інформації. Відповідальний працівник зберігає вказані документи у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Документи, що підтверджують факт подання інформації Держфінмониторингу України, зберігаються протягом п'яти років відповідальним працівником.

Установа забезпечує зберігання документів щодо ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу (копії документів, на підставі яких здійснювалась ідентифікація, та/або анкети з ідентифікаційними даними), не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції (правочини, розпорядження, заявки, ділове листування тощо) - не менше п'яти років після завершення операції.

У разі знищення, втрати або пошкодження документів до закінчення строку їх зберігання незалежно від причин установа в триденний строк після встановлення таких фактів повідомляє про це НКЦПФР.

У разі продовження Комісією строку зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які є учасниками окремих фінансових операцій, та документації про здійснення окремих фінансових операцій установа забезпечує подальше зберігання документів на строк, встановлений НКЦПФР.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

8. Перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу

Перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до положень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» наведений у додатку 8 до Правил.

Відповідно до положень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- фінансова операція - будь-які дії щодо активів, здійснені за допомогою установи;
- активи - кошти, майно, майнові і немайнові права.

Відповідно до вимог встановлених Положенням про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів, затвердженим рішенням НКЦПФР:

- Правила і Програма розробляються з урахуванням видів професійної діяльності на фондовому ринку відповідно до отриманої ліцензії;
- Правила охоплюють усі види професійної діяльності на фондовому ринку відповідно до отриманої ліцензії.

Враховуючи наведене, до переліку фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відносяться фінансові операції, які здійснені за допомогою установи та при проведенні яких одночасно виявлено, що:

- сума, на яку проводиться фінансова операція, дорівнює чи перевищує 150000 гривень або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, еквівалентній 150000 гривень;
- фінансова операція має одну або більше таких ознак визначених статтею 15 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

1) переказ грошових коштів на анонімний (номерний) рахунок за кордон і надходження грошових коштів з анонімного (номерного) рахунку з-за кордону, а також переказ коштів на рахунок, відкритий у фінансовій установі в країні, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон;

2) купівля-продаж чеків, дорожніх чеків або інших подібних платіжних засобів за готівку;

3) зарахування або переказ коштів, надання або отримання кредиту (позики), проведення інших фінансових операцій у разі, якщо хоча б одна із сторін - учасників фінансової операції є фізичною або юридичною особою, що має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в країні (на території), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, або однією із сторін є особа, яка має рахунок у банку, зареєстрованому у вищезазначеній країні (території). Перелік таких країн (територій) визначається відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України, на основі висновків міжнародних, міжурядових організацій, діяльність яких спрямована на протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, і підлягає опублікуванню;

7) обмін банкнот, особливо іноземної валюти, на банкноти іншого номіналу;

8) проведення фінансових операцій з цінними паперами на пред'явника, не депонованими в депозитарних установах;

9) проведення фінансових операцій з векселями з бланковим індосаментом або індосаментом на пред'явника;

10) здійснення розрахунку за фінансовою операцією у готівковій формі;

11) проведення фінансових операцій за правочинами, форма розрахунків за якими не визначена;

12) одержання (сплата, переказ) страхового (перестрахового) платежу (страхового внеску, страхової премії);

13) проведення страхової виплати або страхового відшкодування;

15) здійснення розрахунків за зовнішньоекономічним контрактом, що не передбачає фактичного постачання на митну територію України товарів, робіт і послуг.

Порядок виявлення, реєстрації та надання інформації про фінансові операції, які згідно з цим переліком підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу викладені у відповідних розділах Правил.

9. Перелік фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу

9.1. У відповідності до положень статті 16 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

Фінансова операція підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо вона має одну або більше ознак, визначених цією статтею, або містить інші ризики:

1) заплутаний або незвичний характер фінансової операції чи сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети;

2) невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;

3) виявлення фактів неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених цим Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону).

У разі якщо у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникають підстави вважати, що фінансова операція пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, внутрішній фінансовий моніторинг проводиться також щодо інших фінансових операцій, в уточненні яких виникла необхідність.

Внутрішньому фінансовому моніторингу підлягають операції відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Визначення переліку фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, зокрема, ґрунтується на проведенні оцінки ступеню ризиків фінансових операцій, відповідно до положень статті 1 Закону:

- внутрішній фінансовий моніторинг, це сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, з виявлення фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 цього Закону, із застосуванням підходу, що ґрунтується на проведенні оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму; ведення обліку таких операцій та відомостей про їх учасників; подання інформації Спеціально уповноваженому органу про операції, що мають високий ступінь ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, а також додаткової інформації про фінансові операції та їх учасників, що стали об'єктом фінансового моніторингу з боку Спеціально уповноваженого органу;
- високий ризик це результат оцінки ризику суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що базується на аналізі сукупності визначених критеріїв, який свідчить про високу вірогідність використання суб'єкта для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму.

Відповідно до вимог ст. 6 Закону:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, до початку, у процесі, вдень виникнення підозр, після їх проведення або при спробі їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати у своїй діяльності управління ризиками щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму та розробляти критерії ризиків;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати реєстрацію фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, не пізніше наступного робочого дня з дати їх виявлення.

9.2. На виконання наведених вимог Закону з метою оцінки ризику установою розроблені та визначені такі критерії ризику проведення клієнтами фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму за участю установи при наданні нею послуг клієнтам:

- у фінансових операцій ризик може бути високий або підвищений або відсутній;
- фінансові операції мають високий ступінь ризику, у разі, якщо вона проводиться за участю клієнта з високим рівнем ризику (розділ 10 Правил) та у інших випадках встановлених Законом, Держфінмоніторингом України або НКЦПФР;
- фінансові операції мають підвищений ступінь ризику, у разі, якщо вони проводяться за участю клієнта з підвищеним рівнем ризику (розділ 10 Правил) та у інших випадках встановлених Законом, Держфінмоніторингом України або НКЦПФР;
- у фінансовій операції відсутній ризик у всіх інших випадках.

9.3. Якщо операції мають високий або підвищений ступінь ризику, такі операції підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу та реєструються у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідальним працівником відповідно до законодавства.

Якщо операції мають високий ступінь ризику, відповідальний працівник забезпечує подання інформації про такі операції Держфінмоніторингу України у порядку визначену законодавством, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР, враховуючи наступні положення Закону:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомляти Спеціально уповноважений орган про фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів,

одержаних злочинним шляхом, - у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;

- рішення про подання або неподання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію, що підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, приймає відповідальний працівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу (філії, іншого відокремленого підрозділу суб'єкта первинного фінансового моніторингу) відповідно до внутрішніх процедур, передбачених правилами внутрішнього фінансового моніторингу відповідно до статті 16 цього Закону. У разі прийняття рішення про подання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію така інформація подається не пізніше 10 робочих днів з дня її реєстрації.

9.4. Підсумовуючи наведене установою встановлено, що Перелік фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу включає фінансові операції, які:

1) мають одну або більше ознак, визначених статтею 16 Закону, а саме:

- заплутаний або незвичний характер фінансової операції чи сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети;

- невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;

- виявлення фактів неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених цим Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону);

2) підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (викладених у офіційних перекладах державною мовою та розміщених на веб-сайті НКЦПФР або затверджених, відповідно до законодавства України);

3) мають високий або підвищений ступінь ризику відповідно до наведених вище критеріїв розроблених та визначених установою.

Порядок оцінки ризику, виявлення, реєстрації та надання інформації про фінансові операції, які згідно з цим переліком підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу викладені у відповідних розділах Правил.

10. Критерії ризику та порядок оцінки ризику проведення клієнтами фінансових операцій

10.1. Класифікація клієнтів та критерії ризику проведення клієнтами фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (далі – ризику).

Відповідно до вимог Закону, а саме статті 6:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний самостійно здійснювати класифікацію своїх клієнтів з урахуванням критеріїв ризиків, визначених Спеціально уповноваженим органом та органами, що здійснюють регулювання та нагляд за їх діяльністю, під час проведення ними фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Відповідно до «Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму», затверджених наказом Держфінмоніторингу України:

- оцінювання ризику здійснюється за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг;

- критерій ризику - показник, ознака, характеристика або їх сукупність, за якими здійснюється оцінка ризику;

- оцінка ризику - результат аналізу наявних відомостей та інформації про своїх клієнтів та їх діяльність, за яким визначається рівень ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.
- оцінка ризику здійснюється щодо всіх клієнтів, яким надаються фінансові або інші послуги;
- рівень ризику - ступінь міри ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, встановлений суб'єктом стосовно клієнта, що може набувати значень «низький», «середній» та «високий»;
- у разі якщо клієнт підпадає хоча б під один із цих Критеріїв ризику, рівень ризику такого клієнта не може визначатися як «низький»;
- у разі встановлення клієнту середнього рівня ризику та виявлення тенденції щодо його зростання (включаючи досягнення високого рівня ризику) у клієнта виникає підвищений ризик проведення операцій, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Враховуючи наведені вимоги законодавства, класифікація клієнтів за рівнем ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму проводиться на підставі оцінки ризику, а саме, наявності або відсутності відповідних критеріїв ризику або їх сукупності розроблених для клієнтів установою з урахуванням критеріїв ризиків, визначених Держфінмоніторингом України та НКЦПФР.

Для класифікації клієнтів використовуються критерії ризику розроблені установою, визначені та затверджені Держфінмоніторингом України (додаток 3), визначені та затверджені НКЦПФР (додаток 4), Перелік офшорних зон затверджений Кабінетом Міністрів України (додаток 5) та Перелік держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою затверджений Держфінмоніторингом України (додаток 6), а також Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції доведений Держфінмоніторингом України (додаток 7).

Установою встановлені наведені нижче категорії клієнтів відповідно до розроблених критеріїв класифікації за рівнями ризику на підставі характеристики клієнта: резидент/нерезидент; країна походження або реєстрації клієнта; особи, які беруть участь у фінансовій операції клієнта; об'єкт фінансової операції; тривалість ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу; соціальний статус або відносини з органами державної влади; характеристика ділової активності; фінансовий стан; репутація, інші показники, що можуть бути використані для визначення ризику, а саме характеристики клієнтів затверджені Держфінмоніторингом України та НКЦПФР.

Середній рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- клієнт підпадає хоча б під один з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;
- клієнт використовує під час надання йому послуг установою новітні технології, а саме технологічні рішення, які забезпечують проведення операцій та/або надання послуг без безпосереднього контакту з клієнтом та не забезпечені засобами захисту інформації на змінних носіях інформації;
- клієнт, якому надає послуги установа є акціонерним товариством, яке здійснило випуск акцій на пред'явника (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);
- є підприємством, про яке з надійних джерел відомо (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР), що воно не знаходиться за місцем державної реєстрації, не надає передбачену законодавством звітність та вартість його чистих активів є меншою від статутного капіталу;
- регулярне (не менше однієї в місяць на протязі календарного року) укладення клієнтом під час надання йому послуг установою строкових угод або використання інших похідних фінансових інструментів, особливо таких, що не передбачають поставки базового активу, за фінансовими операціями з одним або кількома контрагентами, результатом чого є постійний (щомісячний) прибуток або постійні (щомісячні) збитки особи (за даними одержаними відповідно до вимог законодавства у разі якщо така інформація є публічною (відкритою) від клієнта або з надійних джерел (офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки, Кабінету Міністрів України, Національного банку України,

органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму);

- разовий продаж (купівля) клієнтом під час надання йому послуг установою великого пакета (10 та більше відсотків) емісійних цінних паперів, що не включені до біржового списку (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);

- набуття права власності клієнтом під час надання йому послуг установою на пакет цінних паперів, сумарна номінальна вартість яких перевищує 150 000 грн., за договорами дарування;

- набуття права власності клієнтом під час надання йому послуг установою на пакет цінних паперів, сумарна номінальна вартість яких перевищує 150 000 грн., за договорами міни;

- взаємозалік вимог за операціями з цінними паперами на позабіржовому ринку проведений під час надання послуг клієнту установою;

- придбання клієнтом під час надання йому послуг установою цінних паперів за рахунок коштів, які попередньо були внесені готівкою в касу установи або готівки, яка була переказана на рахунок установи через банківську установу, платіжну систему (виявлення здійснюється з урахуванням методичних рекомендацій розміщених на веб-сайті НКЦПФР);

- операції клієнта під час надання йому послуг установою з борговими фінансовими інструментами із низьким значенням рейтингової оцінки за Національною рейтинговою шкалою (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);

- регулярне (не менше однієї в місяць на протязі календарного року) здійснення особою фінансових операцій з векселями під час надання йому послуг установою, якщо особа не є професійним учасником ринку цінних паперів;

- купівля під час надання послуг клієнту установою на позабіржовому ринку особами-резидентами пакетів акцій українських емітентів у осіб-нерезидентів за цінами, що перевищують їх номінальну вартість;

- регулярне (не менше однієї в місяць на протязі календарного року) та циклічне (купівля та продаж тих самих активів) здійснення фінансових операцій клієнтом під час надання йому послуг установою з купівлі-продажу активів (крім біржових операцій) без фактичної поставки активів між учасниками операції;

- операції з цінними паперами здійснені клієнтом під час надання йому послуг установою, про які з надійних джерел (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР) відомо, що вони мають високий ризик бути використаними для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Підвищений рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- у разі встановлення клієнту середнього рівня ризику та тенденції щодо зростання рівня ризику, а саме, клієнт підпадає хоча б під два з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;

- заплутаний характер фінансової операції за участю клієнта;

- незвичний характер фінансової операції за участю клієнта;

- сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу за участю клієнта;

- сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидної законної мети за участю клієнта;

- невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;

- виявлено факти неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує 150 000 грн.).

Високий рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- клієнт підпадає хоча б під три з критеріїв наведених вище;
- клієнт підпадає хоча б під три з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;
- у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції виявлено, що фінансова операція містить одночасно три або більше ознак такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу;
 - клієнт не надав додаткову інформацію для вивчення клієнта на вимогу працівника установи, якщо така інформація є публічною (відкритою);
 - у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції здійснення ідентифікацію клієнта, відповідно до вимог законодавства на підставі поданих офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій, є неможливим;
 - клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта є публічні діячі або пов'язані з ними особи (особами, пов'язаними з публічними діячами, є члени сім'ї та інші близькі родичі, юридичні особи, власниками істотної участі або контролерами яких є публічні діячі або їхні близькі родичі);
 - клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта є благодійна чи неприбуткова організація;
 - клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта або установа, через яку він здійснює передачу (отримання) активів є резидентом наведеним у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил);
 - клієнт, включений до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, що формується Держфінмоніторингом України (наведені у додатку 7 до Правил);
 - клієнт, стосовно якого у працівника установи виникають підозри, що він пов'язаний, стосується або призначений для фінансування тероризму.

Низький рівень ризику мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи не виявив під час моніторингу у клієнта жодного із критеріїв ризику наведених вище або у додатках 3 або 4 до Правил.

Вказані критерії ризику постійно аналізуються відповідальним працівником та оновлюються у разі потреби та у разі зміни чинного законодавства, яке їх визначає.

10.2. Порядок оцінки рівня ризику клієнтів.

Оцінка рівня ризику клієнтів здійснюється щодо всіх клієнтів, яким надаються фінансові або інші послуги.

Уперше рівень ризику клієнтів визначається та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил) відповідним працівником установи до/або під час встановлення ділових відносин з клієнтами.

Попередня оцінка рівня ризику клієнтів проводиться працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції з його участю, та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідального працівника.

В процесі обслуговування клієнтів постійно проводиться оцінка рівня ризику клієнтів відповідним працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції за участю клієнта та проводить їх аналіз на відповідність характеру діяльності та фінансовому стану клієнта, та у разі зміни рівня ризику клієнтів це фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідальному працівнику.

У разі, якщо у відповідального працівника виникають підстави вважати, що фінансова операція за участю клієнта пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, внутрішній фінансовий моніторинг проводиться також щодо інших фінансових операцій, в уточненні яких виникла необхідність, та з цією метою збирається, аналізується та оцінюється на предмет наявності або відсутності відповідного рівня ризику клієнта додаткова інформація відповідно до законодавства, Правил та Програми.

Остаточне рішення стосовно рівня ризику клієнта (зміни рівня ризику) приймається виключно відповідальним працівником на підставі всебічного аналізу інформації про операції, що проводяться клієнтом за допомогою установи та наявних даних одержаних в результаті ідентифікації та вивчення клієнта, а також з врахуванням та відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (офіційних перекладів на державну мову розміщених на веб-сайті Держфінмоніторингу України та НКЦПФР) та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил).

Встановлений щодо клієнтів рівень ризику переглядається відповідальним працівником за поданням відповідних працівників, які забезпечують безпосереднє надання послуг клієнтам не рідше одного разу на рік та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядку, які викладені у відповідних розділах Правил.

11. Опис заходів суб'єкта первинного фінансового моніторингу з управління ризиками

Відповідно до вимог Закону, а саме статті 11:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний здійснювати управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму з урахуванням результатів ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта;

- оцінювання ризиків суб'єктом первинного фінансового моніторингу здійснюється за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг;

- для зменшення виявлених ризиків суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен вживати заходів, що зокрема включають: здійснення поглибленої ідентифікації клієнта та перевірку особи клієнта протягом певного періоду, включаючи його власників; додаткові вимоги до клієнта при відкритті рахунка чи встановленні відносин з ним; збільшення частоти проведення перевірок особи клієнта, включаючи його власників; збір інформації з метою формування уявлення про діяльність клієнта, природу та рівень операцій, що проводяться ним; посилений моніторинг операцій, що проводяться клієнтом.

Ризики це небезпека (загроза, уразливі місця) для установи бути використаною клієнтами, при наданні ним послуг, з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Управління ризиками, це заходи, які здійснюються відповідними працівниками установи, з визначення, оцінки, моніторингу, контролю ризиків, що спрямовані на їх зменшення до прийняттого рівня.

Визначення, оцінка, моніторинг ризиків відповідними працівниками установи здійснюється при встановленні ділових відносин, з'ясуванні мети та характеру майбутніх ділових відносин з клієнтом, проведенні ідентифікації та вивченні фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, постійному оновленні інформацію про зміст діяльності клієнта та його фінансовий стан, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг, що базується на аналізі сукупності визначених у додатках 3, 4 до Правил критеріїв та критеріїв наведених у цьому розділі Правил, який свідчить про підвищену вірогідність використання установи для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму.

З метою здійснення контролю ризику та зменшення ризику до прийняттого рівня всі клієнти, в процесі моніторингу, класифікуються за рівнем ризику.

З метою зменшення ризику, у разі наявності у клієнта підвищеного чи високого рівня ризику, до прийняттого рівня (низький чи середній рівень ризику) працівники установи здійснюють управління ризиками, яке полягає у поглибленому визначенні, оцінці, посиленому моніторингу, контролю ризиків, з урахуванням результатів поглибленої ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг,

що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта та у разі необхідності прийняття рішень про відмову у встановленні ділових відносин або у відкритті рахунку, відмову у проведенні фінансових операцій, зупиненні фінансових операцій, направленні інформації про операції Держфінмоніторингу України, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР.

З метою здійснення контролю ризику у разі наявності у клієнта високого або підвищеного рівня ризику вживаються такі застережні заходи для зменшення виявлених ризиків до прийняттого рівня:

- проводиться поглиблена ідентифікація клієнта, у разі наявності підозр про надання недостовірної інформації щодо ідентифікації (направлення запитів, відповідним державним органам з метою перевірки інформації стосовно ідентифікації наданої клієнтом);

- у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції здійснення ідентифікацію клієнта, відповідно до вимог законодавства на підставі поданих офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій, є неможливим, приймається рішення про відмову від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції та забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких фінансових операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;

- у разі ненадання клієнтом, у випадках встановлених законодавством, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності, якщо така інформація є публічною (відкритою), розглядається в установленому порядку питання про необхідність прийняття рішення про відмову йому від проведення подальших фінансових операцій та у разі прийняття рішення про відмову від проведення фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;

- у разі, якщо фінансова операція за участю клієнта містить ознаки такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу розглядається в установленому порядку питання про необхідність прийняття рішення про відмову від проведення такої фінансової операції та у разі прийняття рішення про відмову від проведення такої фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;

- у разі, якщо фінансова операція за участю клієнта містить ознаки такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу розглядається, в установленому порядку необхідність прийняття рішення про зупинку на строк до двох робочих днів проведення такої фінансової операції та у разі прийняття рішення про зупинку проведення такої фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про таку фінансову операцію невідкладно в день зупинки;

- у разі якщо відповідальний працівник, має достатні підстави підозрювати, що фінансові операції за участю клієнта, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про такі фінансову операцію у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;

- у разі якщо клієнт або вигодоодержувач є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, в установленому порядку приймається рішення про зупинку проведення фінансових операцій за його участю на строк до двох робочих днів та забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення та повідомлення СБУ про такі фінансові операції невідкладно в день зупинки;

- у разі якщо відповідальний працівник, має достатні підстави підозрювати, що фінансові операції за участю клієнта пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції, забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення та повідомлення СБУ про такі фінансові операції невідкладно в день виникнення підозр (в день їх виявлення або спроби їх проведення);

- забезпечується збільшення частоти проведення перевірок особи клієнта, включаючи його власників (ідентифікація та вивчення клієнта, здійснюється (оновлюється) не рідше одного разу на рік);
- ідентифікація клієнта здійснюється також у разі проведення ним фінансової операції на суму 150 000 грн., незалежно від того, проводиться така операція одноразово чи як кілька операцій, які можуть бути пов'язані між собою;
- встановлюються додаткові вимоги до клієнта при відкритті рахунка чи встановленні відносин з ним (відкриття рахунка чи встановлення відносин з ним проводиться лише з дозволу керівника установи);
- проводиться збір інформації з метою формування уявлення про діяльність клієнта з надійних джерел (офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки Кабінету Міністрів України, Національного банку України, органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму);
- забезпечується посилений моніторинг операцій, що проводяться клієнтом з метою вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту (аналіз кожної фінансової операції з метою формування уявлення про природу та рівень операцій, що проводяться ним та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта);
- забезпечується систематичне повідомлення Держфінмоніторингу України про фінансові операції з клієнтами резидентами країн наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил);
- забезпечується попередження представників не фінансового сектору про те, що операції з фізичними або юридичними особами у країнах наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил) можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (розміщення відповідної інформації у вигляді оголошень у місцях обслуговування клієнтів установою);
- забезпечується обмеження ділових відносин або фінансових операцій з відповідною країною або особами у країнах наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил) у відповідності з визначеними і розробленими процедурами НКЦПФР, а саме ідентифікація клієнта проводиться за правилами для клієнтів з високим ризиком до встановлення ділових відносин з ним, клієнта попереджають про те, що операції з фізичними або юридичними особами у цих країнах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.
- відносини з публічними діячами та пов'язаними з ними особами встановлюються лише з дозволу керівника установи, після вжиття відповідно до законодавства заходів для з'ясування джерел походження коштів таких осіб (одержання достовірної інформації від цих осіб);
- проводиться з урахуванням рекомендацій НКЦПФР посилений моніторинг операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є публічні діячі або пов'язані з ними особи;
- забезпечується у порядку визначеному НКЦПФР здійснення поглибленої ідентифікації клієнта та перевірки особи клієнта протягом певного періоду, включаючи його власників;
- стосовно благодійних та неприбуткових організацій вживаються заходи для обмеження ризику їх використання з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму на підставі рекомендацій НКЦПФР;
- забезпечується у порядку визначеному НКЦПФР здійснення поглибленої ідентифікації та вивчення клієнтів до встановлення ділових відносин з особами або компаніями країн наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил).

З метою здійснення поглибленої ідентифікації відповідні працівники установи під час здійснення ідентифікації клієнтів які мають високий або підвищений рівень ризику застосовують додаткові заходи, спрямовані на вивчення клієнта з метою одержання інформації від клієнта або з надійних джерел (офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки Кабінету Міністрів України, Національного банку України, органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму) у разі якщо така інформація є публічною (відкритою), а саме:

- а) перевірку ідентифікаційних даних;
- б) вимогу надання додаткових документів, зокрема про фінансовий стан;
- в) перевірку правильності оформлення установчих документів (враховуючи всі зареєстровані зміни);
- г) встановлення засновників юридичної особи;
- г) співставлення розміру зареєстрованого та сформованого статутного капіталу;
- д) перевірку відповідності фінансової операції звичайній діяльності клієнта;
- е) встановлення відповідності фінансової операції фінансовому стану клієнта;
- є) встановлення мети проведення операцій;
- ж) оцінку розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- з) встановлення джерела походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- и) встановлення пов'язаних осіб.

З метою здійснення контролю ризику у разі, якщо у клієнта встановлений низький або середній рівень ризику:

- ідентифікація та вивчення клієнтів, здійснюється (оновлюється) не рідше одного разу на три роки;
- з урахуванням наданих послуг клієнтам, проведених фінансових операцій за участю клієнтів, рівень ризику клієнтів переглядається не рідше одного разу на рік та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Програми).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

12. Типології міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

У відповідності до положень статті 16 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- внутрішньому фінансовому моніторингу підлягають операції відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (далі – Типології).

У відповідності до положень статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» НКЦПФР зобов'язана:

- забезпечувати надання методологічної, методичної та іншої допомоги суб'єктам первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- здійснювати регулювання та нагляд з урахуванням політики, процедур та систем контролю, оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму з метою визначення відповідності заходів, що здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, та зменшення ризиків під час діяльності таких суб'єктів у цій сфері.

Враховуючи наведені вимоги Закону та з метою виявлення фінансових операцій, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до Типологій, всі працівники установи

використовують офіційні переклади Типологій викладені державною мовою на веб-сайті НКЦПФР та розміщені на сервері установи за адресою C:\Documents and Settings\I\.....

Працівник відповідальний за проведення фінансового моніторингу забезпечує своєчасне оновлення вказаних Типологій на сервері установи та вивчення типологій працівниками під час проведення освітньо-практичних заходів під час реалізації Програма навчання.

13. Перелік заходів, спрямованих на зменшення ризику зловживань, пов'язаних з послугами, що надаються з використанням новітніх технологій, зокрема забезпечують проведення фінансових операцій без безпосереднього контакту з клієнтом

Новітні технології - технологічні рішення, які забезпечують проведення операцій та/або надання послуг без безпосереднього контакту з клієнтом та не забезпечені засобами захисту інформації на змінних носіях інформації.

У разі, якщо клієнт використовує під час надання йому послуг та/або проведення фінансових операцій за участю установи він відноситься до категорії клієнтів з середнім рівнем ризику.

З метою зменшення ризику зловживань такими клієнтами працівники установи здійснюють управління ризиками, яке полягає у поглибленому визначенні, оцінці, посиленому моніторингу, контролю ризиків, з урахуванням результатів ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, посиленому аналізу всіх операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта та у разі необхідності прийняття рішень про відмову у встановленні ділових відносин або у відкритті рахунку, відмову у проведенні фінансових операцій, зупиненні фінансових операцій, направленні інформації про операції Держфінмоніторингу України, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР.

В процесі обслуговування клієнтів постійно проводиться оцінка рівня ризику клієнтів відповідним працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції за участю клієнта та проводить їх аналіз на відповідність характеру діяльності та фінансовому стану клієнта, та у разі зміни рівня ризику клієнтів це фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідальному працівнику.

Також у разі виявлення працівником установи, можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, а саме тенденції щодо зростання рівня ризику до підвищеного або високого працівник повідомляє про це відповідального працівника.

Повідомлення здійснюється негайно, але не пізніше закінчення робочого дня виявлення можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму у вигляді службової записки на ім'я відповідального працівника, у якій зазначається:

- короткий опис суті використання новітніх технологій;
- додаткова інформація про операції, пов'язані з використанням новітніх технологій.

Після одержання вказаного повідомлення, стосовно можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, розглядає відповідно до законодавства України, Програми і Правил необхідність здійснення подальших дій з запобігання використанню новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, а саме:

- щодо інформування Держфінмоніторингу, у встановленому законодавством України порядку, про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, у разі виникнення у нього мотивованої підозри, що фінансові операції можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- щодо інформування Держфінмоніторингу, у встановленому порядку та місцеве відділення СБУ, у разі, якщо він, підозрює, що фінансова операція пов'язана, має відношення або призначена для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;

- про відмову від проведення фінансової операції, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, та забезпечує надання в установленому порядку Держфінмоніторингу інформації про цю фінансову операцію;
- про зупинку проведення фінансової операції, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, та забезпечує надання в установленому порядку Держфінмоніторингу інформації про цю фінансову операцію;
- щодо необхідності проведення позапланових навчань з працівниками з метою вивчення передового досвіду у виявленні можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму.

У разі одержання, у відповідності та на підставі ст. 14 Закону від НКЦПФР (розміщення на веб-сайті НКЦПФР), у порядку встановленому законодавством України, методичних рекомендацій, стосовно виявлення новітніх технологій, що можуть використовуватися для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансування тероризму, відповідальний працівник проводить навчання з працівниками, з метою ознайомлення з методичними рекомендаціями НКЦПФР, у порядку визначеному Правилами та Програмою.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

14. Порядок вчинення дій для виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

Працівник установи, який відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, чи проведення фінансових операцій або їх моніторинг (далі – відповідний працівник) виявляє фінансові операції, що відповідно до Закону підлягає фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, до початку, у процесі, в день виникнення підозр, після їх проведення або при спробі їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення.

Перед здійсненням кожної фінансової операції працівник, який забезпечує її здійснення, перевіряє наявність серед учасників або вигодоодержувачів цієї фінансової операції осіб, яких включено до Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (Додаток 7). У разі виявлення вказаних осіб працівник діє у відповідності до Правил.

Виявлення інших фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, внутрішньому фінансовому моніторингу, та тих, які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, здійснюється відповідним працівником установи на підставі:

- ознак операцій, які відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;
- ознак операцій, які відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;
- оцінки ризику проведення фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (Розділ 9 Правил).

Заходи, спрямовані на з'ясування віднесення операції до такої, що підлягає фінансовому моніторингу або яка може бути пов'язана, стосується або призначена для фінансування тероризму, включають:

- аналіз правочину (належність осіб, що беруть участь в операції, до юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції; належність до осіб, що мають високий рівень ризику; форма та спосіб розрахунку, предмет договору тощо);
- з'ясування суті та мети здійснення операції, в тому числі шляхом отримання додаткових документів, відомостей та пояснень, що стосуються операції, у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України;

- отримання (в разі необхідності) документів (копій), що підтверджують перереєстрацію прав власності на цінні папери та/або оплату цінних паперів, у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України.

Для оцінки ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму працівниками установи додатково можуть вивчатися фінансові операції осіб - учасників тієї операції, що оцінюється (у разі їх здійснення за участю установи).

Для з'ясування суті та мети фінансових операцій працівники установи уважно вивчають всі документи та обставини пов'язані з проведенням цих фінансових операцій та данні одержані під час проведення ідентифікації та вивчення осіб, які мають відношення до цих фінансових операцій та у разі необхідності можуть витребувати у вказаних осіб додаткову інформацію, стосовно цих фінансових операцій у відповідності до чинного законодавства України.

Відповідальний працівник проводить визначення ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму відповідно до розроблених критеріїв, зокрема: за типом клієнта; за географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передавання (отримання) активів; за видом послуг (предметом правочину) та за результатами проведення аналізу відповідності фінансової операції наявній інформації про зміст діяльності клієнта та його фінансовий стан.

При виявленні фінансової операції, що має високий ризик легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, відповідальний працівник:

- забезпечує управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- приймає рішення, про направлення повідомлення про таку операцію та забезпечує подання інформації про таку операцію Держфінмоніторингу України.

Відповідальний працівник самостійно приймає рішення щодо інформування Держфінмоніторингу України про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу.

Якщо операція має високий ступінь ризику, інформація про таку операцію подається Держфінмоніторингу України у порядку визначеному законодавством відповідальним працівником не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби її проведення.

У разі прийняття відповідальним працівником рішення про недоцільність інформування Держфінмоніторингу України про виявлену фінансову операцію (яка не має високого ступеню ризику) або у випадку виявлення заплутаної, незвичної фінансової операції, фінансової операції, яка не має очевидного економічного сенсу (операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу), він складає довідку, яка має містити обґрунтування рішення щодо недоцільності інформування або висновки щодо мети та підґрунтя такої операції, на підставі інформації, отриманої від клієнта у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України.

Довідка містить порядковий номер реєстрації операції в реєстрі, дату складання та підпис відповідального працівника. З метою задоволення вказаних вимог, довідка складається в реєстрі фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу у розділі IV у записі про цю фінансову операцію.

Вказані у цьому розділі дії здійснюються відповідними працівниками установи незалежно від того проводяться фінансові операції в інтересах установи або в інтересах третіх осіб.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

15. Порядок дій працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу з підготовки та подання відповідальному працівнику інформації, необхідної для прийняття рішення про інформування, відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, Держфінмоніторингу та правоохоронних органів

15.1. Працівник установи, який безпосередньо здійснює ідентифікацію та вивчення клієнтів або забезпечує надання послуг клієнтам, або забезпечує проведення та моніторинг фінансових операцій, у

разі виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, або мають критерії ризику наведені у Додатку 3, 4 або виявлення тенденції до зростання критерії ризику до підвищеного (високого), повідомляє про це відповідального працівника.

15.2. Повідомлення здійснюється негайно, але не пізніше закінчення робочого дня виявлення такої операції у вигляді службової записки на ім'я відповідального працівника, у якій зазначається, у разі наявності:

- короткий опис суті операції та достатності підстав для подання інформації відповідальному працівнику;
- ознаки фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу;
- критерії ризику визначені у розділі 10 Правил та у Додатках 3 та 4;
- витяг з Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (додаток 7);
- посилання на Типології;
- інші достатні підстави вважати, що операція має відношення до легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- додаткова інформація про операцію та інші операції, пов'язані з нею;
- особи, причетні до проведення цієї операції;
- кількість аркушів копій документів про здійснення цієї операції, що додаються;
- кількість аркушів копій документів, які стосуються ідентифікації та вивчення осіб, причетних до вказаної фінансової операції (за винятком інформації про установу).

15.3. До вказаної службової записки в обов'язковому порядку додаються:

- копії всіх наявних документів, які стосуються цієї операції;
- копії всіх наявних документів, які стосуються ідентифікації та вивчення осіб, причетних до цієї операції разом з копією опитувальника клієнта.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

16. Порядок реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

16.1. Реєстрація фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, інших фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, проводиться шляхом внесення відповідної інформації до реєстру.

Реєстр - форма реєстрації установою інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, та їх учасників, яка визначається Держфінмоніторингом.

До реєстру вноситься інформація про проведення або спробу проведення фінансових операцій:

- що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до статті 15 Закону;
- що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 Закону;
- у проведенні яких установа відмовила у зв'язку з тим, що вони містять ознаки таких, що згідно із Законом підлягають фінансовому моніторингу;
- у проведенні яких установа відмовила у зв'язку з ненаданням клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення його фінансової діяльності;
- стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції;

- проведення яких установа зупинила у зв'язку з тим, що вони містять ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону;
- проведення яких установа зупинила у зв'язку з тим, що їх учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції;
- проведення яких було зупинено за рішенням Держфінмоніторингу України, прийнятим з метою зупинення видаткових операцій;
- проведення яких було зупинено за дорученням Держфінмоніторингу України, прийнятим з метою задоволення запиту уповноваженого органу іноземної держави;
- стосовно яких установа отримала від Держфінмоніторингу України запит про подання інформації, зокрема щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій (у разі, якщо інформація про ці фінансові операції раніше вже не була внесена до реєстру).

16.2. Після одержання повідомлення стосовно виявленої фінансової операції у вигляді службової записки відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, з'ясовує можливість віднесення її до такої, що відповідно до Закону підлягає фінансовому моніторингу, та у разі виявлення такої фінансової операції приймає відповідно до чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі.

16.3. Реєстрація проводиться не пізніше наступного робочого дня з дати їх виявлення відповідальним за проведення фінансового моніторингу.

16.4. У разі виявлення фінансових операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є особи, включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції, відповідальний працівник у той же день вносить інформацію про таку операцію до реєстру.

У разі зупинення фінансових операцій за рішенням (дорученням) Держфінмоніторингу України відповідальний працівник в день надходження такого рішення (доручення) вносить інформацію про таку операцію до реєстру.

16.5. Відомості про операцію, незалежно від того проводяться фінансові операції в інтересах установи або в інтересах третіх осіб, вносяться до єдиного реєстру, що ведеться в електронній формі.

16.6. Форма реєстру та порядок заповнення реєстру затверджені наказом Держфінмоніторингу.

16.7. До реєстру вносяться:

- порядковий номер і дата реєстрації фінансової операції;
- відомості, встановлені в результаті ідентифікації особи, яка проводить фінансову операцію, особи, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція, або вигодоодержувача;
 - відомості про інших осіб - учасників фінансової операції;
 - вид фінансової операції;
 - сума, на яку проводиться фінансова операція або здійснюється спроба її проведення;
 - валюта, в якій проводиться фінансова операція;
 - підстави для проведення фінансової операції;
 - відомості про фінансові операції, пов'язані із зареєстрованою раніше фінансовою операцією (у разі наявності);
 - ознаки, за якими фінансова операція підлягає фінансовому моніторингу;
 - інформація про зупинення фінансової операції;
 - дата та час проведення, спроби проведення або відмови від проведення фінансової операції;
 - додаткова інформація, необхідна для проведення Держфінмоніторингом України аналізу фінансових операцій;
 - прізвище, ім'я, по батькові та посада працівника, який вніс інформацію до реєстру.

16.8. Кожній фінансовій операції, яка внесена до реєстру, присвоюється порядковий номер.

16.9. Реєстр ведеться у електронному вигляді. В кінці кожного місяця всі нові записи роздруковуються. Роздруковані сторінки засвідчуються підписом керівника або відповідального працівника.

16.10. До 5 числа кожного місяця роздруковані сторінки з інформацією за минулий місяць складаються у хронологічному порядку, прошнуровуються, засвідчуються підписом керівника установи або відповідального працівника, скріплені печаткою. На першій сторінці зазначається кількість сторінок, перша та остання дата внесення інформації. Такі сторінки зберігаються протягом п'яти років.

16.11. Реєстрацію фінансових операцій проводить відповідальний працівник установи.

За окремим наказом керівника установи відповідальні працівники у відокремлених підрозділах можуть самостійно проводити реєстрацію фінансових операцій та подавати інформацію про них Держфінмоніторингу України.

16.12. Виправлення відомостей, внесених до реєстру, не допускається. У разі допущення помилки у реєстрі помилковий запис анулюється, а виправлений запис вноситься до реєстру під новим номером і новою датою реєстрації.

16.13. Всі документи, що стосуються ведення реєстру є внутрішніми документами установи, що містять інформацію з обмеженим доступом. Відповідальний працівник зберігає документи, що стосуються ведення реєстру у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

17. Порядок вчинення дій при спробі здійснити фінансову операцію клієнтом, при відмові від встановлення ділових відносин з клієнтом, при відмові в проведенні фінансової операції

17.1. У разі виявлення працівником установи, фінансових операцій, яка містить ознаки, що підлягають фінансовому моніторингу, працівник може запропонувати відмовитися від проведення цієї фінансової операції керівництву установи.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції у разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим.

У разі ненадання клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право відмовити йому в проведенні подальших фінансових операцій.

17.2. Рішення про відмову приймається в наступному порядку:

- працівник має негайно повідомити про свою пропозицію відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, передає службову записку керівнику установи виклавши на вказаній службовій записці свої пропозиції;
- остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника, приймає керівник установи.

У разі прийняття рішення про відмову, клієнт, якому відмовлено повідомляється про це відповідним листом за підписом керівника установи.

Відповідальний працівник забезпечує реєстрацію цієї операції протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови та надання в установленому порядку

Держфінмоніторингу України інформації про цю фінансову операцію протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

18. Порядок вчинення дій щодо зупинення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій, подальшого зупинення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій, поновлення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій

18.1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний зупинити проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції (далі – Перелік), і в той самий день повідомити про це Держфінмоніторинг. Таке зупинення фінансових операцій здійснюється на строк до двох робочих днів.

Держфінмоніторинг України може прийняти рішення про подальше зупинення такої фінансової операції на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі неприйняття Держфінмоніторингом України відповідного рішення протягом двох робочих днів з дня такого зупинення, суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення фінансової операції.

У разі прийняття рішення про подальше зупинення Держфінмоніторинг України проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг України готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг України інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом України є остаточними та продовженню не підлягають.

18.2. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право зупинити проведення фінансової операції у разі, якщо така операція містить ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону і в той самий день повідомити про це Держфінмоніторинг України. Таке зупинення фінансових операцій здійснюється на строк до двох робочих днів.

Держфінмоніторинг України може прийняти рішення про подальше зупинення такої фінансової операції на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі неприйняття Держфінмоніторингом України відповідного рішення протягом двох робочих днів з дня такого зупинення, суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення фінансової операції.

У разі прийняття рішення про подальше зупинення Держфінмоніторинг України проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг України готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг України інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом України є остаточними та продовженню не підлягають.

18.3. Держфінмоніторинг України може прийняти рішення про зупинення видаткових операцій за рахунками клієнтів (осіб) у разі, якщо такі операції містять ознаки, передбачені статтями 15, 16 цього Закону на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі такого зупинення видаткових фінансових операцій прибуткові фінансові операції не зупиняються. При цьому суб'єкт первинного фінансового моніторингу в той самий день зобов'язаний повідомити про проведення таких операцій Держфінмоніторинг України.

У разі прийняття такого рішення Держфінмоніторинг України проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг України готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг України інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

У разі якщо за результатами перевірки ознаки легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму не підтверджуються, Держфінмоніторинг України зобов'язаний невідкладно скасувати своє рішення про зупинення видаткових операцій та повідомити про це суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом України є остаточними та продовженню не підлягають.

18.4. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний за дорученням Держфінмоніторингу України, наданим з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення відповідної фінансової операції як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, зупинити проведення фінансової операції відповідної особи.

18.5. Порядок доступу до активів, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради безпеки ООН, встановлюється законом.

18.6. Порядок зупинення, продовження зупинення та поновлення проведення фінансових операцій (видаткових операцій) визначається НКЦПФР.

Відповідно до вимог Порядку зупинення та поновлення проведення фінансових операцій на ринку цінних паперів суб'єктами первинного фінансового моніторингу, затвердженого рішенням НКЦПФР, зупинення, продовження зупинення та поновлення проведення фінансових операцій установою здійснюється у наступних випадках та у наступному порядку (далі – порядок).

Розпорядчі документи (накази), передбачені цим порядком, готуються відповідальним працівником установи та підписуються керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, та повинні містити, зокрема, відомості про клієнта, фінансові операції (видаткові операції за рахунками клієнта (осіб) (далі - видаткові операції), номери рахунків, що задіяні у проведенні операцій, та реквізити рішень Держфінмоніторингу України.

Повідомлення установи подаються до Держфінмоніторингу України в електронному вигляді (каналами зв'язку) або на паперовому носії (нарочно, фельд'єгерською чи кур'єрською поштою, факсимільним зв'язком).

Повідомлення подається до Держфінмоніторингу України із дотриманням заходів, що виключають неконтрольований доступ до інформації або документів під час їх доставки.

Відповідальний працівник може упевнитись, що направлені повідомлення отримані Держфінмоніторингом України у день їх відправлення.

Склад реквізитів, структура та опис файлів електронного інформаційного обміну визначаються Держфінмоніторингом України.

Відповідальний працівник забезпечує відправку повідомлення Держфінмоніторингу України про виконання рішення та/або доручення Держфінмоніторингу України про: зупинення проведення фінансової та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб); подальше зупинення фінансової операції та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб). Таке повідомлення направляється за формою, встановленою Держфінмоніторингом, у день отримання установою відповідного рішення Держфінмоніторингу України.

У разі якщо на момент отримання відповідного рішення та/або доручення Держфінмоніторингу України фінансова операція та/або видаткові операції проведені, відповідальний працівник забезпечує моніторинг такої фінансової операції та/або видаткових операцій і в цей день повідомляє Держфінмоніторинг України про неможливість зупинення такої фінансової операції та/або видаткових операцій у зв'язку з їх проведенням, із зазначенням підстав для їх проведення.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом України рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом України:

- рішення та доручення оформлюються в письмовій формі на офіційному бланку Держфінмоніторингу України за формою, визначеною в додатку до цього Порядку;
- до суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім банків), яким запроваджено електронний обмін інформацією з Держфінмоніторингом України, в електронному вигляді захищеними засобами електронної пошти, чи в паперовому вигляді рекомендованими листами з повідомленнями про їх вручення, чи кур'єрським або фельд'єгерським зв'язком;
- часом та датою доведення рішення та/або доручення вважаються час та дата отримання небанківською фінансовою установою файлу, чи час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітка суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім банків) про отримання рішення або доручення Держфінмоніторингу України;
- до іншого суб'єкта первинного фінансового моніторингу в паперовому вигляді рекомендованими листами з повідомленнями про їх вручення або за допомогою кур'єрського або фельд'єгерського зв'язку;
- часом та датою доведення рішення та/або доручення вважаються час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітка іншого суб'єкта первинного фінансового моніторингу про отримання рішення або доручення Держфінмоніторингу України;
- у разі якщо рішення або доручення до суб'єкта первинного фінансового моніторингу доводиться Держфінмоніторингом України в електронному вигляді, такий документ підписується електронним цифровим підписом в установленому законодавством порядку;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу після надходження відповідного рішення або доручення Держфінмоніторингу України зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня його отримання, направити підтвердження листом про факт отримання рішення або доручення із зазначенням відомостей щодо забезпечення його виконання (інформація про час та дату отримання рішення або доручення, виконання рішення або доручення в частині зупинення чи поновлення або забезпечення моніторингу фінансових операцій, а також відповідно до законодавства України про залишок коштів на момент зупинення операцій на рахунку);
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня поновлення проведення фінансових операцій, направити до Держфінмоніторингу України лист про таке поновлення (із зазначенням відомостей щодо підстав, часу та дати поновлення проведення фінансових операцій).

Відповідальний працівник зобов'язаний зберігати документи, які підтверджують відправку повідомлень, отримання рішень, доручень та повідомлень Держфінмоніторингу України, та всі відповідні розпорядчі документи, зазначені у цьому порядку, не менше п'яти років з дати завершення зупинення (моніторингу) фінансової операції (видаткових операцій).

У разі отримання установою рішень, доручень Держфінмоніторингу України:

- працівник, що отримав кореспонденцію надіслану Держфінмоніторингом України повинен негайно передати її відповідальному працівнику;
- на підставі вказаних документів відповідальний працівник готує розпорядчий документ (наказ) та надає його на розгляд керівнику установи;
- остаточне рішення приймає керівник установи;
- відповідальний працівник забезпечує виконання рішення керівника оформленого розпорядчим документом (наказом).

Працівник установи зобов'язаний призупинити проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції (Додаток 7).

Рішення про зупинення проведення фінансової операції на строк до двох робочих днів приймається у наступному порядку:

- працівник установи, який призупинив проведення фінансової операції, має в той же день негайно повідомити про це відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, в той же день негайно передає службову записку керівнику установи виклавши на вказаній службовій записці свої пропозиції;
- відповідальний працівник також готує розпорядчий документ (наказ);
- остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника, приймає керівник установи;
- рішення про зупинення фінансової операції оформлюється розпорядчим документом (наказом).

У разі прийняття установою рішення про зупинення проведення фінансової операції відповідальний працівник забезпечує в цей день відправку повідомлення Держфінмоніторингу України у формі, що визначена Держфінмоніторингом України. Також відповідальний працівник забезпечує надання інформації про цю фінансову операцію правоохоронним органам протягом дня зупинення фінансової операції у відповідності до Правил.

У разі неотримання установою протягом двох робочих днів з дати зупинення фінансової операції рішення Держфінмоніторингу України про подальше зупинення фінансової операції установа поновлює проведення фінансової операції.

Поновлення проведення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

У разі отримання установою рішення від Держфінмоніторингу України про подальше зупинення фінансової операції на строк до п'яти робочих днів установа забезпечує подальше її зупинення на строк, встановлений Держфінмоніторингом України.

Подальше зупинення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

У разі отримання рішення від Держфінмоніторингу України про продовження строку зупинення фінансової операції на сім робочих днів установа забезпечує зупинення операції до терміну, встановленого Держфінмоніторингом України.

Продовження строку зупинення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

На наступний день після настання терміну, до якого була зупинена фінансова операція, установа поновлює її проведення.

Поновлення проведення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи, підготовленим та наданим на підпис керівнику установи відповідальним працівником.

18.7. У день виявлення працівником установи фінансової операції, яка містить ознаки, передбачені статтями 15 або 16 Закону, працівник за наявності достатніх підстав має право призупинити проведення фінансової операції. Рішення про зупинення проведення таких фінансових операцій приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення установа зупиняє фінансову операцію на строк до двох робочих днів і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

18.8. У разі отримання суб'єктом доручення Держфінмоніторингу України на виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення чи поновлення проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції суб'єкт вчиняє дії, передбачені цим дорученням. Рішення щодо виконання цього доручення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує виконання рішення Держфінмоніторингу у порядку, передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом України рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом України:

- строк зупинення проведення або забезпечення моніторингу такої фінансової операції встановлюється Держфінмоніторингом України відповідно до строку, визначеного у запиті уповноваженого органу іноземної держави;

- у разі якщо на момент отримання доручення Держфінмоніторингу України фінансова операція вже проведена, відповідальний працівник повинен невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня, забезпечити надання Держфінмоніторингу України повідомлення про таку фінансову операцію за ознаками частини другої статті 16 Закону.

18.9 У разі отримання установою рішення від Держфінмоніторингу України про зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій, які містять ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону, на строк до п'яти робочих днів установа забезпечує їх зупинення (продовження зупинення) на строк, встановлений Держфінмоніторингом України. Таке рішення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

При цьому прибуткові фінансові операції не зупиняються.

Перебіг строку зупинення видаткових операцій починається з часу та дати отримання установою відповідного рішення.

У кінці кожного робочого дня протягом строку зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій у порядку, передбаченому пунктом 18.6. цього порядку, відповідальний працівник зобов'язаний забезпечити відправку повідомлень Держфінмоніторингу України про ініціювання проведення видаткових операцій та проведення прибуткових фінансових операцій за цей день. Склад та реквізити повідомлення визначаються Держфінмоніторингом України.

У разі отримання рішення від Держфінмоніторингу про скасування рішення про зупинення видаткових операцій установа поновлює проведення видаткових операцій. Таке рішення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує поновлення видаткових операцій і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом України рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом України:

- повідомлення про такі фінансові операції надаються до Держфінмоніторингу України з відповідною ознакою фінансової операції, визначеною законодавством;

- такі повідомлення про фінансові операції надсилаються після отримання рішення Держфінмоніторингу України.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

19. Порядок повідомлення Держфінмоніторингу України про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу та стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

У випадках визначених Законом, Правилами відповідальний працівник забезпечує надання в установленому порядку інформації Держфінмоніторингу України.

Подається інформацію у формі та за адресами, визначеними Держфінмоніторингом України:

- у визначених форматах електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом України, у наказі Держфінмоніторингу України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України», відповідно до частини третьої статті 12, статті 13 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами;
- затверджених форм, які використовуються при поданні інформації до Держфінмоніторингу України на паперових носіях (а також при реєстрації фінансових операцій) та при направленні Держфінмоніторингом України на адресу суб'єктів первинного фінансового моніторингу на паперових носіях, у наказі «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», відповідно до статей 6, 10, 12, 17 та 18 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами.

Відповідальний працівник зобов'язаний подавати Держфінмоніторингу України інформацію про фінансову операцію, що відповідно до статті 15 Закону підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу, протягом трьох робочих днів з дня їх реєстрації або спроби їх проведення.

Відповідальний працівник самостійно приймає рішення щодо інформування Держфінмоніторингу України про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу. Якщо операції здійснюються клієнтами, які мають високий ризик, інформація про такі операції подається Держфінмоніторингу України у порядку визначену законодавством відповідальним працівником не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення. У разі прийняття відповідальним працівником рішення про недоцільність інформування Держфінмоніторингу про фінансову операцію, яка підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, він складає довідку, у якій обгрунтовує це рішення. Довідка має, зокрема містити порядковий номер реєстрації операції в реєстрі, дату її складання та підпис відповідального працівника суб'єкта та викладається у розділі IV форми № 2-ФМ (Реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу).

У разі отримання від Держфінмоніторингу України повідомлення про відмову у взятті на облік відповідальний працівник (відповідальний працівник у відокремленому підрозділі що надсилав інформацію) зобов'язаний протягом трьох робочих днів з дати його надходження подати Держфінмоніторингу України належним чином оформлене повідомлення про фінансову операцію.

Якщо з будь-яких причин установа (відокремлений підрозділ) не отримала від Держфінмоніторингу України протягом десяти робочих днів з дати надходження повідомлення про вручення поштового відправлення або протягом двох робочих днів з дати відправлення повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді, повідомлення про взяття (відмову у взятті) на облік надіслані Держфінмоніторингу України у інформації, відповідальний працівник (відповідальний працівник у відокремленому підрозділі що надсилав інформацію) звертається до Держфінмоніторингу для з'ясування причини неотримання відповідного повідомлення.

Повідомлення про фінансову операцію надсилається Держфінмоніторингу України в електронному вигляді, а у разі несистематичного надсилання (протягом одного календарного року не більш як про чотири зареєстровані фінансові операції) - на паперових носіях.

У разі коли виникає потреба подати протягом одного календарного року повідомлення про п'яту та наступні фінансові операції, установа забезпечує його надсилання в електронному вигляді.

При цьому, надсилаючи Держфінмоніторингу України інформацію в електронному вигляді, необхідно виконувати наступні вимоги та застереження законодавства України:

- використовувати електронний цифровий підпис - вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача, а саме, при інформаційному обміні використовуються ключі електронно цифрового підпису, які сертифіковані акредитованими центрами сертифікації ключів, які забезпечують криптографічний та технічний захист інформації, відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», Закону України «Про електронний цифровий підпис», наказу Держфінмоніторингу України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України»;

- врахування, що ця інформація є інформацією з обмеженим доступом та захист інформації під час її передачі забезпечується відповідно до законодавства України, відповідно до статті 12 Закону;

- будь-яка інформація, яка подається Держфінмоніторингу України в електронному вигляді, надсилається захищеними каналами зв'язку, відповідно до вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу».

У разі неможливості у встановлені Законом строки надіслати Держфінмоніторингу України повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді таке повідомлення надсилається на паперових носіях.

Якщо керівник установи прийняв рішення про відмову від встановлення ділових відносин з клієнтом у зв'язку з неможливістю здійснення його ідентифікації відповідно до вимог законодавства, відповідальний працівник зобов'язаний протягом одного робочого дня з дати відмови, але не пізніше наступного робочого дня повідомити Держфінмоніторинг України про особу, яка мала намір провести фінансову операцію.

Повідомлення про відмову від встановлення ділових відносин з клієнтом складається у довільній формі з викладенням обставин, за яких звернувся клієнт, та із зазначенням всієї наявної інформації про нього.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

20. Порядок повідомлення визначених законодавством правоохоронних органів про виявлені суб'єктом первинного фінансового моніторингу фінансові операції, стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму;

У разі, якщо у відповідального працівника, є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, він зобов'язаний в день їх виявлення або спроби їх проведення зареєструвати її та негайно (в день реєстрації) повідомити про таку фінансову операцію Держфінмоніторинг України в установленому порядку та місцеве відділення СБУ за телефоном

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

21. Порядок надання додаткової інформації щодо фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, на запит Держфінмоніторингу України

Інформацію на запит Держфінмоніторингу України подається на паперових носіях разом із супровідним листом, в якому зазначається перелік документів (копій документів), що подаються. Копії документів повинні бути засвідчені підписом керівника установи, скріплені печаткою.

Відповідальний працівник надає на запит Держфінмоніторингу України (форма № 6-ФМ або файл-запит):

- додаткову інформацію з приводу фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу, копії первинних документів, на підставі яких були проведені такі операції та пов'язані з ними фінансові операції, відомості про їх учасників, а також іншу інформацію, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, таємницю страхування, копії документів, необхідні для виконання покладених на Держфінмоніторинг України, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту;
- інформацію (у тому числі копії документів), необхідну для виконання ним запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту.

У разі неможливості забезпечити дотримання строків, установлених для надання інформації на запит Держфінмоніторингу України (форма № 6-ФМ або файл-запит), з об'єктивних причин, з урахуванням обсягу інформації, що запитується (форми її подання - електронної або письмової, копіювання або сканування, одержання даних з архівів тощо), відповідальний працівник повинен погодити із Держфінмоніторингом України протягом робочого дня в день одержання запиту, але не пізніше наступного робочого дня термін подання запитуваної інформації, відповідно до вимог наказу Держфінмоніторингу України «Про затвердження Порядку погодження із Державним комітетом фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу термінів подання запитуваної інформації» (далі – Порядок погодження), який передбачає наступне:

- у разі неможливості установи забезпечити з об'єктивних причин (обставини, що не дають можливості установі забезпечити дотримання строків, встановлених Законом для подання інформації на запит Держфінмоніторингу України, а саме: значний обсяг інформації, що запитується, необхідність копіювання або сканування значної кількості документів, одержання даних з архівів, подання інформації в письмовій формі тощо) дотримання строків, встановлених пунктами 9, 10 частини другої статті 6 Закону, він подає до Держфінмоніторингу України заяву (документальне звернення установи щодо збільшення терміну подання запитуваної інформації);
- заява подається до Держфінмоніторингу України у день одержання запиту, але не пізніше 14 години наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;
- заяви подаються установою до Держфінмоніторингу України засобами факсимільного зв'язку за номером, вказаним у запиті, з подальшим направленням до Держфінмоніторингу оригіналу заяви рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (датою та часом отримання Держфінмоніторингом заяви вважаються дата та час, які вказуються у звіті про відправлення факсу) або засобами електронної пошти на адресу zayava@sdfm.gov.ua з подальшим направленням до Держфінмоніторингу України оригіналу заяви рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (дата та час отримання Держфінмоніторингом України заяви визначаються на підставі технологічних протоколів роботи електронної пошти Держфінмоніторингу України);
- у заяві має бути така інформація:
 - 1) реквізити суб'єкта - повне найменування; ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (код за ЄДРПОУ); обліковий ідентифікатор суб'єкта; номер телефону/факсу для зворотного зв'язку;
 - 2) дата, номер запиту (реєстрації у Держфінмоніторингу України);
 - 3) кількість операцій у запиті;
 - 4) дата, час отримання запиту;
 - 5) відомості про об'єктивні причини необхідності продовження строків подачі інформації на запит;
 - 6) строки, необхідні для підготовки інформації на запит;
 - 7) посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка підписує заяву.
- якщо дата запиту не збігається з датою його отримання, установа може надати додаткову інформацію щодо підтвердження дати отримання запиту (за наявності);
- у заяві може міститись інформація щодо декількох запитів;

- зразок (рекомендований вигляд) заяви про збільшення терміну подання запитуваної інформації наведено в додатку 1 до Порядку погодження;
- за відсутності одного з визначених у заяві реквізитів Держфінмоніторинг України залишає таку заяву без розгляду по суті та невідкладно повідомляє про це установу засобами факсимільного зв'язку або засобами електронної пошти, направивши до установи відповідне повідомлення з подальшим направленням оригіналу повідомлення рекомендованим листом;
- після отримання установою від Держфінмоніторингу України такого повідомлення він має право повторно направити до Держфінмоніторингу заяву з дотриманням строків, передбачених Порядком погодження;
- розгляд заяв та прийняття рішень за результатами розгляду заяви Держфінмоніторингом України здійснюється до закінчення наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;
- до розгляду приймаються заяви, які надійшли не пізніше 14 години наступного робочого дня з дня одержання установою запиту;
- погодження збільшення термінів подання інформації здійснюється Держфінмоніторингом України за результатами розгляду обґрунтованості причин неможливості забезпечити дотримання строків, установлених пунктами 9, 10 частини другої статті 6 Закону, з урахуванням обсягу інформації, що запитується (форми її подання - електронної або письмової, копіювання або сканування, одержання даних з архівів тощо), терміновості отримання такої інформації, для забезпечення якісного та своєчасного виконання завдань та функцій, покладених на Держфінмоніторинг України;
- за результатами розгляду заяв Держфінмоніторинг України приймає рішення, яке вноситься до Реєстру розгляду заяви про збільшення терміну подання запитуваної інформації Держфінмоніторингу України (далі - Реєстр), який ведеться за формою, наведеною в додатку 2 до Порядку погодження;
- за результатами розгляду заяви Держфінмоніторинг України направляє до установи витяг з Реєстру, в якому зазначаються результати прийнятого Держфінмоніторингом України рішення щодо погодження термінів подання запитуваної інформації;
- витяги з Реєстру направляються до установи засобами факсимільного зв'язку за номером, вказаним у заяві, з подальшим направленням витягу з Реєстру рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (датою та часом отримання витягу з Реєстру є дата та час, які вказуються у звіті про відправлення факсу) або засобами електронної пошти з подальшим направленням витягу з Реєстру рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (дата та час відправлення Держфінмоніторингом України витягу з Реєстру визначаються на підставі технологічних протоколів роботи електронної пошти Держфінмоніторингу);
- витяг з Реєстру направляється до установи в день прийняття рішення, але не пізніше наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;
- у разі необхідності, за наявності письмового звернення установи, Держфінмоніторинг України надсилає установі завірений витяг з Реєстру.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

22. Порядок вчинення дій щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу

Відповідальний працівник надає на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій відповідно до вимог наказу Держфінмоніторингу України «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій» (далі – Порядок відстеження), який передбачає наступне:

- Держфінмоніторинг України направляє установі запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій у разі, якщо існують підозри, що фінансові операції клієнта пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму за формою згідно з додатком до Порядку відстеження;

- запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій направляється Держфінмоніторингом України установі у вигляді листа, викладеного у письмовій формі на офіційному бланку Держфінмоніторингу України та підписаного Головою Держфінмоніторингу України або його заступником за формою згідно з додатком до Порядку відстеження, який надсилається рекомендованим листом з повідомленням про вручення, чи кур'єрським, або фелд'єгерським зв'язком;
- часом та датою отримання установою запиту є час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення;
- у запиті про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій вказується клієнт, фінансові операції якого підлягають відстеженню (моніторингу), та період, за який повинна бути надана інформація;
- установа повідомляє Держфінмоніторинг України про операції, які будуть здійснені, не пізніше наступного робочого дня після проведення кожної фінансової операції, крім операцій, про які він відповідно до Закону та в строки, встановлені Законом, зобов'язаний повідомляти;
- у разі направлення запиту про надання інформації про здійснені операції за період, що не перевищує сто вісімдесят календарних днів, Держфінмоніторинг України може вказати ознаки, за якими установі необхідно надати інформацію про фінансові операції;
- у разі направлення запиту про надання інформації про здійснені операції за період, який перевищує сто вісімдесят календарних днів, Держфінмоніторинг України вказує ознаки, за якими здійснюється відстеження (моніторинг) фінансових операцій;
- установа протягом десяти робочих днів з дати отримання запиту повідомляє Держфінмоніторинг України про здійснені операції, про які раніше не було повідомлено;
- інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається до Держфінмоніторингу України у вигляді повідомлень;
- у разі відсутності інформації про фінансові операції за період, визначений у запиті, установа направляє Держфінмоніторингу України довідку про відсутність таких фінансових операцій, з посиланням на дату та номер запиту;
- така довідка на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій, які будуть здійснені, надсилається у строк, який не перевищує п'яти робочих днів після закінчення визначеного у запиті періоду;
- довідка на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) здійснених фінансових операцій, надсилається у строк, який не перевищує п'яти робочих днів після отримання установою запиту;
- інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається до Держфінмоніторингу України у вигляді повідомлень;
- довідка про відсутність фінансових операцій за період, визначений у запиті, направляється до Держфінмоніторингу України у вигляді довідки, яка підписується керівником суб'єкта або відповідальною особою, рекомендованим листом з повідомленням про вручення, або кур'єрським, або фелд'єгерським зв'язком;
- часом та датою отримання Держфінмоніторингом України довідки є час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

Строк, на який складені ці Правила, встановлено до настання змін чинного законодавства, яке стосується вимог до Правил, або до них можуть уноситися зміни шляхом затвердження керівником установи, за поданням відповідального працівника.

Дані Правила набирають чинності з моменту їх затвердження керівником установи та є обов'язковою для виконання всіма працівниками установи.

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу
ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

«Затверджено»

**Генеральний директор
ТОВ «Зберігач цінних паперів»
_____ Іванов І.І.**

«__» _____ 201__

**Додаток №1
до Правил проведення фінансового моніторингу**

Керівнику (представнику) юридичної особи

Шановний(а) пан(і)!

На виконання ст.9 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» просимо Вас надати наступні відомості дійсні на дату заповнення стосовно юридичної особи засвідчені належним чином підписом та печаткою:

1. Повне найменування:

2. Місцезнаходження:

3. Подаю виписку або витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців (для нерезидентів - копію легалізованого витягу з торгового, банківського чи судового реєстру або нотаріально засвідчене реєстраційне посвідчення уповноваженого органу іноземної держави про реєстрацію юридичної особи).

4. Ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (для резидентів):

5. Номер банківського рахунку та реквізити банку (філії) в якому цей рахунок відкрито (повна назва, МФО або S.W.I.F.T., країна, область, поштовий індекс, населений пункт, вулиця, будинок, корпус, офіс):

6. Відомості про органи управління та їх склад (перелік, інформація про осіб, які входять до вказаних органів та їх посади):

7. Дані, що ідентифікують осіб, які мають право розпоряджатися рахунками і майном.

8. Відомості про власників істотної участі* в юридичній особі:

* істотна участь - пряме або опосередковане володіння часткою у розмірі 10 і більше відсотків статутного капіталу (фонду), 10 і більше відсотків акцій або прав голосу в юридичній особі, прямий або опосередкований вплив на неї;

9. Відомості про контролерів** юридичної особи:

**контролер, це особа, яка здійснює контроль юридичної особи - пряме або опосередковане володіння фізичною особою самостійно чи спільно з близькими родичами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 та більше відсотків статутного капіталу або голосів юридичної особи, або незалежна від формального володіння можливість здійснювати будь-яким чином вирішальний вплив на управління чи на діяльність юридичної особи.

10. Поштова адреса, тел/факс.:

11. Характер та зміст діяльності:

12. Юридична особа є такою, що зобов'язана оприлюднювати річну фінансову звітність*** та додаю інформацію про фінансовий стан, а саме, останню річну фінансову звітність встановленого зразка (якщо так, вказати «додаю», якщо не відносите до таких осіб, вказати «ні»):

Якщо не відносите до таких осіб та вважаєте цю інформацію про фінансовий стан відкритою, пропонуємо додати останню річну фінансову звітність встановленого зразка добровільно (якщо згодні, вказати «додаю», якщо вважаєте цю інформацію конфіденційною, вказати «ні»):

*** Відкриті акціонерні товариства, підприємства - емітенти облігацій, банки, довірчі товариства, валютні та фондові біржі, інвестиційні фонди, інвестиційні компанії, кредитні спілки, недержавні пенсійні фонди, страхові компанії та інші фінансові установи, емітенти цінних паперів, ІСІ, інші.

13. Юридична особа є особою, пов'язаною**** з публічними діячами*****, або особою, що діє від його імені (якщо так, вказати відношення юридичної особи до публічного діяча та дані про публічного діяча, якщо юридична особа не відноситься до таких осіб, вказати «ні») та додаю офіційні документи, що дають можливість з'ясувати джерел походження коштів (вказати назву та реквізити документів):

**** особами, пов'язаними з публічними діячами, є юридичні особи, власниками істотної участі або контролерами яких є публічні діячі, члени сім'ї або інші близькі родичі.

***** фізичні особи, які виконують або виконували визначені публічні функції в іноземних державах, а саме: глава держави, керівник уряду, міністри та їх заступники; депутати парламенту; члени верховного суду, конституційного суду або інших судових органів високого рівня, рішення яких не підлягають оскарженню, крім як за виняткових обставин; члени суду аудиторів або правлінь центральних банків; надзвичайні та повноважні послы, повірені у справах та високі посадовці збройних сил; члени адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних підприємств, що мають стратегічне значення;

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

14. Мета (отримання прибутку за рахунок інвестицій в цінні папери, пенсійні накопичення, отримання послуг або товарів за цільовими облігаціями, придбання пакета акцій, що дозволяє брати участь у контролі юридичної особи, викуп емітентом власних акцій тощо) та характер (перелік послуг, які клієнт бажає отримати, одноразова операція, постійні відносини тощо) майбутніх ділових відносин:

- Для проведення ідентифікації юридичної особи разом з цим опитувальником представником юридичної особи подаються оригінали або копії документів, що засвідчені нотаріально чи підприємством (установою, організацією), яке їх видало, що підтверджують інформацію наведену у пунктах 1- 9;
- Нерезидентом надається копія легалізованого витягу торговельного, банківського чи судового реєстру або засвідчене нотаріально реєстраційне посвідчення уповноваженого органу іноземної держави про реєстрацію відповідної юридичної особи;
- Приймаю на себе зобов'язання, у разі зміни інформації, наведеної в цьому опитувальнику, або закінчення строку дії документів, на підставі яких він заповнювався, протягом десяти робочих днів з дня настання вказаних подій надати наново заповнений опитувальник (у разі, якщо термін надання мені послуг не буде вичерпаний), а також надавати заповнений опитувальник та передбачені у ньому документи за першою вимогою.

_____ / _____ / _____
Посада (повноваження) підпис, печатка

П.І.Б. дата

Цей розділ заповнюється працівниками фінансової установи.

Перелік документів на підставі яких було проведено ідентифікацію:

Додаток: _____ арк.

Попередня оцінка рівня ризику (низький, середній, підвищений, високий)

Посада працівника, який здійснив ідентифікацію

П.І.Б

Підпис

Дата проведення ідентифікації

Клієнт віднесений за рівнем ризику до категорії (низький, середній, підвищений, високий) відповідальним працівником або особою, що виконує його обов'язки

П.І.Б

Підпис

Дата

Дані про зміну рівня ризику (заповнюються у разі зміни у період між черговими заповненнями опитувальника за результатами постійного вивчення діяльності клієнта)

Клієнт віднесений за рівнем ризику до категорії (низький, середній, підвищений, високий) відповідальним працівником або особою, що виконує його обов'язки

П.І.Б

Підпис

Дата

Клієнт віднесений за рівнем ризику до категорії (низький, середній, підвищений, високий) відповідальним працівником або особою, що виконує його обов'язки

П.І.Б

Підпис

Дата

Клієнт віднесений за рівнем ризику до категорії (низький, середній, підвищений, високий) відповідальним працівником або особою, що виконує його обов'язки

П.І.Б

Підпис

Дата

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу
ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

«Затверджено»

Генеральний директор
ТОВ «Зберігач цінних паперів»
_____ Іванов І.І.

«__» _____ 201__

Додаток №2
до Правил проведення фінансового моніторингу

Фізичній особі
(фізичній особі - підприємцю)

Шановний(а) пан(і)!

На виконання ст.9 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» просимо Вас надати наступні відомості дійсні на дату заповнення:

1. Прізвище:

2. Ім'я:

3. По батькові (для нерезидентів, у разі відсутності, заповнюється «відсутнє»):

4. Громадянство:

5. Відомості про документ, який посвідчує особу
(вид, серія, номер, дата видачі, повна назва органу, який видав):

6. Ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів або серію та номер паспорта, в якому проставлено відмітку органів державної податкової служби про відмову від одержання ідентифікаційного номера (для резидентів обов'язково):

7. Дата народження:

8. Місце проживання або місце перебування (місце проживання або місце тимчасового перебування в Україні – для нерезидентів):

9. Номер банківського рахунку та реквізити банку в якому цей рахунок відкрито(для фізичної особи – підприємця обов'язково у разі наявності)

(номер рахунку, повна назва банку, МФО або S.W.I.F.T., країна, область, поштовий індекс, населений пункт, вулиця, будинок, корпус, офіс):

10. Подаю виписку або витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців (тільки для фізичної особи – підприємця)

11. Характер та зміст діяльності (для фізичної особи – підприємця обов'язково):

12. Я є особою, яка обіймає посаду державного службовця, службовця органу місцевого самоврядування першої або другої категорії, претендує на зайняття чи займає виборну посаду в органах влади та додаю декларацію про майновий стан і доходи (або податкову декларацію) встановленого зразка або заповнюю додаток до цього Опитувальника (якщо так, вказати «додаю» або «заповнюю», якщо не відноситься до таких осіб, вказати «ні»).

Якщо не відноситься до таких осіб та вважаєте цю інформацію про фінансовий стан відкритою, пропонуємо додати податкову декларацію встановленого зразка або заповнити додаток до цього Опитувальника добровільно (якщо згодні, вказати «додаю» або «заповнюю», якщо вважаєте цю інформацію конфіденційною, вказати «ні»):

13. Я є публічним діячем* або пов'язаною з ними особою** або особою, що діє від його імені (якщо так, вказати відношення до публічного діяча, дані про публічного діяча та додати офіційні документи, що дають можливість з'ясувати джерел походження коштів і вказати назву та реквізити цих документів, якщо не відноситься до таких осіб, вказати «ні»):

* фізичні особи, які виконують або виконували визначені публічні функції в іноземних державах, а саме: глава держави, керівник уряду, міністри та їх заступники; депутати парламенту; члени верховного суду, конституційного суду або інших судових органів високого рівня, рішення яких не підлягають оскарженню, крім як за виняткових обставин; члени суду аудиторів або правлінь центральних банків; надзвичайні та повноважні послы, повірені у справах та високі посадовці збройних сил; члени адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних підприємств, що мають стратегічне значення;

** особами, пов'язаними з публічними діячами, є члени сім'ї та інші близькі родичі.

14. Мета (отримання прибутку за рахунок інвестицій в цінні папери, пенсійні накопичення, отримання послуг або товарів за цільовими облігаціями, придбання пакета акцій, що дозволяє брати участь у контролі юридичної особи, викуп емітентом власних акцій тощо) та характер (перелік послуг, які клієнт бажає отримати, одноразова операція, постійні відносини тощо) майбутніх ділових відносин:

- Для проведення ідентифікації фізичної особи, разом з цим опитувальником особою подаються оригінали або копії документів, що засвідчені нотаріально чи підприємством (установою, організацією), яке їх видало, що підтверджують інформацію наведену у пунктах 1- 11;
- Приймаю на себе зобов'язання, у разі зміни інформації, наведеної в цьому опитувальнику, або закінчення строку дії документів, на підставі яких він заповнювався, протягом десяти робочих днів з дня настання вказаних подій надати наново заповнений опитувальник (у разі, якщо термін надання мені послуг не буде вичерпаний), а також надавати заповнений опитувальник та передбачені у ньому документи за першою вимогою.

_____/_____/_____
підпис, печатка (у разі наявності) П.І.Б. дата

**Декларація
про доходи, зобов'язання фінансового характеру та майновий стан
державного службовця та особи, яка претендує на зайняття посади
державного службовця щодо себе та членів своєї сім'ї***

* **Розділ I.** Загальні відомості *

* 1. _____ *

* _____ *

* (прізвище, ім'я, по батькові) *

* 2. Місце проживання: _____ *

* _____ *

* (пошт. індекс, область, район, нас. пункт, _____ *

* _____ *

* вулиця, буд., корп., № кв.) *

* _____ *

* 3. Займана посада і категорія державного службовця _____ *

* _____ *

* 4. Посада і категорія державного службовця, на яку претендує _____ *

* _____ *

* особа, що подає декларацію _____ *

* _____ *

* 5. Члени сім'ї:** _____ *

* _____ *

* _____ *

* _____ *

* _____ *

* (прізвище, ініціали і ступінь родинного зв'язку) _____ *

* Розділи I, II, III заповнюють державні службовці всіх категорій, а розділи IV, V, VI - лише державні службовці першої та другої категорій; особа, яка претендує на зайняття посади державного службовця, заповнює всі графи, передбачені для заповнення державним службовцем відповідної категорії.

** Для цілей цієї Декларації до членів сім'ї відносяться: чоловік (дружина), батьки та неодружені діти, що проживають з ними.

* **Розділ II.** Доходи, одержані (нараховані) з джерел в Україні та*
* за її межами за 20__ р. *

* № *	* Перелік доходів *	* Розмір доходу (грн.) *	* Членів *
* 1 *	* 2 *	* 3 *	* 4 *
* 1. *	* Загальна сума сукупного доходу, *	* *	* *
* *	* в т. ч.: *	* *	* *
* 1.1. *	* Дивіденди, проценти, роялті *	* *	* *
* 1.2. *	* Матеріальна допомога *	* *	* *
* 1.3. *	* Страхове відшкодування *	* *	* *
* 1.4. *	* Доход від наукової, викладацької, *	* *	* *
* *	* творчої діяльності, авторська *	* *	* *
* *	* винагорода (гонорар) *	* *	* *

```

*****
* 1 *                2 *                3 *                4 *
*****
*1.5.*Доход від підприємницької і *                *                *
* *незалежної професійної діяльності *                *                *
*****
*1.6.*Доход від відчуження цінних *                *                *
* *паперів та корпоративних прав *                *                *
*****
*1.7.*Заробітна плата *                *                *
*****

```

```

*****
* Розділ III. Зобов'язання фінансового характеру, в тому числі *
* за кордоном за 20__ р. *
*****
* *                * Державного службовця* Членів сім'ї *
* *                *                *                *
* *Перелік зобов'язань щодо *Всього *В тому числі*Всього *В тому *
* № *сплати внесків (платежів)*сплачено*за кордоном *сплачено*числі *
* * * (грн.) * (грн.) * (грн.) *за кордоном*
* * * * * (грн.) *
*****
* 1 *                2 *                3 *                4 *                5 *                6 *
*****
*1. *За договорами *                *                *                *                *
* *добровільного страхування* *                *                *                *
*****
*2. *За договорами на додатко-* *                *                *                *
* *ве пенсійне забезпечення * *                *                *                *
*****
*3. *За договорами позики *                *                *                *                *
*****
*4. *За договорами найму *                *                *                *                *
* * (оренди) *                *                *                *                *
*****
*5. *На утримання майна, *                *                *                *                *
* *зазначеного у розділах *                *                *                *                *
* *IV, V *                *                *                *                *
*****

```

```

*****
* Розділ IV. Відомості про нерухоме майно, що знаходиться в приватній *
* власності *
*****
* *                * Державного службовця * Членів сім'ї *
* № * Перелік об'єктів *                *                *
* *                * Загальна площа (м кв.)* Загальна площа (м кв.)*
*****
* 1 *                2 *                3 *                4 *                5 *
*****
*1. *Земельні ділянки *                *                *                *                *
*****
*2. *Житловий будинок *                *                *                *                *
*****
*3. *Квартира *                *                *                *                *
*****
*4. *Садовий (дачний) будинок* *                *                *                *                *
*****
*5. *Гараж *                *                *                *                *
*****

```

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

* **Розділ V.** Відомості про транспортні засоби, що знаходяться в приватній власності *

		Державного службовця		Членів сім'ї	
* № *	Перелік об'єктів	*****			
* *	* *	*Марка/	* Об'єм	* Марка/	* Об'єм
* *	* *	*модель	* двигуна	* модель	* двигуна
* *	* *	* (см куб.) *		* (см куб.) *	
* 1 *	2	* 3	* 4	* 5	* 6 *

*1.	*Автомобілі легкові	*	*	*	*

*2.	*Автомобілі вантажні, спеціальні і автобуси	*	*	*	*

*3.	*Мотоцикли	*	*	*	*

*4.	*Трактори	*	*	*	*

*5.	*Водні транспортні засоби	*	*	*	*

* **Розділ VI.** Відомості про вклади у банках, цінні папери та інші активи *

		*Державного службовця *		Членів сім'ї	
* № *	Перелік об'єктів	*****			
* *	* *	*Всього	*В тому числі*	Всього	*В тому числі*
* *	* *	* (грн.)	*за кордоном	* (грн.)	*за кордоном
* *	* *	* (грн.) *		* (грн.) *	
* 1 *	2	* 3	* 4	* 5	* 6 *

*1.	*Номінальна вартість придбаних цінних паперів	*	*	*	*

*2.	*Розмір внесків (паїв) до статутних (пайових) фондів підприємств, установ, організацій	*	*	*	*

*3.	*Сума грошових коштів на рахунках у банках та інших фінансово-кредитних установах	*	*	*	*

Про відповідальність за подання неповних чи неправдивих відомостей про доходи та зобов'язання фінансового характеру (ст. 9 Закону України «Про боротьбу з корупцією» та ст. 30 п. 7 Закону України «Про державну службу») попереджений.

(підпис)

(дата)

Цей розділ заповнюється працівниками фінансової установи.

Перелік документів на підставі яких було проведено ідентифікацію:

Додаток: _____ арк.

Попередня оцінка рівня ризику (низький, середній, підвищений, високий)

Посада працівника, який здійснив ідентифікацію

П.І.Б

Підпис

Дата проведення ідентифікації

Клієнт віднесений за рівнем ризику до категорії (низький, середній, підвищений, високий) відповідальним працівником або особою, що виконує його обов'язки

П.І.Б

Підпис

Дата

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Дані про зміну рівня ризику (заповнюються у разі зміни у період між черговими заповненнями опитувальника за результатами постійного вивчення діяльності клієнта)

Клієнт віднесений за рівнем ризику до категорії (низький, середній, підвищений, високий) відповідальним працівником або особою, що виконує його обов'язки

П.І.Б

Підпис

Дата

Клієнт віднесений за рівнем ризику до категорії (низький, середній, підвищений, високий) відповідальним працівником або особою, що виконує його обов'язки

П.І.Б

Підпис

Дата

Клієнт віднесений за рівнем ризику до категорії (низький, середній, підвищений, високий) відповідальним працівником або особою, що виконує його обов'язки

П.І.Б

Підпис

Дата

**Відповідальний за проведення фінансового моніторингу
ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____**

«Затверджено»
Генеральний директор
ТОВ «Зберігач цінних паперів»
_____ Іванов І.І.
« » _____ 201__

**Додаток № 3
до Правил проведення фінансового моніторингу**

Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державного комітету фінансового моніторингу України
03.08.2010 № 126
Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
11 жовтня 2010 р. за № 909/18204

1. Оцінювання ризику за географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи здійснюється стосовно клієнта або установи країна походження та/або реєстрації яких, країна надходження чи переказу коштів яким (якими), країна розташування банку контрагента яких, країна походження, реєстрації контрагента яких є країною, про яку з надійних джерел відомо, що вона:

не виконує або неналежним чином виконує рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму;

віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон;

підтримує міжнародну терористичну діяльність.

2. Оцінювання ризику за типом клієнта здійснюється за такими критеріями, якщо клієнт:

є публічним діячем або пов'язаною з ним особою;

є клієнтом, щодо якого існують сумніви у достовірності поданих ним документів або раніше наданих ідентифікаційних даних;

надає неправдиві ідентифікаційні дані;

не надає суб'єкту відомостей, передбачених законодавством та відповідними внутрішніми документами суб'єкта;

не відповідає вимогам до рейтингів фінансової надійності (стійкості) страховиків та перестраховиків-нерезидентів, що встановлюються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України;

є неприбутковою або благодійною організацією (крім благодійних організацій, що діють під егідою міжнародних організацій);

надає послуги з обміну валют та/або переказу грошових коштів (крім банківських установ);

є суб'єктом господарювання, що проводить лотереї та азартні ігри, у тому числі казино, електронне (віртуальне) казино;

має структуру, яка ускладнює процес ідентифікації справжнього власника чи вигодоодержувача;

є акціонерним товариством, яке здійснило випуск акцій на пред'явника;

є іноземним підприємством, контроль та керівництво яким здійснюється за довіреністю;

є підприємством, про яке з надійних джерел відомо, що воно не знаходиться за місцем державної реєстрації, не надає передбачену законодавством звітність та вартість його чистих активів є меншою від статутного капіталу.

Високий рівень ризику має клієнт, який включений до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, що формується Держфінмоніторингом, та клієнти, стосовно яких у суб'єкта виникають підозри, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму.

3. Оцінювання ризику за видом товарів та послуг здійснюється за такими критеріями:

істотне збільшення залишку на рахунку клієнта, який регулярно знімається готівкою через касу власне клієнтом або його довіреною особою;

регулярне отримання з рахунку(ів) клієнта(ів) коштів у готівковій формі, що надходять в безготівковому вигляді від третьої(их) особи(осіб) за умови, що отримані в готівковій формі кошти становлять 75 - 100 % від суми, що надійшла в безготівковій формі;

безпідставне перевищення клієнтом - юридичною особою або фізичною особою - підприємцем встановленої законодавством граничної суми зняття готівкових коштів (тобто якщо документи, надані клієнтом суб'єкту, можуть свідчити, що клієнт не має права отримувати готівкові кошти понад встановлені ліміти);

переказ коштів за кордон як передплата за імпорт, якщо країна банку бенефіціара та країна резидентності бенефіціара - різні;

здійснення передплати за імпорт товарів з подальшим їх перепродажем без перетину митного кордону України;

не пов'язане прямо з діяльністю клієнта (особи) істотне збільшення сальдо (залишку) на рахунку, яке згодом переводиться іншому суб'єкту або використовується для купівлі іноземної валюти (з подальшим переказом на користь нерезидента) або цінних паперів на пред'явника;

погашення кредиту клієнта за рахунок коштів із не зазначених клієнтом або невідомих джерел погашення;

істотне збільшення частки готівки, що надходить на рахунок особи, якщо звичайними для основної діяльності особи є розрахунки в безготівковій формі;

розміщення на рахунку значної суми готівкових коштів особою, яка за рівнем доходу чи сферою діяльності не може здійснювати фінансову операцію на таку суму;

регулярне представлення чеків, емітованих банком-нерезидентом та індосованих нерезидентом, на інкасо, якщо така діяльність не відповідає діяльності особи, відомій суб'єкту;

наполягання особи провести операцію за правилами, відмінними від встановлених законодавством та внутрішніми документами суб'єкта щодо таких операцій за змістом або за строками її проведення;

внесення особою у раніше узгоджену схему проведення операції (операцій) безпосередньо перед початком її реалізації значних змін, що особливо стосуються напряму руху грошових коштів або іншого майна, в тому числі неодноразова зміна банківських реквізитів бенефіціара після надання першого доручення на переведення коштів або індосацію платіжних документів, надання доручення на перерахування коштів бенефіціару через два та більше рахунки інших осіб;

взаємозалік вимог за експортно-імпортними операціями;

отримання клієнтом послуг з використанням новітніх технологій без безпосереднього контакту з ним;

представлення особою інформації, яку неможливо перевірити;

неможливість встановлення контрагентів особи, прийняття суб'єктом коштів (платіжних документів до їх оплати) від особи, яка надсилає кошти на адресу іншої сторони цивільно-правової угоди, внаслідок чого такі кошти повертаються без виконання фінансової операції у зв'язку з незнаходженням такої іншої сторони або у зв'язку з її відмовою щодо їх прийняття;

регулярне укладення особою строкових угод або використання інших похідних фінансових інструментів, особливо таких, що не передбачають поставки базового активу, за фінансовими операціями з одним або кількома контрагентами, результатом чого є постійний прибуток або постійні збитки особи;

відсутність зв'язку між характером і родом діяльності особи з послугами, за якими особа звертається до суб'єкта;

зарахування на рахунок особи значної кількості платежів від фізичних осіб на суму, що не перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 Закону, у тому числі через касу суб'єкта, якщо діяльність особи не пов'язана з наданням послуг населенню, збором обов'язкових або добровільних платежів;

разовий продаж (купівля) особою великого пакета емісійних цінних паперів, що не включені до біржового списку;

передавання особою доручення про здійснення фінансової операції через представника (посередника), якщо представник (посередник) виконує доручення особи без встановлення прямого (особистого) контакту з суб'єктом;

набуття права власності на пакет цінних паперів, сумарна номінальна вартість яких перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 Закону, за договорами дарування або міни;

взаємозалік вимог за операціями з цінними паперами на позабіржовому ринку;

придбання цінних паперів за рахунок коштів, які попередньо були внесені готівкою в касу професійного учасника ринку цінних паперів або готівки, яка була переказана на рахунок професійного учасника ринку цінних паперів через банківську установу, платіжну систему;

операції з борговими фінансовими інструментами із низьким значенням рейтингової оцінки за Національною рейтинговою шкалою;

регулярне здійснення особою фінансових операцій з векселями, якщо особа не є професійним учасником ринку цінних паперів;

проведення фінансових операцій щодо внесення до статутних фондів господарських товариств цінних паперів у розмірах, що перевищують 50 % статутного фонду підприємства, що реєструється;

купівля на позабіржовому ринку особами-резидентами пакетів акцій українських емітентів у осіб-нерезидентів за цінами, що перевищують їх номінальну вартість;

регулярне та циклічне здійснення фінансових операцій з купівлі-продажу активів (крім біржових операцій) без фактичної поставки активів між учасниками операції;

операції з цінними паперами, про які з надійних джерел відомо, що вони мають високий ризик бути використаними для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;

сплата резидентом нерезиденту неустойки (пені, штрафу) за невиконання договору поставки товарів (виконання робіт, надання послуг) або за порушення умов договору, якщо розмір неустойки перевищує 10 % від суми непоставлених товарів (невиконаних робіт, ненаданих послуг);

регулярне повернення страхових платежів клієнту за договором страхування;

регулярне повернення страхових платежів на рахунок клієнта за договором страхування при надлишковому перерахуванні;

очевидна невідповідність вхідних/вихідних платежів дійсному призначенню платежу;

дострокове розірвання договору страхування з перерахуванням коштів на користь третьої особи;

сплата страхових платежів особою, яка не є страхувальником;

регулярна сплата страхових платежів за одним договором страхування із різних банківських рахунків;

збільшення страхових внесків, особливо якщо вони не передбачені страховим договором;

сплата страхових платежів у більшому розмірі, ніж передбачено страховим договором;

операція з виплати електронного переказу, в якому відсутня повна інформація про ініціатора або отримувача;

неодноразове надання кредитною спілкою голові та членам спостережної ради, ревізійної комісії, кредитного комітету та правління кредитної спілки кредитів у великому розмірі зі сплатою процентів за них менше, ніж це встановлено кредитною спілкою;

укладання договору поручительства з особою про сплату за кредит в іншій кредитній установі, у разі, якщо ця особа неодноразово уклала або мала спроби укласти такі договори за умови внесення нею цій кредитній спілці (поручителю) коштів для зарахування на депозитний рахунок та наявності непогашеного кредиту в іншій кредитній установі;

погашення простроченої заборгованості за кредитним договором, якщо умови діяльності особи та інформація, якою володіє суб'єкт щодо цієї особи, не дають можливості встановити джерела походження коштів для погашення заборгованості;

неодноразове отримання кредитів від імені членів кредитної спілки та дострокове їх погашення;

регулярне одержання фінансової допомоги, у тому числі від нерезидентів, чи надання фінансової допомоги нерезидентам;

відкриття рахунку з внесенням на нього коштів на користь третьої особи;

розміщення в ломбарді цінностей, зокрема дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, на суму, визначену частиною першою статті 15 Закону;

операції з необробленими діамантами, країна походження/знаходження яких не бере участь в Процесі Кімберлі;

спроба клієнта здійснити операції з нерухомим майном, на яке накладено арешт;

здійснення операцій з нерухомим майном нижче ринкової ціни;

придбання фізичною особою ювелірних або побутових виробів з дорогоцінних металів, та/або дорогоцінного каміння (однотипних виробів), та/або сертифікованого дорогоцінного каміння на значну суму коштів.

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу
ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____

«Затверджено»
Генеральний директор
ТОВ «Зберігач цінних паперів»
_____ Іванов І.І.
«__» _____ 201__

Додаток № 4
до Правил проведення фінансового моніторингу

Критерії ризику визначені Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку
27.07.2010 № 1155

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
12 жовтня 2010 р. за № 912/18207

1. Якщо під час ідентифікації або вивчення клієнта (особи, яка діє від його імені) суб'єкт первинного фінансового моніторингу встановив відношення клієнта до публічних діячів, або пов'язаних з ними осіб, або до благодійної, або неприбуткової організації, він повинен проводити моніторинг операцій такого клієнта у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику.

2. Якщо під час обслуговування клієнта суб'єкт первинного фінансового моніторингу встановив, що його фінансові операції здійснюються за участю фізичних або юридичних осіб з країн, у яких не дозволяється застосування заходів, передбачених законодавством із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, він повинен проводити ідентифікацію клієнта за правилами для клієнтів з високим ризиком до встановлення ділових відносин з ним та приймати рішення щодо направлення повідомлень Держфінмоніторингу про такі операції.

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу
ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____

«Затверджено»
Генеральний директор
ТОВ «Зберігач цінних паперів»
_____ Іванов І.І.
«__» _____ 201__

Додаток № 5
до Правил проведення фінансового моніторингу

Додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2011 р. № 143-р

ПЕРЕЛІК офшорних зон

Британські залежні території

Острів Гернси
Острів Джерсі
Острів Мен
Острів Олдерні

Близький Схід

Бахрейн

Центральна Америка

Беліз

Європа

Андорра
Гібралтар
Монако

Карибський регіон

Ангілья
Антигуа і Барбуда
Аруба
Багамські Острови
Барбадос
Бермудські Острови
Британські Віргінські Острови
Віргінські Острови (США)
Гренада
Кайманові Острови
Монтсеррат
Нідерландські Антильські Острови
Пуерто-Ріко
Сент-Вінсент і Гренадіни
Сент-Кітс і Невіс
Сент-Люсія
Співдружність Домініки
Теркс і Кайкос

Африка

Ліберія
Сейшельські Острови

Тихоокеанський регіон

Вануату
Маршальські Острови
Науру
Ніуе
Острови Кука
Самоа

Південна Азія

Мальдівська Республіка

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу
ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____

«Затверджено»
Генеральний директор
ТОВ «Зберігач цінних паперів»
_____ Іванов І.І.
«__» _____ 201__

Додаток № 6
до Правил проведення фінансового моніторингу

ПЕРЕЛІК

країн (територій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму (затверджений Держфінмоніторингом України, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2010 р. № 765)

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу
ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____

«Затверджено»
Генеральний директор
ТОВ «Зберігач цінних паперів»
_____ Іванов І.І.
«__» _____ 201__

Додаток № 7
до Правил проведення фінансового моніторингу

**Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності
або стосовно яких застосовано міжнародні санкції**

Зміст цього Додатку є електронним документом (файл формату PDF) розміщеним на сервері установи за адресою C:\Documents and Settings\1\....., що містить Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, з врахуванням змін затверджених наказом Держфінмоніторингу України від 22.08.2011 № 155 та завантажений 23.08.2011 з офіційного веб-сайту Держфінмоніторингу України, у день розміщення повідомленням у розділі новин на цьому веб-сайті.

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу
ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____

«Затверджено»
Генеральний директор
ТОВ «Зберігач цінних паперів»
_____ Іванов І.І.
« » _____ 201__

Додаток № 8
до Правил проведення фінансового моніторингу

Перелік
фінансових операцій, які підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до Закону України
«Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом,
або фінансуванню тероризму»

Фінансова операція підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу у разі, якщо сума, на яку вона проводиться, дорівнює чи перевищує 150000 гривень (для суб'єктів господарювання, які проводять азартні ігри, - 13000 гривень) або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, еквівалентній 150000 гривень (для суб'єктів господарювання, які проводять азартні ігри, - 13000 гривень), та має одну або більше таких ознак:

1) переказ грошових коштів на анонімний (номерний) рахунок за кордон і надходження грошових коштів з анонімного (номерного) рахунку з-за кордону, а також переказ коштів на рахунок, відкритий у фінансовій установі в країні, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон;

2) купівля-продаж чеків, дорожніх чеків або інших подібних платіжних засобів за готівку;

3) зарахування або переказ коштів, надання або отримання кредиту (позики), проведення інших фінансових операцій у разі, якщо хоча б одна із сторін - учасників фінансової операції є фізичною або юридичною особою, що має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в країні (на території), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, або однією із сторін є особа, яка має рахунок у банку, зареєстрованому у вищезазначеній країні (території). Перелік таких країн (територій) визначається відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України, на основі висновків міжнародних, міжурядових організацій, діяльність яких спрямована на протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, і підлягає опублікуванню;

4) зарахування на рахунок коштів у готівковій формі з їх подальшим переказом того самого або наступного операційного дня іншій особі;

5) зарахування коштів на поточний рахунок юридичної або фізичної особи - підприємця чи списання коштів з поточного рахунка юридичної або фізичної особи - підприємця, період діяльності якої не перевищує трьох місяців з дня реєстрації, або зарахування коштів на поточний рахунок чи списання готівки з поточного рахунка юридичної або фізичної особи - підприємця у разі, якщо операції на зазначеному рахунку не здійснювалися з дня його відкриття;

6) переказ особою коштів за кордон за відсутності зовнішньоекономічного договору (контракту);

7) обмін банкнот, особливо іноземної валюти, на банкноти іншого номіналу;

8) проведення фінансових операцій з цінними паперами на пред'явника, не депонованими в депозитарних установах;

9) проведення фінансових операцій з векселями з бланковим індосаментом або індосаментом на пред'явника;

10) здійснення розрахунку за фінансовою операцією у готівковій формі;

11) проведення фінансових операцій за правочинами, форма розрахунків за якими не визначена;

12) одержання (сплата, переказ) страхового (перестрахового) платежу (страхового внеску, страхової премії);

13) проведення страхової виплати або страхового відшкодування;

14) виплата (передача) особі виграшу в лотерею, придбання фішок, жетонів, внесення в інший спосіб плати за право участі в азартній грі, виплата (передача) виграшу суб'єктом господарювання, який проводить азартні ігри;

15) здійснення розрахунків за зовнішньоекономічним контрактом, що не передбачає фактичного постачання на митну територію України товарів, робіт і послуг;

16) надання кредитних коштів особі, яка є членом небанківської кредитної установи, в один і той самий день декілька разів, за умови, що загальна сума фінансових операцій дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою цієї статті.

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу

ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____

«Затверджено»
Генеральний директор
ТОВ «Зберігач цінних паперів»
_____ Іванов І.І.
« _ » _____ 201 _

**Додаток № 9
до Правил проведення фінансового моніторингу**

**Відповідно до вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів,
одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»**

1. Професійний учасник ринку цінних паперів суб'єкт первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ) зобов'язаний на підставі поданих офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій здійснювати ідентифікацію клієнтів.

СПФМ зобов'язаний відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції у разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим.

СПФМ зобов'язаний ідентифікувати також особу, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція або яка є вигодоодержувачем.

Ідентифікація клієнта здійснюється до або під час встановлення ділових відносин, укладення правочинів, але до проведення фінансової операції, відкриття рахунку.

СПФМ має право витребувати, а клієнт зобов'язаний надати інформацію стосовно ідентифікації його особи.

Документи мають бути чинними на момент їх подання та включати всі необхідні дані для ідентифікації.

З метою ідентифікації резидентів встановлюють:

1) для фізичної особи - прізвище, ім'я та по батькові, дату народження, серію і номер паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу), дату видачі та орган, що його видав. Під час ідентифікації з'ясовують місце проживання або місце перебування фізичної особи, ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів або серію та номер паспорта, в якому проставлено відмітку органів державної податкової служби про відмову від одержання ідентифікаційного номера;

2) для фізичної особи - підприємця - прізвище, ім'я та по батькові, дату народження, серію і номер паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу), дату видачі та орган, що його видав. Під час ідентифікації з'ясовують місце проживання або місце перебування фізичної особи - підприємця, реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер банківського рахунку (за наявності);

3) для юридичної особи - повне найменування, місцезнаходження; з'ясовують відомості про органи управління та їх склад; дані, що ідентифікують осіб, які мають право розпоряджатися рахунками і майном; відомості про власників істотної участі в юридичній особі; відомості про контролерів юридичної особи; ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер банківського рахунку.

З метою ідентифікації нерезидентів встановлюють:

1) для фізичної особи - прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дату народження, серію і номер паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу), дату видачі та орган, що його видав, громадянство. Під час ідентифікації з'ясовують відомості про місце проживання або місце тимчасового перебування фізичної особи в Україні;

2) для юридичної особи - повне найменування, місцезнаходження та реквізити банку, в якому відкрито рахунок, номер банківського рахунку, з'ясовують відомості про органи управління та їх склад;

дані, що ідентифікують осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та майном; відомості про власників істотної участі в юридичній особі; відомості про контролерів юридичної особи. Суб'єкту первинного фінансового моніторингу надається також копія легалізованого витягу з торгового, банківського чи судового реєстру або нотаріально засвідчене реєстраційне посвідчення уповноваженого органу іноземної держави про реєстрацію відповідної юридичної особи.

2. СПФМ зобов'язаний здійснювати вивчення клієнта у випадках, установлених законом, з'ясовувати мету та характер майбутніх ділових відносин з клієнтами, постійно оновлювати відповідно до законодавства інформацію про зміст діяльності клієнта та його фінансовий стан.

СПФМ має право витребувати, а клієнт зобов'язаний надати інформацію стосовно змісту діяльності та фінансового стану.

Дані для вивчення клієнта можуть бути одержані від клієнта, якщо така інформація є публічною (відкритою).

3. Відповідно до рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку №1155 від 27.07.2010 р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12.10.2010 р. за №912/18207:

СПФМ повинен зберігати копії документів, на підставі яких здійснювалась ідентифікація.

Відомості щодо мети та характеру ділових відносин отримуються шляхом письмового опитування клієнта (уповноваженого представника, в разі якщо клієнтом є юридична особа).

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу

ТОВ «Зберігач цінних паперів» _____

Для реєстраторів (реєстроутримувачів) іменних цінних паперів

«Затверджено»

Генеральний директор

ТОВ «Професійний реєстратор»

Іванов І.І.

«__» _____ 201__

ПРАВИЛА

проведення фінансового моніторингу в Товаристві з обмеженою відповідальністю «Професійний реєстратор»

Ці Правила проведення фінансового моніторингу (далі - Правила) являють собою внутрішній документ Товариства з обмеженою відповідальністю «Професійний реєстратор» (далі – ПР або установа) що діє у якості суб'єкта первинного фінансового моніторингу на підставі ліцензії (дозволу) Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, а саме - діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів (вказати види діяльності та реквізити з ліцензій) та визначають процедуру реалізації обов'язкового фінансового моніторингу та внутрішнього фінансового моніторингу з урахуванням вимог Програми проведення фінансового моніторингу (далі – Програма) та Порядку доступу до Правил і Програми (далі – Порядок) встановлюють внутрішні процедури та правила проведення фінансового моніторингу, права та обов'язки всіх працівників установи, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу з урахуванням їх функціональних обов'язків передбачених посадовими інструкціями.

Правила розроблені з урахуванням вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон), інших законів України, що регулюють діяльність суб'єктів фінансового моніторингу, а також нормативно-правових актів Держфінмоніторингу, Кабінету Міністрів України та НКЦПФР, прийнятих на виконання Закону.

1. Опис внутрішньої системи фінансового моніторингу суб'єкта первинного фінансового моніторингу

У виконанні Правил, Програми, Порядку зобов'язані приймати безпосередню участь працівники установи, які займають посади віднесені до першої та другої категорії (далі - відповідні працівники або працівники), вказані у Порядку, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Внутрішня система фінансового моніторингу установи складається з трьох рівнів – першого, другого та третього.

Перший рівень – здійснення фінансового моніторингу працівниками установи, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Другий рівень – здійснення фінансового моніторингу працівником установи, відповідальним за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), в межах його компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та виконання вимог чинного законодавства України з питань запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та забезпечення надання Держфінмоніторингу та правоохоронним органам інформації про фінансові операції у порядку та у випадках визначених законодавством України.

Третій рівень – затвердження керівником установи необхідних внутрішніх документів установи, створення умов працівникам установи з метою забезпечення проведення фінансового моніторингу у відповідності до Правил та Програми, здійснення контролю за належним виконання працівниками установи вимог законодавства України з питань запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Дії спрямовані на забезпечення проведення фінансового моніторингу, обов'язки та повноваження всіх працівників установа викладені у їх посадових інструкціях, Правилах, Програмі та Порядку

Перший рівень

Для забезпечення якісного здійснення фінансового моніторингу працівниками установи, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму на першому рівні, керівником установи та відповідальним працівником постійно контролюється здійснення заходів, викладених у цих Правилах.

Усі працівники установи зобов'язані ознайомитися з Правилами, Програмою, Порядком. Ознайомлення працівників з цими внутрішніми документами установи проводиться не рідше одного разу на протязі календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін у Правила та/або Програму та/або Порядок. Всі працівники, що ознайомились з Правилами та Програмою повинні підтвердити це своїм підписом.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Для забезпечення належного рівня підготовки персоналу з питань проведення фінансового моніторингу установа організовує та проводить відповідні навчання, які на практиці пояснюють, що вимагається від працівників, не рідше одного разу на протязі календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін у Правила та/або Програму та/або Порядок. Всі працівники, що пройшли навчання, повинні підтвердити це своїм підписом.

Проведення кожного заходу Програми навчання підтверджується записом у ній (на обороті її копії) із зазначенням дати проведення заходу, підписом особи, що проводила захід, та підписами працівників установи (осіб), які брали участь у заході.

Теми та напрямки освітньо-практичні заходів:

- ознайомлення та вивчення Правил, Програми, Порядку та інших внутрішніх документів установи, з урахуванням посадових обов'язків працівників та повноважень осіб;
- попередження персоналу (осіб) про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та ознайомлення з видами цієї відповідальності;
- вивчення законодавства України, міжнародних документів (рекомендації FATF, директиви ЄС, конвенції, типології відмивання коштів викладених у офіційних перекладах державною мовою та розмішених на веб-сайті НКЦПФР, або затверджених, ратифікованих відповідно до законодавства України) з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- практичні заняття щодо реалізації Правил;
- вивчення досвіду щодо виявлення операцій клієнтів, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- ознайомлення із заходами вивчення клієнтів і перевірки інформації щодо їх ідентифікації;
- вивчення заходів з моніторингу операцій клієнта;
- практичне застосування критеріїв ризику.

Освітньо-практичні заходи за Програмою навчання, або за окремими темами, проводяться на підставі окремих наказів керівника установи.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Не рідше одного разу протягом календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін до чинного законодавства з цього питання усі працівники мають бути попереджені про відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Всі працівники, що попереджені, повинні підтвердити це своїм підписом.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Всі керівники структурних підрозділів повинні сприяти відповідальному працівнику у заходах спрямованих на виконання Програми, Правил, Порядку зокрема:

- оперативному одержанні у відповідності до Правил всієї необхідної інформації в належному вигляді стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;
- проведенні перевірок діяльності підрозділу та його працівників на предмет виконання ними Правил, Програми, Порядку;
- залученні до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників підрозділу, виконанні наданих їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також надання ними допомоги при провадженні окремих дій;
- одержанні пояснень (в тому числі у письмовій формі) з питань проведення фінансового моніторингу від працівників підрозділу незалежно від займаних ними посад;
- отриманні доступу до документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

Відповідальні: керівники відповідних підрозділів.

Другий рівень

На другому рівні відповідальний працівник очолює та координує внутрішню систему запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму установи та повинен:

- забезпечити аналіз та, у разі необхідності, перевірку інформації стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, які виявлені працівниками установи відповідно до Правил, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;
- прийняти відповідно до Правил та чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- прийняти відповідно до Правил та чинного законодавства рішення щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу і правоохоронним органам, та забезпечити здійснення відповідних повідомлень та надання інформації.

Відповідальний працівник установи повинен:

- опанувати програму навчання відповідальних працівників за проведення фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів шляхом проходження навчання в навчальному закладі, з яким НКЦПФР уклала відповідний договір, затверджену Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку та погодженої Держфінмоніторингом;
- скласти іспит та отримати документ встановленого законодавством зразка про складання іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів не пізніше 2 місяців від дати його призначення, у разі звільнення попереднього відповідального, якщо він не має документу встановленого зразка про складання ним іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів)*;

* у разі, якщо відповідальний працівник працює в суб'єкті первинного фінансового моніторингу, який отримав ліцензію на провадження професійної діяльності на ринку фінансових послуг, та має документ про навчання відповідно до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16.09.2003 № 55 «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23.10.2003 за № 965/8286, то отримання кваліфікаційного посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів не є обов'язковим.

- підвищувати свою кваліфікацію, шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки.

Відповідальний працівник повинен пройти позачергове навчання та скласти іспит незалежно від строку проведення попередніх навчань та іспиту, якщо у відношенні такого працівника винесене судове рішення щодо порушення ним вимог законодавства з фінансового моніторингу, яке набрало законної сили.

Особа, вперше призначена на посаду відповідального працівника, повинна пройти курс довгострокового підвищення кваліфікації у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму в обсязі відповідних навчальних програм навчальних закладів, погоджених чи затверджених суб'єктами державного фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник повинен підтримувати рівень своїх знань шляхом періодичного проходження короткострокового підвищення кваліфікації в обсязі відповідних учбових програм навчальних закладів, погоджених чи затверджених суб'єктами державного фінансового моніторингу. Підвищення кваліфікації відповідального працівника з окремих питань фінансового моніторингу може здійснюватись шляхом проходження інших форм навчання (семінари, семінари-практикуми, семінари-наради, «круглі столи» тощо) та самостійного вивчення нормативно-правових документів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник може підвищити свою кваліфікацію у навчальних закладах, які мають відповідну ліцензію Міністерства освіти і науки України та уклали договори з суб'єктами державного фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник, з метою забезпечення належного виконання установою фінансового моніторингу, повинен здійснювати:

- розробку та постійне поновлення Правил, Програми та Порядку;
- забезпечення підготовки та навчання персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів;
- забезпечення контролю за виконанням всіма працівниками установи Правил, Програми та Порядку;
- забезпечення надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити, рішення, доручення Держфінмоніторингу у відповідності до Правил у порядку та у випадках передбач законодавством;
- сприяння представникам Держфінмоніторингу та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, з питань виконання ними покладених на них обов'язків;
- проведення перевірок діяльності підрозділів установи та працівників на предмет виконання ними Правил та Програми, не рідше одного разу на рік;
- залучення до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників установи, надання їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;
- проведення аналізу документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

До десятого числа кожного місяця відповідальний працівник складає письмові звіти довільної форми про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті для реалізації законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Відповідальний працівник підписує звіт.

Звіт, зокрема, може містити інформацію щодо:

- а) виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходів, які були вжиті;

- б) зареєстрованих фінансових операцій з ознаками обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу;
- в) зупинених фінансових операцій;
- г) фінансових операцій, у проведенні яких суб'єктом первинного фінансового моніторингу було відмовлено;
- г) ужитих заходів стосовно розроблення та поновлення правил і програм проведення фінансового моніторингу;
- д) результатів проведених відповідальним працівником внутрішніх перевірок діяльності підрозділів або працівників (у разі їх проведення у попередньому місяці);
- е) підготовки персоналу щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

У разі якщо відповідальним працівником не є керівником установи, звіт після його складання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, зі звітом підтверджується підписом цієї особи.

Після належного оформлення звіт зберігається відповідальним працівником, як і інші документи з обмеженим доступом.

Відповідальний працівник повинен:

- вживати заходів щодо запобігання розголошенню (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, що подається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу), надавати вказану інформацію (доступ до документів або інформації, що міститься в них) суб'єктам первинного та державного фінансового моніторингу, правоохоронним органам, державним органам та іншим особам виключно на документальний запит та лише у випадках прямо передбачених чинним законодавством України відповідно до вимог закону, Порядку, Програми, Правил;
- вряховувати, що всі документи, що стосуються проведення первинного фінансового моніторингу установою є внутрішніми документами установи, що містять інформацію з обмеженим доступом та зберігати документи, що стосуються проведення первинного фінансового моніторингу установою у сейфі, яким обладнано його робоче місце та запобігати несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;
- забезпечувати зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені НКЦПФР у порядку, встановленому законодавством), а також копій документів, що надавались Держфінмоніторингу, реєстри фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;
- щороку розробляти та реалізовувати Програму навчання після затвердження за його поданням керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки;
- постійно здійснювати моніторинг повідомлень на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу, стосовно внесення змін до Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі - Перелік), забезпечувати завантаження Переліку із змінами до нього на поточну дату з офіційного веб-сайту Держфінмоніторингу у файлах форматів PDF, забезпечувати негайне оновлення відповідного додатку до Правил, шляхом підготовки та надання на затвердження керівнику установи, забезпечувати негайне проведення позапланового навчання працівників, з метою ознайомлення з оновленим Переліком, на підставі наказу керівника установи.

Відповідальний працівник повинен знати законодавство України та міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму та володіти навичками щодо застосування в практичній діяльності:

- правил проведення фінансового моніторингу та програм його здійснення;
- порядку виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, мати відношення та/або призначатися для фінансування тероризму;
- порядку ідентифікації осіб, що здійснюють фінансові операції, та отримання і зберігання документів, що стосуються ідентифікації осіб, та документації про здійснення фінансової операції;
- порядку реєстрації установою фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- порядку зупинення фінансових операцій;
- порядку подання Держфінмоніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або стали об'єктом фінансового моніторингу, та сприяння суб'єктам державного фінансового моніторингу у проведенні аналізу таких фінансових операцій;
- порядку підготовки персоналу суб'єкта установи з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- критеріїв оцінки ризику проведення операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, чи фінансуванням тероризму;
- порядку повідомлення правоохоронних органів про фінансові операції, щодо яких є або має бути підозра, що вони пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
- вимог щодо запобігання розголошенню інформації, яка надається Держфінмоніторингу, іншої інформації з питань фінансового моніторингу, у тому числі про факт її подання;
- інших вимог, що покладаються на установу відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати інші функції відповідно до законодавства та передбачені його посадовою інструкцією, Правилами, Програмою та Порядком.

Третій рівень

Керівник установи, який є відповідальним за організацію виконання вимог законодавства України з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та організацію внутрішньої системи запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, з метою забезпечення проведення первинного фінансового моніторингу установою на третьому рівні контролює та забезпечує наступне.

Призначає відповідального працівника за посадою на рівні керівництва установи, який є незалежним у своїй діяльності та підзвітним тільки керівнику установи, не пізніше здійснення першої фінансової операції, або не пізніше наступного робочого дня після звільнення попереднього відповідального працівника. При призначенні відповідального працівника (але не пізніше 2 місяців від дати призначення, у разі звільнення попереднього відповідального), а також не рідше одного разу на три роки створює умови для опанування ним затверджені Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку типової програми навчання з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів та складання ним кваліфікаційного іспиту з метою отримання кваліфікаційного посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу професійного учасника ринку цінних паперів.

Призначення відповідального працівника повинно бути здійснено після перевірки ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника, за результатами якої встановлено, що кандидат має бездоганну ділову репутацію, на підставі наданих оригіналів документів:

- паспорта;
- трудової книжки;
- документів про освіту та/або підвищення кваліфікації;
- сертифіката на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ.

При призначенні відповідального працівника враховуються наступні застереження:

- відповідальний працівник повинен працювати за основним місцем роботи в установі;
- відповідальний працівник повинен мати сертифікат Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про здійснення діяльності на ринку цінних паперів, який повинен відповідати ліцензії (дозволу) на право здійснення діяльності на ринку цінних паперів, що має установа;
- особа, яка претендує на посаду відповідального працівника, повинна надати довідку про відсутність судимості, отриману в органах внутрішніх справ;
- одна і та сама особа не може бути одночасно призначена відповідальним працівником установи і відокремленого підрозділу або у декількох відокремлених підрозділах;
- відповідальний працівник повинен вільно володіти державною мовою;
- відповідальний працівник повинен мати вищу освіту та досвід роботи не менше одного року у відповідній сфері діяльності установи або досвід роботи на керівній посаді в установі не менше одного року, або не менше одного року досвіду роботи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- відповідальний працівник призначається за посадою на рівні керівництва установи (посада на рівні керівництва установи (керівна посада) - посада, що передбачає здійснення функцій управління установою в цілому та всіма її підрозділами або управління окремими (окремим) підрозділами (підрозділом) установи);
- якщо протягом останніх десяти років особа була керівником, членом керівного органу або головним бухгалтером юридичної особи - учасника ринку фінансових послуг, визнаної банкрутом, чи до неї застосовано захід впливу (санкцію) органу, який здійснює регулювання відповідного ринку фінансових послуг, у вигляді відсторонення керівництва від управління юридичною особою - учасника ринку фінансових послуг, анулювання ліцензії на здійснення відповідного виду діяльності, таку особу може бути призначено відповідальним працівником за погодженням з НКЦПФР.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби) відповідального працівника або неможливості виконання покладених на нього обов'язків наказом керівника установи призначається особа, що тимчасово виконує його обов'язки.

Строк виконання обов'язків не може перевищувати чотирьох місяців безперервно.

Вказана особа має повноваження (права), виконує функції та завдання, установлені для відповідального працівника посадовою інструкцією.

Особа, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, може бути призначена одночасно з відповідальним працівником.

Особа, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, повинна відповідати таким вимогам:

- а) не мати не погашеної або не знятої в установленому законодавством порядку судимості за вчинення умисного злочину;
- б) не бути за вироком суду позбавлена права обіймати певні посади та займатись певною діяльністю;
- в) мати сертифікат НКЦПФР на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, який відповідає ліцензії (або одній із ліцензій) на провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів, що має установа;
- г) пройти підготовку до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, за Програмою навчання, затвердженою керівником установи.

Перевірка відповідності особи, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, вимогам, встановленим Програмою, здійснюється керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, до призначення на підставі оригіналів документів:

- паспорта;
- трудової книжки;

- документів про освіту та/або підвищення кваліфікації;
- сертифіката на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ.

Такі документи або їх копії зберігаються у працівника відповідального за кадрову роботу.

У разі призначення керівника особою, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, перевірка його відповідності вимогам, встановленим Програмою, здійснюється органом управління установи або засновниками (власниками).

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Затверджує посадову інструкцію відповідального працівника. Відповідальний працівник та працівник, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника засвідчують підписом факт ознайомлення з цією посадовою інструкцією.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Забезпечує підписання та відправку повідомлення (форма 1-ФМ) Держфінмоніторингу про призначення або звільнення відповідального працівника (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) протягом трьох робочих днів з моменту призначення, тимчасового призначення або звільнення, або з дати настання змін інших відомостей зазначених у раніше надісланій формі 1-ФМ. Примірник форми 1-ФМ має зберігатися разом з повідомленням про результати її обробки (форми 3-ФМ) протягом п'яти років з дати надіслання форми 1-ФМ до Держфінмоніторингу.

Така інформація (крім першого повідомлення надісланого для прийняття на облік) може подаватися на паперових носіях або в електронному вигляді.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Забезпечує затвердження Програми та Правил, Порядку за поданням відповідального працівника.

Відповідальні: відповідальний працівник.

Забезпечує відповідні умови з метою якісного здійснення первинного фінансового моніторингу працівниками установи.

Здійснює оперативне реагування на звіти відповідального працівника у разі виявлення неналежного виконання працівниками установи Програми або Правил.

Затверджує за поданням відповідального працівника Програму навчання та призначає наказом проведення освітньо-практичних заходів не рідше рази на рік.

Відповідальні: відповідальний працівник.

Призначає та контролює перевірки діяльності установи та її відокремлених підрозділів (у разі наявності) на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму один раз на календарний рік.

Керівник установи сприяє виконанню відповідальним працівником своїх функцій.

Керівник установи виконує інші функції та приймає рішення у відповідності до вимог законодавства України та у випадках визначених Правилами, Програмою, Порядком.

2. Перелік прав та обов'язків відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а також інших працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу

2.1. Відповідальність за організацію дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму несе керівник установи.

Керівник установи призначає відповідального працівника, надає йому відповідних повноважень, затверджує його посадову інструкцію, контролює виконання ним своїх обов'язків, приймає рішення та

вживає належних заходів відповідно до норм чинного законодавства у порядку визначеному Програмою, Правилами та Порядком, затверджує за поданням відповідального працівника накази та внутрішні документи установи.

У разі здійснення процедури ліквідації установи за виконання пунктів 9, 10 частини другої статті 6 Закону несуть відповідно члени ліквідаційної комісії, ліквідатор або тимчасовий адміністратор.

Призначає та контролює перевірки установи.

Керівник установи або особа, яка виконує його обов'язки, сприяє виконанню відповідальним працівником покладених на нього функцій, а також забезпечує отримання професійної підготовки та підвищення відповідальним працівником кваліфікації шляхом направлення його на навчання не рідше рази на три роки та на семінари, «круглі столи» за доцільністю та врахуванням трудового розпорядку установи.

Керівник установи виконує інші функції та приймає рішення у відповідності до вимог законодавства України та у випадках визначених Правилами, Програмою, Порядком.

2.2. Працівник відповідальний за проведення фінансового моніторингу призначається та звільняється від виконання обов'язків відповідального працівника керівником установи.

Відповідальний працівник очолює та координує внутрішню систему запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму установи.

Відповідальний працівник є незалежним у своїй діяльності та підзвітний тільки керівнику установи.

Відповідальний працівник виконує свої функції у порядку та на підставі посадової інструкції, Правил, Програми та Порядку.

До повноважень (прав) відповідального працівника установи належить:

1) прийняття рішення про повідомлення Держфінмоніторингу про фінансові операції, щодо яких є мотивовані підозри, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або якщо вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;

2) прийняття рішення про інформування правоохоронних органів, визначених законодавством, про фінансові операції, щодо яких є підозри, що вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;

3) здійснення перевірок діяльності будь-якого підрозділу установи та її працівників щодо дотримання ними Правил та виконання Програми;

4) має право доступу до всіх приміщень, документів, засобів телекомунікації установи незалежно від поєднання видів професійної діяльності на ринку цінних паперів;

5) залучення будь-яких працівників установи до здійснення заходів із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та перевірок з цих питань;

6) організація розроблення та подання на затвердження, а також запровадження, виконання Правил та Програми;

7) одержання пояснень від працівників установи незалежно від займаних посад з питань проведення фінансового моніторингу;

8) сприяння проведенню уповноваженими представниками відповідних органів, державного фінансового моніторингу перевірок діяльності установи щодо дотримання законодавства у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

9) прийняття рішення про надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити Держфінмоніторингу та відповідних правоохоронних органів;

10) виконання інших завдань відповідно до закону, посадової інструкції, Правил, Програми, Порядку.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати наступні функції та завдання:

- забезпечити аналіз та, у разі необхідності, перевірку інформації стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, які виявлені працівниками установи відповідно до Правил

та Програми, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;

- у межах своїх повноважень виявляти фінансові операції, що відповідно до Закону підлягають фінансовому моніторингу, які на його думку здійснюються з метою легалізації (відмивання) доходів, стосовно яких він підозрює або повинен підозрювати, що такі фінансові операції пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;

- приймати відповідно до Правил, Програми та чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та здійснювати їх реєстрацію;

- письмово інформувати керівника в день виявлення фінансової операції, учасником якої або вигодоодержувачем за якою є особа, яку включено до Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі - Перелік);

- забезпечити зупинення проведення фінансової операції у порядку визначеному чинним законодавством України, Правил та Програми;

- приймати відповідно до Правил, Програми та чинного законодавства рішення щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу та правоохоронним органам, та забезпечити здійснення відповідних повідомлень;

- забезпечувати надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити (рішення, доручення) Держфінмоніторингу у відповідності до Порядку, Правил, Програми у порядку та випадках передбач чинним законодавством;

- забезпечувати надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити НКЦПФР у відповідності до Порядку, Правил, Програми у порядку та випадках передбач чинним законодавством;

- зберігати документи, які підтверджують відправку інформації до Держфінмоніторингу, НКЦПФР та інших державних органів;

- здійснювати розробку та постійне поновлення Правил, Програми, Порядку шляхом подання на затвердження керівником установи;

- постійно здійснювати моніторинг повідомлень на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу, стосовно внесення змін до Переліку, забезпечувати завантаження Переліку із змінами до нього на поточну дату з офіційного веб-сайту Держфінмоніторингу у файлах форматів PDF, забезпечувати негайне оновлення відповідного додатку до Правил, шляхом підготовки та надання на затвердження керівнику установи, забезпечувати негайне проведення позапланового навчання працівників, з метою ознайомлення з оновленим Переліком осіб, на підставі наказу керівника установи;

- розробляти, та надавати на затвердження керівнику установи щорічну Програму навчання працівників, яка відповідає вимогам Програми та Програми позапланових навчань;

- проводити навчання або підвищення кваліфікації працівників установи (осіб) не рідше одного разу на рік та на підставі наказів керівника установи;

- забезпечувати контроль за виконанням всіма працівниками установи Порядку, Правил та Програми;

- проводити не рідше разу на рік перевірки діяльності підрозділів установи та його працівників на предмет виконання ними Порядку, Програми, Правил;

- зберігати внутрішні документи установи, що стосуються проведення фінансового моніторингу установою у сейфі, яким обладнано його робоче місце та запобігати несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;

- забезпечувати зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені НКЦПФР у порядку, встановленому законодавством), а також копій документів, що надавались Держфінмоніторингу, та реєстру фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та іншої кореспонденції та документів у відповідності до Програми та Правил.

До десятого числа кожного місяця відповідальний працівник складає письмові звіти довільної форми про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті для реалізації законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Відповідальний працівник підписує звіт.

Звіт, зокрема, може містити інформацію щодо:

- а) виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходів, які були вжиті;
- б) зареєстрованих фінансових операцій з ознаками обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу;
- в) зупинених фінансових операцій;
- г) фінансових операцій, у проведенні яких суб'єктом первинного фінансового моніторингу було відмовлено;
- г) ужитих заходів стосовно розроблення та поновлення правил і програм проведення фінансового моніторингу;
- д) результатів проведених відповідальним працівником внутрішніх перевірок діяльності підрозділів або працівників (у разі їх проведення у попередньому місяці);
- е) підготовки персоналу щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

У разі, якщо відповідальним працівником не є керівником установи, звіт після його складання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, зі звітом підтверджується підписом цієї особи.

Після належного оформлення звіт зберігається відповідальним працівником, як і інші документи з обмеженим доступом.

Відповідальний працівник повинен пройти професійну підготовку у порядку, встановленому відповідним рішенням НКЦПФР, не пізніше двох місяців після призначення на посаду та підвищувати свою кваліфікацію шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки.

У разі, якщо установа отримала ліцензію на провадження діяльності з надання фінансових послуг, та відповідальний працівник має документ про навчання відповідно до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16.09.2003 № 55 «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23.10.2003 за № 965/8286, то отримання документа про складання іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів НКЦПФР не є обов'язковим.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати інші функції відповідно до законодавства та передбачені його посадовою інструкцією, Правилами, Програмою та Порядком.

Відповідальний працівник є керівником окремого структурного підрозділу з питань проведення фінансового моніторингу, у разі його створення.

2.3. На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби) відповідального працівника або неможливості виконання покладених на нього обов'язків наказом керівника установи призначається особа, що тимчасово виконує його обов'язки.

Строк виконання обов'язків не може перевищувати чотирьох місяців безперервно.

Вказана особа має повноваження (права), виконує функції та завдання, установлені для відповідального працівника посадовою інструкцією.

2.4. Працівники установи, які віднесені до першої та другої категорії відповідно до Порядку доступу до Правил та Програми (далі – працівники) повинні дотримуватись Правил та Програми проведення фінансового моніторингу.

Працівники повинні ознайомлюватись з Правилами та Програмою, що підтверджується підписами.

Працівники повинні брати участь в освітньо-практичних заходах відповідно до Програми навчання та підтверджувати це підписами.

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Виходячи з посадових обов'язків окремих працівників, у їх посадових інструкціях встановлюються більш деталізовано їх обов'язки з питань проведення внутрішнього фінансового моніторингу у порядку встановленому Програмою, Правилами та Порядком.

3. Порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності підрозділів та працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу відповідальним працівником

Перевірки діяльності будь-якого підрозділу установи та його працівників щодо дотримання ними Правил та виконання Програми проведення фінансового моніторингу постійно здійснює відповідальний працівник установи в робочому порядку під час виконання своїх обов'язків.

Відповідальний працівник установи має право залучати будь-яких працівників установи до перевірок з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Перевірку діяльності окремого підрозділу установи в цілому (та працівників цього підрозділу) щодо дотримання ними Правил та виконання Програми проведення фінансового моніторингу відповідальний працівник установи здійснює в робочому порядку та у строки погоджені в робочому порядку з керівником цього підрозділу, але обов'язково один раз на календарний рік.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, з результатами такої щорічної перевірки здійснюється шляхом включення інформації про таку перевірку до щомісячного письмового звіту, який подається відповідальним працівником установи керівнику установи в порядку, визначеному відповідним розділом Правил.

Зберігання та забезпечення запобігання розголошенню інформації стосовно проведення перевірок та документів зазначених у цьому розділі забезпечується у порядку визначеному відповідними розділами Правил.

4. Порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Перевірка діяльності установи та її відокремлених підрозділів (у разі наявності) на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснюється один раз на календарний рік.

Перевірку відокремлених підрозділів установи (у разі наявності) здійснюється у порядку визначеному для установи одночасно з перевіркою всієї установи.

Перевірка призначається керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, та оформляється розпорядчим документом (далі - наказ).

В наказі визначаються:

1) особи, що здійснюють перевірку (перевірка може здійснюватись працівником(ами) підрозділу внутрішнього аудиту ревізійного органу або іншого незалежного підрозділу (органу), створення якого передбачено установчими та внутрішніми документами установи, а у разі відсутності відповідних підрозділів (органів) перевірку може здійснювати посадова особа установи, визначена керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки);

2) строк проведення перевірки;

3) питання перевірки, а саме:

- виконання заходів, передбачених Програмою;
- виконання заходів, передбачених Програмою навчання працівників установи;

- відповідність затверджених керівником установи Правил і Програми вимогам законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- дотримання вимог Правил працівниками установи;
- відповідність оцінки рівня ризику клієнтів критеріям, визначеним Держфінмоніторингом та НКЦПФР;
- дотримання працівниками вимог Правил щодо зберігання документів стосовно ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, та документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, даних про операції;
- додаткові питання, які підлягають перевірці, у разі необхідності.

За результатами перевірки складається акт, який підписують особи, які здійснювали перевірку.

Акт складається у письмовій довільній формі.

В акті зазначаються висновки та в разі необхідності пропозиції щодо усунення недоліків, виявлених за результатами перевірки.

Акт перевірки після його підписання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування та вжиття в разі необхідності заходів реагування.

Ознайомлення керівника або особи, яка виконує його обов'язки, з актом перевірки підтверджується підписом на акті.

З актом перевірки мають право ознайомитись під розпис працівники установи, вказані в акті.

Після підписання акт перевірки, наказ та інші документи, що стосуються проведення перевірки передаються на зберігання працівнику відповідальному за проведення фінансового моніторингу установи.

Зберігання та забезпечення запобігання розголошенню інформації стосовно проведення перевірок та документів зазначених у цьому розділі забезпечується у порядку визначеному відповідними розділами Правил.

5. Вимоги до забезпечення конфіденційності інформації щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, та запобігання розголошенню інформації (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка), що подається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу)

5.1. У відповідності до вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу на підставі та на виконання цього Закону зобов'язаний вживати заходів щодо запобігання розголошенню (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, що подається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу);

- подання інформації суб'єктом первинного фінансового моніторингу Держфінмоніторингу в установленому порядку не є порушенням професійної таємниці, таємниці страхування, банківської або комерційної таємниці;

- інформація, що надається згідно з вимогами цього Закону, є такою, що має обмежений доступ. Обмін зазначеною інформацією, її розкриття та захист суб'єктами первинного фінансового моніторингу, органами виконавчої влади та Національним банком України, які відповідно до закону здійснюють регулювання та нагляд за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюються відповідно до закону;

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу, його посадові особи та інші працівники не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання Держфінмоніторингу інформації про фінансову операцію, якщо вони діяли в межах цього Закону, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, пов'язані з виконанням цього Закону;

- працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які подали Держфінмоніторингу інформацію про фінансову операцію, забороняється повідомляти про це осіб, які брали (беруть) участь у її проведенні, та будь-яких третіх осіб;
- працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які одержали запит Держфінмоніторингу та/або надали відповідь на такий запит цьому органу, забороняється інформувати про це осіб, які брали (беруть) участь у фінансових операціях, визначених у запиті або відповіді, а також будь-яких третіх осіб.

5.2. Всім працівники, які відповідно до Порядку відносяться до першої та другої категорії, з метою забезпечення запобігання розголошенню інформації з питань фінансового моніторингу, повинні бути попереджені про дисциплінарну відповідальність за порушення внутрішніх документів та передбачену законодавством кримінальну та адміністративну відповідальність за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а саме:

5.2.1. У відповідності до статті 209¹ Кримінального Кодексу України:

1. Умисне неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що відповідно до закону підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, якщо такі діяння заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, - карається штрафом від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Розголошення у будь-якому вигляді інформації, яка відповідно до закону надається спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо такі дії заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, - карається штрафом від двох до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

5.2.2. У відповідності до статті 382 Кримінального Кодексу України:

1. Умисне невиконання службовою особою вироку, рішення, ухвали, постанови суду, що набрали законної сили, або перешкоджання їх виконанню - карається штрафом від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Ті самі дії, вчинені службовою особою, яка займає відповідальне чи особливо відповідальне становище, або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам і свободам громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам юридичних осіб, - караються обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

5.2.3. У відповідності статті 166⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення:

Порушення вимог щодо ідентифікації та вивчення фінансової діяльності особи, яка здійснює фінансову операцію; неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу; ненадання, несвоєчасне надання додаткової інформації з приводу фінансових операцій, що стали об'єктом

фінансового моніторингу, на запит спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу; порушення вимог щодо зберігання документів, що стосуються ідентифікації та вивчення фінансової діяльності осіб, які здійснюють фінансові операції, та проведених ними фінансових операцій; неповідомлення спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу про зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовані міжнародні санкції, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, громадян суб'єктів підприємницької діяльності від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ненадання, несвоєчасне надання або надання недостовірної інформації, пов'язаної з аналізом фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, довідок та копій документів (у тому числі тих, що становлять банківську або комерційну таємницю) на запит спеціально уповноваженого центрального органу; виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ, організацій, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності, які не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Розголошення в будь-якому вигляді інформації, що відповідно до закону є об'єктом обміну між суб'єктом первинного фінансового моніторингу та спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, або факту її подання (одержання) особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з її професійною або службовою діяльністю, -

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

5.2.4. У відповідності статті 188³⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення:

Невиконання законних вимог посадових осіб суб'єктів державного фінансового моніторингу стосовно усунення порушень законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, або створення перешкод для виконання покладених на них обов'язків -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

5.3. Всім працівники установи, які відповідно до Порядку відносяться до першої та другої категорії та ознайомились з Правилами та Програмою (або змінами внесеними до цих внутрішніх документів), з метою запобігання розголошенню інформації з питань фінансового моніторингу, забороняється розголошувати їх зміст ні в межах установи, ні за її межами, крім випадків передбачених чинним законодавством України. Виняток становлять додатки до Правил, які призначені для заповнення клієнтами установи чи містять положення оприлюднених нормативно-правових актів або інформацію розміщену на загальнодоступних веб-сайтах мережі інтернет.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання оригіналів Порядку, Правил та Програм. Відповідальний працівник зберігає вказані документи у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб. Створення паперових чи електронних копій затверджених Порядку, Правил та Програм не допускається, крім випадків прямо передбачених законодавством, та з метою проведення навчань відповідних категорій працівників установи (копії знаходяться на постійному зберіганні, як і оригінали у відповідального працівника).

Відповідальний працівник та інші працівники установи, що відносяться до першої категорії, повинні забезпечувати конфіденційність інформації, яка надається до Держфінмоніторингу, а також факту її

надання і не поширювати її ні в межах установи, ні за її межами, в тому числі особам, стосовно фінансових операцій яких здійснюється повідомлення, крім випадків, передбачених чинним законодавством України.

Відповідальний працівник та інші працівники установи, що відносяться до першої та другої категорії, в тому числі ті що забезпечують зберігання, передачу, одержання інформації в електронному вигляді або на паперових носіях, повинні забезпечувати конфіденційність інформації з питань фінансового моніторингу і не поширювати її ні в межах установи, ні за її межами, крім випадків, передбачених чинним законодавством України. Порядок зберігання зазначеної інформації визначений у відповідних розділах Правил.

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

З метою забезпечення конфіденційності інформації, яка надається (одержується від) Держфінмоніторингу та іншим державним установам або одержується від них, та стосується питань проведення фінансового моніторингу:

- реєстрацію кореспонденції з зазначеного питання здійснює відповідальний працівник у окремому електронному журналі до якого мають доступ треті особи виключно за згодою відповідального та за погодженням з керівником установи;
- вся вхідна кореспонденція від Держфінмоніторингу та інших державних органів, з метою запобігання неконтрольованого доступу, негайно передається у день її одержання без догляду, реєстрації та відкриття безпосередньо від працівника, який її одержав відповідальному працівнику, про що попереджаються у посадових інструкціях всі працівники.

5.4. Випадки надання установою інформації з питань фінансового моніторингу, передбачені чинним законодавством України

5.4.1. Установа зобов'язана надавати Держфінмоніторингу наступну інформація у строки та у випадках передбачених чинним законодавством України:

- необхідну для взяття установи (відокремленого підрозділу) на облік, протягом трьох робочих днів з дати призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), але не пізніше дня проведення першої фінансової операції;
- інформація про відокремлені підрозділи установи подається нею у разі їх наявності;
- у разі зміни інформації, яка стала підставою для взяття суб'єкта (відокремленого підрозділу) на облік, установа протягом трьох робочих днів з дати настання таких змін подає Держфінмоніторингу відповідну інформацію;
- у разі припинення своєї діяльності установа повинна повідомити про це Держфінмоніторинг із зазначенням причин;
- про фінансові операції у разі їх зупинення, про виконання рішення та/або доручення Держфінмоніторингу про: зупинення проведення фінансової та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб); подальше зупинення фінансової операції та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб) в електронному вигляді (каналами зв'язку) або на паперовому носії (нарочно, фельд'єгерською чи кур'єрською поштою, факсимільним зв'язком) за формою, встановленою Держфінмоніторингом;
- у інших випадках передбачених у відповідних розділах Правил.

Подається інформація у формі та за адресами, визначеними Держфінмоніторингом:

- визначених форматів електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом, у наказі Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України», відповідно до частини третьої статті 12, статті 13 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами;

- затверджених форм, які використовуються при поданні інформації до Держфінмоніторингу на паперових носіях (а також при реєстрації фінансових операцій) та при направленні Держфінмоніторингом на адресу суб'єктів первинного фінансового моніторингу на паперових носіях, у наказі «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», відповідно до статей 6, 10, 12, 17 та 18 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами.

При цьому, надсилаючи Держфінмоніторингу інформацію в електронному вигляді, необхідно виконувати наступні вимоги та застереження законодавства України:

- використовувати електронний цифровий підпис - вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору аболігчно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача, а саме, при інформаційному обміні використовуються ключі електронно цифрового підпису, які сертифіковані акредитованими центрами сертифікації ключів, які забезпечують криптографічний та технічний захист інформації, відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», Закону України «Про електронний цифровий підпис», наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України»;

- врахування, що ця інформація є інформацією з обмеженим доступом та захист інформації під час її передачі забезпечується відповідно до законодавства України, відповідно до статті 12 Закону;

- будь-яка інформація, яка подається Держфінмоніторингу в електронному вигляді, надсилається захищеними каналами зв'язку, відповідно до вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу».

У разі неможливості у встановлені Законом строки надіслати Держфінмоніторингу повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді таке повідомлення надсилається на паперових носіях.

Будь-яка інформація, яку суб'єкт подає Держфінмоніторингу, на паперових носіях надсилається поштою з повідомленням про вручення поштового відправлення або нарочним.

У разі коли інформація подається Держфінмоніторингу на паперових носіях, підтвердженням дотримання строків подання такої інформації, передбачених Законом, є наявність документа, виданого оператором поштового зв'язку, що підтверджує факт надсилання відповідної інформації з повідомленням про вручення поштового відправлення.

Документи, що підтверджують факт подання інформації Держфінмоніторингу, зберігаються протягом п'яти років.

5.4.2. Установа зобов'язана надавати Службі безпеки України наступну інформація:

- про фінансову операцію у випадку, коли працівники ПР підозрюють або повинні були б підозрювати, що такі фінансові операції пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій (за тел. — —)-

5.4.3. Установа зобов'язана надавати повноважним представникам НКЦПФР, що діють у відповідності до Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі — Порядок контролю):

- на підставі врученого керівнику установи (особі, яка виконує його обов'язки) Доручення на проведення планової/позапланової перевірки (додаток 1 до Порядку контролю) будь-яку інформацію, документи з питань проведення фінансового моніторингу у порядку та у випадках передбачених Порядком контролю;

- на підставі одержаного Запиту (додаток 10 до Порядку контролю) з вимогою подання відповідних документів або інформації, що міститься в них, необхідних для перевірки фактів порушення

установою вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму у порядку та у випадках передбачених Порядком контролю.

5.4.4. Установа зобов'язана надавати, у разі отримання рішення (ухвали, постанови) суду щодо надання вказаної у ньому інформації з питань фінансового моніторингу (в тому числі про факт подання такої інформації), будь-яку інформацію.

5.4.5. Установа зобов'язана забезпечувати на документальний запит безперешкодний доступ суб'єктів державного фінансового моніторингу та правоохоронних органів до документів або інформації, що міститься в них, відповідно до вимог закону.

Іншим державним органам може надаватись інформації з питань фінансового моніторингу, у випадках та у порядку прямо передбачених законами України, іншими нормативно-правовими актами, що не суперечать Закону.

5.4.6. Прийняття рішення про надання інформації здійснюється у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

5.5. Доступ до внутрішніх документів, кореспонденції, будь-якої інформації та будь-яких документів в електронному вигляді або на паперових носіях, які стосуються проведення фінансового моніторингу установою іншим особам, які не віднесені до першої та другої категорії працівників відповідно до Порядку, надається виключно з дозволу керівника установи та у випадках передбачених законодавством України.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

6. Порядок вчинення дій для ідентифікації та вивчення клієнта та осіб, що беруть участь в операції

6.1. Ідентифікація клієнта здійснюється до/або під час встановлення ділових відносин, укладення правочинів, але до проведення фінансової операції, відкриття рахунку.

Ідентифікація та вивчення фінансової діяльності здійснюються у разі:

- встановлення ділових відносин з клієнтами;
- виникнення підозри в тому, що фінансова операція може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму;
- проведення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу;
- проведення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтами на суму, що дорівнює чи перевищує 150 000 грн.

Проведення ідентифікації та вивчення клієнтів установою включає:

- здійснення ідентифікації;
- проведення заходів, спрямованих на уточнення інформації щодо ідентифікації у разі зміни інформації або закінчення строку дії документів, на підставі яких вона проводилась;
- проведення заходів, спрямованих на перевірку інформації щодо ідентифікації клієнта, в тому числі у випадку, якщо є сумніви щодо її достовірності та повноти;
- постійне проведення заходів із вивчення клієнта - моніторинг (перегляд) операцій, що здійснюються в ході ділових відносин, на їх відповідність характеристиці клієнта та визначеному ризику клієнта.

Під час ідентифікації клієнта відповідний працівник установи з'ясовує:

- мету ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу (отримання прибутку за рахунок інвестицій в цінні папери, пенсійні накопичення, отримання послуг або товарів за цільовими облігаціями, придбання пакета акцій, що дозволяє брати участь у контролі юридичної особи, викуп емітентом власних акцій тощо);

- характер ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу (перелік послуг, які клієнт бажає отримати, одноразова операція, постійні відносини тощо).

Відомості щодо мети та характеру ділових відносин отримуються шляхом письмового опитування клієнта (уповноваженого представника, в разі якщо клієнтом є юридична особа), а саме, шляхом заповнення опитувальника (Додатки 1 та 2).

У разі якщо клієнт (особа) діє як представник іншої особи чи в інтересах іншої особи, або якщо у відповідного працівників установи виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені або вигодоодержувачем є інша особа, відповідний працівник установи зобов'язаний згідно з вимогами законодавства, що регулюють процедуру ідентифікації, Програм, Правил, ідентифікувати також особу, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція або яка є вигодоодержувачем.

У разі якщо особа діє як представник іншої особи, відповідний працівник установи повинен перевірити також наявність у цієї особи відповідних повноважень.

6.2. Ідентифікація клієнта не є обов'язковою у разі проведення фінансової операції особами, які раніше були ідентифіковані.

6.3. Установа може здійснити спрощену ідентифікацію клієнта у разі:

- встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції, якщо клієнтом виступає орган державної влади, підприємство, що повністю перебуває у державній власності, міжнародна установа чи організація, в яких бере участь Україна відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- проведення фінансової операції на організованому ринку цінних паперів.

Особливості здійснення спрощеної ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнтів встановлені НКЦПФР відповідно до положень Закону, а саме, при спрощеній ідентифікації установа не проводить заходи, спрямовані:

- на перевірку інформації щодо ідентифікації клієнта;
- на вивчення клієнта;
- на встановлення вигодоодержувача.

6.4. Під час встановлення ділових відносин, укладення правочинів, але до проведення фінансової операції, відкриття рахунку (надання фінансових послуг установою), відповідний працівник установи, що відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, з метою проведення ідентифікації та вивчення клієнта:

- пропонує особі заповнити опитувальник (Додаток 1 або Додаток 2);
- після одержання опитувальника, оформленого належним чином, з метою визначення інформації про цю особу у відповідності до ст. 9 Закону, проводить та підтверджує особистим підписом на опитувальнику факт вивчення особи та попередньої оцінки ризику, проведення ідентифікації особи на підставі наданих особою, на її вибір:
 - оригіналів документів;
 - або копій документів, що засвідчені нотаріально;
 - або копій документів, що засвідчені підприємством (установою, організацією), яке їх видало;
 - створює фотокопії всіх наданих особою документів (або належним чином завірених копій документів), на підставі яких він провів ідентифікацію особи, та долучає їх до опитувальника та заповнює останній розділ опитувальника (зазначені документи мають бути чинними на момент їх подання та включати всі необхідні дані для ідентифікації);
- передає опитувальник та документи, що до нього додаються, відповідальному працівнику, а після остаточного визначення ним рівня ризику клієнта, на зберігання керівнику підрозділу за підпорядкуванням.

6.5. Опитувальник, підписаний працівником установи, та всі фотокопії документів (або належним чином завірених копій документів), що до нього додаються, є внутрішніми документами, що містять інформацію з обмеженим доступом.

Керівник підрозділу, працівник якого провів ідентифікацію особи та вивчення клієнта, зберігає опитувальники та всі фотокопії документів (або належним чином завірених копій документів), що до нього додаються, у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Термін зберігання опитувальника та доданих до нього документів (копій документів), інших документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції.

На виконання вимог НКЦПФР:

- установа забезпечує зберігання документів щодо ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу (копії документів, на підставі яких здійснювалась ідентифікація, та/або анкети з ідентифікаційними даними), не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції (правочини, розпорядження, заявки, ділове листування тощо) - не менше п'яти років після завершення операції;

- у разі знищення, втрати або пошкодження документів до закінчення строку їх зберігання незалежно від причин установа в триденний строк після встановлення таких фактів повідомляє про це НКЦПФР;

- у разі продовження НКЦПФР, у порядку встановленому законодавством, строку зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які є учасниками окремих фінансових операцій, та документації про здійснення окремих фінансових операцій суб'єкт первинного фінансового моніторингу забезпечує подальше зберігання документів на строк, встановлений НКЦПФР.

Працівники установи забезпечують зберігання та захист інформації, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, відповідно вимог Правил

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб відповідно до вимог Правил.

6.6. У разі виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, опитувальник використовується відповідальним працівником під час реєстрації вказаних операцій для заповнення Відомостей про учасника фінансової операції. Після використання відповідальний працівник повертає опитувальник для зберігання відповідному керівнику підрозділу.

6.7. Відповідний працівник установи має право витребувати, а клієнт зобов'язаний надати інформацію стосовно ідентифікації його особи, змісту діяльності та фінансового стану, необхідну для виконання установою вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

У разі ненадання клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності установа має право відмовити йому в проведенні подальших фінансових операцій у порядку встановленому законодавством та Правилами.

Установа зобов'язана відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції у разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим, за винятком операцій щодо зарахування коштів, які надходять на рахунок такого клієнта (у такому разі установа зобов'язана протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня

відмови повідомити Держфінмоніторинг про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести у порядку встановленому законодавством та Правилами).

6.8. У разі наявності при здійсненні ідентифікації мотивованої підозри щодо надання особою недостовірної інформації або навмисного подання особою інформації з метою введення в оману:

- працівник, що відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, має негайно повідомити про це відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, передає службову записку керівнику установи та може запропонувати (виклавши на вказаній службовій записці) наступне:
 - укласти правочин або надати відповідні фінансові послуги та направити запит з метою витребувати передбачену законодавством інформацію, яка стосується ідентифікації цієї особи, до органів державної влади, банків, інших юридичних осіб, а також здійснювати передбачені законодавством заходи щодо збору такої інформації з інших джерел, з зазначенням терміну безоплатного надання установі такої інформації протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту;
 - не укладати правочин або не надавати відповідні фінансові послуги;
 - укласти правочин або надати відповідні фінансові послуги та надавати інформацію про фінансові операції, що передбачаються договором, Держфінмоніторингу у встановленому чинним законодавством порядку;
 - керівник установи приймає остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника.

У разі виникнення сумнівів у достовірності чи повноті наданої інформації про клієнта відповідний працівник установи зобов'язаний вжити заходів для перевірки та уточнення інформації стосовно ідентифікації такого клієнта (особи) відповідно до вимог законодавства та цього розділу Правил.

Установа з метою виконання покладених на неї Законом завдань має право звертатися із запитом до органів виконавчої влади, правоохоронних органів, Національного банку України, юридичних осіб, які в установленому законодавством порядку інформують про результати розгляду такого запиту.

Установа має право витребувати, а державні органи зобов'язані протягом десяти робочих днів надати відповідно до законодавства інформацію стосовно ідентифікації клієнта (зазначена інформація надається безоплатно, а перелік таких органів та порядок надання інформації визначаються Кабінетом Міністрів України).

Державними органами, які надають установі, інформацію про ідентифікацію клієнта, є Державна реєстраційна служба, Державна податкова служба та органи внутрішніх справ (далі - державні органи).

Рішення про необхідність направлення запиту стосовно одержання від державних органів даних по ідентифікації клієнтів з метою їх перевірки приймається керівником установи на підставі доповідної записки відповідного працівника з висновком відповідального працівника викладеним на цій доповідній записці.

Запит готується та надається на підпис керівнику установи відповідальним працівником.

Надсилання запиту забезпечується відповідальним працівником.

Запит надсилається за місцезнаходженням відповідних державних органів у письмовій формі, підписується керівником установи або особою, яка його заміщує, та скріплюється печаткою установи. Запит може надсилатися також в електронній формі. Формат електронної взаємодії та форма надання інформації визначаються Державною реєстраційною службою, Державною податковою службою та Міністерством внутрішніх справ відповідно до вимог законодавства щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

У запиті зазначаються постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2010 р. № 746 як підстава для надання державними органами інформації про ідентифікацію клієнта, її перелік та мета використання такої інформації. До запиту додається копія повідомлення про присвоєння облікового ідентифікатора установі.

У запиті щодо ідентифікації фізичної особи - резидента обов'язково зазначаються ідентифікаційний номер, прізвище, ім'я та по батькові, дата народження та місце проживання фізичної особи.

Відповідальний працівник веде електронний реєстр запитів до державних органів, який повинен містити вихідні реквізити запиту, прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи або повне найменування юридичної особи, інформація про яких запитується, підстави для надсилання запиту та реквізити листа державного органу з інформацією, одержаною у відповідь на запит.

Запит установи щодо ідентифікації клієнта та інформація, що передається державними органами є інформацією з обмеженим доступом і не підлягає передачі третім особам, крім Держфінмоніторингу, НКЦПФР та інших державних органів у передбачених законом випадках.

Інформація, що надходить від державних органів про ідентифікацію клієнта, є інформацією з обмеженим доступом та використовується виключно з метою виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання та використання зазначеної інформації відповідно до вимог законодавства, а також запобігання несанкціонованому доступу до неї та її поширенню.

При здійсненні запитів до державних органів стосовно ідентифікації клієнтів та в інших, визначених законодавством, випадках використовується довідка про присвоєння облікового ідентифікатора суб'єкта первинного фінансового моніторингу (далі - довідка про присвоєння облікового ідентифікатора) - документ установленого Держфінмоніторингом зразка, який надається на вимогу установи.

Для отримання, у разі потреби, довідки про присвоєння облікового ідентифікатора відповідальний працівник, забезпечує подання до Держфінмоніторингу завірених підписом керівника та печаткою установи лист-звернення щодо видачі такої довідки, в якому обов'язково зазначається дата останньої подачі форми обліку (1-ФМ).

Держфінмоніторинг протягом п'яти робочих днів з дати одержання листа-звернення формує на підставі актуальних даних, поданих у формі 1-ФМ установою для обліку, та надсилає установі довідку про присвоєння облікового ідентифікатора за формою, що додається до наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку формування та надання облікового ідентифікатора суб'єкта первинного фінансового моніторингу».

6.9. Під час здійснення ідентифікації та вивченні клієнта працівники установи повинні враховувати переліки осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (з використанням Додаток 7).

6.10. Для визначення заходів, які вживаються під час ідентифікації, суб'єкт первинного фінансового моніторингу розроблені критерії класифікації клієнтів щодо рівня ризику проведення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму наведені у відповідному розділі Правил, з урахуванням критеріїв, визначених Держфінмоніторингом та НКЦПФР (Додатки 3 та 4).

Критерії класифікації клієнтів за рівнем ризику розроблені установою на підставі характеристики клієнта: резидент/нерезидент; країна походження або реєстрації клієнта; особи, які беруть участь у фінансовій операції клієнта; об'єкт фінансової операції; тривалість ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу; соціальний статус або відносини з органами державної влади; характеристика ділової активності; фінансовий стан; репутація, інші показники, що можуть бути використані для визначення ризику у відповідності до характеристик клієнтів наведених у критеріях ризику затверджених Держфінмоніторингом та НКЦПФР (Додатки 3 та 4).

Відповідно до розроблених критеріїв класифікації клієнтів установа встановлює категорії клієнтів, які мають низький, середній, підвищений або високий ризик проведення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму наведені у відповідному розділі Правил.

Установа забезпечує визначення ризику клієнта відповідно до розроблених критеріїв до/або під час встановлення ділових відносин.

За результатами ділових відносин та заходів із вивчення клієнта характеристика клієнта може бути уточнена та рівень ризику змінений.

На виконання вимог встановлених НКЦПФР, у разі виявлення клієнтів, які характеризуються підвищеним (високим) ризиком, установа під час здійснення ідентифікації таких клієнтів застосовує додаткові заходи, спрямовані на вивчення клієнта наведені у відповідному розділі Правил, а також у порядку визначеному в цьому розділі у повній відповідності до вимог чинного законодавства, а саме, у разі якщо надання такої інформації є обов'язковим на підставі п. 11 та 12 частини другої ст. 9 Закону, або, у разі якщо ця інформація є публічною (відкритою) у відповідності до частини першої ст. 9 Закону, зокрема:

- перевірку ідентифікаційних даних;
- вимогу надання додаткових документів, зокрема про фінансовий стан;
- перевірку правильності оформлення установчих документів (враховуючи всі зареєстровані зміни);
- встановлення засновників юридичної особи;
- співставлення розміру зареєстрованого та сформованого статутного капіталу;
- перевірку відповідності фінансової операції звичайній діяльності клієнта;
- встановлення відповідності фінансової операції фінансовому стану клієнта;
- встановлення мети проведення операцій;
- оцінку розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- встановлення джерела походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- встановлення пов'язаних осіб.

Перелік заходів та додаткові заходи для вивчення клієнтів, які характеризуються підвищеним (високим) рівнем ризику, встановлені у відповідному розділі Правил та у цьому розділі, з урахуванням всіх видів професійної діяльності на ринку цінних паперів відповідно до ліцензії отриманої установою.

Якщо рівень ризику проведення клієнтом фінансових операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або які можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування тероризму, оцінюється відповідно до розроблених установою критеріїв ризику як підвищений або високий, відповідальний працівник за участю відповідних працівників установи оновлює інформацію, отриману за результатами ідентифікації та вивчення клієнта, змісту його діяльності та фінансового стану не рідше одного разу на рік.

Якщо рівень ризику проведення фінансових операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або які можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування тероризму, оцінюється відповідно розроблених установою критеріїв ризику як низький або середній, строк оновлення інформації, отриманої за результатами ідентифікації та вивчення клієнта, змісту його діяльності та фінансового стану, не повинен перевищувати трьох років.

Для клієнтів, з якими укладені договори на обслуговування, але які не звертались до установи для отримання послуг більше трьох років, ідентифікація або оновлення інформації щодо ідентифікації здійснюється в разі звернення такого клієнта до установи або проведення ним фінансової операції за участю установи.

6.11. Якщо під час ідентифікації або вивчення клієнта (особи, яка діє від його імені) відповідний працівник встановив відношення клієнта до публічних діячів, або пов'язаних з ними осіб, або до благодійної, або неприбуткової організації, він повинен:

- отримати дозвіл керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, на встановлення ділових відносин з таким клієнтом;
- вживати заходів для з'ясування джерел походження коштів та додаткових заходів, визначених для клієнтів з високим рівнем ризику;
- проводити моніторинг операцій такого клієнта у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику та у порядку визначеному у відповідному розділі Правил.

6.12. Якщо під час обслуговування клієнта відповідний працівник встановив, що фінансові операції клієнта здійснюються за участю фізичних або юридичних осіб з країн, у яких не дозволяється

застосування заходів, передбачених законодавством із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (Додаток -6), він повинен:

- проводити ідентифікацію клієнта за правилами для клієнтів з високим рівнем ризику до встановлення ділових відносин з ним та у порядку визначеному у відповідному розділі Правил;
- попередити клієнта про те, що операції з фізичними або юридичними особами у цих країнах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- надати інформацію про такі операції відповідальному працівнику у встановленому Правилами порядку для прийняття рішення щодо направлення повідомлень Держфінмоніторингу про такі фінансові операції.

З метою інформування клієнтів про необхідність надання інформації стосовно їх ідентифікації та вивчення відповідним працівникам установи, забезпечується розміщення відповідної інформації у вигляді оголошень у місцях обслуговування клієнтів установою (Додаток 9).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

7. Порядок збору та зберігання документів, які стосуються ідентифікаційних даних осіб, що здійснюють фінансові операції або здійснюють спробу їх проведення, документів, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або здійснено спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій;

У відповідності до вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу на підставі та на виконання цього Закону зобов'язаний зберігати документи щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з цим Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усі документи, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу у порядку, встановленому законодавством).

Установа забезпечує зберігання та захист інформації, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, відповідно до Правил (розділ щодо порядку збору та зберігання документів, які стосуються ідентифікаційних даних осіб, що здійснюють фінансові операції або здійснюють спробу їх проведення, документів, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій, який визначає порядок реєстрації, використання, направлення, зберігання та доступу до документів, що містять таку інформацію).

Документи, що стосуються ідентифікації та вивчення клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції зберігаються у підрозділах установи, які проводять ідентифікацію клієнтів у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

Документи, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій зберігаються у підрозділах установи, які проводять або забезпечують проведення та моніторинг фінансових операцій у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

Документи, що стосуються реєстрації, обміну інформацією про фінансові операції між установою та Держфінмоніторингом, або іншими державними органами зберігаються у відповідального працівника.

Відповідальний працівник зберігає документи, що стосуються ведення реєстру, у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання копій документів, що надавались Держфінмоніторингу, поштових квитанцій, повідомлень про вручення та документів, форм, файлів одержаних від Держфінмоніторингу протягом п'яти років після надання інформації. Відповідальний працівник зберігає вказані документи у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Документи, що підтверджують факт подання інформації Держфінмоніторингу, зберігаються протягом п'яти років відповідальним працівником.

Установа забезпечує зберігання документів щодо ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу (копії документів, на підставі яких здійснювалась ідентифікація, та/або анкети з ідентифікаційними даними), не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції (правочини, розпорядження, заявки, ділове листування тощо) - не менше п'яти років після завершення операції.

У разі знищення, втрати або пошкодження документів до закінчення строку їх зберігання незалежно від причин установа в триденний строк після встановлення таких фактів повідомляє про це НКЦПФР.

У разі продовження Комісією строку зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які є учасниками окремих фінансових операцій, та документації про здійснення окремих фінансових операцій установа забезпечує подальше зберігання документів на строк, встановлений НКЦПФР.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

8. Перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу

Перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до положень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» наведений у додатку 8 до Правил.

Відповідно до положень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- фінансова операція - будь-які дії щодо активів, здійснені за допомогою установи;
- активи - кошти, майно, майнові і немайнові права.

Відповідно до вимог встановлених Положенням про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів, затвердженим рішенням НКЦПФР:

- Правила і Програма розробляються з врахуванням видів професійної діяльності на фондовому ринку відповідно до отриманої ліцензії;
- Правила охоплюють усі види професійної діяльності на фондовому ринку відповідно до отриманої ліцензії.

Враховуючи наведене, до переліку фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відносяться фінансові операції, які здійснені за допомогою установи та при проведенні яких одночасно виявлено, що:

- сума, на яку проводиться фінансова операція, дорівнює чи перевищує 150000 гривень або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, еквівалентній 150000 гривень;
- фінансова операція має одну або більше таких ознак визначених статтею 15 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

1) переказ грошових коштів на анонімний (номерний) рахунок за кордон і надходження грошових коштів з анонімного (номерного) рахунку з-за кордону, а також переказ коштів на рахунок, відкритий у фінансовій установі в країні, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон;

2) купівля-продаж чеків, дорожніх чеків або інших подібних платіжних засобів за готівку;

3) зарахування або переказ коштів, надання або отримання кредиту (позики), проведення інших фінансових операцій у разі, якщо хоча б одна із сторін - учасників фінансової операції є фізичною або

юридичною особою, що має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в країні (на території), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, або однією із сторін є особа, яка має рахунок у банку, зареєстрованому у вищезазначеній країні (території). Перелік таких країн (територій) визначається відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України, на основі висновків міжнародних, міжурядових організацій, діяльність яких спрямована на протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, і підлягає опублікуванню;

- 7) обмін банкнот, особливо іноземної валюти, на банкноти іншого номіналу;
- 8) проведення фінансових операцій з цінними паперами на пред'явника, не депонованими в депозитарних установах;
- 9) проведення фінансових операцій з векселями з бланковим індосаментом або індосаментом на пред'явника;
- 10) здійснення розрахунку за фінансовою операцією у готівковій формі;
- 11) проведення фінансових операцій за правочинами, форма розрахунків за якими не визначена;
- 12) одержання (сплата, переказ) страхового (перестрахового) платежу (страхового внеску, страхової премії);
- 13) проведення страхової виплати або страхового відшкодування;
- 15) здійснення розрахунків за зовнішньоекономічним контрактом, що не передбачає фактичного постачання на митну територію України товарів, робіт і послуг.

Порядок виявлення, реєстрації та надання інформації про фінансові операції, які згідно з цим переліком підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу викладені у відповідних розділах Правил.

9. Перелік фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу

9.1. У відповідності до положень статті 16 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

Фінансова операція підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо вона має одну або більше ознак, визначених цією статтею, або містить інші ризики:

- 1) заплутаний або незвичний характер фінансової операції чи сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети;
- 2) невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;
- 3) виявлення фактів неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених цим Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону).

У разі, якщо у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникають підстави вважати, що фінансова операція пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, внутрішній фінансовий моніторинг проводиться також щодо інших фінансових операцій, в уточненні яких виникла необхідність.

Внутрішньому фінансовому моніторингу підлягають операції відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Визначення переліку фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, зокрема, ґрунтується на проведенні оцінки ступеню ризиків фінансових операцій, відповідно до положень статті 1 Закону:

- внутрішній фінансовий моніторинг, це сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, з виявлення фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 цього Закону, із застосуванням підходу, що ґрунтується на проведенні оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму; ведення обліку таких операцій та відомостей про їх учасників; подання інформації Спеціально уповноваженому органу про операції, що мають високий ступінь ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, а також додаткової інформації про фінансові операції та їх учасників, що стали об'єктом фінансового моніторингу з боку Спеціально уповноваженого органу;

- високий ризик це результат оцінки ризику суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що базується на аналізі сукупності визначених критеріїв, який свідчить про високу вірогідність використання суб'єкта для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму.

Відповідно до вимог ст.6 Закону:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, до початку, у процесі, в день виникнення підозр, після їх проведення або при спробі їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення;

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати у своїй діяльності управління ризиками щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму та розробляти критерії ризиків;

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати реєстрацію фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, не пізніше наступного робочого дня з дати їх виявлення.

9.2. На виконання наведених вимог Закону з метою оцінки ризику установою розроблені та визначені такі критерії ризику проведення клієнтами фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму за участю установи при наданні нею послуг клієнтам:

- у фінансових операцій ризик може бути високий або підвищений або відсутній;

- фінансові операції мають високий ступінь ризику, у разі, якщо вона проводиться за участю клієнта з високим рівнем ризику (розділ 10 Правил) та у інших випадках встановлених Законом, Держфінмоніторингом або НКЦПФР;

- фінансові операції мають підвищений ступінь ризику, у разі, якщо вони проводяться за участю клієнта з підвищеним рівнем ризику (розділ 10 Правил) та у інших випадках встановлених Законом, Держфінмоніторингом або НКЦПФР;

- у фінансової операції відсутній ризик у всіх інших випадках.

9.3. Якщо операції мають високий або підвищений ступінь ризику, такі операції підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу та реєструються у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідальним працівником відповідно до законодавства.

Якщо операції мають високий ступінь ризику, відповідальний працівник забезпечує подання інформації про такі операції Держфінмоніторингу у порядку визначену законодавством, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР, враховуючи наступні положення Закону:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомляти Спеціально уповноважений орган про фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, - у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;

- рішення про подання або неподання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію, що підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, приймає відповідальний працівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу (філії, іншого відокремленого підрозділу суб'єкта первинного фінансового моніторингу) відповідно до внутрішніх процедур, передбачених правилами внутрішнього фінансового моніторингу відповідно до статті 16 цього Закону. У разі прийняття рішення про подання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію така інформація подається не пізніше 10 робочих днів з дня її реєстрації.

9.4. Підсумовуючи наведено установою встановлено, що Перелік фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу включає фінансові операції які:

- 1) мають одну або більше ознак, визначених статтею 16 Закону, а саме:
 - заплутаний або незвичний характер фінансової операції чи сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети;
 - невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;
 - виявлення фактів неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених цим Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону);
- 2) підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (викладених у офіційних перекладах державною мовою та розміщених на веб-сайті НКЦПФР або затверджених, відповідно до законодавства України);;
- 3) мають високий або підвищений ступінь ризику відповідно до наведених вище критеріїв розроблених та визначених установою.

Порядок оцінки ризику, виявлення, реєстрації та надання інформації про фінансові операції, які згідно з цим переліком підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу викладені у відповідних розділах Правил.

10. Критерії ризику та порядок оцінки ризику проведення клієнтами фінансових операцій

10.1. Класифікація клієнтів та критерії ризику проведення клієнтами фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (далі – ризику).

Відповідно до вимог Закону, а саме статті 6:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний самостійно здійснювати класифікацію своїх клієнтів з урахуванням критеріїв ризиків, визначених Спеціально уповноваженим органом та органами, що здійснюють регулювання та нагляд за їх діяльністю, під час проведення ними фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Відповідно до «Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму», затверджених наказом Держфінмоніторингу:

- оцінювання ризику здійснюється за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг;
- критерій ризику - показник, ознака, характеристика або їх сукупність, за якими здійснюється оцінка ризику;
- оцінка ризику - результат аналізу наявних відомостей та інформації про своїх клієнтів та їх діяльність, за яким визначається рівень ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

- оцінка ризику здійснюється щодо всіх клієнтів, яким надаються фінансові або інші послуги;
- рівень ризику - ступінь міри ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, встановлений суб'єктом стосовно клієнта, що може набувати значень «низький», «середній» та «високий»;
- у разі якщо клієнт підпадає хоча б під один із цих Критеріїв ризику, рівень ризику такого клієнта не може визначатися як «низький»;
- у разі встановлення клієнту середнього рівня ризику та виявлення тенденції щодо його зростання (включаючи досягнення високого рівня ризику) у клієнта виникає підвищений ризик проведення операцій, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Враховуючи наведені вимоги законодавства, класифікація клієнтів за рівнем ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму проводиться на підставі оцінки ризику, а саме, наявності або відсутності відповідних критеріїв ризику або їх сукупності розроблених для клієнтів установою з урахуванням критеріїв ризиків, визначених Держфінмоніторингом та НКЦПФР.

Для класифікації клієнтів використовуються критерії ризику розроблені установою, визначені та затверджені Держфінмоніторингом (додаток 3), визначені та затверджені НКЦПФР (додаток 4), Перелік офшорних зон затверджений Кабінетом Міністрів України (додаток 5) та Перелік держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою затверджений Держфінмоніторингом (додаток 6), а також Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції доведений Держфінмоніторингом (додаток 7).

Установою встановлені наведені нижче категорії клієнтів відповідно до розроблених критеріїв класифікації за рівнями ризику на підставі характеристики клієнта: резидент/нерезидент; країна походження або реєстрації клієнта; особи, які беруть участь у фінансовій операції клієнта; об'єкт фінансової операції; тривалість ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу; соціальний статус або відносини з органами державної влади; характеристика ділової активності; фінансовий стан; репутація, інші показники, що можуть бути використані для визначення ризику, а саме характеристики клієнтів затверджені Держфінмоніторингом та НКЦПФР.

Середній рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- клієнт підпадає хоча б під один з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;
- клієнт використовує під час надання йому послуг установою новітні технології, а саме технологічні рішення, які забезпечують проведення операцій та/або надання послуг без безпосереднього контакту з клієнтом та не забезпечені засобами захисту інформації на змінних носіях інформації;
- клієнт, якому надає послуги установа є акціонерним товариством, яке здійснило випуск акцій на пред'явника (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);
- є підприємством, про яке з надійних джерел відомо (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР), що воно не знаходиться за місцем державної реєстрації, не надає передбачену законодавством звітність та вартість його чистих активів є меншою від статутного капіталу;
- регулярно (не менше однієї в місяць протягом календарного року) укладення клієнтом під час надання йому послуг установою строкових угод або використання інших похідних фінансових інструментів, особливо таких, що не передбачають поставки базового активу, за фінансовими операціями з одним або кількома контрагентами, результатом чого є постійний (щомісячний) прибуток або постійні (щомісячні) збитки особи (за даними одержаними відповідно до вимог законодавства у разі якщо така інформація є публічною (відкритою) від клієнта або з надійних джерел (офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму);

- разовий продаж (купівля) клієнтом під час надання йому послуг установою великого пакета (10 та більше відсотків) емісійних цінних паперів, що не включені до біржового списку (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);
- набуття права власності клієнтом під час надання йому послуг установою на пакет цінних паперів, сумарна номінальна вартість яких перевищує 150 000 грн., за договорами дарування;
- набуття права власності клієнтом під час надання йому послуг установою на пакет цінних паперів, сумарна номінальна вартість яких перевищує 150 000 грн., за договорами міні;
- взаємозалік вимог за операціями з цінними паперами на позабіржовому ринку проведений під час надання послуг клієнту установою;
- придбання клієнтом під час надання йому послуг установою цінних паперів за рахунок коштів, які попередньо були внесені готівкою в касу установи або готівки, яка була переказана на рахунок установи через банківську установу, платіжну систему (виявлення здійснюється з урахуванням методичних рекомендацій розміщених на веб-сайті НКЦПФР);
- операції клієнта під час надання йому послуг установою з борговими фінансовими інструментами із низьким значенням рейтингової оцінки за Національною рейтинговою шкалою (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);
- регулярне (не менше однієї в місяць протягом календарного року) здійснення особою фінансових операцій з векселями під час надання йому послуг установою, якщо особа не є професійним учасником ринку цінних паперів;
- купівля під час надання послуг клієнту установою на позабіржовому ринку особами-резидентами пакетів акцій українських емітентів у осіб-нерезидентів за цінами, що перевищують їх номінальну вартість;
- регулярне (не менше однієї в місяць на протязі календарного року) та циклічне (купівля та продаж тих самих активів) здійснення фінансових операцій клієнтом під час надання йому послуг установою з купівлі-продажу активів (крім біржових операцій) без фактичної поставки активів між учасниками операції;
- операції з цінними паперами здійснені клієнтом під час надання йому послуг установою, про які з надійних джерел (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР) відомо, що вони мають високий ризик бути використаними для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Підвищений рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- у разі встановлення клієнту середнього рівня ризику та тенденції щодо зростання рівня ризику, а саме, клієнт підпадає хоча б під два з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;
- заплутаний характер фінансової операції за участю клієнта;
- незвичний характер фінансової операції за участю клієнта;
- сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу за участю клієнта;
- сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидної законної мети за участю клієнта;
- невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;
- виявлено факти неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує 150 000 грн.).

Високий рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- клієнт підпадає хоча б під три з критеріїв наведених вище;
- клієнт підпадає хоча б під три з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;

- у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції виявлено, що фінансова операція містить одночасно три або більше ознак такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу;
- клієнт не надав додаткову інформацію для вивчення клієнта на вимогу працівника установи, якщо така інформація є публічною (відкритою);
- у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції здійснення ідентифікацію клієнта, відповідно до вимог законодавства на підставі поданих офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій, є неможливим;
- клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта є публічні діячі або пов'язані з ними особи (особами, пов'язаними з публічними діячами, є члени сім'ї та інші близькі родичі, юридичні особи, власниками істотної участі або контролерами яких є публічні діячі або їхні близькі родичі);
- клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта є благодійна чи неприбуткова організація;
- клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта або установа, через яку він здійснює передачу (отримання) активів є резидентом наведеним у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил);
- клієнт, включений до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, що формується Держфінмоніторингом (наведені у додатку 7 до Правил);
- клієнт, стосовно якого у працівника установи виникають підозри, що він пов'язаний, стосується або призначений для фінансування тероризму.

Низький рівень ризику мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи не виявив під час моніторингу у клієнта жодного із критерії ризику наведених вище або у додатках 3 або 4 до Правил.

Вказані критерії ризику постійно аналізуються відповідальним працівником та оновлюються у разі потреби та у разі зміни чинного законодавства, яке їх визначає.

10.2. Порядок оцінки рівня ризику клієнтів.

Оцінка рівня ризику клієнтів здійснюється щодо всіх клієнтів, яким надаються фінансові або інші послуги.

Уперше рівень ризику клієнтів визначається та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил) відповідним працівником установи до/або під час встановлення ділових відносин з клієнтами.

Попередня оцінка рівня ризику клієнтів проводиться працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції з його участю, та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідального працівника.

В процесі обслуговування клієнтів постійно проводиться оцінка рівня ризику клієнтів відповідним працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції за участю клієнта та проводить їх аналіз на відповідність характеру діяльності та фінансовому стану клієнта, та у разі зміни рівня ризику клієнтів це фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідальному працівнику.

У разі, якщо у відповідального працівника виникають підстави вважати, що фінансова операція за участю клієнта пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, внутрішній фінансовий моніторинг проводиться також щодо інших фінансових операцій, в уточненні яких виникла необхідність, та з цією метою збирається, аналізується та оцінюється на предмет наявності або відсутності відповідного рівня ризику клієнта додаткова інформація відповідно до законодавства, Правил та Програми.

Остаточне рішення стосовно рівня ризику клієнта (зміни рівня ризику) приймається виключно відповідальним працівником на підставі всебічного аналізу інформації про операції, що проводяться клієнтом за допомогою установи та наявних даних одержаних в результаті ідентифікації та вивчення

клієнта, а також з врахуванням та відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (офіційних перекладів на державну мову розмішених на веб-сайті Держфінмоніторингу та НКЦПФР) та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил).

Встановлений щодо клієнтів рівень ризику переглядається відповідальним працівником за поданням відповідних працівників, які забезпечують безпосереднє надання послуг клієнтам не рідше одного разу на рік та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

11. Опис заходів суб'єкта первинного фінансового моніторингу з управління ризиками

Відповідно до вимог Закону, а саме статті 11:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний здійснювати управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму з урахуванням результатів ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта;

- оцінювання ризиків суб'єктом первинного фінансового моніторингу здійснюється за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг;

- для зменшення виявлених ризиків суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен вживати заходів, що зокрема включають: здійснення поглибленої ідентифікації клієнта та перевірку особи клієнта протягом певного періоду, включаючи його власників; додаткові вимоги до клієнта при відкритті рахунка чи встановленні відносин з ним; збільшення частоти проведення перевірок особи клієнта, включаючи його власників; збір інформації з метою формування уявлення про діяльність клієнта, природу та рівень операцій, що проводяться ним; посилений моніторинг операцій, що проводяться клієнтом.

Ризики це небезпека (загроза, уразливі місця) для установи бути використаною клієнтами, при наданні ним послуг, з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Управління ризиками, це заходи, які здійснюються відповідними працівниками установи, з визначення, оцінки, моніторингу, контролю ризиків, що спрямовані на їх зменшення до прийняттого рівня.

Визначення, оцінка, моніторинг ризиків відповідними працівниками установи здійснюється при встановленні ділових відносин, з'ясуванні мети та характеру майбутніх ділових відносин з клієнтом, проведенні ідентифікації та вивченні фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, постійному оновленні інформацію про зміст діяльності клієнта та його фінансовий стан, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг, що базується на аналізі сукупності визначених у додатках 3, 4 до Правил критеріїв та критеріїв наведених у цьому розділі Правил, який свідчить про підвищену вірогідність використання установи для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму.

З метою здійснення контролю ризику та зменшення ризику до прийняттого рівня всі клієнти, в процесі моніторингу, класифікуються за рівнем ризику.

З метою зменшення ризику, у разі наявності у клієнта підвищеного чи високого рівня ризику, до прийняттого рівня (низький чи середній рівень ризику) працівники установи здійснюють управління ризиками, яке полягає у поглибленому визначенні, оцінці, посиленому моніторингу, контролю ризиків, з урахуванням результатів поглибленої ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта та у разі необхідності прийняття рішень про відмову у встановленні ділових відносин

або у відкритті рахунку, відмову у проведенні фінансових операцій, зупиненні фінансових операцій, направленні інформації про операції Держфінмоніторингу, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР.

З метою здійснення контролю ризику у разі наявності у клієнта високого або підвищеного рівня ризику вживаються такі застережні заходи для зменшення виявлених ризиків до прийнятного рівня:

- проводиться поглиблена ідентифікація клієнта, у разі наявності підозр про надання недостовірної інформації щодо ідентифікації (направлення запитів, відповідним державним органам з метою перевірки інформації стосовно ідентифікації наданої клієнтом);

- у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції здійснення ідентифікацію клієнта, відповідно до вимог законодавства на підставі поданих офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій, є неможливим, приймається рішення про відмову від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції та забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких фінансових операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;

- у разі ненадання клієнтом, у випадках встановлених законодавством, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності, якщо така інформація є публічною (відкритою), розглядається в установленому порядку питання про необхідність прийняття рішення про відмову йому від проведення подальших фінансових операцій та у разі прийняття рішення про відмову від проведення фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;

- у разі, якщо фінансова операція за участю клієнта містить ознаки такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу розглядається в установленому порядку питання про необхідність прийняття рішення про відмову від проведення такої фінансової операції та у разі прийняття рішення про відмову від проведення такої фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;

- у разі, якщо фінансова операція за участю клієнта містить ознаки такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу розглядається, в установленому порядку необхідність прийняття рішення про зупинку на строк до двох робочих днів проведення такої фінансової операції та у разі прийняття рішення про зупинку проведення такої фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про таку фінансову операцію невідкладно в день зупинки;

- у разі якщо відповідальний працівник, має достатні підстави підозрювати, що фінансові операції за участю клієнта, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про такі фінансову операцію у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;

- у разі якщо клієнт або вигодоодержувач є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, в установленому порядку приймається рішення про зупинку проведення фінансових операцій за його участю на строк до двох робочих днів та забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення та повідомлення СБУ про такі фінансові операції невідкладно в день зупинки;

- у разі якщо відповідальний працівник, має достатні підстави підозрювати, що фінансові операції за участю клієнта пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції, забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення та повідомлення СБУ про такі фінансові операції невідкладно в день виникнення підозр (в день їх виявлення або спроби їх проведення);

- забезпечується збільшення частоти проведення перевірок особи клієнта, включаючи його власників (ідентифікація та вивчення клієнта, здійснюється (оновлюється) не рідше одного разу на рік);

- ідентифікація клієнта здійснюється також у разі проведення ним фінансової операції на суму 150 000 грн., незалежно від того, проводиться така операція одноразово чи як кілька операцій, які можуть бути пов'язані між собою;
- встановлюються додаткові вимоги до клієнта при відкритті рахунка чи встановленні відносин з ним (відкриття рахунка чи встановлення відносин з ним проводиться лише з дозволу керівника установи);
- проводиться збір інформації з метою формування уявлення про діяльність клієнта з надійних джерел (офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму);
- забезпечується посилений моніторинг операцій, що проводяться клієнтом з метою вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту (аналіз кожної фінансової операції з метою формування уявлення про природу та рівень операцій, що проводяться ним та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта);
- забезпечується систематичне повідомлення Держфінмоніторингу про фінансові операції з клієнтами резидентами країн наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил);
- забезпечується попередження представників нефінансового сектору про те, що операції з фізичними або юридичними особами у країнах наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил) можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (розміщення відповідної інформації у вигляді оголошень у місцях обслуговування клієнтів установою);
- забезпечується обмеження ділових відносин або фінансових операцій з відповідною країною або особами у країнах наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил) у відповідності з визначеними і розробленими процедурами НКЦПФР, а саме ідентифікація клієнта проводиться за правилами для клієнтів з високим ризиком до встановлення ділових відносин з ним, клієнта попереджають про те, що операції з фізичними або юридичними особами у цих країнах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.
- відносини з публічними діячами та пов'язаними з ними особами встановлюються лише з дозволу керівника установи, після вжиття відповідно до законодавства заходів для з'ясування джерел походження коштів таких осіб (одержання достовірної інформації від цих осіб);
- проводиться з урахуванням рекомендацій НКЦПФР посилений моніторинг операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є публічні діячі або пов'язані з ними особи;
- забезпечується у порядку визначеному НКЦПФР здійснення поглибленої ідентифікації клієнта та перевірки особи клієнта протягом певного періоду, включаючи його власників;
- стосовно благодійних та неприбуткових організацій вживаються заходи для обмеження ризику їх використання з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму на підставі рекомендацій НКЦПФР;
- забезпечується у порядку визначеному НКЦПФР здійснення поглибленої ідентифікації та вивчення клієнтів до встановлення ділових відносин з особами або компаніями країн наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил).

З метою здійснення поглибленої ідентифікації відповідні працівники установи під час здійснення ідентифікації клієнтів які мають високий або підвищений рівень ризику застосовують додаткові заходи, спрямовані на вивчення клієнта з метою одержання інформації від клієнта або з надійних джерел

(офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму) у разі якщо така інформація є публічною (відкритою), а саме:

- а) перевірку ідентифікаційних даних;
- б) вимогу надання додаткових документів, зокрема про фінансовий стан;
- в) перевірку правильності оформлення установчих документів (враховуючи всі зареєстровані зміни);
- г) встановлення засновників юридичної особи;
- г) співставлення розміру зареєстрованого та сформованого статутного капіталу;
- д) перевірку відповідності фінансової операції звичайній діяльності клієнта;
- е) встановлення відповідності фінансової операції фінансовому стану клієнта;
- е) встановлення мети проведення операцій;
- ж) оцінку розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- з) встановлення джерела походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- и) встановлення пов'язаних осіб.

З метою здійснення контролю ризику у разі, якщо у клієнта встановлений низький або середній рівень ризику:

- ідентифікація та вивчення клієнтів, здійснюється (оновлюється) не рідше одного разу на три роки;
- з урахуванням наданих послуг клієнтам, проведених фінансових операцій за участю клієнтів, рівень ризику клієнтів переглядається не рідше одного разу на рік та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Програми).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

12. Типології міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

У відповідності до положень статті 16 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- внутрішньому фінансовому моніторингу підлягають операції відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (далі – Типології).

У відповідності до положень статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» НКЦПФР зобов'язана:

- забезпечувати надання методологічної, методичної та іншої допомоги суб'єктам первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- здійснювати регулювання та нагляд з урахуванням політики, процедур та систем контролю, оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму з метою визначення відповідності заходів, що здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, та зменшення ризиків під час діяльності таких суб'єктів у цій сфері.

Враховуючи наведені вимоги Закону та з метою виявлення фінансових операцій, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до Типологій, всі працівники установи використовують офіційні переклади Типологій викладені державною мовою на веб-сайті НКЦПФР та розміщені на сервері установи за адресою C:\Documents and Settings\1\.....

Працівник відповідальний за проведення фінансового моніторингу забезпечує своєчасне оновлення вказаних Типологій на сервері установи та вивчення типологій працівниками під час проведення освітньо-практичних заходів під час реалізації Програма навчання.

13. Перелік заходів, спрямованих на зменшення ризику зловживань, пов'язаних з послугами, що надаються з використанням новітніх технологій, зокрема забезпечують проведення фінансових операцій без безпосереднього контакту з клієнтом

Новітні технології - технологічні рішення, які забезпечують проведення операцій та/або надання послуг без безпосереднього контакту з клієнтом та не забезпечені засобами захисту інформації на змінних носіях інформації.

У разі, якщо клієнт використовує під час надання йому послуг та/або проведення фінансових операцій за участю установи він відноситься до категорії клієнтів з середнім рівнем ризику.

З метою зменшення ризику зловживань такими клієнтами працівники установи здійснюють управління ризиками, яке полягає у поглибленому визначенні, оцінці, посиленому моніторингу, контролю ризиків, з урахуванням результатів ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, посиленому аналізу всіх операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта та у разі необхідності прийняття рішень про відмову у встановленні ділових відносин або у відкритті рахунку, відмову у проведенні фінансових операцій, зупиненні фінансових операцій, направленні інформації про операції Держфінмоніторингу, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР.

В процесі обслуговування клієнтів постійно проводиться оцінка рівня ризику клієнтів відповідним працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції за участю клієнта та проводить їх аналіз на відповідність характеру діяльності та фінансовому стану клієнта, та у разі зміни рівня ризику клієнтів це фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідальному працівнику.

Також у разі виявлення працівником установи, можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, а саме тенденції щодо зростання рівня ризику до підвищеного або високого працівник повідомляє про це відповідального працівника.

Повідомлення здійснюється негайно, але не пізніше закінчення робочого дня виявлення можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму у вигляді службової записки на ім'я відповідального працівника, у якій зазначається:

- короткий опис суті використання новітніх технологій;
- додаткова інформація про операції, пов'язані з використанням новітніх технологій.

Після одержання вказаного повідомлення, стосовно можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, розглядає відповідно до законодавства України, Програми і Правил необхідність здійснення подальших дій з запобігання використанню новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, а саме:

- щодо інформування Держфінмоніторингу, у встановленому законодавством України порядку, про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, у разі виникнення у нього мотивованої підозри, що фінансові операції можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- щодо інформування Держфінмоніторингу, у встановленому порядку та місцеве відділення СБУ, у разі, якщо він, підозрює, що фінансова операція пов'язана, має відношення або призначена для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
- про відмову від проведення фінансової операції, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, та забезпечує надання в установленому порядку Держфінмоніторингу інформації про цю фінансову операцію;

- про зупинку проведення фінансової операції, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, та забезпечує надання в установленому порядку Держфінмоніторингу інформації про цю фінансову операцію;
- щодо необхідності проведення позапланових навчань з працівниками з метою вивчення передового досвіду у виявленні можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму.

У разі одержання, у відповідності та на підставі ст. 14 Закону від НКЦПФР (розміщення на веб-сайті НКЦПФР), у порядку встановленому законодавством України, методичних рекомендацій, стосовно виявлення новітніх технологій, що можуть використовуватися для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансування тероризму, відповідальний працівник проводить навчання з працівниками, з метою ознайомлення з методичними рекомендаціями НКЦПФР, у порядку визначеному Правилами та Програмою.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

14. Порядок вчинення дій для виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

Працівник установи, який відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, чи проведення фінансових операцій або їх моніторинг (далі – відповідний працівник) виявляє фінансові операції, що відповідно до Закону підлягає фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, до початку, у процесі, в день виникнення підозр, після їх проведення або при спробі їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення.

Перед здійсненням кожної фінансової операції працівник, який забезпечує її здійснення, перевіряє наявність серед учасників або вигодоодержувачів цієї фінансової операції осіб, яких включено до Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (Додаток 7). У разі виявлення вказаних осіб працівник діє у відповідності до Правил.

Виявлення інших фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, внутрішньому фінансовому моніторингу, та тих, які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, здійснюється відповідним працівником установи на підставі:

- ознак операцій, які відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;
- ознак операцій, які відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;
- оцінки ризику проведення фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (Розділ 9 Правил).

Заходи, спрямовані на з'ясування віднесення операції до такої, що підлягає фінансовому моніторингу або яка може бути пов'язана, стосується або призначена для фінансування тероризму, включають:

- аналіз правочину (належність осіб, що беруть участь в операції, до юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції; належність до осіб, що мають високий рівень ризику; форма та спосіб розрахунку, предмет договору тощо);
- з'ясування суті та мети здійснення операції, в тому числі шляхом отримання додаткових документів, відомостей та пояснень, що стосуються операції, у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України;
- отримання (в разі необхідності) документів (копій), що підтверджують перереєстрацію прав власності на цінні папери та/або оплату цінних паперів, у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України.

Для оцінки ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму працівниками установи додатково можуть вивчатися фінансові операції осіб - учасників тієї операції, що оцінюється (у разі їх здійснення за участю установи).

Для з'ясування суті та мети фінансових операцій працівники установи уважно вивчають всі документи та обставини пов'язані з проведенням цих фінансових операцій та данні одержані під час проведення ідентифікації та вивчення осіб, які мають відношення до цих фінансових операцій та у разі необхідності можуть витребувати у вказаних осіб додаткову інформацію, стосовно цих фінансових операцій у відповідності до чинного законодавства України.

Відповідальний працівник проводить визначення ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму відповідно до розроблених критеріїв, зокрема: за типом клієнта; за географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передавання (отримання) активів; за видом послуг (предметом правочину) та за результатами проведення аналізу відповідності фінансової операції наявній інформації про зміст діяльності клієнта та його фінансовий стан.

При виявленні фінансової операції, що має високий ризик легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, відповідальний працівник:

- забезпечує управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- приймає рішення, про направлення повідомлення про таку операцію та забезпечує подання інформації про таку операцію Держфінмоніторингу.

Відповідальний працівник самостійно приймає рішення щодо інформування Держфінмоніторингу про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу.

Якщо операція має високий ступінь ризику, інформація про таку операцію подається Держфінмоніторингу у порядку визначену законодавством відповідальним працівником не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби її проведення.

У разі прийняття відповідальним працівником рішення про недоцільність інформування Держфінмоніторингу про виявлену фінансову операцію (яка не має високого ступеню ризику) або у випадку виявлення заплутаної, незвичної фінансової операції, фінансової операції, яка не має очевидного економічного сенсу (операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу), він складає довідку, яка має містити обґрунтування рішення щодо недоцільності інформування або висновки щодо мети та підґрунтя такої операції, на підставі інформації, отриманої від клієнта у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України.

Довідка містить порядковий номер реєстрації операції в реєстрі, дату складання та підпис відповідального працівника. З метою задоволення вказаних вимог, довідка складається в реєстрі фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу у розділі IV у записі про цю фінансову операцію.

Вказані у цьому розділі дії здійснюються відповідними працівниками установи незалежно від того проводяться фінансові операції в інтересах установи або в інтересах третіх осіб.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

15. Порядок дій працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу з підготовки та подання відповідальному працівнику інформації, необхідної для прийняття рішення про інформування, відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, Держфінмоніторингу та правоохоронних органів

15.1. Працівник установи, який безпосередньо здійснює ідентифікацію та вивчення клієнтів або забезпечує надання послуг клієнтам, або забезпечує проведення та моніторинг фінансових операцій, у разі виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для легалізації (відмивання) доходів, одержаних

злочинним шляхом, або фінансування тероризму, або мають критерії ризику наведені у Додатку 3, 4 або виявлення тенденції до зростання критерії ризику до підвищеного (високого), повідомляє про це відповідального працівника.

15.2. Повідомлення здійснюється негайно, але не пізніше закінчення робочого дня виявлення такої операції у вигляді службової записки на ім'я відповідального працівника, у якій зазначається, у разі наявності:

- короткий опис суті операції та достатності підстав для подання інформації відповідальному працівнику;
- ознаки фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу;
- критерії ризику визначені у розділі 10 Правил та у Додатках 3 та 4;
- витяг з Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (додаток 7);
- посилення на Типології;
- інші достатні підстави вважати, що операція має відношення до легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- додаткова інформація про операцію та інші операції, пов'язані з нею;
- особи, причетні до проведення цієї операції;
- кількість аркушів копій документів про здійснення цієї операції, що додаються;
- кількість аркушів копій документів, які стосуються ідентифікації та вивчення осіб, причетних до вказаної фінансової операції (за винятком інформації про установу).

15.3. До вказаної службової записки в обов'язковому порядку додаються:

- копії всіх наявних документів, які стосуються цієї операції;
- копії всіх наявних документів, які стосуються ідентифікації та вивчення осіб, причетних до цієї операції разом з копією опитувальника клієнта.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

16. Порядок реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

16.1. Реєстрація фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, інших фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, проводиться шляхом внесення відповідної інформації до реєстру.

Реєстр - форма реєстрації установою інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, та їх учасників, яка визначається Держфінмоніторингом.

До реєстру вноситься інформація про проведення або спробу проведення фінансових операцій:

- що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до статті 15 Закону;
- що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 Закону;
- у проведенні яких установа відмовила у зв'язку з тим, що вони містять ознаки таких, що згідно із Законом підлягають фінансовому моніторингу;
- у проведенні яких установа відмовила у зв'язку з ненаданням клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення його фінансової діяльності;
- стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції;
- проведення яких установа зупинила у зв'язку з тим, що вони містять ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону;

- проведення яких установа зупинила у зв'язку з тим, що їх учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції;
- проведення яких було зупинено за рішенням Держфінмоніторингу, прийнятим з метою зупинення видаткових операцій;
- проведення яких було зупинено за дорученням Держфінмоніторингу, прийнятим з метою задоволення запиту уповноваженого органу іноземної держави;
- стосовно яких установа отримала від Держфінмоніторингу запит про подання інформації, зокрема щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій (у разі, якщо інформація про ці фінансові операції раніше вже не була внесена до реєстру).

16.2. Після одержання повідомлення стосовно виявленої фінансової операції у вигляді службової записки відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, з'ясовує можливість віднесення її до такої, що відповідно до Закону підлягає фінансовому моніторингу, та у разі виявлення такої фінансової операції приймає відповідно до чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі.

16.3. Реєстрація проводиться не пізніше наступного робочого дня з дати їх виявлення відповідальним за проведення фінансового моніторингу.

16.4. У разі виявлення фінансових операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є особи, включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції, відповідальний працівник у той же день вносить інформацію про таку операцію до реєстру.

У разі зупинення фінансових операцій за рішенням (дорученням) Держфінмоніторингу відповідальний працівник в день надходження такого рішення (доручення) вносить інформацію про таку операцію до реєстру.

16.5. Відомості про операцію, незалежно від того проводяться фінансові операції в інтересах установи або в інтересах третіх осіб, вносяться до єдиного реєстру, що ведеться в електронній формі.

16.6. Форма реєстру та порядок заповнення реєстру затверджені наказом Держфінмоніторингу.

16.7. До реєстру вносяться:

- порядковий номер і дата реєстрації фінансової операції;
- відомості, встановлені в результаті ідентифікації особи, яка проводить фінансову операцію, особи, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція, або вигодоодержувача;
- відомості про інших осіб - учасників фінансової операції;
- вид фінансової операції;
- сума, на яку проводиться фінансова операція або здійснюється спроба її проведення;
- валюта, в якій проводиться фінансова операція;
- підстави для проведення фінансової операції;
- відомості про фінансові операції, пов'язані із зареєстрованою раніше фінансовою операцією (у разі наявності);
- ознаки, за якими фінансова операція підлягає фінансовому моніторингу;
- інформація про зупинення фінансової операції;
- дата та час проведення, спроби проведення або відмови від проведення фінансової операції;
- додаткова інформація, необхідна для проведення Держфінмоніторингом аналізу фінансових операцій;
- прізвище, ім'я, по батькові та посада працівника, який вніс інформацію до реєстру.

16.8. Кожній фінансовій операції, яка внесена до реєстру, присвоюється порядковий номер.

16.9. Реєстр ведеться у електронному вигляді. В кінці кожного місяця всі нові записи роздруковуються. Роздруковані сторінки засвідчуються підписом керівника або відповідального працівника.

16.10. До 5 числа кожного місяця роздруковані сторінки з інформацією за минулий місяць складаються у хронологічному порядку, прошнуровуються, засвідчуються підписом керівника установи або відповідального працівника, скріплені печаткою. На першій сторінці зазначається кількість сторінок, перша та остання дата внесення інформації. Такі сторінки зберігаються протягом п'яти років.

16.11. Реєстрацію фінансових операцій проводить відповідальний працівник установи.

За окремим наказом керівника установи відповідальні працівники у відокремлених підрозділах можуть самостійно проводити реєстрацію фінансових операцій та подавати інформацію про них Держфінмоніторингу.

16.12. Виправлення відомостей, внесених до реєстру, не допускається. У разі допущення помилки у реєстрі помилковий запис анулюється, а виправлений запис вноситься до реєстру під новим номером і новою датою реєстрації.

16.13. Всі документи, що стосуються ведення реєстру є внутрішніми документами установи, що містять інформацію з обмеженим доступом. Відповідальний працівник зберігає документи, що стосуються ведення реєстру у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

17. Порядок вчинення дій при спробі здійснити фінансову операцію клієнтом, при відмові від встановлення ділових відносин з клієнтом, при відмові в проведенні фінансової операції

17.1. У разі виявлення працівником установи, фінансових операцій, яка містить ознаки, що підлягають фінансовому моніторингу, працівник може запропонувати відмовитися від проведення цієї фінансової операції керівництву установи.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції у разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим.

У разі ненадання клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право відмовити йому в проведенні подальших фінансових операцій.

17.2. Рішення про відмову приймається в наступному порядку:

- працівник має негайно повідомити про свою пропозицію відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, передає службову записку керівнику установи виклавши на вказаній службовій записці свої пропозиції;
- остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника, приймає керівник установи.

У разі прийняття рішення про відмову, клієнт, якому відмовлено повідомляється про це відповідним листом за підписом керівника установи.

Відповідальний працівник забезпечує реєстрацію цієї операції протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови та надання в установленому порядку

Держфінмоніторингу інформації про цю фінансову операцію протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

18. Порядок вчинення дій щодо зупинення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій, подальшого зупинення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій, поновлення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій

18.1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний зупинити проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції (далі – Перелік), і в той самий день повідомити про це Держфінмоніторинг. Таке зупинення фінансових операцій здійснюється на строк до двох робочих днів.

Держфінмоніторинг може прийняти рішення про подальше зупинення такої фінансової операції на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі неприйняття Держфінмоніторингом відповідного рішення протягом двох робочих днів з дня такого зупинення, суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення фінансової операції.

У разі прийняття рішення про подальше зупинення Держфінмоніторинг проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом є остаточними та продовженню не підлягають.

18.2. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право зупинити проведення фінансової операції у разі, якщо така операція містить ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону і в той самий день повідомити про це Держфінмоніторинг. Таке зупинення фінансових операцій здійснюється на строк до двох робочих днів.

Держфінмоніторинг може прийняти рішення про подальше зупинення такої фінансової операції на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі неприйняття Держфінмоніторингом відповідного рішення протягом двох робочих днів з дня такого зупинення, суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення фінансової операції.

У разі прийняття рішення про подальше зупинення Держфінмоніторинг проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом є остаточними та продовженню не підлягають.

18.3. Держфінмоніторинг може прийняти рішення про зупинення видаткових операцій за рахунками клієнтів (осіб) у разі, якщо такі операції містять ознаки, передбачені статтями 15, 16 цього Закону на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі такого зупинення видаткових фінансових операцій прибуткові фінансові операції не зупиняються. При цьому суб'єкт первинного фінансового моніторингу в той самий день зобов'язаний повідомити про проведення таких операцій Держфінмоніторинг.

У разі прийняття такого рішення Держфінмоніторинг проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

У разі якщо за результатами перевірки ознаки легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму не підтверджуються, Держфінмоніторинг зобов'язаний невідкладно скасувати своє рішення про зупинення видаткових операцій та повідомити про це суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом є остаточними та продовженню не підлягають.

18.4. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний за дорученням Держфінмоніторингу, наданим з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення відповідної фінансової операції як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, зупинити проведення фінансової операції відповідної особи.

18.5. Порядок доступу до активів, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради безпеки ООН, встановлюється законом.

18.6. Порядок зупинення, продовження зупинення та поновлення проведення фінансових операцій (видаткових операцій) визначається НКЦПФР.

Відповідно до вимог Порядку зупинення та поновлення проведення фінансових операцій на ринку цінних паперів суб'єктами первинного фінансового моніторингу, затвердженого рішенням НКЦПФР, зупинення, продовження зупинення та поновлення проведення фінансових операцій установою здійснюється у наступних випадках та у наступному порядку (далі – порядок).

Розпорядчі документи (накази), передбачені цим порядком, готуються відповідальним працівником установи та підписуються керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, та повинні містити, зокрема, відомості про клієнта, фінансові операції (видаткові операції за рахунками клієнта (осіб) (далі - видаткові операції), номери рахунків, що задіяні у проведенні операцій, та реквізити рішень Держфінмоніторингу.

Повідомлення установи подаються до Держфінмоніторингу в електронному вигляді (каналами зв'язку) або на паперовому носії (нарочно, фельд'єгерською чи кур'єрською поштою, факсимільним зв'язком).

Повідомлення подається до Держфінмоніторингу із дотриманням заходів, що виключають неконтрольований доступ до інформації або документів під час їх доставки.

Відповідальний працівник може упевнитись, що направлені повідомлення отримані Держфінмоніторингом у день їх відправлення.

Склад реквізитів, структура та опис файлів електронного інформаційного обміну визначаються Держфінмоніторингом.

Відповідальний працівник забезпечує відправку повідомлення Держфінмоніторингу про виконання рішення та/або доручення Держфінмоніторингу про: зупинення проведення фінансової та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб); подальше зупинення фінансової операції та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб). Таке повідомлення направляється за формою, встановленою Держфінмоніторингом, у день отримання установою відповідного рішення Держфінмоніторингу.

У разі якщо на момент отримання відповідного рішення та/або доручення Держфінмоніторингу фінансова операція та/або видаткові операції проведені, відповідальний працівник забезпечує моніторинг такої фінансової операції та/або видаткових операцій і в цей день повідомляє Держфінмоніторинг про неможливість зупинення такої фінансової операції та/або видаткових операцій у зв'язку з їх проведенням, із зазначенням підстав для їх проведення.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом:

- рішення та доручення оформлюються в письмовій формі на офіційному бланку Держфінмоніторингу за формою, визначеною в додатку до цього Порядку;
- до суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім банків), яким запроваджено електронний обмін інформацією з Держфінмоніторингом, в електронному вигляді захищеними засобами електронної пошти, чи в паперовому вигляді рекомендованими листами з повідомленнями про їх вручення, чи кур'єрським або фельд'єгерським зв'язком;
- часом та датою доведення рішення та/або доручення вважаються час та дата отримання небанківською фінансовою установою файла, чи час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітка суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім банків) про отримання рішення або доручення Держфінмоніторингу;
- до іншого суб'єкта первинного фінансового моніторингу в паперовому вигляді рекомендованими листами з повідомленнями про їх вручення або за допомогою кур'єрського або фельд'єгерського зв'язку;
- часом та датою доведення рішення та/або доручення вважаються час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітка іншого суб'єкта первинного фінансового моніторингу про отримання рішення або доручення Держфінмоніторингу;
- у разі якщо рішення або доручення до суб'єкта первинного фінансового моніторингу доводиться Держфінмоніторингом в електронному вигляді, такий документ підписується електронним цифровим підписом в установленому законодавством порядку;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу після надходження відповідного рішення або доручення Держфінмоніторингу зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня його отримання, направити підтвердження листом про факт отримання рішення або доручення із зазначенням відомостей щодо забезпечення його виконання (інформація про час та дату отримання рішення або доручення, виконання рішення або доручення в частині зупинення чи поновлення або забезпечення моніторингу фінансових операцій, а також відповідно до законодавства України про залишок коштів на момент зупинення операцій на рахунку);
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня поновлення проведення фінансових операцій, направити до Держфінмоніторингу лист про таке поновлення (із зазначенням відомостей щодо підстав, часу та дати поновлення проведення фінансових операцій).

Відповідальний працівник зобов'язаний зберігати документи, які підтверджують відправку повідомлень, отримання рішень, доручень та повідомлень Держфінмоніторингу, та всі відповідні розпорядчі документи, зазначені у цьому порядку, не менше п'яти років з дати завершення зупинення (моніторингу) фінансової операції (видаткових операцій).

У разі отримання установою рішень, доручень Держфінмоніторингу:

- працівник, що отримав кореспонденцію надіслану Держфінмоніторингом повинен негайно передати її відповідальному працівнику;
- на підставі вказаних документів відповідальний працівник готує розпорядчий документ (наказ) та надає його на розгляд керівнику установи;
- остаточне рішення приймає керівник установи;
- відповідальний працівник забезпечує виконання рішення керівника оформленого розпорядчим документом (наказом).

Працівник установи зобов'язаний призупинити проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції (Додаток 7).

Рішення про зупинення проведення фінансової операції на строк до двох робочих днів приймається у наступному порядку:

- працівник установи, який призупинив проведення фінансової операції, має в той же день негайно повідомити про це відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, в той же день негайно передає службову записку керівнику установи виклавши на вказаній службовій записці свої пропозиції;
- відповідальний працівник також готує розпорядчий документ (наказ);
- остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника, приймає керівник установи;
- рішення про зупинення фінансової операції оформлюється розпорядчим документом (наказом).

У разі прийняття установою рішення про зупинення проведення фінансової операції відповідальний працівник забезпечує в цей день відправку повідомлення Держфінмоніторингу у формі, що визначена Держфінмоніторингом. Також відповідальний працівник забезпечує надання інформації про цю фінансову операцію правоохоронним органам на протязі дня зупинення фінансової операції у відповідності до Правил.

У разі неотримання установою протягом двох робочих днів з дати зупинення фінансової операції рішення Держфінмоніторингу про подальше зупинення фінансової операції установа поновлює проведення фінансової операції.

Поновлення проведення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

У разі отримання установою рішення від Держфінмоніторингу про подальше зупинення фінансової операції на строк до п'яти робочих днів установа забезпечує подальше її зупинення на строк, встановлений Держфінмоніторингом.

Подальше зупинення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

У разі отримання рішення від Держфінмоніторингу про продовження строку зупинення фінансової операції на сім робочих днів установа забезпечує зупинення операції до терміну, встановленого Держфінмоніторингом.

Продовження строку зупинення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

На наступний день після настання терміну, до якого була зупинена фінансова операція, установа поновлює її проведення.

Поновлення проведення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи, підготовленим та наданим на підпис керівнику установи відповідальним працівником.

18.7. У день виявлення працівником установи фінансової операції, яка містить ознаки, передбачені статтями 15 або 16 Закону, працівник за наявності достатніх підстав має право призупинити проведення фінансової операції. Рішення про зупинення проведення таких фінансових операцій приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення установа зупиняє фінансову операцію на строк до двох робочих днів і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

18.8. У разі отримання суб'єктом доручення Держфінмоніторингу на виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення чи поновлення проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції суб'єкт вчиняє дії, передбачені цим дорученням. Рішення щодо виконання цього доручення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує виконання рішення Держфінмоніторингу у порядку, передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом:

- строк зупинення проведення або забезпечення моніторингу такої фінансової операції встановлюється Держфінмоніторингом відповідно до строку, визначеного у запиті уповноваженого органу іноземної держави;
- у разі якщо на момент отримання доручення Держфінмоніторингу фінансова операція вже проведена, відповідальний працівник повинен невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня, забезпечити надання Держфінмоніторингу повідомлення про таку фінансову операцію за ознаками частини другої статті 16 Закону.

18.9 У разі отримання установою рішення від Держфінмоніторингу про зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій, які містять ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону, на строк до п'яти робочих днів установа забезпечує їх зупинення (продовження зупинення) на строк, встановлений Держфінмоніторингом. Таке рішення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

При цьому прибуткові фінансові операції не зупиняються.

Перебіг строку зупинення видаткових операцій починається з часу та дати отримання установою відповідного рішення.

У кінці кожного робочого дня протягом строку зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій у порядку, передбаченому пунктом 18.6. цього порядку, відповідальний працівник зобов'язаний забезпечити відправку повідомлень Держфінмоніторингу про ініціювання проведення видаткових операцій та проведення прибуткових фінансових операцій за цей день. Склад та реквізити повідомлення визначаються Держфінмоніторингом.

У разі отримання рішення від Держфінмоніторингу про скасування рішення про зупинення видаткових операцій установа поновлює проведення видаткових операцій. Таке рішення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує поновлення видаткових операцій і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом:

- повідомлення про такі фінансові операції надаються до Держфінмоніторингу з відповідною ознакою фінансової операції, визначеною законодавством;
- такі повідомлення про фінансові операції надсилаються після отримання рішення Держфінмоніторингу.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

19. Порядок повідомлення Держфінмоніторингу про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу та стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

У випадках визначених Законом, Правилами відповідальний працівник забезпечує надання в установленому порядку інформації Держфінмоніторингу.

Подається інформацію у формі та за адресами, визначеними Держфінмоніторингом:

- у визначених форматах електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом, у наказі Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України», відповідно до частини третьої статті 12, статті 13 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами;
- затверджених форм, які використовуються при поданні інформації до Держфінмоніторингу на паперових носіях (а також при реєстрації фінансових операцій) та при направленні Держфінмоніторингом на адресу суб'єктів первинного фінансового моніторингу на паперових носіях, у наказі «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», відповідно до статей 6, 10, 12, 17 та 18 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами.

Відповідальний працівник зобов'язаний подавати Держфінмоніторингу інформацію про фінансову операцію, що відповідно до статті 15 Закону підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу, протягом трьох робочих днів з дня їх реєстрації або спроби їх проведення.

Відповідальний працівник самостійно приймає рішення щодо інформування Держфінмоніторингу про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу. Якщо операції здійснюються клієнтами, які мають високий ризик, інформація про такі операції подається Держфінмоніторингу у порядку визначену законодавством відповідальним працівником не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення. У разі прийняття відповідальним працівником рішення про недоцільність інформування Держфінмоніторингу про фінансову операцію, яка підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, він складає довідку, у якій обґрунтовує це рішення. Довідка має, зокрема містити порядковий номер реєстрації операції в реєстрі, дату її складання та підпис відповідального працівника суб'єкта та викладається у розділі IV форми № 2-ФМ (Реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу).

У разі отримання від Держфінмоніторингу повідомлення про відмову у взятті на облік відповідальний працівник (відповідальний працівник у відокремленому підрозділі що надсилав інформацію) зобов'язаний протягом трьох робочих днів з дати його надходження подати Держфінмоніторингу належним чином оформлене повідомлення про фінансову операцію.

Якщо з будь-яких причин установа (відокремлений підрозділ) не отримала від Держфінмоніторингу протягом десяти робочих днів з дати надходження повідомлення про вручення поштового відправлення або протягом двох робочих днів з дати відправлення повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді, повідомлення про взяття (відмову у взятті) на облік надісланій Держфінмоніторингу інформації, відповідальний працівник (відповідальний працівник у відокремленому підрозділі що надсилав інформацію) звертається до Держфінмоніторингу для з'ясування причини неотримання відповідного повідомлення.

Повідомлення про фінансову операцію надсилається Держфінмоніторингу в електронному вигляді, а у разі несистематичного надсилання (протягом одного календарного року не більш як про чотири зареєстровані фінансові операції) - на паперових носіях.

У разі коли виникає потреба подати протягом одного календарного року повідомлення про п'яту та наступні фінансові операції, установа забезпечує його надсилання в електронному вигляді.

При цьому, надсилаючи Держфінмоніторингу інформацію в електронному вигляді, необхідно виконувати наступні вимоги та застереження законодавства України:

- - використовувати електронний цифровий підпис - вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача, а саме, при інформаційному обміні використовуються ключі електронно цифрового підпису, які сертифіковані акредитованими центрами сертифікації ключів, які забезпечують криптографічний та технічний захист інформації, відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», Закону України «Про електронний цифровий підпис», наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України»;
- врахування, що ця інформація є інформацією з обмеженим доступом та захист інформації під час її передачі забезпечується відповідно до законодавства України, відповідно до статті 12 Закону;
- будь-яка інформація, яка подається Держфінмоніторингу в електронному вигляді, надсилається захищеними каналами зв'язку, відповідно до вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу».

У разі неможливості у встановлені Законом строки надіслати Держфінмоніторингу повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді таке повідомлення надсилається на паперових носіях.

Якщо керівник установи прийняв рішення про відмову від встановлення ділових відносин з клієнтом у зв'язку з неможливістю здійснення його ідентифікації відповідно до вимог законодавства, відповідальний працівник зобов'язаний протягом одного робочого дня з дати відмови, але не пізніше наступного робочого дня повідомити Держфінмоніторинг про особу, яка мала намір провести фінансову операцію.

Повідомлення про відмову від встановлення ділових відносин з клієнтом складається у довільній формі з викладенням обставин, за яких звернувся клієнт, та із зазначенням всієї наявної інформації про нього.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

20. Порядок повідомлення визначених законодавством правоохоронних органів про виявлені суб'єктом первинного фінансового моніторингу фінансові операції, стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму;

У разі, якщо у відповідального працівника, є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, він зобов'язаний в день їх виявлення або спроби їх проведення зареєструвати її та негайно (в день реєстрації) повідомити про таку фінансову операцію Держфінмоніторинг в установленому порядку та місцеве відділення СБУ за телефоном — — — — —

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

21. Порядок надання додаткової інформації щодо фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, на запит Держфінмоніторингу

Інформацію на запит Держфінмоніторингу подається на паперових носіях разом із супровідним листом, в якому зазначається перелік документів (копій документів), що подаються. Копії документів повинні бути засвідчені підписом керівника установи, скріпленим печаткою.

Відповідальний працівник надає на запит Держфінмоніторингу (форма № 6-ФМ або файл-запит):

- додаткову інформацію з приводу фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу, копії первинних документів, на підставі яких були проведені такі операції та пов'язані з

ними фінансові операції, відомості про їх учасників, а також іншу інформацію, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, таємницю страхування, копії документів, необхідні для виконання покладених на Держфінмоніторинг, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту;

- інформацію (у тому числі копії документів), необхідну для виконання ним запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту.

У разі неможливості забезпечити дотримання строків, установлених для надання інформації на запит Держфінмоніторингу (форма № 6-ФМ або файл-запит), з об'єктивних причин, з урахуванням обсягу інформації, що запитується (форми її подання - електронної або письмової, копіювання або сканування, одержання даних з архівів тощо), відповідальний працівник повинен погодити із Держфінмоніторингом протягом робочого дня в день одержання запиту, але не пізніше наступного робочого дня термін подання запитуваної інформації, відповідно до вимог наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку погодження із Державним комітетом фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу термінів подання запитуваної інформації» (далі – Порядок погодження), який передбачає наступне:

- у разі неможливості установи забезпечити з об'єктивних причин (обставини, що не дають можливості установі забезпечити дотримання строків, встановлених Законом для подання інформації на запит Держфінмоніторингу, а саме: значний обсяг інформації, що запитується, необхідність копіювання або сканування значної кількості документів, одержання даних з архівів, подання інформації в письмовій формі тощо) дотримання строків, встановлених пунктами 9, 10 частини другої статті 6 Закону, він подає до Держфінмоніторингу заяву (документальне звернення установи щодо збільшення терміну подання запитуваної інформації);

- заява подається до Держфінмоніторингу у день одержання запиту, але не пізніше 14 години наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;

- заяви подаються установою до Держфінмоніторингу засобами факсимільного зв'язку за номером, вказаним у запиті, з подальшим направленням до Держфінмоніторингу оригіналу заяви рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (датою та часом отримання Держфінмоніторингом заяви вважаються дата та час, які вказуються у звіті про відправлення факсу) або засобами електронної пошти на адресу zayava@sdfm.gov.ua з подальшим направленням до Держфінмоніторингу оригіналу заяви рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (дата та час отримання Держфінмоніторингом заяви визначаються на підставі технологічних протоколів роботи електронної пошти Держфінмоніторингу);

- у заяві має бути така інформація:

1) реквізити суб'єкта - повне найменування; ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (код за ЄДРПОУ); обліковий ідентифікатор суб'єкта; номер телефону/факсу для зворотного зв'язку;

2) дата, номер запиту (реєстрації у Держфінмоніторингу);

3) кількість операцій у запиті;

4) дата, час отримання запиту;

5) відомості про об'єктивні причини необхідності продовження строків подачі інформації на запит;

6) строки, необхідні для підготовки інформації на запит;

7) посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка підписує заяву.

- якщо дата запиту не збігається з датою його отримання, установа може надати додаткову інформацію щодо підтвердження дати отримання запиту (за наявності);

- у заяві може міститись інформація щодо декількох запитів;

- зразок (рекомендований вигляд) заяви про збільшення терміну подання запитуваної інформації наведено в додатку 1 до Порядку погодження;

- за відсутності одного з визначених у заяві реквізитів Держфінмоніторинг залишає таку заяву без розгляду по суті та невідкладно повідомляє про це установу засобами факсимільного зв'язку або

засобами електронної пошти, направивши до установи відповідне повідомлення з подальшим направленням оригіналу повідомлення рекомендованим листом;

- після отримання установою від Держфінмоніторингу такого повідомлення він має право повторно направити до Держфінмоніторингу заяву з дотриманням строків, передбачених Порядком погодження;
- розгляд заяв та прийняття рішень за результатами розгляду заяви Держфінмоніторингом здійснюється до закінчення наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;
- до розгляду приймаються заяви, які надійшли не пізніше 14 години наступного робочого дня з дня одержання установою запиту;
- погодження збільшення термінів подання інформації здійснюється Держфінмоніторингом за результатами розгляду обґрунтованості причин неможливості забезпечити дотримання строків, установлених пунктами 9, 10 частини другої статті 6 Закону, з урахуванням обсягу інформації, що запитується (форми її подання - електронної або письмової, копіювання або сканування, одержання даних з архівів тощо), терміновості отримання такої інформації, для забезпечення якісного та своєчасного виконання завдань та функцій, покладених на Держфінмоніторинг;
- за результатами розгляду заяв Держфінмоніторинг приймає рішення, яке вноситься до Реєстру розгляду заяви про збільшення терміну подання запитуваної інформації Держфінмоніторингу (далі - Реєстр), який ведеться за формою, наведеною в додатку 2 до Порядку погодження;
- за результатами розгляду заяви Держфінмоніторинг направляє до установи витяг з Реєстру, в якому зазначаються результати прийнятого Держфінмоніторингом рішення щодо погодження термінів подання запитуваної інформації;
- витяги з Реєстру направляються до установи засобами факсимільного зв'язку за номером, вказаним у заяві, з подальшим направленням витягу з Реєстру рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (датою та часом отримання витягу з Реєстру є дата та час, які вказуються у звіті про відправлення факсу) або засобами електронної пошти з подальшим направленням витягу з Реєстру рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (дата та час відправлення Держфінмоніторингом витягу з Реєстру визначаються на підставі технологічних протоколів роботи електронної пошти Держфінмоніторингу);
- витяг з Реєстру направляється до установи в день прийняття рішення, але не пізніше наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;
- у разі необхідності, за наявності письмового звернення установи, Держфінмоніторинг надсилає установі завірений витяг з Реєстру.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

22. Порядок вчинення дій щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу

Відповідальний працівник надає на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій відповідно до вимог наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій» (далі – Порядок відстеження), який передбачає наступне:

- Держфінмоніторинг направляє установі запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій у разі, якщо існують підозри, що фінансові операції клієнта пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму за формою згідно з додатком до Порядку відстеження;
- запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій направляється Держфінмоніторингом установі у вигляді листа, викладеного у письмовій формі на офіційному бланку Держфінмоніторингу та підписаного Головою Держфінмоніторингу або його заступником за формою згідно з додатком до Порядку відстеження, який надсилається

рекомендованим листом з повідомленням про вручення, чи кур'єрським, або фельд'єгерським зв'язком;

- часом та датою отримання установою запиту є час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення;

- у запиті про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій вказується клієнт, фінансові операції якого підлягають відстеженню (моніторингу), та період, за який повинна бути надана інформація;

- установа повідомляє Держфінмоніторинг про операції, які будуть здійснені, не пізніше наступного робочого дня після проведення кожної фінансової операції, крім операцій, про які він відповідно до Закону та в строки, встановлені Законом, зобов'язаний повідомляти;

- у разі направлення запиту про надання інформації про здійснені операції за період, що не перевищує сто вісімдесят календарних днів, Держфінмоніторинг може вказати ознаки, за якими установі необхідно надати інформацію про фінансові операції;

- у разі направлення запиту про надання інформації про здійснені операції за період, який перевищує сто вісімдесят календарних днів, Держфінмоніторинг вказує ознаки, за якими здійснюється відстеження (моніторинг) фінансових операцій;

- установа протягом десяти робочих днів з дати отримання запиту повідомляє Держфінмоніторинг про здійснені операції, про які раніше не було повідомлено;

- інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається до Держфінмоніторингу у вигляді повідомлень;

- у разі відсутності інформації про фінансові операції за період, визначений у запиті, установа направляє Держфінмоніторингу довідку про відсутність таких фінансових операцій, з посиланням на дату та номер запиту;

- така довідка на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій, які будуть здійснені, надсилається у строк, який не перевищує п'яти робочих днів після закінчення визначеного у запиті періоду;

- довідка на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) здійснених фінансових операцій, надсилається у строк, який не перевищує п'яти робочих днів після отримання установою запиту;

- інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається до Держфінмоніторингу у вигляді повідомлень;

- довідка про відсутність фінансових операцій за період, визначений у запиті, направляється до Держфінмоніторингу у вигляді довідки, яка підписується керівником суб'єкта або відповідальною особою, рекомендованим листом з повідомленням про вручення, або кур'єрським, або фельд'єгерським зв'язком;

- часом та датою отримання Держфінмоніторингом довідки є час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

Строк, на який складені ці Правила, встановлено до настання змін чинного законодавства, яке стосується вимог до Правил, або до них можуть уноситися зміни шляхом затвердження керівником установи, за поданням відповідального працівника.

Дані Правила набувають чинності з моменту їх затвердження керівником установи та є обов'язковою для виконання всіма працівниками установи.

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу

ТОВ «Професійний реєстратор» _____

* Всі додатки аналогічні наведеним у прикладі Правил для зберігачів цінних паперів.

Для компаній з управління активами

«Затверджено»
 Генеральний директор
 ТОВ «Компанія з управління активами «КУА»
 _____ Іванов І.І.
 «__» _____ 201__

ПРАВИЛА

проведення фінансового моніторингу в ТОВ «Компанія з управління активами «КУА»

Ці Правила проведення фінансового моніторингу (далі - Правила) являють собою внутрішній документ ТОВ «Компанія з управління активами «КУА» (далі – КУА або установа) що діє, у якості суб'єкта первинного фінансового моніторингу, на підставі ліцензії Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, а саме діяльності з управління активами інституційних інвесторів інститутів спільного інвестування (далі – ІСІ) та діяльності з управління активами пенсійних фондів (далі – ПФ) (вказати види діяльності та реквізити з ліцензій) та визначають процедуру реалізації обов'язкового фінансового моніторингу та внутрішнього фінансового моніторингу з урахуванням вимог Програми проведення фінансового моніторингу (далі – Програма) та Порядку доступу до Правил і Програми (далі – Порядок) встановлюють внутрішні процедури та правила проведення фінансового моніторингу, права та обов'язки всіх працівників установи, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу з урахуванням їх функціональних обов'язків передбачених посадовими інструкціями.

Правила розроблені з урахуванням вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон), інших законів України, що регулюють діяльність суб'єктів фінансового моніторингу, а також нормативно-правових актів Держфінмоніторингу, Кабінету Міністрів України та НКЦПФР, прийнятих на виконання Закону.

У корпоративних інвестиційних фондах організація та проведення первинного фінансового моніторингу здійснюються компанією з управління активами інститутів спільного інвестування.

1. Опис внутрішньої системи фінансового моніторингу суб'єкта первинного фінансового моніторингу

У виконанні Правил, Програми, Порядку зобов'язані приймати безпосередню участь працівники установи, які займають посади віднесені до першої та другої категорії (далі - відповідні працівники або працівники), вказані у Порядку, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Внутрішня система фінансового моніторингу установи складається з трьох рівнів – першого, другого та третього.

Перший рівень – здійснення фінансового моніторингу працівниками установи, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Другий рівень – здійснення фінансового моніторингу працівником установи, відповідальним за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), в межах його компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та виконання вимог чинного законодавства України з питань запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та забезпечення надання Держфінмоніторингу та правоохоронним органам інформації про фінансові операції у порядку та у випадках визначених законодавством України.

Третій рівень – затвердження керівником установи необхідних внутрішніх документів установи, створення умов працівникам установи з метою забезпечення проведення фінансового моніторингу у відповідності до Правил та Програми, здійснення контролю за належним виконання працівниками установи вимог законодавства України з питань запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Дії спрямовані на забезпечення проведення фінансового моніторингу, обов'язки та повноваження всіх працівників установи викладені у їх посадових інструкціях, Правилах, Програмі та Порядку.

Перший рівень

Для забезпечення якісного здійснення фінансового моніторингу працівниками установи, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму на першому рівні, керівником установи та відповідальним працівником постійно контролюється здійснення заходів, викладених у цих Правилах.

Усі працівники установи зобов'язані ознайомитися з Правилами, Програмою, Порядком. Ознайомлення працівників з цими внутрішніми документами установи проводиться не рідше одного разу на протязі календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін у Правила та/або Програму та/або Порядок. Всі працівники, що ознайомились з Правилами та Програмою повинні підтвердити це своїм підписом.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Для забезпечення належного рівня підготовки персоналу з питань проведення фінансового моніторингу установа організовує та проводить відповідні навчання, які на практиці пояснюють, що вимагається від працівників, не рідше одного разу на протязі календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін у Правила та/або Програму та/або Порядок. Всі працівники, що пройшли навчання, повинні підтвердити це своїм підписом.

Проведення кожного заходу Програми навчання підтверджується записом у ній (на обороті її копії) із зазначенням дати проведення заходу, підписом особи, що проводила захід, та підписами працівників установи (осіб), які брали участь у заході.

Теми та напрямки освітньо-практичні заходів:

- ознайомлення та вивчення Правил, Програми, Порядку та інших внутрішніх документів установи, з урахуванням посадових обов'язків працівників та повноважень осіб;
- попередження персоналу (осіб) про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та ознайомлення з видами цієї відповідальності;
- вивчення законодавства України, міжнародних документів (рекомендації FATF, директиви ЄС, конвенції, типології відмивання коштів викладених у офіційних перекладах державною мовою та розміщених на веб-сайті НКЦПФР, або затверджених, ратифікованих відповідно до законодавства України) з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- практичні заняття щодо реалізації Правил;
- вивчення досвіду щодо виявлення операцій клієнтів, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- ознайомлення із заходами вивчення клієнтів і перевірки інформації щодо їх ідентифікації;
- вивчення заходів з моніторингу операцій клієнта;
- практичне застосування критеріїв ризику.

Освітньо-практичні заходи за Програмою навчання, або за окремими темами, проводяться на підставі окремих наказів керівника установи.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Не рідше одного разу протягом календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін до чинного законодавства з цього питання усі працівники мають бути попереджені про відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Всі працівники, що попереджені, повинні підтвердити це своїм підписом.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Всі керівники структурних підрозділів повинні сприяти відповідальному працівнику у заходах спрямованих на виконання Програми, Правил, Порядку зокрема:

- оперативному одержанні у відповідності до Правил всієї необхідної інформації в належному вигляді стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;
- проведенні перевірок діяльності підрозділу та його працівників на предмет виконання ними Правил, Програми, Порядку;
- залученні до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників підрозділу, виконанні наданих їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також надання ними допомоги при провадженні окремих дій;
- одержанні пояснень (в тому числі у письмовій формі) з питань проведення фінансового моніторингу від працівників підрозділу незалежно від займаних ними посад;
- отриманні доступу до документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

Відповідальні: керівники відповідних підрозділів.

Другий рівень

На другому рівні відповідальний працівник очолює та координує внутрішню систему запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму установи та повинен:

- забезпечити аналіз та, у разі необхідності, перевірку інформації стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, які виявлені працівниками установи відповідно до Правил, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;
- прийняти відповідно до Правил та чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- прийняти відповідно до Правил та чинного законодавства рішення щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу і правоохоронним органам, та забезпечити здійснення відповідних повідомлень та надання інформації.

Відповідальний працівник установи повинен:

- опанувати програму навчання відповідальних працівників за проведення фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів шляхом проходження навчання в навчальному закладі, з яким НКЦПФР уклала відповідний договір, затверджену Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку та погодженої Держфінмоніторингом;
- скласти іспит та отримати документ встановленого законодавством зразка про складання іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів не пізніше 2 місяців від дати його призначення, у разі звільнення попереднього відповідального, якщо він не має документу встановленого зразка про складання ним іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів)*;
- підвищувати свою кваліфікацію, шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки.

* у разі, якщо відповідальний працівник працює в суб'єкті первинного фінансового моніторингу, який отримав ліцензію на провадження професійної діяльності на ринку фінансових послуг, та має документ про навчання відповідно до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16.09.2003 № 55 «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23.10.2003 за № 965/8286, то отримання кваліфікаційного посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів не є обов'язковим.

Відповідальний працівник повинен пройти позачергове навчання та скласти іспит незалежно від строку проведення попередніх навчань та іспиту, якщо у відношенні такого працівника винесене судове рішення щодо порушення ним вимог законодавства з фінансового моніторингу, яке набрало законної сили.

Особа, вперше призначена на посаду відповідального працівника, повинна пройти курс довгострокового підвищення кваліфікації у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму в обсязі відповідних навчальних програм навчальних закладів, погоджених чи затверджених суб'єктами державного фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник повинен підтримувати рівень своїх знань шляхом періодичного проходження короткострокового підвищення кваліфікації в обсязі відповідних учбових програм навчальних закладів, погоджених чи затверджених суб'єктами державного фінансового моніторингу. Підвищення кваліфікації відповідального працівника з окремих питань фінансового моніторингу може здійснюватись шляхом проходження інших форм навчання (семінари, семінари-практикуми, семінари-наради, «круглі столи» тощо) та самостійного вивчення нормативно-правових документів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник може підвищити свою кваліфікацію у навчальних закладах, які мають відповідну ліцензію Міністерства освіти і науки України та уклали договори з суб'єктами державного фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник, з метою забезпечення належного виконання установою фінансового моніторингу, повинен здійснювати:

- розробку та постійне поновлення Правил, Програми та Порядку;
- забезпечення підготовки та навчання персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів;
- забезпечення контролю за виконанням всіма працівниками установи Правил, Програми та Порядку;
- забезпечення надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити, рішення, доручення Держфінмоніторингу у відповідності до Правил у порядку та у випадках передбач законодавством;
- сприяння представникам Держфінмоніторингу та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, з питань виконання ними покладених на них обов'язків;
- проведення перевірок діяльності підрозділів установи та працівників на предмет виконання ними Правил та Програми, не рідше рази на рік;
- залучення до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників установи, надання їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;
- проведення аналізу документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

До десятого числа кожного місяця відповідальний працівник складає письмові звіти довільної форми про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті для реалізації законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Відповідальний працівник підписує звіт.

Звіт, зокрема, може містити інформацію щодо:

- а) виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходів, які були вжиті;
- б) зареєстрованих фінансових операцій з ознаками обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу;
- в) зупинених фінансових операцій;

г) фінансових операцій, у проведенні яких суб'єктом первинного фінансового моніторингу було відмовлено;

г) ужитих заходів стосовно розроблення та поновлення правил і програм проведення фінансового моніторингу;

д) результатів проведених відповідальним працівником внутрішніх перевірок діяльності підрозділів або працівників (у разі їх проведення у попередньому місяці);

е) підготовки персоналу щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

У разі, якщо відповідальним працівником не є керівником установи, звіт після його складання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, зі звітом підтверджується підписом цієї особи.

Після належного оформлення звіт зберігається відповідальним працівником, як і інші документи з обмеженим доступом.

Відповідальний працівник повинен:

- вживати заходів щодо запобігання розголошенню (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, що подається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу), надавати вказану інформацію (доступ до документів або інформації, що міститься в них) суб'єктам первинного та державного фінансового моніторингу, правоохоронним органам, державним органам та іншим особам виключно на документальний запит та лише у випадках прямо передбачених чинним законодавством України відповідно до вимог закону, Порядку, Програми, Правил;

- враховувати, що всі документи, що стосуються проведення первинного фінансового моніторингу установою є внутрішніми документами установи, що містять інформацію з обмеженим доступом та зберігати документи, що стосуються проведення первинного фінансового моніторингу установою у сейфі, яким обладнано його робоче місце та запобігати несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;

- забезпечувати зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені НКЦПФР у порядку, встановленому законодавством), а також копій документів, що надавались Держфінмоніторингу, реєстри фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;

- щороку розробляти та реалізовувати Програму навчання після затвердження за його поданням керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки;

- постійно здійснювати моніторинг повідомлень на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу, стосовно внесення змін до Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі - Перелік), забезпечувати завантаження Переліку із змінами до нього на поточну дату з офіційного веб-сайту Держфінмоніторингу у файлах форматів PDF, забезпечувати негайне оновлення відповідного додатку до Правил, шляхом підготовки та надання на затвердження керівнику установи, забезпечувати негайне проведення позапланового навчання працівників, з метою ознайомлення з оновленим Переліком, на підставі наказу керівника установи.

Відповідальний працівник повинен знати законодавство України та міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму та володіти навичками щодо застосовування в практичній діяльності:

- правил проведення фінансового моніторингу та програм його здійснення;
- порядку виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, мати відношення та/або призначатися для фінансування тероризму;
- порядку ідентифікації осіб, що здійснюють фінансові операції, та отримання і зберігання документів, що стосуються ідентифікації осіб, та документації про здійснення фінансової операції;
- порядку реєстрації установою фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- порядку зупинення фінансових операцій;
- порядку подання Держфінмоніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або стали об'єктом фінансового моніторингу, та сприяння суб'єктам державного фінансового моніторингу у проведенні аналізу таких фінансових операцій;
- порядку підготовки персоналу суб'єкта установи з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- критеріїв оцінки ризику проведення операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, чи фінансуванням тероризму;
- порядку повідомлення правоохоронних органів про фінансові операції, щодо яких є або має бути підозра, що вони пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
- вимог щодо запобігання розголошенню інформації, яка надається Держфінмоніторингу, іншої інформації з питань фінансового моніторингу, у тому числі про факт її подання;
- інших вимог, що покладаються на установу відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати інші функції відповідно до законодавства та передбачені його посадовою інструкцією, Правилами, Програмою та Порядком.

Третій рівень

Керівник установи, який є відповідальним за організацію виконання вимог законодавства України з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та організацію внутрішньої системи запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, з метою забезпечення проведення первинного фінансового моніторингу установою на третьому рівні контролює та забезпечує наступне.

Призначає відповідального працівника за посадою на рівні керівництва установи, який є незалежним у своїй діяльності та підзвітним тільки керівнику установи, не пізніше здійснення першої фінансової операції, або не пізніше наступного робочого дня після звільнення попереднього відповідального працівника. При призначенні відповідального працівника (але не пізніше 2 місяців від дати призначення, у разі звільнення попереднього відповідального), а також не рідше одного разу на три роки створює умови для опанування ним затвердженої Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку типової програми навчання з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів та складання ним кваліфікаційного іспиту з метою отримання кваліфікаційного посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу професійного учасника ринку цінних паперів.

Призначення відповідального працівника повинно бути здійснено після перевірки ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника, за результатами якої встановлено, що кандидат має бездоганну ділову репутацію, на підставі наданих оригіналів документів:

- паспорта;
- трудової книжки;
- документів про освіту та/або підвищення кваліфікації;
- сертифіката на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ.

При призначенні відповідального працівника враховує наступні застереження:

- відповідальний працівник повинен працювати за основним місцем роботи в установі;

- відповідальний працівник повинен мати сертифікат Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про здійснення діяльності на ринку цінних паперів, який повинен відповідати ліцензії (дозволу) на право здійснення діяльності на ринку цінних паперів, що має установа;
- особа, яка претендує на посаду відповідального працівника, повинна надати довідку про відсутність судимості, отриману в органах внутрішніх справ;
- одна і та сама особа не може бути одночасно призначена відповідальним працівником установи і відокремленого підрозділу або у декількох відокремлених підрозділах;
- відповідальний працівник повинен вільно володіти державною мовою;
- відповідальний працівник повинен мати вищу освіту та досвід роботи не менше одного року у відповідній сфері діяльності установи або досвід роботи на керівній посаді в установі не менше одного року, або не менше одного року досвіду роботи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- відповідальний працівник призначається за посадою на рівні керівництва установи. (посада на рівні керівництва установи (керівна посада) - посада, що передбачає здійснення функцій управління установою в цілому та всіма її підрозділами або управління окремими (окремим) підрозділами (підрозділом) установи);
- якщо протягом останніх десяти років особа була керівником, членом керівного органу або головним бухгалтером юридичної особи - учасника ринку фінансових послуг, визнаної банкрутом, чи до неї застосовано захід впливу (санкцію) органу, який здійснює регулювання відповідного ринку фінансових послуг, у вигляді відсторонення керівництва від управління юридичною особою - учасника ринку фінансових послуг, анулювання ліцензії на здійснення відповідного виду діяльності, таку особу може бути призначено відповідальним працівником за погодженням з НКЦПФР.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби) відповідального працівника або неможливості виконання покладених на нього обов'язків наказом керівника установи призначається особа, що тимчасово виконує його обов'язки.

Строк виконання обов'язків не може перевищувати чотирьох місяців безперервно.

Вказана особа має повноваження (права), виконує функції та завдання, установлені для відповідального працівника посадовою інструкцією.

Особа, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, може бути призначена одночасно з відповідальним працівником.

Особа, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, повинна відповідати таким вимогам:

- а) не мати не погашеної або не знятої в установленому законодавством порядку судимості за вчинення умисного злочину;
- б) не бути за вироком суду позбавлена права обіймати певні посади та займатись певною діяльністю;
- в) мати сертифікат НКЦПФР на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, який відповідає ліцензії (або одній із ліцензій) на провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів, що має установа;
- г) пройти підготовку до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, за Програмою навчання, затвердженою керівником установи.

Перевірка відповідності особи, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, вимогам, встановленим Програмою, здійснюється керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, до призначення на підставі оригіналів документів:

- паспорта;
- трудової книжки;
- документів про освіту та/або підвищення кваліфікації;
- сертифіката на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ.

Такі документи або їх копії зберігаються у працівника відповідального за кадрову роботу.

У разі призначення керівника особою, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, перевірка його відповідності вимогам, встановленим Програмою, здійснюється органом управління установи або засновниками (власниками).

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Затверджує посадову інструкцію відповідального працівника. Відповідальний працівник та працівник, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника засвідчують підписом факт ознайомлення з цією посадовою інструкцією.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Забезпечує підписання та відправку повідомлення (форма 1-ФМ) Держфінмоніторингу про призначення або звільнення відповідального працівника (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) протягом трьох робочих днів з моменту призначення, тимчасового призначення або звільнення, або з дати настання змін інших відомостей зазначених у раніше надісланій формі 1-ФМ. Примірник форми 1-ФМ має зберігатися разом з повідомленням про результати її обробки (форми 3-ФМ) протягом п'яти років з дати надіслання форми 1-ФМ до Держфінмоніторингу.

Така інформація (крім першого повідомлення надісланого для прийняття на облік) може подаватися на паперових носіях або в електронному вигляді.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Забезпечує затвердження Програми та Правил, Порядку за поданням відповідального працівника.

Відповідальні: відповідальний працівник.

Забезпечує відповідні умови з метою якісного здійснення первинного фінансового моніторингу працівниками установи.

Здійснює оперативне реагування на звіти відповідального працівника у разі виявлення неналежного виконання працівниками установи Програми або Правил.

Затверджує за поданням відповідального працівника Програму навчання та призначає наказом проведення освітньо-практичних заходів не рідше рази на рік.

Відповідальні: відповідальний працівник.

Призначає та контролює перевірки діяльності установи та її відокремлених підрозділів (у разі наявності) на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму один раз на календарний рік.

Керівник установи сприяє виконанню відповідальним працівником своїх функцій.

Керівник установи виконує інші функції та приймає рішення у відповідності до вимог законодавства України та у випадках визначених Правилами, Програмою, Порядком.

2. Перелік прав та обов'язків відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а також інших працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу

2.1. Відповідальність за організацію дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму несе керівник установи.

Керівник установи призначає відповідального працівника, надає йому відповідних повноважень, затверджує його посадову інструкцію, контролює виконання ним своїх обов'язків, приймає рішення та вживає належних заходів відповідно до норм чинного законодавства у порядку визначеному Програмою, Правилами та Порядком, затверджує за поданням відповідального працівника накази та внутрішні документи установи.

У разі здійснення процедури ліквідації установи за виконання пунктів 9, 10 частини другої статті 6 Закону несуть відповідно члени ліквідаційної комісії, ліквідатор або тимчасовий адміністратор.

Призначає та контролює перевірки установи.

Керівник установи або особа, яка виконує його обов'язки, сприяє виконанню відповідальним працівником покладених на нього функцій, а також забезпечує отримання професійної підготовки та підвищення відповідальним працівником кваліфікації шляхом направлення його на навчання не рідше рази на три роки та на семінари, «круглі столи» за доцільністю та врахуванням трудового розпорядку установи.

Керівник установи виконує інші функції та приймає рішення у відповідності до вимог законодавства України та у випадках визначених Правилами, Програмою, Порядком.

2.2. Працівник відповідальний за проведення фінансового моніторингу призначається та звільняється від виконання обов'язків відповідального працівника керівником установи.

Відповідальний працівник очолює та координує внутрішню систему запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму установи.

Відповідальний працівник є незалежним у своїй діяльності та підзвітний тільки керівнику установи.

Відповідальний працівник виконує свої функції у порядку та на підставі посадової інструкції, Правил, Програми та Порядку.

До повноважень (прав) відповідального працівника установи належить:

1) прийняття рішення про повідомлення Держфінмоніторингу про фінансові операції, щодо яких є мотивовані підозри, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або якщо вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;

2) прийняття рішення про інформування правоохоронних органів, визначених законодавством, про фінансові операції, щодо яких є підозри, що вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;

3) здійснення перевірок діяльності будь-якого підрозділу установи та її працівників щодо дотримання ними Правил та виконання Програми;

4) має право доступу до всіх приміщень, документів, засобів телекомунікації установи незалежно від поєднання видів професійної діяльності на ринку цінних паперів;

5) залучення будь-яких працівників установи до здійснення заходів із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та перевірок з цих питань;

6) організація розроблення та подання на затвердження, а також запровадження, виконання Правил та Програми;

7) одержання пояснень від працівників установи незалежно від займаних посад з питань проведення фінансового моніторингу;

8) сприяння проведенню уповноваженими представниками відповідних органів, державного фінансового моніторингу перевірок діяльності установи щодо дотримання законодавства у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

9) прийняття рішення про надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити Держфінмоніторингу та відповідних правоохоронних органів;

10) виконання інших завдань відповідно до закону, посадової інструкції, Правил, Програми, Порядку.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати наступні функції та завдання:

- забезпечити аналіз та, у разі необхідності, перевірку інформації стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, які виявлені працівниками установи відповідно до Правил та Програми, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;

- у межах своїх повноважень виявляти фінансові операції, що відповідно до Закону підлягають фінансовому моніторингу, які на його думку здійснюються з метою легалізації (відмивання) доходів, стосовно яких він підозрює або повинен підозрювати, що такі фінансові операції пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
- приймати відповідно до Правил, Програми та чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та здійснювати їх реєстрацію;
- письмово інформувати керівника в день виявлення фінансової операції, учасником якої або вигодоодержувачем за якою є особа, яку включено до Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі - Перелік);
- забезпечити зупинення проведення фінансової операції у порядку визначеному чинним законодавством України, Правил та Програми;
- приймати відповідно до Правил, Програми та чинного законодавства рішення щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу та правоохоронним органам, та забезпечити здійснення відповідних повідомлень;
- забезпечувати надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити (рішення, доручення) Держфінмоніторингу у відповідності до Порядку, Правил, Програми у порядку та випадках передбач чинним законодавством;
- забезпечувати надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити НКЦПФР у відповідності до Порядку, Правил, Програми у порядку та випадках передбач чинним законодавством;
- зберігати документи, які підтверджують відправку інформації до Держфінмоніторингу, НКЦПФР та інших державних органів;
- здійснювати розробку та постійне поновлення Правил, Програми, Порядку шляхом подання на затвердження керівником установи;
- постійно здійснювати моніторинг повідомлень на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу, стосовно внесення змін до Переліку, забезпечувати завантаження Переліку із змінами до нього на поточну дату з офіційного веб-сайту Держфінмоніторингу у файлах форматів PDF, забезпечувати негайне оновлення відповідного додатку до Правил, шляхом підготовки та надання на затвердження керівнику установи, забезпечувати негайне проведення позапланового навчання працівників, з метою ознайомлення з оновленим Переліком осіб, на підставі наказу керівника установи;
- розробляти, та надавати на затвердження керівнику установи щорічну Програму навчання працівників, яка відповідає вимогам Програми та Програми позапланових навчань;
- проводити навчання або підвищення кваліфікації працівників установи (осіб) не рідше одного разу на рік та на підставі наказів керівника установи;
- забезпечувати контроль за виконанням всіма працівниками установи Порядку, Правил та Програми;
- проводити не рідше рази на рік перевірки діяльності підрозділів установи та його працівників на предмет виконання ними Порядку, Програми, Правил;
- зберігати внутрішні документи установи, що стосуються проведення фінансового моніторингу установою у сейфі, яким обладнано його робоче місце та запобігати несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;
- забезпечувати зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені НКЦПФР у порядку, встановленому законодавством), а також копій документів, що надавались Держфінмоніторингу, та реєстру фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та іншої кореспонденції та документів у відповідності до Програми та Правил.

До десятого числа кожного місяця відповідальний працівник складає письмові звіти довільної форми про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті

для реалізації законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Відповідальний працівник підписує звіт.

Звіт, зокрема, може містити інформацію щодо:

- а) виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходів, які були вжиті;
- б) зареєстрованих фінансових операцій з ознаками обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу;
- в) зупинених фінансових операцій;
- г) фінансових операцій, у проведенні яких суб'єктом первинного фінансового моніторингу було відмовлено;
- г) ужитих заходів стосовно розроблення та поновлення правил і програм проведення фінансового моніторингу;
- д) результатів проведених відповідальним працівником внутрішніх перевірок діяльності підрозділів або працівників (у разі їх проведення у попередньому місяці);
- е) підготовки персоналу щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

У разі, якщо відповідальним працівником не є керівником установи, звіт після його складання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, зі звітом підтверджується підписом цієї особи.

Після належного оформлення звіт зберігається відповідальним працівником, як і інші документи з обмеженим доступом.

Відповідальний працівник повинен пройти професійну підготовку у порядку, встановленому відповідним рішенням НКЦПФР, не пізніше двох місяців після призначення на посаду та підвищувати свою кваліфікацію шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки.

У разі, якщо установа отримала ліцензію на провадження діяльності з надання фінансових послуг, та відповідальний працівник має документ про навчання відповідно до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16.09.2003 № 55 «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23.10.2003 за № 965/8286, то отримання документа про складання іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів НКЦПФР не є обов'язковим.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати інші функції відповідно до законодавства та передбачені його посадовою інструкцією, Правилами, Програмою та Порядком.

Відповідальний працівник є керівником окремого структурного підрозділу з питань проведення фінансового моніторингу, у разі його створення.

2.3. На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби) відповідального працівника або неможливості виконання покладених на нього обов'язків наказом керівника установи призначається особа, що тимчасово виконує його обов'язки.

Строк виконання обов'язків не може перевищувати чотирьох місяців безперервно.

Вказана особа має повноваження (права), виконує функції та завдання, установлені для відповідального працівника посадовою інструкцією.

2.4. Працівники установи, які віднесені до першої та другої категорії відповідно до Порядку доступу до Правил та Програми (далі – працівники) повинні дотримуватись Правил та Програми проведення фінансового моніторингу.

Працівники повинні ознайомлюватись з Правилами та Програмою, що підтверджується підписами.

Працівники повинні брати участь в освітньо-практичних заходах відповідно до Програми навчання та підтверджувати це підписами.

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Виходячи з посадових обов'язків окремих працівників, у їх посадових інструкціях встановлюються більш деталізовано їх обов'язки з питань проведення внутрішнього фінансового моніторингу у порядку встановленому Програмою, Правилами та Порядком.

3. Порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності підрозділів та працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу відповідальним працівником

Перевірки діяльності будь-якого підрозділу установи та його працівників щодо дотримання ними Правил та виконання Програми проведення фінансового моніторингу постійно здійснює відповідальний працівник установи в робочому порядку під час виконання своїх обов'язків.

Відповідальний працівник установи має право залучати будь-яких працівників установи до перевірок з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Перевірку діяльності окремого підрозділу установи в цілому (та працівників цього підрозділу) щодо дотримання ними Правил та виконання Програми проведення фінансового моніторингу відповідальний працівник установи здійснює в робочому порядку та у строки погоджені в робочому порядку з керівником цього підрозділу, але обов'язково один раз на календарний рік.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, з результатами такої щорічної перевірки здійснюється шляхом включення інформації про таку перевірку до щомісячного письмового звіту, який подається відповідальним працівником установи керівнику установи в порядку, визначеному відповідним розділом Правил.

Зберігання та забезпечення запобігання розголошенню інформації стосовно проведення перевірок та документів зазначених у цьому розділі забезпечується у порядку визначеному відповідними розділами Правил.

4. Порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Перевірка діяльності установи та її відокремлених підрозділів (у разі наявності) на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснюється один раз на календарний рік.

Перевірку відокремлених підрозділів установи (у разі наявності) здійснюється у порядку визначеному для установи одночасно з перевіркою всієї установи.

Перевірка призначається керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, та оформляється розпорядчим документом (далі - наказ).

В наказі визначаються:

1) особи, що здійснюють перевірку (перевірка може здійснюватись працівником(ами) підрозділу внутрішнього аудиту ревізійного органу або іншого незалежного підрозділу (органу), створення якого передбачено установчими та внутрішніми документами установи, а у разі відсутності відповідних підрозділів (органів) перевірку може здійснювати посадова особа установи, визначена керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки);

2) строк проведення перевірки;

3) питання перевірки, а саме:

- виконання заходів, передбачених Програмою;
- виконання заходів, передбачених Програмою навчання працівників установи;

- відповідність затверджених керівником установи Правил і Програми вимогам законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- дотримання вимог Правил працівниками установи;
- відповідність оцінки рівня ризику клієнтів критеріям, визначеним Держфінмоніторингом та НКЦПФР;
- дотримання працівниками вимог Правил щодо зберігання документів стосовно ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, та документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, даних про операції;
- додаткові питання, які підлягають перевірці, у разі необхідності.

За результатами перевірки складається акт, який підписують особи, які здійснювали перевірку.

Акт складається у письмовій довільній формі.

В акті зазначаються висновки та в разі необхідності пропозиції щодо усунення недоліків, виявлених за результатами перевірки.

Акт перевірки після його підписання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування та вжиття в разі необхідності заходів реагування.

Ознайомлення керівника або особи, яка виконує його обов'язки, з актом перевірки підтверджується підписом на акті.

З актом перевірки мають право ознайомитись під розпис працівники установи, вказані в акті.

Після підписання акту перевірки, наказ та інші документи, що стосуються проведення перевірки передаються на зберігання працівнику відповідальному за проведення фінансового моніторингу установи.

Зберігання та забезпечення запобігання розголошенню інформації стосовно проведення перевірок та документів зазначених у цьому розділі забезпечується у порядку визначеному відповідними розділами Правил.

5. Вимоги до забезпечення конфіденційності інформації щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, та запобігання розголошенню інформації (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка), що подається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу)

5.1. У відповідності до вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу на підставі та на виконання цього Закону зобов'язаний вживати заходів щодо запобігання розголошенню (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, що подається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу);

- подання інформації суб'єктом первинного фінансового моніторингу Держфінмоніторингу в установленому порядку не є порушенням професійної таємниці, таємниці страхування, банківської або комерційної таємниці;

- інформація, що надається згідно з вимогами цього Закону, є такою, що має обмежений доступ. Обмін зазначеною інформацією, її розкриття та захист суб'єктами первинного фінансового моніторингу, органами виконавчої влади та Національним банком України, які відповідно до закону здійснюють регулювання та нагляд за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюються відповідно до закону;

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу, його посадові особи та інші працівники не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання Держфінмоніторингу інформації про фінансову операцію, якщо вони діяли в межах цього Закону, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, пов'язані з виконанням цього Закону;

- працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які подали Держфінмоніторингу інформацію про фінансову операцію, забороняється повідомляти про це осіб, які брали (беруть) участь у її проведенні, та будь-яких третіх осіб;

- працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які одержали запит Держфінмоніторингу та/або надали відповідь на такий запит цьому органу, забороняється інформувати про це осіб, які брали (беруть) участь у фінансових операціях, визначених у запиті або відповіді, а також будь-яких третіх осіб.

5.2. Всім працівники, які відповідно до Порядку відносяться до першої та другої категорії, з метою забезпечення запобігання розголошенню інформації з питань фінансового моніторингу, повинні бути попереджені про дисциплінарну відповідальність за порушення внутрішніх документів та передбачену законодавством кримінальну та адміністративну відповідальність за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а саме:

5.2.1. У відповідності до статті 209¹ Кримінального Кодексу України:

1. Умисне неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що відповідно до закону підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, якщо такі діяння заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, -

карається штрафом від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Розголошення у будь-якому вигляді інформації, яка відповідно до закону надається спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо такі дії заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, -

карається штрафом від двох до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

5.2.2. У відповідності до статті 382 Кримінального Кодексу України:

1. Умисне невиконання службовою особою вироку, рішення, ухвали, постанови суду, що набрали законної сили, або перешкоджання їх виконанню -

карається штрафом від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Ті самі дії, вчинені службовою особою, яка займає відповідальне чи особливо відповідальне становище, або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам і свободам громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам юридичних осіб, -

караються обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

5.2.3. У відповідності статті 166⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення:

Порушення вимог щодо ідентифікації та вивчення фінансової діяльності особи, яка здійснює фінансову операцію; неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу; ненадання, несвоєчасне надання додаткової інформації з приводу фінансових операцій, що стали об'єктом

фінансового моніторингу, на запит спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу; порушення вимог щодо зберігання документів, що стосуються ідентифікації та вивчення фінансової діяльності осіб, які здійснюють фінансові операції, та проведених ними фінансових операцій; неповідомлення спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу про зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовані міжнародні санкції, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, громадян суб'єктів підприємницької діяльності від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ненадання, несвоєчасне надання або надання недостовірної інформації, пов'язаної з аналізом фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, довідок та копій документів (у тому числі тих, що становлять банківську або комерційну таємницю) на запит спеціально уповноваженого центрального органу; виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ, організацій, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності, які не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Розголошення в будь-якому вигляді інформації, що відповідно до закону є об'єктом обміну між суб'єктом первинного фінансового моніторингу та спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, або факту її подання (одержання) особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з її професійною або службовою діяльністю, -

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

5.2.4. У відповідності статті 188³⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення:

Невиконання законних вимог посадових осіб суб'єктів державного фінансового моніторингу стосовно усунення порушень законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, або створення перешкод для виконання покладених на них обов'язків -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

5.3. Всім працівники установи, які відповідно до Порядку відносяться до першої та другої категорії та ознайомились з Правилами та Програмою (або змінами внесеними до цих внутрішніх документів), з метою запобігання розголошенню інформації з питань фінансового моніторингу, забороняється розголошувати їх зміст ні в межах установи, ні за її межами, крім випадків передбачених чинним законодавством України. Виняток становлять додатки до Правил, які призначені для заповнення клієнтами установи чи містять положення оприлюднених нормативно-правових актів або інформацію розміщену на загальнодоступних веб-сайтах мережі інтернет.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання оригіналів Порядку, Правил та Програм. Відповідальний працівник зберігає вказані документи у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб. Створення паперових чи електронних копій затверджених Порядку, Правил та Програм не допускається, крім випадків прямо передбачених законодавством, та з метою проведення навчань відповідних категорій працівників установи (копії знаходяться на постійному зберіганні, як і оригінали у відповідального працівника).

Відповідальний працівник та інші працівники установи, що відносяться до першої категорії, повинні забезпечувати конфіденційність інформації, яка надається до Держфінмоніторингу, а також факту її надання і не поширювати її ні в межах установи, ні за її межами, в тому числі особам, стосовно фінансових

операцій яких здійснюється повідомлення, крім випадків, передбачених чинним законодавством України.

Відповідальний працівник та інші працівники установи, що відносяться до першої та другої категорії, в тому числі ті що забезпечують зберігання, передачу, одержання інформації в електронному вигляді або на паперових носіях, повинні забезпечувати конфіденційність інформації з питань фінансового моніторингу і не поширювати її ні в межах установи, ні за її межами, крім випадків, передбачених чинним законодавством України. Порядок зберігання зазначеної інформації визначений у відповідних розділах Правил.

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

З метою забезпечення конфіденційності інформації, яка надається (одержується від) Держфінмоніторингу та іншим державним установам або одержується від них, та стосується питань проведення фінансового моніторингу:

- реєстрацію кореспонденції з зазначеного питання здійснює відповідальний працівник у окремому електронному журналі до якого мають доступ треті особи виключно за згодою відповідального та за погодженням з керівником установи;
- вся вхідна кореспонденція від Держфінмоніторингу та інших державних органів, з метою запобігання неконтрольованого доступу, негайно передається у день її одержання без догляду, реєстрації та відкриття безпосередньо від працівника, який її одержав відповідальному працівнику, про що попереджаються у посадових інструкціях всі працівники.

5.4. Випадки надання установою інформації з питань фінансового моніторингу, передбачені чинним законодавством України

5.4.1. Установа зобов'язана надавати Держфінмоніторингу наступну інформація у строки та у випадках передбачених чинним законодавством України:

- необхідну для взяття установи (відокремленого підрозділу) на облік, протягом трьох робочих днів з дати призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), але не пізніше дня проведення першої фінансової операції;
- інформація про відокремлені підрозділи установи подається нею у разі їх наявності;
- у разі зміни інформації, яка стала підставою для взяття суб'єкта (відокремленого підрозділу) на облік, установа протягом трьох робочих днів з дати настання таких змін подає Держфінмоніторингу відповідну інформацію;
- у разі припинення своєї діяльності установа повинна повідомити про це Держфінмоніторинг із зазначенням причин;
- про фінансові операції у разі їх зупинення, про виконання рішення та/або доручення Держфінмоніторингу про: зупинення проведення фінансової та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб); подальше зупинення фінансової операції та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб) в електронному вигляді (каналами зв'язку) або на паперовому носії (нарочно, фельд'єгерською чи кур'єрською поштою, факсимільним зв'язком) за формою, встановленою Держфінмоніторингом;
- у інших випадках передбачених у відповідних розділах Правил.

Подається інформація у формі та за адресами, визначеними Держфінмоніторингом:

- визначених форматів електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом, у наказі Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України», відповідно до частини третьої статті 12, статті 13 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами;

- затверджених форм, які використовуються при поданні інформації до Держфінмоніторингу на паперових носіях (а також при реєстрації фінансових операцій) та при направленні Держфінмоніторингом на адресу суб'єктів первинного фінансового моніторингу на паперових носіях, у наказі «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», відповідно до статей 6, 10, 12, 17 та 18 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами.

При цьому, надсилаючи Держфінмоніторингу інформацію в електронному вигляді, необхідно виконувати наступні вимоги та застереження законодавства України:

- використовувати електронний цифровий підпис - вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача, а саме, при інформаційному обміні використовуються ключі електронно цифрового підпису, які сертифіковані акредитованими центрами сертифікації ключів, які забезпечують криптографічний та технічний захист інформації, відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», Закону України «Про електронний цифровий підпис», наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України»;

- врахування, що ця інформація є інформацією з обмеженим доступом та захист інформації під час її передачі забезпечується відповідно до законодавства України, відповідно до статті 12 Закону;

- будь-яка інформація, яка подається Держфінмоніторингу в електронному вигляді, надсилається захищеними каналами зв'язку, відповідно до вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу».

У разі неможливості у встановлені Законом строки надіслати Держфінмоніторингу повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді таке повідомлення надсилається на паперових носіях.

Будь-яка інформація, яку суб'єкт подає Держфінмоніторингу, на паперових носіях надсилається поштою з повідомленням про вручення поштового відправлення або нарочним.

У разі коли інформація подається Держфінмоніторингу на паперових носіях, підтвердженням дотримання строків подання такої інформації, передбачених Законом, є наявність документа, виданого оператором поштового зв'язку, що підтверджує факт надсилання відповідної інформації з повідомленням про вручення поштового відправлення.

Документи, що підтверджують факт подання інформації Держфінмоніторингу, зберігаються протягом п'яти років.

5.4.2. Установа зобов'язана надавати Службі безпеки України наступну інформація:

- про фінансову операцію у випадку, коли працівники КУА підозрюють або повинні були б підозрювати, що такі фінансові операції пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій (за тел. — —)-

5.4.3. Установа зобов'язана надавати повноважним представникам НКЦПФР, що діють у відповідності до Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі — Порядок контролю):

- на підставі врученого керівнику установи (особі, яка виконує його обов'язки) Доручення на проведення планової/позапланової перевірки (додаток 1 до Порядку контролю) будь-яку інформацію, документи з питань проведення фінансового моніторингу у порядку та у випадках передбачених Порядком контролю;

- на підставі одержаного Запиту (додаток 10 до Порядку контролю) з вимогою подання відповідних документів або інформації, що міститься в них, необхідних для перевірки фактів порушення

установою вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму у порядку та у випадках передбачених Порядком контролю.

5.4.4. Установа зобов'язана надавати, у разі отримання рішення (ухвали, постанови) суду щодо надання вказаної у ньому інформації з питань фінансового моніторингу (в тому числі про факт подання такої інформації), будь-яку інформацію.

5.4.5. Установа зобов'язана забезпечувати на документальний запит безперешкодний доступ суб'єктів державного фінансового моніторингу та правоохоронних органів до документів або інформації, що міститься в них, відповідно до вимог закону.

Іншим державним органам може надаватись інформації з питань фінансового моніторингу, у випадках та у порядку прямо передбачених законами України, іншими нормативно-правовими актами, що не суперечать Закону.

5.4.6. Прийняття рішення про надання інформації здійснюється у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

5.5. Доступ до внутрішніх документів, кореспонденції, будь-якої інформації та будь-яких документів в електронному вигляді або на паперових носіях, які стосуються проведення фінансового моніторингу установою іншим особам, які не віднесені до першої та другої категорії працівників відповідно до Порядку, надається виключно з дозволу керівника установи та у випадках передбачених законодавством України.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

6. Порядок вчинення дій для ідентифікації та вивчення клієнта та осіб, що беруть участь в операції

6.1. Ідентифікація клієнта здійснюється до/або під час встановлення ділових відносин, укладення правочинів, але до проведення фінансової операції, відкриття рахунку.

Ідентифікація та вивчення фінансової діяльності здійснюються у разі:

- встановлення ділових відносин з клієнтами;
- виникнення підозри в тому, що фінансова операція може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму;
- проведення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу;
- проведення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтами на суму, що дорівнює чи перевищує 150 000 грн.

Проведення ідентифікації та вивчення клієнтів установою включає:

- здійснення ідентифікації;
- проведення заходів, спрямованих на уточнення інформації щодо ідентифікації у разі зміни інформації або закінчення строку дії документів, на підставі яких вона проводилась;
- проведення заходів, спрямованих на перевірку інформації щодо ідентифікації клієнта, в тому числі у випадку, якщо є сумніви щодо її достовірності та повноти;
- постійне проведення заходів із вивчення клієнта - моніторинг (перегляд) операцій, що здійснюються в ході ділових відносин, на їх відповідність характеристиці клієнта та визначеному ризику клієнта.

Під час ідентифікації клієнта відповідний працівник установи з'ясовує:

- мету ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу (отримання прибутку за рахунок інвестицій в цінні папери, пенсійні накопичення, отримання послуг або товарів за цільовими облігаціями, придбання пакета акцій, що дозволяє брати участь у контролі юридичної особи, викуп емітентом власних акцій тощо);

- характер ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу (перелік послуг, які клієнт бажає отримати, одноразова операція, постійні відносини тощо).

Відомості щодо мети та характеру ділових відносин отримуються шляхом письмового опитування клієнта (уповноваженого представника, в разі якщо клієнтом є юридична особа), а саме, шляхом заповнення опитувальника (Додатки 1 та 2).

У разі якщо клієнт (особа) діє як представник іншої особи чи в інтересах іншої особи, або якщо у відповідного працівників установи виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені або вигодоодержувачем є інша особа, відповідний працівник установи зобов'язаний згідно з вимогами законодавства, що регулюють процедуру ідентифікації, Програм, Правил, ідентифікувати також особу, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція або яка є вигодоодержувачем.

У разі якщо особа діє як представник іншої особи, відповідний працівник установи повинен перевірити також наявність у цієї особи відповідних повноважень.

6.2. Ідентифікація клієнта не є обов'язковою у разі проведення фінансової операції особами, які раніше були ідентифіковані.

6.3. Установа може здійснити спрощену ідентифікацію клієнта у разі:

- встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції, якщо клієнтом виступає орган державної влади, підприємство, що повністю перебуває у державній власності, міжнародна установа чи організація, в яких бере участь Україна відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- проведення фінансової операції на організованому ринку цінних паперів.

Особливості здійснення спрощеної ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнтів встановлені НКЦПФР відповідно до положень Закону, а саме, при спрощеній ідентифікації установа не проводить заходи, спрямовані:

- на перевірку інформації щодо ідентифікації клієнта;
- на вивчення клієнта;
- на встановлення вигодоодержувача.

6.4. Під час встановлення ділових відносин, укладення правочинів, але до проведення фінансової операції, відкриття рахунку (надання фінансових послуг установою), відповідний працівник установи, що відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, з метою проведення ідентифікації та вивчення клієнта:

- пропонує особі заповнити опитувальник (Додаток 1 або Додаток 2);
- після одержання опитувальника, оформленого належним чином, з метою визначення інформації про цю особу у відповідності до ст. 9 Закону, проводить та підтверджує особистим підписом на опитувальнику факт вивчення особи та попередньої оцінки ризику, проведення ідентифікації особи на підставі наданих особою, на її вибір:
 - оригіналів документів;
 - або копій документів, що засвідчені нотаріально;
 - або копій документів, що засвідчені підприємством (установою, організацією), яке їх видало;
 - створює фотокопії всіх наданих особою документів (або належним чином завірених копій документів), на підставі яких він провів ідентифікацію особи, та долучає їх до опитувальника та заповнює останній розділ опитувальника (зазначені документи мають бути чинними на момент їх подання та включати всі необхідні дані для ідентифікації);
- передає опитувальник та документи, що до нього додаються, відповідальному працівнику, а після остаточного визначення ним рівня ризику клієнта, на зберігання керівнику підрозділу за підпорядкуванням.

6.5. Опитувальник, підписаний працівником установи, та всі фотокопії документів (або належним чином завірених копій документів), що до нього додаються, є внутрішніми документами, що містять інформацію з обмеженим доступом.

Керівник підрозділу, працівник якого провів ідентифікацію особи та вивчення клієнта, зберігає опитувальники та всі фотокопії документів (або належним чином завірених копій документів), що до нього додаються, у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Термін зберігання опитувальника та доданих до нього документів (копій документів), інших документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції.

На виконання вимог НКЦПФР:

- установа забезпечує зберігання документів щодо ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу (копії документів, на підставі яких здійснювалась ідентифікація, та/або анкети з ідентифікаційними даними), не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції (правочини, розпорядження, заявки, ділове листування тощо) - не менше п'яти років після завершення операції;

- у разі знищення, втрати або пошкодження документів до закінчення строку їх зберігання незалежно від причин установа в триденний строк після встановлення таких фактів повідомляє про це НКЦПФР;

- у разі продовження НКЦПФР, у порядку встановленому законодавством, строку зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які є учасниками окремих фінансових операцій, та документації про здійснення окремих фінансових операцій суб'єкт первинного фінансового моніторингу забезпечує подальше зберігання документів на строк, встановлений НКЦПФР.

Працівники установи забезпечують зберігання та захист інформації, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, відповідно вимог Правил

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб відповідно до вимог Правил.

6.6. У разі виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, опитувальник використовується відповідальним працівником під час реєстрації вказаних операцій для заповнення Відомостей про учасника фінансової операції. Після використання відповідальний працівник повертає опитувальник для зберігання відповідному керівнику підрозділу.

6.7. Відповідний працівник установи має право витребувати, а клієнт зобов'язаний надати інформацію стосовно ідентифікації його особи, змісту діяльності та фінансового стану, необхідну для виконання установою вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

У разі ненадання клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності установа має право відмовити йому в проведенні подальших фінансових операцій у порядку встановленому законодавством та Правилами.

Установа зобов'язана відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції у разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим, за винятком операцій щодо зарахування коштів, які надходять на рахунок такого клієнта (у такому разі установа зобов'язана протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня

відмови повідомити Держфінмоніторинг про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести у порядку встановленому законодавством та Правилами).

6.8. У разі наявності при здійсненні ідентифікації мотивованої підозри щодо надання особою недостовірної інформації або навмисного подання особою інформації з метою введення в оману:

- працівник, що відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, має негайно повідомити про це відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, передає службову записку керівнику установи та може запропонувати (виклавши на вказаній службовій записці) наступне:
 - укласти правочин або надати відповідні фінансові послуги та направити запит з метою витребувати передбачену законодавством інформацію, яка стосується ідентифікації цієї особи, до органів державної влади, банків, інших юридичних осіб, а також здійснювати передбачені законодавством заходи щодо збору такої інформації з інших джерел, з зазначенням терміну безоплатного надання установі такої інформації протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту;
 - не укладати правочин або не надавати відповідні фінансові послуги;
 - укласти правочин або надати відповідні фінансові послуги та надавати інформацію про фінансові операції, що передбачаються договором, Держфінмоніторингу у встановленому чинним законодавством порядку;
 - керівник установи приймає остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника.

У разі виникнення сумнівів у достовірності чи повноті наданої інформації про клієнта відповідний працівник установи зобов'язаний вжити заходів для перевірки та уточнення інформації стосовно ідентифікації такого клієнта (особи) відповідно до вимог законодавства та цього розділу Правил.

Установа з метою виконання покладених на неї Законом завдань має право звертатися із запитом до органів виконавчої влади, правоохоронних органів, Національного банку України, юридичних осіб, які в установленому законодавством порядку інформують про результати розгляду такого запиту.

Установа має право витребувати, а державні органи зобов'язані протягом десяти робочих днів надати відповідно до законодавства інформацію стосовно ідентифікації клієнта (зазначена інформація надається безоплатно, а перелік таких органів та порядок надання інформації визначаються Кабінетом Міністрів України).

Державними органами, які надають установі, інформацію про ідентифікацію клієнта, є Державна реєстраційна служба, Державна податкова служба та органи внутрішніх справ (далі - державні органи).

Рішення про необхідність направлення запиту стосовно одержання від державних органів даних по ідентифікації клієнтів з метою їх перевірки приймається керівником установи на підставі доповідної записки відповідного працівника з висновком відповідального працівника викладеним на цій доповідній записці.

Запит готується та надається на підпис керівнику установи відповідальним працівником.

Надсилання запиту забезпечується відповідальним працівником.

Запит надсилається за місцезнаходженням відповідних державних органів у письмовій формі, підписується керівником установи або особою, яка його заміщує, та скріплюється печаткою установи. Запит може надсилатися також в електронній формі. Формат електронної взаємодії та форма надання інформації визначаються Державною реєстраційною службою, Державною податковою службою та Міністерством внутрішніх справ відповідно до вимог законодавства щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

У запиті зазначаються постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2010 р. № 746 як підстава для надання державними органами інформації про ідентифікацію клієнта, її перелік та мета використання такої інформації. До запиту додається копія повідомлення про присвоєння облікового ідентифікатора установі.

У запиті щодо ідентифікації фізичної особи - резидента обов'язково зазначаються ідентифікаційний номер, прізвище, ім'я та по батькові, дата народження та місце проживання фізичної особи.

Відповідальний працівник веде електронний реєстр запитів до державних органів, який повинен містити вихідні реквізити запиту, прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи або повне найменування юридичної особи, інформація про яких запитується, підстави для надсилання запиту та реквізити листа державного органу з інформацією, одержаною у відповідь на запит.

Запит установи щодо ідентифікації клієнта та інформація, що передається державними органами є інформацією з обмеженим доступом і не підлягає передачі третім особам, крім Держфінмоніторингу, НКЦПФР та інших державних органів у передбачених законом випадках.

Інформація, що надходить від державних органів про ідентифікацію клієнта, є інформацією з обмеженим доступом та використовується виключно з метою виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання та використання зазначеної інформації відповідно до вимог законодавства, а також запобігання несанкціонованому доступу до неї та її поширенню.

При здійсненні запитів до державних органів стосовно ідентифікації клієнтів та в інших, визначених законодавством, випадках використовується довідка про присвоєння облікового ідентифікатора суб'єкта первинного фінансового моніторингу (далі - довідка про присвоєння облікового ідентифікатора) - документ установленого Держфінмоніторингом зразка, який надається на вимогу установи.

Для отримання, у разі потреби, довідки про присвоєння облікового ідентифікатора відповідальний працівник, забезпечує подання до Держфінмоніторингу завірений підписом керівника та печаткою установи лист-звернення щодо видачі такої довідки, в якому обов'язково зазначається дата останньої подачі форми обліку (1-ФМ).

Держфінмоніторинг протягом п'яти робочих днів з дати одержання листа-звернення формує на підставі актуальних даних, поданих у формі 1-ФМ установою для обліку, та надсилає установі довідку про присвоєння облікового ідентифікатора за формою, що додається до наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку формування та надання облікового ідентифікатора суб'єкта первинного фінансового моніторингу».

6.9. Під час здійснення ідентифікації та вивченні клієнта працівники установи повинні враховувати переліки осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (з використанням Додаток 7).

6.10. Для визначення заходів, які вживаються під час ідентифікації, суб'єкт первинного фінансового моніторингу розроблені критерії класифікації клієнтів щодо рівня ризику проведення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму наведені у відповідному розділі Правил, з урахуванням критеріїв, визначених Держфінмоніторингом та НКЦПФР (Додатки 3 та 4).

Критерії класифікації клієнтів за рівнем ризику розроблені установою на підставі характеристики клієнта: резидент/нерезидент; країна походження або реєстрації клієнта; особи, які беруть участь у фінансовій операції клієнта; об'єкт фінансової операції; тривалість ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу; соціальний статус або відносини з органами державної влади; характеристика ділової активності; фінансовий стан; репутація, інші показники, що можуть бути використані для визначення ризику у відповідності до характеристик клієнтів наведених у критеріях ризику затверджених Держфінмоніторингом та НКЦПФР (Додатки 3 та 4).

Відповідно до розроблених критеріїв класифікації клієнтів установа встановлює категорії клієнтів, які мають низький, середній, підвищений або високий ризик проведення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму наведені у відповідному розділі Правил.

Установа забезпечує визначення ризику клієнта відповідно до розроблених критеріїв до/або під час встановлення ділових відносин.

За результатами ділових відносин та заходів із вивчення клієнта характеристика клієнта може бути уточнена та рівень ризику змінений.

На виконання вимог встановлених НКЦПФР, у разі виявлення клієнтів, які характеризуються підвищеним (високим) ризиком, установа під час здійснення ідентифікації таких клієнтів застосовує додаткові заходи, спрямовані на вивчення клієнта наведені у відповідному розділі Правил, а також у порядку визначеному в цьому розділі у повній відповідності до вимог чинного законодавства, а саме, у разі якщо надання такої інформації є обов'язковим на підставі п. 11 та 12 частини другої ст. 9 Закону, або, у разі якщо ця інформація є публічною (відкритою) у відповідності до частини першої ст. 9 Закону, зокрема:

- перевірку ідентифікаційних даних;
- вимогу надання додаткових документів, зокрема про фінансовий стан;
- перевірку правильності оформлення установчих документів (враховуючи всі зареєстровані зміни);
- встановлення засновників юридичної особи;
- співставлення розміру зареєстрованого та сформованого статутного капіталу;
- перевірку відповідності фінансової операції звичайній діяльності клієнта;
- встановлення відповідності фінансової операції фінансовому стану клієнта;
- встановлення мети проведення операцій;
- оцінку розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- встановлення джерела походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- встановлення пов'язаних осіб.

Перелік заходів та додаткові заходи для вивчення клієнтів, які характеризуються підвищеним (високим) рівнем ризику, встановлені у відповідному розділі Правил та у цьому розділі, з урахуванням всіх видів професійної діяльності на ринку цінних паперів відповідно до ліцензії отриманої установою.

Якщо рівень ризику проведення клієнтом фінансових операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або які можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування тероризму, оцінюється відповідно до розроблених установою критеріїв ризику як підвищений або високий, відповідальний працівник за участю відповідних працівників установи оновлює інформацію, отриману за результатами ідентифікації та вивчення клієнта, змісту його діяльності та фінансового стану не рідше одного разу на рік.

Якщо рівень ризику проведення фінансових операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або які можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування тероризму, оцінюється відповідно розроблених установою критеріїв ризику як низький або середній, строк оновлення інформації, отриманої за результатами ідентифікації та вивчення клієнта, змісту його діяльності та фінансового стану, не повинен перевищувати трьох років.

Для клієнтів, з якими укладені договори на обслуговування, але які не звертались до установи для отримання послуг більше трьох років, ідентифікація або оновлення інформації щодо ідентифікації здійснюється в разі звернення такого клієнта до установи або проведення ним фінансової операції за участю установи.

6.11. Якщо під час ідентифікації або вивчення клієнта (особи, яка діє від його імені) відповідний працівник встановив відношення клієнта до публічних діячів, або пов'язаних з ними осіб, або до благодійної, або неприбуткової організації, він повинен:

- отримати дозвіл керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, на встановлення ділових відносин з таким клієнтом;
- вживати заходів для з'ясування джерел походження коштів та додаткових заходів, визначених для клієнтів з високим рівнем ризику;
- проводити моніторинг операцій такого клієнта у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику та у порядку визначеному у відповідному розділі Правил.

6.12. Якщо під час обслуговування клієнта відповідний працівник встановив, що фінансові операції клієнта здійснюються за участю фізичних або юридичних осіб з країн, у яких не дозволяється

застосування заходів, передбачених законодавством із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (Додаток -6), він повинен:

- проводити ідентифікацію клієнта за правилами для клієнтів з високим рівнем ризику до встановлення ділових відносин з ним та у порядку визначеному у відповідному розділі Правил;
- попередити клієнта про те, що операції з фізичними або юридичними особами у цих країнах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- надати інформацію про такі операції відповідальному працівнику у встановленому Правилами порядку для прийняття рішення щодо направлення повідомлень Держфінмоніторингу про такі фінансові операції.

З метою інформування клієнтів про необхідність надання інформації стосовно їх ідентифікації та вивчення відповідним працівникам установи, забезпечується розміщення відповідної інформації у вигляді оголошень у місцях обслуговування клієнтів установою (Додаток 9).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

7. Порядок збору та зберігання документів, які стосуються ідентифікаційних даних осіб, що здійснюють фінансові операції або здійснюють спробу їх проведення, документів, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або здійснено спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій;

У відповідності до вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу на підставі та на виконання цього Закону зобов'язаний зберігати документи щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з цим Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усі документи, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу у порядку, встановленому законодавством).

Установа забезпечує зберігання та захист інформації, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, відповідно до Правил (розділ щодо порядку збору та зберігання документів, які стосуються ідентифікаційних даних осіб, що здійснюють фінансові операції або здійснюють спробу їх проведення, документів, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій, який визначає порядок реєстрації, використання, направлення, зберігання та доступу до документів, що містять таку інформацію).

Документи, що стосуються ідентифікації та вивчення клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції зберігаються у підрозділах установи, які проводять ідентифікацію клієнтів у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

Документи, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій зберігаються у підрозділах установи, які проводять або забезпечують проведення та моніторинг фінансових операцій у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

Документи, що стосуються реєстрації, обміну інформацією про фінансові операції між установою та Держфінмоніторингом, або іншими державними органами зберігаються у відповідального працівника.

Відповідальний працівник зберігає документи, що стосуються ведення реєстру, у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання копій документів, що надавались Держфінмоніторингу, поштових квитанцій, повідомлень про вручення та документів, форм, файлів одержаних від Держфінмоніторингу протягом п'яти років після надання інформації. Відповідальний працівник зберігає вказані документи у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Документи, що підтверджують факт подання інформації Держфінмоніторингу, зберігаються протягом п'яти років відповідальним працівником.

Установа забезпечує зберігання документів щодо ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу (копії документів, на підставі яких здійснювалась ідентифікація, та/або анкети з ідентифікаційними даними), не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції (правочини, розпорядження, заявки, ділове листування тощо) - не менше п'яти років після завершення операції.

У разі знищення, втрати або пошкодження документів до закінчення строку їх зберігання незалежно від причин установа в триденний строк після встановлення таких фактів повідомляє про це НКЦПФР.

У разі продовження Комісією строку зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які є учасниками окремих фінансових операцій, та документації про здійснення окремих фінансових операцій установа забезпечує подальше зберігання документів на строк, встановлений НКЦПФР.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

8. Перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу

Перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до положень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» наведений у додатку 8 до Правил.

Відповідно до положень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- фінансова операція - будь-які дії щодо активів, здійснені за допомогою установи;
- активи - кошти, майно, майнові і немайнові права.

Відповідно до вимог встановлених Положенням про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів, затвердженим рішенням НКЦПФР:

- Правила і Програма розробляються з урахуванням видів професійної діяльності на фондовому ринку відповідно до отриманої ліцензії;
- Правила охоплюють усі види професійної діяльності на фондовому ринку відповідно до отриманої ліцензії.

Враховуючи наведене, до переліку фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відносяться фінансові операції, які здійснені за допомогою установи та при проведенні яких одночасно виявлено, що:

- сума, на яку проводиться фінансова операція, дорівнює чи перевищує 150000 гривень або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, еквівалентній 150000 гривень;
- фінансова операція має одну або більше таких ознак визначених статтею 15 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

1) переказ грошових коштів на анонімний (номерний) рахунок за кордон і надходження грошових коштів з анонімного (номерного) рахунку з-за кордону, а також переказ коштів на рахунок, відкритий у фінансовій установі в країні, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон;

- 2) купівля-продаж чеків, дорожніх чеків або інших подібних платіжних засобів за готівку;

3) зарахування або переказ коштів, надання або отримання кредиту (позики), проведення інших фінансових операцій у разі, якщо хоча б одна із сторін - учасників фінансової операції є фізичною або юридичною особою, що має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в країні (на території), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, або однією із сторін є особа, яка має рахунок у банку, зареєстрованому у вищезазначеній країні (території). Перелік таких країн (територій) визначається відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України, на основі висновків міжнародних, міжурядових організацій, діяльність яких спрямована на протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, і підлягає опублікуванню;

7) обмін банкнот, особливо іноземної валюти, на банкноти іншого номіналу;

8) проведення фінансових операцій з цінними паперами на пред'явника, не депонованими в депозитарних установах;

9) проведення фінансових операцій з векселями з бланковим індосаментом або індосаментом на пред'явника;

10) здійснення розрахунку за фінансовою операцією у готівковій формі;

11) проведення фінансових операцій за правочинами, форма розрахунків за якими не визначена;

12) одержання (сплата, переказ) страхового (перестрахового) платежу (страхового внеску, страхової премії);

13) проведення страхової виплати або страхового відшкодування;

15) здійснення розрахунків за зовнішньоекономічним контрактом, що не передбачає фактичного постачання на митну територію України товарів, робіт і послуг.

Порядок виявлення, реєстрації та надання інформації про фінансові операції, які згідно з цим переліком підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу викладені у відповідних розділах Правил.

9. Перелік фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу

9.1. У відповідності до положень статті 16 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

Фінансова операція підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо вона має одну або більше ознак, визначених цією статтею, або містить інші ризики:

1) заплутаний або незвичний характер фінансової операції чи сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети;

2) невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;

3) виявлення фактів неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених цим Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону).

У разі якщо у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникають підстави вважати, що фінансова операція пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, внутрішній фінансовий моніторинг проводиться також щодо інших фінансових операцій, в уточненні яких виникла необхідність.

Внутрішньому фінансовому моніторингу підлягають операції відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Визначення переліку фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, зокрема, ґрунтується на проведенні оцінки ступеню ризиків фінансових операцій, відповідно до положень статті 1 Закону:

- внутрішній фінансовий моніторинг, це сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, з виявлення фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 цього Закону, із застосуванням підходу, що ґрунтується на проведенні оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму; ведення обліку таких операцій та відомостей про їх учасників; подання інформації Спеціально уповноваженому органу про операції, що мають високий ступінь ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, а також додаткової інформації про фінансові операції та їх учасників, що стали об'єктом фінансового моніторингу з боку Спеціально уповноваженого органу;

- високий ризик це результат оцінки ризику суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що базується на аналізі сукупності визначених критеріїв, який свідчить про високу вірогідність використання суб'єкта для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму.

Відповідно до вимог ст. 6 Закону:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, до початку, у процесі, вдень виникнення підозр, після їх проведення або при спробі їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення;

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати у своїй діяльності управління ризиками щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму та розробляти критерії ризиків;

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати реєстрацію фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, не пізніше наступного робочого дня з дати їх виявлення.

9.2. На виконання наведених вимог Закону з метою оцінки ризику установою розроблені та визначені такі критерії ризику проведення клієнтами фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму за участю установи при наданні нею послуг клієнтам:

- у фінансових операцій ризик може бути високий або підвищений або відсутній;
- фінансові операції мають високий ступінь ризику, у разі, якщо вона проводиться за участю клієнта з високим рівнем ризику (розділ 10 Правил) та у інших випадках встановлених Законом, Держфінмоніторингом або НКЦПФР;
- фінансові операції мають підвищений ступінь ризику, у разі, якщо вони проводяться за участю клієнта з підвищеним рівнем ризику (розділ 10 Правил) та у інших випадках встановлених Законом, Держфінмоніторингом або НКЦПФР;
- у фінансової операції відсутній ризик у всіх інших випадках.

9.3. Якщо операції мають високий або підвищений ступінь ризику, такі операції підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу та реєструються у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідальним працівником відповідно до законодавства.

Якщо операції мають високий ступінь ризику, відповідальний працівник забезпечує подання інформації про такі операції Держфінмоніторингу у порядку визначену законодавством, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР, враховуючи наступні положення Закону:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомляти Спеціально уповноважений орган про фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, - у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;

- рішення про подання або неподання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію, що підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, приймає відповідальний працівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу (філії, іншого відокремленого підрозділу суб'єкта первинного фінансового моніторингу) відповідно до внутрішніх процедур, передбачених правилами внутрішнього фінансового моніторингу відповідно до статті 16 цього Закону. У разі прийняття рішення про подання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію така інформація подається не пізніше 10 робочих днів з дня її реєстрації.

9.4. Підсумовуючи наведено установою встановлено, що Перелік фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу включає фінансові операції які:

1) мають одну або більше ознак, визначених статтею 16 Закону, а саме:

- заплутаний або незвичний характер фінансової операції чи сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети;
- невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;
- виявлення фактів неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених цим Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону);

2) підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (викладених у офіційних перекладах державною мовою та розміщених на веб-сайті НКЦПФР або затверджених, відповідно до законодавства України);

3) мають високий або підвищений ступінь ризику відповідно до наведених вище критеріїв розроблених та визначених установою.

Порядок оцінки ризику, виявлення, реєстрації та надання інформації про фінансові операції, які згідно з цим переліком підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу викладені у відповідних розділах Правил.

10. Критерії ризику та порядок оцінки ризику проведення клієнтами фінансових операцій

10.1. Класифікація клієнтів та критерії ризику проведення клієнтами фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (далі – ризику).

Відповідно до вимог Закону, а саме статті 6:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний самостійно здійснювати класифікацію своїх клієнтів з урахуванням критеріїв ризиків, визначених Спеціально уповноваженим органом та органами, що здійснюють регулювання та нагляд за їх діяльністю, під час проведення ними фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Відповідно до «Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму», затверджених наказом Держфінмоніторингу:

- оцінювання ризику здійснюється за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг;

- критерій ризику - показник, ознака, характеристика або їх сукупність, за якими здійснюється оцінка ризику;

- оцінка ризику - результат аналізу наявних відомостей та інформації про своїх клієнтів та їх діяльність, за яким визначається рівень ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

- оцінка ризику здійснюється щодо всіх клієнтів, яким надаються фінансові або інші послуги;
- рівень ризику - ступінь міри ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, встановлений суб'єктом стосовно клієнта, що може набувати значень «низький», «середній» та «високий»;
- у разі якщо клієнт підпадає хоча б під один із цих Критеріїв ризику, рівень ризику такого клієнта не може визначатися як «низький»;
- у разі встановлення клієнту середнього рівня ризику та виявлення тенденції щодо його зростання (включаючи досягнення високого рівня ризику) у клієнта виникає підвищений ризик проведення операцій, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Враховуючи наведені вимоги законодавства, класифікація клієнтів за рівнем ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму проводиться на підставі оцінки ризику, а саме, наявності або відсутності відповідних критеріїв ризику або їх сукупності розроблених для клієнтів установою з урахуванням критеріїв ризиків, визначених Держфінмоніторингом та НКЦПФР.

Для класифікації клієнтів використовуються критерії ризику розроблені установою, визначені та затверджені Держфінмоніторингом (додаток 3), визначені та затверджені НКЦПФР (додаток 4), Перелік офшорних зон затверджений Кабінетом Міністрів України (додаток 5) та Перелік держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою затверджений Держфінмоніторингом (додаток 6), а також Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції доведений Держфінмоніторингом (додаток 7).

Установою встановлені наведені нижче категорії клієнтів відповідно до розроблених критеріїв класифікації за рівнями ризику на підставі характеристики клієнта: резидент/нерезидент; країна походження або реєстрації клієнта; особи, які беруть участь у фінансовій операції клієнта; об'єкт фінансової операції; тривалість ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу; соціальний статус або відносини з органами державної влади; характеристика ділової активності; фінансовий стан; репутація, інші показники, що можуть бути використані для визначення ризику, а саме характеристики клієнтів затверджені Держфінмоніторингом та НКЦПФР.

Середній рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- клієнт підпадає хоча б під один з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;
- клієнт використовує під час надання йому послуг установою новітні технології, а саме технологічні рішення, які забезпечують проведення операцій та/або надання послуг без безпосереднього контакту з клієнтом та не забезпечені засобами захисту інформації на змінних носіях інформації;
- клієнт, якому надає послуги установа є акціонерним товариством, яке здійснило випуск акцій на пред'явника (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);
- є підприємством, про яке з надійних джерел відомо (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР), що воно не знаходиться за місцем державної реєстрації, не надає передбачену законодавством звітність та вартість його чистих активів є меншою від статутного капіталу;
- регулярне (не менше однієї в місяць протягом календарного року) укладення клієнтом під час надання йому послуг установою строкових угод або використання інших похідних фінансових інструментів, особливо таких, що не передбачають поставки базового активу, за фінансовими операціями з одним або кількома контрагентами, результатом чого є постійний (щомісячний) прибуток або постійні (щомісячні) збитки особи (за даними одержаними відповідно до вимог законодавства у разі якщо така інформація є публічною (відкритою) від клієнта або з надійних джерел (офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму);

- разовий продаж (купівля) клієнтом під час надання йому послуг установою великого пакета (10 та більше відсотків) емісійних цінних паперів, що не включені до біржового списку (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);
- набуття права власності клієнтом під час надання йому послуг установою на пакет цінних паперів, сумарна номінальна вартість яких перевищує 150 000 грн., за договорами дарування;
- набуття права власності клієнтом під час надання йому послуг установою на пакет цінних паперів, сумарна номінальна вартість яких перевищує 150 000 грн., за договорами міні;
- взаємозалік вимог за операціями з цінними паперами на позабіржовому ринку проведений під час надання послуг клієнту установою;
- придбання клієнтом під час надання йому послуг установою цінних паперів за рахунок коштів, які попередньо були внесені готівкою в касу установи або готівки, яка була переказана на рахунок установи через банківську установу, платіжну систему (виявлення здійснюється з урахуванням методичних рекомендацій розміщених на веб-сайті НКЦПФР);
- операції клієнта під час надання йому послуг установою з борговими фінансовими інструментами із низьким значенням рейтингової оцінки за Національною рейтинговою шкалою (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);
- регулярне (не менше однієї в місяць протягом календарного року) здійснення особою фінансових операцій з векселями під час надання йому послуг установою, якщо особа не є професійним учасником ринку цінних паперів;
- купівля під час надання послуг клієнту установою на позабіржовому ринку особами-резидентами пакетів акцій українських емітентів у осіб-нерезидентів за цінами, що перевищують їх номінальну вартість;
- регулярне (не менше однієї в місяць протягом календарного року) та циклічне (купівля та продаж тих самих активів) здійснення фінансових операцій клієнтом під час надання йому послуг установою з купівлі-продажу активів (крім біржових операцій) без фактичної поставки активів між учасниками операції;
- операції з цінними паперами здійснені клієнтом під час надання йому послуг установою, про які з надійних джерел (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР) відомо, що вони мають високий ризик бути використаними для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Підвищений рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- у разі встановлення клієнту середнього рівня ризику та тенденції щодо зростання рівня ризику, а саме, клієнт підпадає хоча б під два з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;
- заплутаний характер фінансової операції за участю клієнта;
- незвичний характер фінансової операції за участю клієнта;
- сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу за участю клієнта;
- сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидної законної мети за участю клієнта;
- невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;
- виявлено факти неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує 150 000 грн.).

Високий рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- клієнт підпадає хоча б під три з критеріїв наведених вище;
- клієнт підпадає хоча б під три з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;

- у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції виявлено, що фінансова операція містить одночасно три або більше ознак такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу;
- клієнт не надав додаткову інформацію для вивчення клієнта на вимогу працівника установи, якщо така інформація є публічною (відкритою);
- у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції здійснення ідентифікацію клієнта, відповідно до вимог законодавства на підставі поданих офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій, є неможливим;
- клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта є публічні діячі або пов'язані з ними особи (особами, пов'язаними з публічними діячами, є члени сім'ї та інші близькі родичі, юридичні особи, власниками істотної участі або контролерами яких є публічні діячі або їхні близькі родичі);
- клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта є благодійна чи неприбуткова організація;
- клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта або установа, через яку він здійснює передачу (отримання) активів є резидентом наведеним у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил);
- клієнт, включений до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, що формується Держфінмоніторингом (наведені у додатку 7 до Правил);
- клієнт, стосовно якого у працівника установи виникають підозри, що він пов'язаний, стосується або призначений для фінансування тероризму.

Низький рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи не виявив під час моніторингу у клієнта жодного із критерії ризику наведених вище або у додатках 3 або 4 до Правил.

Вказані критерії ризику постійно аналізуються відповідальним працівником та оновлюються у разі потреби та у разі зміни чинного законодавства, яке їх визначає.

10.2. Порядок оцінки рівня ризику клієнтів.

Оцінка рівня ризику клієнтів здійснюється щодо всіх клієнтів, яким надаються фінансові або інші послуги.

Уперше рівень ризику клієнтів визначається та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил) відповідним працівником установи до/або під час встановлення ділових відносин з клієнтами.

Попередня оцінка рівня ризику клієнтів проводиться працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції з його участю, та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідального працівника.

В процесі обслуговування клієнтів постійно проводиться оцінка рівня ризику клієнтів відповідним працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції за участю клієнта та проводить їх аналіз на відповідність характеру діяльності та фінансовому стану клієнта, та у разі зміни рівня ризику клієнтів це фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідальному працівнику.

У разі, якщо у відповідального працівника виникають підстави вважати, що фінансова операція за участю клієнта пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, внутрішній фінансовий моніторинг проводиться також щодо інших фінансових операцій, в уточненні яких виникла необхідність, та з цією метою збирається, аналізується та оцінюється на предмет наявності або відсутності відповідного рівня ризику клієнта додаткова інформація відповідно до законодавства, Правил та Програми.

Остаточне рішення стосовно рівня ризику клієнта (зміни рівня ризику) приймається виключно відповідальним працівником на підставі всебічного аналізу інформації про операції, що проводяться клієнтом за допомогою установи та наявних даних одержаних в результаті ідентифікації та вивчення

клієнта, а також з врахуванням та відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (офіційних перекладів на державну мову розміщених на веб-сайті Держфінмоніторингу та НКЦПФР) та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил).

Встановлений щодо клієнтів рівень ризику переглядається відповідальним працівником за поданням відповідних працівників, які забезпечують безпосереднє надання послуг клієнтам не рідше одного разу на рік та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

11. Опис заходів суб'єкта первинного фінансового моніторингу з управління ризиками

Відповідно до вимог Закону, а саме статті 11:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний здійснювати управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму з урахуванням результатів ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта;

- оцінювання ризиків суб'єктом первинного фінансового моніторингу здійснюється за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг;

- для зменшення виявлених ризиків суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен вживати заходів, що зокрема включають: здійснення поглибленої ідентифікації клієнта та перевірку особи клієнта протягом певного періоду, включаючи його власників; додаткові вимоги до клієнта при відкритті рахунка чи встановленні відносин з ним; збільшення частоти проведення перевірок особи клієнта, включаючи його власників; збір інформації з метою формування уявлення про діяльність клієнта, природу та рівень операцій, що проводяться ним; посилений моніторинг операцій, що проводяться клієнтом.

Ризики це небезпека (загроза, уразливі місця) для установи бути використаною клієнтами, при наданні ним послуг, з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Управління ризиками, це заходи, які здійснюються відповідними працівниками установи, з визначення, оцінки, моніторингу, контролю ризиків, що спрямовані на їх зменшення до прийняттого рівня.

Визначення, оцінка, моніторинг ризиків відповідними працівниками установи здійснюється при встановленні ділових відносин, з'ясуванні мети та характеру майбутніх ділових відносин з клієнтом, проведенні ідентифікації та вивченні фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, постійному оновленні інформацію про зміст діяльності клієнта та його фінансовий стан, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг, що базується на аналізі сукупності визначених у додатках 3, 4 до Правил критеріїв та критеріїв наведених у цьому розділі Правил, який свідчить про підвищену вірогідність використання установи для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму.

З метою здійснення контролю ризику та зменшення ризику до прийняттого рівня всі клієнти, в процесі моніторингу, класифікуються за рівнем ризику.

З метою зменшення ризику, у разі наявності у клієнта підвищеного чи високого рівня ризику, до прийняттого рівня (низький чи середній рівень ризику) працівники установи здійснюють управління ризиками, яке полягає у поглибленому визначенні, оцінці, посиленому моніторингу, контролю ризиків, з урахуванням результатів поглибленої ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта та у разі необхідності прийняття рішень про відмову у встановленні ділових відносин

або у відкритті рахунку, відмову у проведенні фінансових операцій, зупиненні фінансових операцій, направленні інформації про операції Держфінмоніторингу, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР.

З метою здійснення контролю ризику у разі наявності у клієнта високого або підвищеного рівня ризику вживаються такі застережні заходи для зменшення виявлених ризиків до прийняттого рівня:

- проводиться поглиблена ідентифікація клієнта, у разі наявності підозр про надання недостовірної інформації щодо ідентифікації (направлення запитів, відповідним державним органам з метою перевірки інформації стосовно ідентифікації наданої клієнтом);
- у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції здійснення ідентифікацію клієнта, відповідно до вимог законодавства на підставі поданих офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій, є неможливим, приймається рішення про відмову від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції та забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких фінансових операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;
- у разі ненадання клієнтом, у випадках встановлених законодавством, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності, якщо така інформація є публічною (відкритою), розглядається в установленому порядку питання про необхідність прийняття рішення про відмову йому від проведення подальших фінансових операцій та у разі прийняття рішення про відмову від проведення фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;
- у разі, якщо фінансова операція за участю клієнта містить ознаки такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу розглядається в установленому порядку питання про необхідність прийняття рішення про відмову від проведення такої фінансової операції та у разі прийняття рішення про відмову від проведення такої фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;
- у разі, якщо фінансова операція за участю клієнта містить ознаки такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу розглядається, в установленому порядку необхідність прийняття рішення про зупинку на строк до двох робочих днів проведення такої фінансової операції та у разі прийняття рішення про зупинку проведення такої фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про таку фінансову операцію невідкладно в день зупинки;
- у разі якщо відповідальний працівник, має достатні підстави підозрювати, що фінансові операції за участю клієнта, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про такі фінансову операцію у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;
- у разі якщо клієнт або вигодоодержувач є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, в установленому порядку приймається рішення про зупинку проведення фінансових операцій за його участю на строк до двох робочих днів та забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення та повідомлення СБУ про такі фінансові операції невідкладно в день зупинки;
- у разі якщо відповідальний працівник, має достатні підстави підозрювати, що фінансові операції за участю клієнта пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції, забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення та повідомлення СБУ про такі фінансові операції невідкладно в день виникнення підозр (в день їх виявлення або спроби їх проведення);
- забезпечується збільшення частоти проведення перевірок особи клієнта, включаючи його власників (ідентифікація та вивчення клієнта, здійснюється (оновлюється) не рідше одного разу на рік);

- ідентифікація клієнта здійснюється також у разі проведення ним фінансової операції на суму 150 000 грн., незалежно від того, проводиться така операція одноразово чи як кілька операцій, які можуть бути пов'язані між собою;
- встановлюються додаткові вимоги до клієнта при відкритті рахунка чи встановленні відносин з ним (відкриття рахунка чи встановлення відносин з ним проводиться лише з дозволу керівника установи);
- проводиться збір інформації з метою формування уявлення про діяльність клієнта з надійних джерел (офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму);
- забезпечується посилений моніторинг операцій, що проводяться клієнтом з метою вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту (аналіз кожної фінансової операції з метою формування уявлення про природу та рівень операцій, що проводяться ним та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта);
- забезпечується систематичне повідомлення Держфінмоніторингу про фінансові операції з клієнтами резидентами країн наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил);
- забезпечується попередження представників нефінансового сектору про те, що операції з фізичними або юридичними особами у країнах наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил) можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (розміщення відповідної інформації у вигляді оголошень у місцях обслуговування клієнтів установою);
- забезпечується обмеження ділових відносин або фінансових операцій з відповідною країною або особами у країнах наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил) у відповідності з визначеними і розробленими процедурами НКЦПФР, а саме ідентифікація клієнта проводиться за правилами для клієнтів з високим ризиком до встановлення ділових відносин з ним, клієнта попереджають про те, що операції з фізичними або юридичними особами у цих країнах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.
- відносини з публічними діячами та пов'язаними з ними особами встановлюються лише з дозволу керівника установи, після вжиття відповідно до законодавства заходів для з'ясування джерел походження коштів таких осіб (одержання достовірної інформації від цих осіб);
- проводиться з урахуванням рекомендацій НКЦПФР посилений моніторинг операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є публічні діячі або пов'язані з ними особи;
- забезпечується у порядку визначеному НКЦПФР здійснення поглибленої ідентифікації клієнта та перевірки особи клієнта протягом певного періоду, включаючи його власників;
- стосовно благодійних та неприбуткових організацій вживаються заходи для обмеження ризику їх використання з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму на підставі рекомендацій НКЦПФР;
- забезпечується у порядку визначеному НКЦПФР здійснення поглибленої ідентифікації та вивчення клієнтів до встановлення ділових відносин з особами або компаніями країн наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил).

З метою здійснення поглибленої ідентифікації відповідні працівники установи під час здійснення ідентифікації клієнтів, які мають високий або підвищений рівень ризику застосовують додаткові заходи, спрямовані на вивчення клієнта з метою одержання інформації від клієнта або з надійних джерел

(офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму) у разі якщо така інформація є публічною (відкритою), а саме:

- а) перевірку ідентифікаційних даних;
- б) вимогу надання додаткових документів, зокрема про фінансовий стан;
- в) перевірку правильності оформлення установчих документів (враховуючи всі зареєстровані зміни);
- г) встановлення засновників юридичної особи;
- г) співставлення розміру зареєстрованого та сформованого статутного капіталу;
- д) перевірку відповідності фінансової операції звичайній діяльності клієнта;
- е) встановлення відповідності фінансової операції фінансовому стану клієнта;
- є) встановлення мети проведення операцій;
- ж) оцінку розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- з) встановлення джерела походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- и) встановлення пов'язаних осіб.

З метою здійснення контролю ризику у разі, якщо у клієнта встановлений низький або середній рівень ризику:

- ідентифікація та вивчення клієнтів, здійснюється (оновлюється) не рідше одного разу на три роки;
- з урахуванням наданих послуг клієнтам, проведених фінансових операцій за участю клієнтів, рівень ризику клієнтів переглядається не рідше одного разу на рік та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Програми).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

12. Типології міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

У відповідності до положень статті 16 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- внутрішньому фінансовому моніторингу підлягають операції відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (далі – Типології).

У відповідності до положень статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» НКЦПФР зобов'язана:

- забезпечувати надання методологічної, методичної та іншої допомоги суб'єктам первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- здійснювати регулювання та нагляд з урахуванням політики, процедур та систем контролю, оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму з метою визначення відповідності заходів, що здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, та зменшення ризиків під час діяльності таких суб'єктів у цій сфері.

Враховуючи наведені вимоги Закону та з метою виявлення фінансових операцій, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до Типологій, всі працівники установи використовують офіційні переклади Типологій викладені державною мовою на веб-сайті НКЦПФР та розміщені на сервері установи за адресою C:\Documents and Settings\1\.....

Працівник відповідальний за проведення фінансового моніторингу забезпечує своєчасне оновлення вказаних Типологій на сервері установи та вивчення типологій працівниками під час проведення освітньо-практичних заходів під час реалізації Програма навчання.

13. Перелік заходів, спрямованих на зменшення ризику зловживань, пов'язаних з послугами, що надаються з використанням новітніх технологій, зокрема забезпечують проведення фінансових операцій без безпосереднього контакту з клієнтом

Новітні технології - технологічні рішення, які забезпечують проведення операцій та/або надання послуг без безпосереднього контакту з клієнтом та не забезпечені засобами захисту інформації на змінних носіях інформації.

У разі, якщо клієнт використовує під час надання йому послуг та/або проведення фінансових операцій за участю установи він відноситься до категорії клієнтів з середнім рівнем ризику.

З метою зменшення ризику зловживань такими клієнтами працівники установи здійснюють управління ризиками, яке полягає у поглибленому визначенні, оцінці, посиленому моніторингу, контролю ризиків, з урахуванням результатів ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, посиленому аналізу всіх операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта та у разі необхідності прийняття рішень про відмову у встановленні ділових відносин або у відкритті рахунку, відмову у проведенні фінансових операцій, зупиненні фінансових операцій, направленні інформації про операції Держфінмоніторингу, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР.

В процесі обслуговування клієнтів постійно проводиться оцінка рівня ризику клієнтів відповідним працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції за участю клієнта та проводить їх аналіз на відповідність характеру діяльності та фінансовому стану клієнта, та у разі зміни рівня ризику клієнтів це фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідальному працівнику.

Також у разі виявлення працівником установи, можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, а саме тенденції щодо зростання рівня ризику до підвищеного або високого працівник повідомляє про це відповідального працівника.

Повідомлення здійснюється негайно, але не пізніше закінчення робочого дня виявлення можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму у вигляді службової записки на ім'я відповідального працівника, у якій зазначається:

- короткий опис суті використання новітніх технологій;
- додаткова інформація про операції, пов'язані з використанням новітніх технологій.

Після одержання вказаного повідомлення, стосовно можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, розглядає відповідно до законодавства України, Програми і Правил необхідність здійснення подальших дій з запобігання використанню новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, а саме:

- щодо інформування Держфінмоніторингу, у встановленому законодавством України порядку, про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, у разі виникнення у нього мотивованої підозри, що фінансові операції можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- щодо інформування Держфінмоніторингу, у встановленому порядку та місцеве відділення СБУ, у разі, якщо він, підозрює, що фінансова операція пов'язана, має відношення або призначена для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
- про відмову від проведення фінансової операції, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, та забезпечує надання в установленому порядку Держфінмоніторингу інформації про цю фінансову операцію;

- про зупинку проведення фінансової операції, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, та забезпечує надання в установленому порядку Держфінмоніторингу інформації про цю фінансову операцію;
- щодо необхідності проведення позапланових навчань з працівниками з метою вивчення передового досвіду у виявленні можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму.

У разі одержання, у відповідності та на підставі ст. 14 Закону від НКЦПФР (розміщення на веб-сайті НКЦПФР), у порядку встановленому законодавством України, методичних рекомендацій, стосовно виявлення новітніх технологій, що можуть використовуватися для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансування тероризму, відповідальний працівник проводить навчання з працівниками, з метою ознайомлення з методичними рекомендаціями НКЦПФР, у порядку визначеному Правилами та Програмою.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

14. Порядок вчинення дій для виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

Працівник установи, який відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, чи проведення фінансових операцій або їх моніторинг (далі – відповідний працівник) виявляє фінансові операції, що відповідно до Закону підлягає фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, до початку, у процесі, в день виникнення підозр, після їх проведення або при спробі їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення.

Перед здійсненням кожної фінансової операції працівник, який забезпечує її здійснення, перевіряє наявність серед учасників або вигодоодержувачів цієї фінансової операції осіб, яких включено до Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (Додаток 7). У разі виявлення вказаних осіб працівник діє у відповідності до Правил.

Виявлення інших фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, внутрішньому фінансовому моніторингу, та тих, які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, здійснюється відповідним працівником установи на підставі:

- ознак операцій, які відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;
- ознак операцій, які відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;
- оцінки ризику проведення фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (Розділ 9 Правил).

Заходи, спрямовані на з'ясування віднесення операції до такої, що підлягає фінансовому моніторингу або яка може бути пов'язана, стосується або призначена для фінансування тероризму, включають:

- аналіз правочину (належність осіб, що беруть участь в операції, до юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції; належність до осіб, що мають високий рівень ризику; форма та спосіб розрахунку, предмет договору тощо);
- з'ясування суті та мети здійснення операції, в тому числі шляхом отримання додаткових документів, відомостей та пояснень, що стосуються операції, у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України;
- отримання (в разі необхідності) документів (копій), що підтверджують перереєстрацію прав власності на цінні папери та/або оплату цінних паперів, у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України.

Для оцінки ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму працівниками установи додатково можуть вивчатися фінансові операції осіб – учасників тієї операції, що оцінюється (у разі їх здійснення за участю установи).

Для з'ясування суті та мети фінансових операцій працівники установи уважно вивчають всі документи та обставини пов'язані з проведенням цих фінансових операцій та данні одержані під час проведення ідентифікації та вивчення осіб, які мають відношення до цих фінансових операцій та у разі необхідності можуть витребувати у вказаних осіб додаткову інформацію, стосовно цих фінансових операцій у відповідності до чинного законодавства України.

Відповідальний працівник проводить визначення ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму відповідно до розроблених критеріїв, зокрема: за типом клієнта; за географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передавання (отримання) активів; за видом послуг (предметом правочину) та за результатами проведення аналізу відповідності фінансової операції наявній інформації про зміст діяльності клієнта та його фінансовий стан.

При виявленні фінансової операції, що має високий ризик легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, відповідальний працівник:

- забезпечує управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- приймає рішення, про направлення повідомлення про таку операцію та забезпечує подання інформації про таку операцію Держфінмоніторингу.

Відповідальний працівник самостійно приймає рішення щодо інформування Держфінмоніторингу про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу.

Якщо операція має високий ступінь ризику, інформація про таку операцію подається Держфінмоніторингу у порядку визначену законодавством відповідальним працівником не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби її проведення.

У разі прийняття відповідальним працівником рішення про недоцільність інформування Держфінмоніторингу про виявлену фінансову операцію (яка не має високого ступеню ризику) або у випадку виявлення заплутаної, незвичної фінансової операції, фінансової операції, яка не має очевидного економічного сенсу (операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу), він складає довідку, яка має містити обґрунтування рішення щодо недоцільності інформування або висновки щодо мети та підґрунтя такої операції, на підставі інформації, отриманої від клієнта у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України.

Довідка містить порядковий номер реєстрації операції в реєстрі, дату складання та підпис відповідального працівника. З метою задоволення вказаних вимог, довідка складається в реєстрі фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу у розділі IV у записі про цю фінансову операцію.

Вказані у цьому розділі дії здійснюються відповідними працівниками установи незалежно від того проводяться фінансові операції в інтересах установи або в інтересах третіх осіб.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

15. Порядок дій працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу з підготовки та подання відповідальному працівнику інформації, необхідної для прийняття рішення про інформування, відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, Держфінмоніторингу та правоохоронних органів

15.1. Працівник установи, який безпосередньо здійснює ідентифікацію та вивчення клієнтів або забезпечує надання послуг клієнтам, або забезпечує проведення та моніторинг фінансових операцій, у разі виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для легалізації (відмивання) доходів, одержаних

злочинним шляхом, або фінансування тероризму, або мають критерії ризику наведені у Додатку 3, 4 або виявлення тенденції до зростання критерії ризику до підвищеного (високого), повідомляє про це відповідального працівника.

15.2. Повідомлення здійснюється негайно, але не пізніше закінчення робочого дня виявлення такої операції у вигляді службової записки на ім'я відповідального працівника, у якій зазначається, у разі наявності:

- короткий опис суті операції та достатності підстав для подання інформації відповідальному працівнику;
- ознаки фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу;
- критерії ризику визначені у розділі 10 Правил та у Додатках 3 та 4;
- витяг з Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (додаток 7);
- посилання на Типології;
- інші достатні підстави вважати, що операція має відношення до легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- додаткова інформація про операцію та інші операції, пов'язані з нею;
- особи, причетні до проведення цієї операції;
- кількість аркушів копій документів про здійснення цієї операції, що додаються;
- кількість аркушів копій документів, які стосуються ідентифікації та вивчення осіб, причетних до вказаної фінансової операції (за винятком інформації про установу).

15.3. До вказаної службової записки в обов'язковому порядку додаються:

- копії всіх наявних документів, які стосуються цієї операції;
- копії всіх наявних документів, які стосуються ідентифікації та вивчення осіб, причетних до цієї операції разом з копією опитувальника клієнта.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

16. Порядок реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

16.1. Реєстрація фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, інших фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, проводиться шляхом внесення відповідної інформації до реєстру.

Реєстр - форма реєстрації установою інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, та їх учасників, яка визначається Держфінмоніторингом.

До реєстру вноситься інформація про проведення або спробу проведення фінансових операцій:

- що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до статті 15 Закону;
- що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 Закону;
- у проведенні яких установа відмовила у зв'язку з тим, що вони містять ознаки таких, що згідно із Законом підлягають фінансовому моніторингу;
- у проведенні яких установа відмовила у зв'язку з ненаданням клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення його фінансової діяльності;
- стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції;
- проведення яких установа зупинила у зв'язку з тим, що вони містять ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону;

- проведення яких установа зупинила у зв'язку з тим, що їх учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції;
- проведення яких було зупинено за рішенням Держфінмоніторингу, прийнятим з метою зупинення видаткових операцій;
- проведення яких було зупинено за дорученням Держфінмоніторингу, прийнятим з метою задоволення запиту уповноваженого органу іноземної держави;
- стосовно яких установа отримала від Держфінмоніторингу запит про подання інформації, зокрема щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій (у разі, якщо інформація про ці фінансові операції раніше вже не була внесена до реєстру).

16.2. Після одержання повідомлення стосовно виявленої фінансової операції у вигляді службової записки відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, з'ясовує можливість віднесення її до такої, що відповідно до Закону підлягає фінансовому моніторингу, та у разі виявлення такої фінансової операції приймає відповідно до чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі.

16.3. Реєстрація проводиться не пізніше наступного робочого дня з дати їх виявлення відповідальним за проведення фінансового моніторингу.

16.4. У разі виявлення фінансових операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є особи, включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції, відповідальний працівник у той же день вносить інформацію про таку операцію до реєстру.

У разі зупинення фінансових операцій за рішенням (дорученням) Держфінмоніторингу відповідальний працівник в день надходження такого рішення (доручення) вносить інформацію про таку операцію до реєстру.

16.5. Відомості про операцію, незалежно від того проводяться фінансові операції в інтересах установи або в інтересах третіх осіб, вносяться до єдиного реєстру, що ведеться в електронній формі.

16.6. Форма реєстру та порядок заповнення реєстру затверджені наказом Держфінмоніторингу.

16.7. До реєстру вносяться:

- порядковий номер і дата реєстрації фінансової операції;
- відомості, встановлені в результаті ідентифікації особи, яка проводить фінансову операцію, особи, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція, або вигодоодержувача;
 - відомості про інших осіб - учасників фінансової операції;
 - вид фінансової операції;
 - сума, на яку проводиться фінансова операція або здійснюється спроба її проведення;
 - валюта, в якій проводиться фінансова операція;
 - підстави для проведення фінансової операції;
 - відомості про фінансові операції, пов'язані із зареєстрованою раніше фінансовою операцією (у разі наявності);
 - ознаки, за якими фінансова операція підлягає фінансовому моніторингу;
 - інформація про зупинення фінансової операції;
 - дата та час проведення, спроби проведення або відмови від проведення фінансової операції;
 - додаткова інформація, необхідна для проведення Держфінмоніторингом аналізу фінансових операцій;
- прізвище, ім'я, по батькові та посада працівника, який вніс інформацію до реєстру.

16.8. Кожній фінансовій операції, яка внесена до реєстру, присвоюється порядковий номер.

16.9. Реєстр ведеться у електронному вигляді. В кінці кожного місяця всі нові записи роздруковуються. Роздруковані сторінки засвідчуються підписом керівника або відповідального працівника.

16.10. До 5 числа кожного місяця роздруковані сторінки з інформацією за минулий місяць складаються у хронологічному порядку, прошнуровуються, засвідчуються підписом керівника установи або відповідального працівника, скріплені печаткою. На першій сторінці зазначається кількість сторінок, перша та остання дата внесення інформації. Такі сторінки зберігаються протягом п'яти років.

16.11. Реєстрацію фінансових операцій проводить відповідальний працівник установи.

За окремим наказом керівника установи відповідальні працівники у відокремлених підрозділах можуть самостійно проводити реєстрацію фінансових операцій та подавати інформацію про них Держфінмоніторингу.

16.12. Виправлення відомостей, внесених до реєстру, не допускається. У разі допущення помилки у реєстрі помилковий запис анулюється, а виправлений запис вноситься до реєстру під новим номером і новою датою реєстрації.

16.13. Всі документи, що стосуються ведення реєстру є внутрішніми документами установи, що містять інформацію з обмеженим доступом. Відповідальний працівник зберігає документи, що стосуються ведення реєстру у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

17. Порядок вчинення дій при спробі здійснити фінансову операцію клієнтом, при відмові від встановлення ділових відносин з клієнтом, при відмові в проведенні фінансової операції

17.1. У разі виявлення працівником установи, фінансових операцій, яка містить ознаки, що підлягають фінансовому моніторингу, працівник може запропонувати відмовитися від проведення цієї фінансової операції керівництву установи.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції у разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим.

У разі ненадання клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право відмовити йому в проведенні подальших фінансових операцій.

17.2. Рішення про відмову приймається в наступному порядку:

- працівник має негайно повідомити про свою пропозицію відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, передає службову записку керівнику установи виклавши на вказаній службовій записці свої пропозиції;
- остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника, приймає керівник установи.

У разі прийняття рішення про відмову, клієнт, якому відмовлено повідомляється про це відповідним листом за підписом керівника установи.

Відповідальний працівник забезпечує реєстрацію цієї операції протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови та надання в установленому порядку

Держфінмоніторингу інформації про цю фінансову операцію протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

18. Порядок вчинення дій щодо зупинення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій, подальшого зупинення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій, поновлення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій

18.1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний зупинити проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції (далі – Перелік), і в той самий день повідомити про це Держфінмоніторинг. Таке зупинення фінансових операцій здійснюється на строк до двох робочих днів.

Держфінмоніторинг може прийняти рішення про подальше зупинення такої фінансової операції на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі неприйняття Держфінмоніторингом відповідного рішення протягом двох робочих днів з дня такого зупинення, суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення фінансової операції.

У разі прийняття рішення про подальше зупинення Держфінмоніторинг проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом є остаточними та продовженню не підлягають.

18.2. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право зупинити проведення фінансової операції у разі, якщо така операція містить ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону і в той самий день повідомити про це Держфінмоніторинг. Таке зупинення фінансових операцій здійснюється на строк до двох робочих днів.

Держфінмоніторинг може прийняти рішення про подальше зупинення такої фінансової операції на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі неприйняття Держфінмоніторингом відповідного рішення протягом двох робочих днів з дня такого зупинення, суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення фінансової операції.

У разі прийняття рішення про подальше зупинення Держфінмоніторинг проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом є остаточними та продовженню не підлягають.

18.3. У разі, якщо КУА має ліцензію (дозвіл) на проведення операцій за рахунками клієнтів (осіб), Держфінмоніторинг може прийняти рішення про зупинення видаткових операцій за рахунками клієнтів у разі, якщо такі операції містять ознаки, передбачені статтями 15, 16 цього Закону на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі такого зупинення видаткових фінансових операцій прибуткові фінансові операції не зупиняються. При цьому суб'єкт первинного фінансового моніторингу в той самий день зобов'язаний повідомити про проведення таких операцій Держфінмоніторинг.

У разі прийняття такого рішення Держфінмоніторинг проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

У разі якщо за результатами перевірки ознаки легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму не підтверджуються, Держфінмоніторинг зобов'язаний невідкладно скасувати своє рішення про зупинення видаткових операцій та повідомити про це суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом є остаточними та продовженню не підлягають.

18.4. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний за дорученням Держфінмоніторингу, наданим з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення відповідної фінансової операції як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, зупинити проведення фінансової операції відповідної особи.

18.5. Порядок доступу до активів, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради безпеки ООН, встановлюється законом.

18.6. Порядок зупинення, продовження зупинення та поновлення проведення фінансових операцій (видаткових операцій) визначається НКЦПФР.

Відповідно до вимог Порядку зупинення та поновлення проведення фінансових операцій на ринку цінних паперів суб'єктами первинного фінансового моніторингу, затвердженого рішенням НКЦПФР, зупинення, продовження зупинення та поновлення проведення фінансових операцій установою здійснюється у наступних випадках та у наступному порядку (далі – порядок).

Розпорядчі документи (накази), передбачені цим порядком, готуються відповідальним працівником установи та підписуються керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, та повинні містити, зокрема, відомості про клієнта, фінансові операції (видаткові операції за рахунками клієнта (осіб) (далі - видаткові операції), номери рахунків, що задіяні у проведенні операцій, та реквізити рішень Держфінмоніторингу.

Повідомлення установи подаються до Держфінмоніторингу в електронному вигляді (каналами зв'язку) або на паперовому носії (нарочно, фельд'єгерською чи кур'єрською поштою, факсимільним зв'язком).

Повідомлення подається до Держфінмоніторингу із дотриманням заходів, що виключають неконтрольований доступ до інформації або документів під час їх доставки.

Відповідальний працівник може упевнитись, що направлені повідомлення отримані Держфінмоніторингом у день їх відправлення.

Склад реквізитів, структура та опис файлів електронного інформаційного обміну визначаються Держфінмоніторингом.

Відповідальний працівник забезпечує відправку повідомлення Держфінмоніторингу про виконання рішення та/або доручення Держфінмоніторингу про: зупинення проведення фінансової та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб); подальше зупинення фінансової операції та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб). Таке повідомлення направляється за формою, встановленою Держфінмоніторингом, у день отримання установою відповідного рішення Держфінмоніторингу.

У разі якщо на момент отримання відповідного рішення та/або доручення Держфінмоніторингу фінансова операція та/або видаткові операції проведені, відповідальний працівник забезпечує моніторинг такої фінансової операції та/або видаткових операцій і в цей день повідомляє Держфінмоніторинг про неможливість зупинення такої фінансової операції та/або видаткових операцій у зв'язку з їх проведенням, із зазначенням підстав для їх проведення.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом:

- рішення та доручення оформлюються в письмовій формі на офіційному бланку Держфінмоніторингу за формою, визначеною в додатку до цього Порядку;
- до суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім банків), яким запроваджено електронний обмін інформацією з Держфінмоніторингом, в електронному вигляді захищеними засобами електронної пошти, чи в паперовому вигляді рекомендованими листами з повідомленнями про їх вручення, чи кур'єрським або фельд'єгерським зв'язком;
- часом та датою доведення рішення та/або доручення вважаються час та дата отримання небанківською фінансовою установою файла, чи час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітка суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім банків) про отримання рішення або доручення Держфінмоніторингу;
- до іншого суб'єкта первинного фінансового моніторингу в паперовому вигляді рекомендованими листами з повідомленнями про їх вручення або за допомогою кур'єрського або фельд'єгерського зв'язку;
- часом та датою доведення рішення та/або доручення вважаються час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітка іншого суб'єкта первинного фінансового моніторингу про отримання рішення або доручення Держфінмоніторингу;
- у разі якщо рішення або доручення до суб'єкта первинного фінансового моніторингу доводиться Держфінмоніторингом в електронному вигляді, такий документ підписується електронним цифровим підписом в установленому законодавством порядку;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу після надходження відповідного рішення або доручення Держфінмоніторингу зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня його отримання, направити підтвердження листом про факт отримання рішення або доручення із зазначенням відомостей щодо забезпечення його виконання (інформація про час та дату отримання рішення або доручення, виконання рішення або доручення в частині зупинення чи поновлення або забезпечення моніторингу фінансових операцій, а також відповідно до законодавства України про залишок коштів на момент зупинення операцій на рахунку);
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня поновлення проведення фінансових операцій, направити до Держфінмоніторингу лист про таке поновлення (із зазначенням відомостей щодо підстав, часу та дати поновлення проведення фінансових операцій).

Відповідальний працівник зобов'язаний зберігати документи, які підтверджують відправку повідомлень, отримання рішень, доручень та повідомлень Держфінмоніторингу, та всі відповідні

розпорядчі документи, зазначені у цьому порядку, не менше п'яти років з дати завершення зупинення (моніторингу) фінансової операції (видаткових операцій).

У разі отримання установою рішень, доручень Держфінмоніторингу:

- працівник, що отримав кореспонденцію надіслану Держфінмоніторингом повинен негайно передати її відповідальному працівнику;
- на підставі вказаних документів відповідальний працівник готує розпорядчий документ (наказ) та надає його на розгляд керівнику установи;
- остаточне рішення приймає керівник установи;
- відповідальний працівник забезпечує виконання рішення керівника оформленого розпорядчим документом (наказом).

Працівник установи зобов'язаний призупинити проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції (Додаток 7).

Рішення про зупинення проведення фінансової операції на строк до двох робочих днів приймається у наступному порядку:

- працівник установи, який призупинив проведення фінансової операції, має в той же день негайно повідомити про це відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, в той же день негайно передає службову записку керівнику установи виклавши на вказаній службовій записці свої пропозиції;
- відповідальний працівник також готує розпорядчий документ (наказ);
- остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника, приймає керівник установи;
- рішення про зупинення фінансової операції оформлюється розпорядчим документом (наказом).

У разі прийняття установою рішення про зупинення проведення фінансової операції відповідальний працівник забезпечує в цей день відправку повідомлення Держфінмоніторингу у формі, що визначена Держфінмоніторингом. Також відповідальний працівник забезпечує надання інформації про цю фінансову операцію правоохоронним органам на протязі дня зупинення фінансової операції у відповідності до Правил.

У разі неотримання установою протягом двох робочих днів з дати зупинення фінансової операції рішення Держфінмоніторингу про подальше зупинення фінансової операції установа поновлює проведення фінансової операції.

Поновлення проведення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

У разі отримання установою рішення від Держфінмоніторингу про подальше зупинення фінансової операції на строк до п'яти робочих днів установа забезпечує подальше її зупинення на строк, встановлений Держфінмоніторингом.

Подальше зупинення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

У разі отримання рішення від Держфінмоніторингу про продовження строку зупинення фінансової операції на сім робочих днів установа забезпечує зупинення операції до терміну, встановленого Держфінмоніторингом.

Продовження строку зупинення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

На наступний день після настання терміну, до якого була зупинена фінансова операція, установа поновлює її проведення.

Поновлення проведення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи, підготовленим та наданим на підпис керівнику установи відповідальним працівником.

18.7. У день виявлення працівником установи фінансової операції, яка містить ознаки, передбачені статтями 15 або 16 Закону, працівник за наявності достатніх підстав має право призупинити проведення фінансової операції. Рішення про зупинення проведення таких фінансових операцій приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення установа зупиняє фінансову операцію на строк до двох робочих днів і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

18.8. У разі отримання суб'єктом доручення Держфінмоніторингу на виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення чи поновлення проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції суб'єкт вчиняє дії, передбачені цим дорученням. Рішення щодо виконання цього доручення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує виконання рішення Держфінмоніторингу у порядку, передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом:

- строк зупинення проведення або забезпечення моніторингу такої фінансової операції встановлюється Держфінмоніторингом відповідно до строку, визначеного у запиті уповноваженого органу іноземної держави;

- у разі якщо на момент отримання доручення Держфінмоніторингу фінансова операція вже проведена, відповідальний працівник повинен невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня, забезпечити надання Держфінмоніторингу повідомлення про таку фінансову операцію за ознаками частини другої статті 16 Закону.

18.9 У разі отримання установою рішення від Держфінмоніторингу про зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій, які містять ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону, на строк до п'яти робочих днів установа забезпечує їх зупинення (продовження зупинення) на строк, встановлений Держфінмоніторингом. Таке рішення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

При цьому прибуткові фінансові операції не зупиняються.

Перебіг строку зупинення видаткових операцій починається з часу та дати отримання установою відповідного рішення.

У кінці кожного робочого дня протягом строку зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій у порядку, передбаченому пунктом 18.6. цього порядку, відповідальний працівник зобов'язаний забезпечити відправку повідомлень Держфінмоніторингу про ініціювання проведення видаткових операцій та проведення прибуткових фінансових операцій за цей день. Склад та реквізити повідомлення визначаються Держфінмоніторингом.

У разі отримання рішення від Держфінмоніторингу про скасування рішення про зупинення видаткових операцій установа поновлює проведення видаткових операцій. Таке рішення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує поновлення видаткових операцій і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом:

- повідомлення про такі фінансові операції надаються до Держфінмоніторингу з відповідною ознакою фінансової операції, визначеною законодавством;

- такі повідомлення про фінансові операції надсилаються після отримання рішення Держфінмоніторингу.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

19. Порядок повідомлення Держфінмоніторингу про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу та стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

У випадках визначених Законом, Правилами відповідальний працівник забезпечує надання в установленому порядку інформації Держфінмоніторингу.

Подається інформацію у формі та за адресами, визначеними Держфінмоніторингом:

- у визначених форматах електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом, у наказі Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України», відповідно до частини третьої статті 12, статті 13 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами;

- затверджених форм, які використовуються при поданні інформації до Держфінмоніторингу на паперових носіях (а також при реєстрації фінансових операцій) та при направленні Держфінмоніторингом на адресу суб'єктів первинного фінансового моніторингу на паперових носіях, у наказі «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», відповідно до статей 6, 10, 12, 17 та 18 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами.

Відповідальний працівник зобов'язаний подавати Держфінмоніторингу інформацію про фінансову операцію, що відповідно до статті 15 Закону підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу, протягом трьох робочих днів з дня їх реєстрації або спроби їх проведення.

Відповідальний працівник самостійно приймає рішення щодо інформування Держфінмоніторингу про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу. Якщо операції здійснюються клієнтами, які мають високий ризик, інформація про такі операції подається Держфінмоніторингу у порядку визначену законодавством відповідальним працівником не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення. У разі прийняття відповідальним працівником рішення про недоцільність інформування Держфінмоніторингу про фінансову операцію, яка підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, він складає довідку, у якій обґрунтовує це рішення. Довідка має, зокрема містити порядковий номер реєстрації операції в реєстрі, дату її складання та підпис відповідального працівника суб'єкта та викладається у розділі IV форми № 2-ФМ (Реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу).

У разі отримання від Держфінмоніторингу повідомлення про відмову у взятті на облік відповідальний працівник (відповідальний працівник у відокремленому підрозділі що надсилав інформацію) зобов'язаний протягом трьох робочих днів з дати його надходження подати Держфінмоніторингу належним чином оформлене повідомлення про фінансову операцію.

Якщо з будь-яких причин установа (відокремлений підрозділ) не отримала від Держфінмоніторингу протягом десяти робочих днів з дати надходження повідомлення про вручення поштового відправлення або протягом двох робочих днів з дати відправлення повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді, повідомлення про взяття (відмову у взятті) на облік надісланої Держфінмоніторингу інформації, відповідальний працівник (відповідальний працівник у відокремленому підрозділі що надсилав інформацію) звертається до Держфінмоніторингу для з'ясування причини неотримання відповідного повідомлення.

Повідомлення про фінансову операцію надсилається Держфінмоніторингу в електронному вигляді, а у разі несистематичного надсилання (протягом одного календарного року не більш як про чотири зареєстровані фінансові операції) - на паперових носіях.

У разі, коли виникає потреба подати протягом одного календарного року повідомлення про п'яту та наступні фінансові операції, установа забезпечує його надсилання в електронному вигляді.

При цьому, надсилаючи Держфінмоніторингу інформацію в електронному вигляді, необхідно виконувати наступні вимоги та застереження законодавства України:

- використовувати електронний цифровий підпис - вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача, а саме, при інформаційному обміні використовуються ключі електронно цифрового підпису, які сертифіковані акредитованими центрами сертифікації ключів, які забезпечують криптографічний та технічний захист інформації, відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», Закону України «Про електронний цифровий підпис», наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України»;

- врахування, що ця інформація є інформацією з обмеженим доступом та захист інформації під час її передачі забезпечується відповідно до законодавства України, відповідно до статті 12 Закону;

- будь-яка інформація, яка подається Держфінмоніторингу в електронному вигляді, надсилається захищеними каналами зв'язку, відповідно до вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу».

У разі неможливості у встановлені Законом строки надіслати Держфінмоніторингу повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді таке повідомлення надсилається на паперових носіях.

Якщо керівник установи прийняв рішення про відмову від встановлення ділових відносин з клієнтом у зв'язку з неможливістю здійснення його ідентифікації відповідно до вимог законодавства, відповідальний працівник зобов'язаний протягом одного робочого дня з дати відмови, але не пізніше наступного робочого дня повідомити Держфінмоніторинг про особу, яка мала намір провести фінансову операцію.

Повідомлення про відмову від встановлення ділових відносин з клієнтом складається у довільній формі з викладенням обставин, за яких звернувся клієнт, та із зазначенням всієї наявної інформації про нього.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

20. Порядок повідомлення визначених законодавством правоохоронних органів про виявлені суб'єктом первинного фінансового моніторингу фінансові операції, стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму;

У разі, якщо у відповідального працівника, є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, він зобов'язаний в день їх виявлення або спроби їх проведення зареєструвати її та негайно (в день реєстрації) повідомити про таку фінансову операцію Держфінмоніторинг в установленому порядку та місцеве відділення СБУ за телефоном — — — — —

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

21. Порядок надання додаткової інформації щодо фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, на запит Держфінмоніторингу

Інформацію на запит Держфінмоніторингу подається на паперових носіях разом із супровідним листом, в якому зазначається перелік документів (копій документів), що подаються. Копії документів повинні бути засвідчені підписом керівника установи, скріпленим печаткою.

Відповідальний працівник надає на запит Держфінмоніторингу (форма № 6-ФМ або файл-запит):

- додаткову інформацію з приводу фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу, копії первинних документів, на підставі яких були проведені такі операції та пов'язані з ними фінансові операції, відомості про їх учасників, а також іншу інформацію, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, таємницю страхування, копії документів, необхідні для виконання покладених на Держфінмоніторинг, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту;
- інформацію (у тому числі копії документів), необхідну для виконання ним запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту.

У разі неможливості забезпечити дотримання строків, установлених для надання інформації на запит Держфінмоніторингу (форма № 6-ФМ або файл-запит), з об'єктивних причин, з урахуванням обсягу інформації, що запитується (форми її подання - електронної або письмової, копіювання або сканування, одержання даних з архівів тощо), відповідальний працівник повинен погодити із Держфінмоніторингом протягом робочого дня в день одержання запиту, але не пізніше наступного робочого дня термін подання запитуваної інформації, відповідно до вимог наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку погодження із Державним комітетом фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу термінів подання запитуваної інформації» (далі – Порядок погодження), який передбачає наступне:

- у разі неможливості установи забезпечити з об'єктивних причин (обставини, що не дають можливості установі забезпечити дотримання строків, встановлених Законом для подання інформації на запит Держфінмоніторингу, а саме: значний обсяг інформації, що запитується, необхідність копіювання або сканування значної кількості документів, одержання даних з архівів, подання інформації в письмовій формі тощо) дотримання строків, встановлених пунктами 9, 10 частини другої статті 6 Закону, він подає до Держфінмоніторингу заяву (документальне звернення установи щодо збільшення терміну подання запитуваної інформації);

- заява подається до Держфінмоніторингу у день одержання запиту, але не пізніше 14 години наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;

- заяви подаються установою до Держфінмоніторингу засобами факсимільного зв'язку за номером, вказаним у запиті, з подальшим направленням до Держфінмоніторингу оригіналу заяви рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (датою та часом отримання Держфінмоніторингом заяви вважаються дата та час, які вказуються у звіті про відправлення факсу) або засобами електронної пошти на адресу zayava@sdfm.gov.ua з подальшим направленням до Держфінмоніторингу оригіналу заяви рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (дата та час отримання Держфінмоніторингом заяви визначаються на підставі технологічних протоколів роботи електронної пошти Держфінмоніторингу);

- у заяві має бути така інформація:

- 1) реквізити суб'єкта - повне найменування; ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (код за ЄДРПОУ); обліковий ідентифікатор суб'єкта; номер телефону/факсу для зворотного зв'язку;

- 2) дата, номер запиту (реєстрації у Держфінмоніторингу);

- 3) кількість операцій у запиті;

- 4) дата, час отримання запиту;

- 5) відомості про об'єктивні причини необхідності продовження строків подачі інформації на запит;

- 6) строки, необхідні для підготовки інформації на запит;

- 7) посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка підписує заяву.

- якщо дата запиту не збігається з датою його отримання, установа може надати додаткову інформацію щодо підтвердження дати отримання запиту (за наявності);

- у заяві може міститись інформація щодо декількох запитів;

- зразок (рекомендований вигляд) заяви про збільшення терміну подання запитуваної інформації наведено в додатку 1 до Порядку погодження;

- за відсутності одного з визначених у заяві реквізитів Держфінмоніторинг залишає таку заяву без розгляду по суті та невідкладно повідомляє про це установу засобами факсимільного зв'язку або засобами електронної пошти, направивши до установи відповідне повідомлення з подальшим направленням оригіналу повідомлення рекомендованим листом;
- після отримання установою від Держфінмоніторингу такого повідомлення він має право повторно направити до Держфінмоніторингу заяву з дотриманням строків, передбачених Порядком погодження;
- розгляд заяв та прийняття рішень за результатами розгляду заяви Держфінмоніторингом здійснюється до закінчення наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;
- до розгляду приймаються заяви, які надійшли не пізніше 14 години наступного робочого дня з дня одержання установою запиту;
- погодження збільшення термінів подання інформації здійснюється Держфінмоніторингом за результатами розгляду обґрунтованості причин неможливості забезпечити дотримання строків, установлених пунктами 9, 10 частини другої статті 6 Закону, з урахуванням обсягу інформації, що запитується (форми її подання - електронної або письмової, копіювання або сканування, одержання даних з архівів тощо), терміновості отримання такої інформації, для забезпечення якісного та своєчасного виконання завдань та функцій, покладених на Держфінмоніторинг;
- за результатами розгляду заяв Держфінмоніторинг приймає рішення, яке вноситься до Реєстру розгляду заяви про збільшення терміну подання запитуваної інформації Держфінмоніторингу (далі - Реєстр), який ведеться за формою, наведеною в додатку 2 до Порядку погодження;
- за результатами розгляду заяви Держфінмоніторинг направляє до установи витяг з Реєстру, в якому зазначаються результати прийнятого Держфінмоніторингом рішення щодо погодження термінів подання запитуваної інформації;
- витяги з Реєстру направляються до установи засобами факсимільного зв'язку за номером, вказаним у заяві, з подальшим направленням витягу з Реєстру рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (датою та часом отримання витягу з Реєстру є дата та час, які вказуються у звіті про відправлення факсу) або засобами електронної пошти з подальшим направленням витягу з Реєстру рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (дата та час відправлення Держфінмоніторингом витягу з Реєстру визначаються на підставі технологічних протоколів роботи електронної пошти Держфінмоніторингу);
- витяг з Реєстру направляється до установи в день прийняття рішення, але не пізніше наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;
- у разі необхідності, за наявності письмового звернення установи, Держфінмоніторинг надсилає установі завірений витяг з Реєстру.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

22. Порядок вчинення дій щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу

Відповідальний працівник надає на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій відповідно до вимог наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій» (далі – Порядок відстеження), який передбачає наступне:

- Держфінмоніторинг направляє установі запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій у разі, якщо існують підозри, що фінансові операції клієнта пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму за формою згідно з додатком до Порядку відстеження;
- запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій направляється Держфінмоніторингом установі у вигляді листа, викладеного у письмовій формі на офіційному бланку Держфінмоніторингу та підписаного Головою Держфінмоніторингу або його

заступником за формою згідно з додатком до Порядку відстеження, який надсилається рекомендованим листом з повідомленням про вручення, чи кур'єрським, або фельд'єгерським зв'язком;

- часом та датою отримання установою запиту є час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення;
- у запиті про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій вказується клієнт, фінансові операції якого підлягають відстеженню (моніторингу), та період, за який повинна бути надана інформація;
- установа повідомляє Держфінмоніторинг про операції, які будуть здійснені, не пізніше наступного робочого дня після проведення кожної фінансової операції, крім операцій, про які він відповідно до Закону та в строки, встановлені Законом, зобов'язаний повідомляти;
- у разі направлення запиту про надання інформації про здійснені операції за період, що не перевищує сто вісімдесят календарних днів, Держфінмоніторинг може вказати ознаки, за якими установі необхідно надати інформацію про фінансові операції;
- у разі направлення запиту про надання інформації про здійснені операції за період, який перевищує сто вісімдесят календарних днів, Держфінмоніторинг вказує ознаки, за якими здійснюється відстеження (моніторинг) фінансових операцій;
- установа протягом десяти робочих днів з дати отримання запиту повідомляє Держфінмоніторинг про здійснені операції, про які раніше не було повідомлено;
- інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається до Держфінмоніторингу у вигляді повідомлень;
- у разі відсутності інформації про фінансові операції за період, визначений у запиті, установа направляє Держфінмоніторингу довідку про відсутність таких фінансових операцій, з посиланням на дату та номер запиту;
- така довідка на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій, які будуть здійснені, надсилається у строк, який не перевищує п'яти робочих днів після закінчення визначеного у запиті періоду;
- довідка на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) здійснених фінансових операцій, надсилається у строк, який не перевищує п'яти робочих днів після отримання установою запиту;
- інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається до Держфінмоніторингу у вигляді повідомлень;
- довідка про відсутність фінансових операцій за період, визначений у запиті, направляється до Держфінмоніторингу у вигляді довідки, яка підписується керівником суб'єкта або відповідальною особою, рекомендованим листом з повідомленням про вручення, або кур'єрським, або фельд'єгерським зв'язком;
- часом та датою отримання Держфінмоніторингом довідки є час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

Строк, на який складені ці Правила, встановлено до настання змін чинного законодавства, яке стосується вимог до Правил, або до них можуть уноситися зміни шляхом затвердження керівником установи, за поданням відповідального працівника.

Дані Правила набувають чинності з моменту їх затвердження керівником КУА та є обов'язковою для виконання всіма працівниками КУА.

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу

ТОВ «Компанія з управління активами «КУА» _____

* Всі додатки аналогічні наведеним у прикладі Правил для зберігачів цінних паперів.

Для торговців цінними паперами та фондових бірж

«Затверджено»

Генеральний директор

ТОВ «ТЦП»

Іванов І.І.

« » _____ 201__

ПРАВИЛА

проведення фінансового моніторингу в Товаристві з обмеженою відповідальністю «ТЦП»

Ці Правила проведення фінансового моніторингу (далі - Правила) являють собою внутрішній документ Товариства з обмеженою відповідальністю «ТЦП» (далі – ТЦ або установа) що діє у якості суб'єкта первинного фінансового моніторингу на підставі ліцензії Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, а саме - торгівлі цінними паперами (вказати види діяльності та реквізити з ліцензій) та визначають процедуру реалізації обов'язкового фінансового моніторингу та внутрішнього фінансового моніторингу з урахуванням вимог Програми проведення фінансового моніторингу (далі – Програма) та Порядку доступу до Правил і Програми (далі – Порядок) встановлюють внутрішні процедури та правила проведення фінансового моніторингу, права та обов'язки всіх працівників установи, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу з урахуванням їх функціональних обов'язків передбачених посадовими інструкціями.

Правила розроблені з урахуванням вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон), інших законів України, що регулюють діяльність суб'єктів фінансового моніторингу, а також нормативно-правових актів Держфінмоніторингу, Кабінету Міністрів України та НКЦПФР, прийнятих на виконання Закону.

1. Опис внутрішньої системи фінансового моніторингу суб'єкта первинного фінансового моніторингу

У виконанні Правил, Програми, Порядку зобов'язані приймати безпосередню участь працівники установи, які займають посади віднесені до першої та другої категорії (далі - відповідні працівники або працівники), вказані у Порядку, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Внутрішня система фінансового моніторингу установи складається з трьох рівнів – першого, другого та третього.

Перший рівень – здійснення фінансового моніторингу працівниками установи, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Другий рівень – здійснення фінансового моніторингу працівником установи, відповідальним за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), в межах його компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та виконання вимог чинного законодавства України з питань запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та забезпечення надання Держфінмоніторингу та правоохоронним органам інформації про фінансові операції у порядку та у випадках визначених законодавством України.

Третій рівень – затвердження керівником установи необхідних внутрішніх документів установи, створення умов працівникам установи з метою забезпечення проведення фінансового моніторингу у відповідності до Правил та Програми, здійснення контролю за належним виконання працівниками установи вимог законодавства України з питань запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Дії спрямовані на забезпечення проведення фінансового моніторингу, обов'язки та повноваження всіх працівників установи викладені у їх посадових інструкціях, Правилах, Програмі та Порядку.

Перший рівень

Для забезпечення якісного здійснення фінансового моніторингу працівниками установи, в межах їх компетенції, з метою виявлення фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму на першому рівні, керівником установи та відповідальним працівником постійно контролюється здійснення заходів, викладених у цих Правилах.

Усі працівники установи зобов'язані ознайомитися з Правилами, Програмою, Порядком. Ознайомлення працівників з цими внутрішніми документами установи проводиться не рідше одного разу на протязі календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін у Правила та/або Програму та/або Порядок. Всі працівники, що ознайомились з Правилами та Програмою повинні підтвердити це своїм підписом.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Для забезпечення належного рівня підготовки персоналу з питань проведення фінансового моніторингу установа організовує та проводить відповідні навчання, які на практиці пояснюють, що вимагається від працівників, не рідше одного разу на протязі календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін у Правила та/або Програму та/або Порядок. Всі працівники, що пройшли навчання, повинні підтвердити це своїм підписом.

Проведення кожного заходу Програми навчання підтверджується записом у ній (на обороті її копії) із зазначенням дати проведення заходу, підписом особи, що проводила захід, та підписами працівників установи (осіб), які брали участь у заході.

Теми та напрямки освітньо-практичні заходів:

- ознайомлення та вивчення Правил, Програми, Порядку та інших внутрішніх документів установи, з урахуванням посадових обов'язків працівників та повноважень осіб;
- попередження персоналу (осіб) про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та ознайомлення з видами цієї відповідальності;
- вивчення законодавства України, міжнародних документів (рекомендації FATF, директиви ЄС, конвенції, типології відмивання коштів викладених у офіційних перекладах державною мовою та розміщених на веб-сайті НКЦПФР, або затверджених, ратифікованих відповідно до законодавства України) з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- практичні заняття щодо реалізації Правил;
- вивчення досвіду щодо виявлення операцій клієнтів, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- ознайомлення із заходами вивчення клієнтів і перевірки інформації щодо їх ідентифікації;
- вивчення заходів з моніторингу операцій клієнта;
- практичне застосування критеріїв ризику.

Освітньо-практичні заходи за Програмою навчання, або за окремими темами, проводяться на підставі окремих наказів керівника установи.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Не рідше одного разу на протязі календарного року, або у разі прийняття на роботу нового працівника, або у разі внесення змін до чинного законодавства з цього питання усі працівники мають бути попереджені про відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Всі працівники, що попереджені, повинні підтвердити це своїм підписом.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу та відповідальний працівник.

Всі керівники структурних підрозділів повинні сприяти відповідальному працівнику у заходах спрямованих на виконання Програми, Правил, Порядку зокрема:

- оперативному одержанні у відповідності до Правил всієї необхідної інформації в належному вигляді стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;
- проведенні перевірок діяльності підрозділу та його працівників на предмет виконання ними Правил, Програми, Порядку;
- залученні до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників підрозділу, виконанні наданих їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також надання ними допомоги при провадженні окремих дій;
- одержанні пояснень (в тому числі у письмовій формі) з питань проведення фінансового моніторингу від працівників підрозділу незалежно від займаних ними посад;
- отриманні доступу до документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

Відповідальні: керівники відповідних підрозділів.

Другий рівень

На другому рівні відповідальний працівник очолює та координує внутрішню систему запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму установи та повинен:

- забезпечити аналіз та, у разі необхідності, перевірку інформації стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, які виявлені працівниками установи відповідно до Правил, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;
- прийняти відповідно до Правил та чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- прийняти відповідно до Правил та чинного законодавства рішення щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу і правоохоронним органам, та забезпечити здійснення відповідних повідомлень та надання інформації.

Відповідальний працівник установи повинен:

- опанувати програму навчання відповідальних працівників за проведення фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів шляхом проходження навчання в навчальному закладі, з яким НКЦПФР уклала відповідний договір, затверджену Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку та погодженої Держфінмоніторингом;
- скласти іспит та отримати документ встановленого законодавством зразка про складання іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів не пізніше 2 місяців від дати його призначення, у разі звільнення попереднього відповідального, якщо він не має документу встановленого зразка про складання ним іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів)*;
- підвищувати свою кваліфікацію, шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки.

* у разі, якщо відповідальний працівник працює в суб'єкті первинного фінансового моніторингу, який отримав ліцензію на провадження професійної діяльності на ринку фінансових послуг, та має документ про навчання відповідно до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16.09.2003 № 55 «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23.10.2003 за № 965/8286, то отримання кваліфікаційного посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів не є обов'язковим.

Відповідальний працівник повинен пройти позачергове навчання та скласти іспит незалежно від строку проведення попередніх навчань та іспиту, якщо у відношенні такого працівника винесене судове рішення щодо порушення ним вимог законодавства з фінансового моніторингу, яке набрало законної сили.

Особа, вперше призначена на посаду відповідального працівника, повинна пройти курс довгострокового підвищення кваліфікації у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму в обсязі відповідних навчальних програм навчальних закладів, погоджених чи затверджених суб'єктами державного фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник повинен підтримувати рівень своїх знань шляхом періодичного проходження короткострокового підвищення кваліфікації в обсязі відповідних учбових програм навчальних закладів, погоджених чи затверджених суб'єктами державного фінансового моніторингу. Підвищення кваліфікації відповідального працівника з окремих питань фінансового моніторингу може здійснюватись шляхом проходження інших форм навчання (семінари, семінари-практикуми, семінари-наради, «круглі столи» тощо) та самостійного вивчення нормативно-правових документів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник може підвищити свою кваліфікацію у навчальних закладах, які мають відповідну ліцензію Міністерства освіти і науки України та уклали договори з суб'єктами державного фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник, з метою забезпечення належного виконання установою фінансового моніторингу, повинен здійснювати:

- розробку та постійне поновлення Правил, Програми та Порядку;
- забезпечення підготовки та навчання персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів;
- забезпечення контролю за виконанням всіма працівниками установи Правил, Програми та Порядку;
- забезпечення надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити, рішення, доручення Держфінмоніторингу у відповідності до Правил у порядку та у випадках передбач законодавством;
- сприяння представникам Держфінмоніторингу та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, з питань виконання ними покладених на них обов'язків;
- проведення перевірок діяльності підрозділів установи та працівників на предмет виконання ними Правил та Програми, не рідше одного разу на рік;
- залучення до проведення заходів з фінансового моніторингу та проведення перевірок з цих питань будь-яких працівників установи, надання їм доручень і вказівок, в межах своєї компетенції, обов'язкових до виконання, а також вимагання від них допомоги при провадженні окремих дій;
- проведення аналізу документів та іншої інформації, пов'язаних з проведенням фінансового моніторингу.

До десятого числа кожного місяця відповідальний працівник складає письмові звіти довільної форми про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті для реалізації законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Відповідальний працівник підписує звіт.

Звіт, зокрема, може містити інформацію щодо:

- а) виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходів, які були вжиті;
- б) зареєстрованих фінансових операцій з ознаками обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу;
- в) зупинених фінансових операцій;

г) фінансових операцій, у проведенні яких суб'єктом первинного фінансового моніторингу було відмовлено;

г) ужитих заходів стосовно розроблення та поновлення правил і програм проведення фінансового моніторингу;

д) результатів проведених відповідальним працівником внутрішніх перевірок діяльності підрозділів або працівників (у разі їх проведення у попередньому місяці);

е) підготовки персоналу щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

У разі якщо відповідальним працівником не є керівником установи, звіт після його складання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, зі звітом підтверджується підписом цієї особи.

Після належного оформлення звіт зберігається відповідальним працівником, як і інші документи з обмеженим доступом.

Відповідальний працівник повинен:

- вживати заходів щодо запобігання розголошенню (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, що подається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу), надавати вказану інформацію (доступ до документів або інформації, що міститься в них) суб'єктам первинного та державного фінансового моніторингу, правоохоронним органам, державним органам та іншим особам виключно на документальний запит та лише у випадках прямо передбачених чинним законодавством України відповідно до вимог закону, Порядку, Програми, Правил;

- враховувати, що всі документи, що стосуються проведення первинного фінансового моніторингу установою є внутрішніми документами установи, що містять інформацію з обмеженим доступом та зберігати документи, що стосуються проведення первинного фінансового моніторингу установою у сейфі, яким обладнано його робоче місце та запобігати несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;

- забезпечувати зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені НКЦПФР у порядку, встановленому законодавством), а також копій документів, що надавались Держфінмоніторингу, реєстри фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;

- щороку розробляти та реалізовувати Програму навчання після затвердження за його поданням керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки;

- постійно здійснювати моніторинг повідомлень на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу, стосовно внесення змін до Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі - Перелік), забезпечувати завантаження Переліку із змінами до нього на поточну дату з офіційного веб-сайту Держфінмоніторингу у файлах форматів PDF, забезпечувати негайне оновлення відповідного додатку до Правил, шляхом підготовки та надання на затвердження керівнику установи, забезпечувати негайне проведення позапланового навчання працівників, з метою ознайомлення з оновленим Переліком, на підставі наказу керівника установи.

Відповідальний працівник повинен знати законодавство України та міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму та володіти навичками щодо застосовування в практичній діяльності:

- правил проведення фінансового моніторингу та програм його здійснення;

- порядку виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, мати відношення та/або призначатися для фінансування тероризму;
- порядку ідентифікації осіб, що здійснюють фінансові операції, та отримання і зберігання документів, що стосуються ідентифікації осіб, та документації про здійснення фінансової операції;
- порядку реєстрації установою фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- порядку зупинення фінансових операцій;
- порядку подання Держфінмоніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або стали об'єктом фінансового моніторингу, та сприяння суб'єктам державного фінансового моніторингу у проведенні аналізу таких фінансових операцій;
- порядку підготовки персоналу суб'єкта установи з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- критеріїв оцінки ризику проведення операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, чи фінансуванням тероризму;
- порядку повідомлення правоохоронних органів про фінансові операції, щодо яких є або має бути підозра, що вони пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
- вимог щодо запобігання розголошенню інформації, яка надається Держфінмоніторингу, іншої інформації з питань фінансового моніторингу, у тому числі про факт її подання;
- інших вимог, що покладаються на установу відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати інші функції відповідно до законодавства та передбачені його посадовою інструкцією, Правилами, Програмою та Порядком.

Третій рівень

Керівник установи, який є відповідальним за організацію виконання вимог законодавства України з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та організацію внутрішньої системи запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, з метою забезпечення проведення первинного фінансового моніторингу установою на третьому рівні контролює та забезпечує наступне.

Призначає відповідального працівника за посадою на рівні керівництва установи, який є незалежним у своїй діяльності та підзвітним тільки керівнику установи, не пізніше здійснення першої фінансової операції, або не пізніше наступного робочого дня після звільнення попереднього відповідального працівника. При призначенні відповідального працівника (але не пізніше 2 місяців від дати призначення, у разі звільнення попереднього відповідального), а також не рідше одного разу на три роки створює умови для опанування ним затвердженої Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку типової програми навчання з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів та складання ним кваліфікаційного іспиту з метою отримання кваліфікаційного посвідчення фахівця з питань фінансового моніторингу професійного учасника ринку цінних паперів.

Призначення відповідального працівника повинно бути здійснено після перевірки ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника, за результатами якої встановлено, що кандидат має бездоганну ділову репутацію, на підставі наданих оригіналів документів:

- паспорта;
- трудової книжки;
- документів про освіту та/або підвищення кваліфікації;
- сертифіката на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ.

При призначенні відповідального працівника враховує наступні застереження:

- відповідальний працівник повинен працювати за основним місцем роботи в установі;

- відповідальний працівник повинен мати сертифікат Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про здійснення діяльності на ринку цінних паперів, який повинен відповідати ліцензії (дозволу) на право здійснення діяльності на ринку цінних паперів, що має установа;
- особа, яка претендує на посаду відповідального працівника, повинна надати довідку про відсутність судимості, отриману в органах внутрішніх справ;
- одна і та сама особа не може бути одночасно призначена відповідальним працівником установи і відокремленого підрозділу або у декількох відокремлених підрозділах;
- відповідальний працівник повинен вільно володіти державною мовою;
- відповідальний працівник повинен мати вищу освіту та досвід роботи не менше одного року у відповідній сфері діяльності установи або досвід роботи на керівній посаді в установі не менше одного року, або не менше одного року досвіду роботи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- відповідальний працівник призначається за посадою на рівні керівництва установи. (посада на рівні керівництва установи (керівна посада) - посада, що передбачає здійснення функцій управління установою в цілому та всіма її підрозділами або управління окремими (окремим) підрозділами (підрозділом) установи);
- якщо протягом останніх десяти років особа була керівником, членом керівного органу або головним бухгалтером юридичної особи - учасника ринку фінансових послуг, визнаної банкрутом, чи до неї застосовано захід впливу (санкцію) органу, який здійснює регулювання відповідного ринку фінансових послуг, у вигляді відсторонення керівництва від управління юридичною особою - учасника ринку фінансових послуг, анулювання ліцензії на здійснення відповідного виду діяльності, таку особу може бути призначено відповідальним працівником за погодженням з НКЦПФР.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби) відповідального працівника або неможливості виконання покладених на нього обов'язків наказом керівника установи призначається особа, що тимчасово виконує його обов'язки.

Строк виконання обов'язків не може перевищувати чотирьох місяців безперервно.

Вказана особа має повноваження (права), виконує функції та завдання, установлені для відповідального працівника посадовою інструкцією.

Особа, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, може бути призначена одночасно з відповідальним працівником.

Особа, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, повинна відповідати таким вимогам:

- а) не мати не погашеної або не знятої в установленому законодавством порядку судимості за вчинення умисного злочину;
- б) не бути за вироком суду позбавлена права обіймати певні посади та займатись певною діяльністю;
- в) мати сертифікат НКЦПФР на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, який відповідає ліцензії (або одній із ліцензій) на провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів, що має установа;
- г) пройти підготовку до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, за Програмою навчання, затвердженою керівником установи.

Перевірка відповідності особи, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, вимогам, встановленим Програмою, здійснюється керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, до призначення на підставі оригіналів документів:

- паспорта;
- трудової книжки;
- документів про освіту та/або підвищення кваліфікації;
- сертифіката на право здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ.

Такі документи або їх копії зберігаються у працівника відповідального за кадрову роботу.

У разі призначення керівника особою, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, перевірка його відповідності вимогам, встановленим Програмою, здійснюється органом управління установи або засновниками (власниками).

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Затверджує посадову інструкцію відповідального працівника. Відповідальний працівник та працівник, що тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника засвідчують підписом факт ознайомлення з цією посадовою інструкцією.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Забезпечує підписання та відправку повідомлення (форма 1-ФМ) Держфінмоніторингу про призначення або звільнення відповідального працівника (або особи, що тимчасово виконує його обов'язки) протягом трьох робочих днів з моменту призначення, тимчасового призначення або звільнення, або з дати настання змін інших відомостей зазначених у раніше надісланий формі 1-ФМ. Примірник форми 1-ФМ має зберігатися разом з повідомленням про результати її обробки (форми 3-ФМ) протягом п'яти років з дати надіслання форми 1-ФМ до Держфінмоніторингу.

Така інформація (крім першого повідомлення надісланого для прийняття на облік) може подаватися на паперових носіях або в електронному вигляді.

Відповідальні: працівник відповідальний за кадрову роботу.

Забезпечує затвердження Програми та Правил, Порядку за поданням відповідального працівника.

Відповідальні: відповідальний працівник.

Забезпечує відповідні умови з метою якісного здійснення первинного фінансового моніторингу працівниками установи.

Здійснює оперативне реагування на звіти відповідального працівника у разі виявлення неналежного виконання працівниками установи Програми або Правил.

Затверджує за поданням відповідального працівника Програму навчання та призначає наказом проведення освітньо-практичних заходів не рідше одного разу на рік.

Відповідальні: відповідальний працівник.

Призначає та контролює перевірки діяльності установи та її відокремлених підрозділів (у разі наявності) на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму один раз на календарний рік.

Керівник установи сприяє виконанню відповідальним працівником своїх функцій.

Керівник установи виконує інші функції та приймає рішення у відповідності до вимог законодавства України та у випадках визначених Правилами, Програмою, Порядком.

2. Перелік прав та обов'язків відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а також інших працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу

2.1. Відповідальність за організацію дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму несе керівник установи.

Керівник установи призначає відповідального працівника, надає йому відповідних повноважень, затверджує його посадову інструкцію, контролює виконання ним своїх обов'язків, приймає рішення та вживає належних заходів відповідно до норм чинного законодавства у порядку визначеному Програмою, Правилами та Порядком, затверджує за поданням відповідального працівника накази та внутрішні документи установи.

У разі здійснення процедури ліквідації установи за виконання пунктів 9, 10 частини другої статті 6 Закону несуть відповідно члени ліквідаційної комісії, ліквідатор або тимчасовий адміністратор.

Призначає та контролює перевірки установи.

Керівник установи або особа, яка виконує його обов'язки, сприяє виконанню відповідальним працівником покладених на нього функцій, а також забезпечує отримання професійної підготовки та підвищення відповідальним працівником кваліфікації шляхом направлення його на навчання не рідше рази на три роки та на семінари, «круглі столи» за доцільністю та врахуванням трудового розпорядку установи.

Керівник установи виконує інші функції та приймає рішення у відповідності до вимог законодавства України та у випадках визначених Правилами, Програмою, Порядком.

2.2. Працівник відповідальний за проведення фінансового моніторингу призначається та звільняється від виконання обов'язків відповідального працівника керівником установи.

Відповідальний працівник очолює та координує внутрішню систему запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму установи.

Відповідальний працівник є незалежним у своїй діяльності та підзвітний тільки керівнику установи.

Відповідальний працівник виконує свої функції у порядку та на підставі посадової інструкції, Правил, Програми та Порядку.

До повноважень (прав) відповідального працівника установи належить:

1) прийняття рішення про повідомлення Держфінмоніторингу про фінансові операції, щодо яких є мотивовані підозри, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або якщо вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;

2) прийняття рішення про інформування правоохоронних органів, визначених законодавством, про фінансові операції, щодо яких є підозри, що вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;

3) здійснення перевірок діяльності будь-якого підрозділу установи та її працівників щодо дотримання ними Правил та виконання Програми;

4) має право доступу до всіх приміщень, документів, засобів телекомунікації установи незалежно від поєднання видів професійної діяльності на ринку цінних паперів;

5) залучення будь-яких працівників установи до здійснення заходів із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та перевірок з цих питань;

6) організація розроблення та подання на затвердження, а також запровадження, виконання Правил та Програми;

7) одержання пояснень від працівників установи незалежно від займаних посад з питань проведення фінансового моніторингу;

8) сприяння проведенню уповноваженими представниками відповідних органів, державного фінансового моніторингу перевірок діяльності установи щодо дотримання законодавства у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

9) прийняття рішення про надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити Держфінмоніторингу та відповідних правоохоронних органів;

10) виконання інших завдань відповідно до закону, посадової інструкції, Правил, Програми, Порядку.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати наступні функції та завдання:

- забезпечити аналіз та, у разі необхідності, перевірку інформації стосовно ідентифікації осіб, якими здійснено фінансові операції, які виявлені працівниками установи відповідно до Правил та Програми, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, а також інформації стосовно суті та мети цих операцій;

- у межах своїх повноважень виявляти фінансові операції, що відповідно до Закону підлягають фінансовому моніторингу, які на його думку здійснюються з метою легалізації (відмивання) доходів, стосовно яких він підозрює або повинен підозрювати, що такі фінансові операції пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
- приймати відповідно до Правил, Програми та чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та здійснювати їх реєстрацію;
- письмово інформувати керівника в день виявлення фінансової операції, учасником якої або вигодоодержувачем за якою є особа, яку включено до Переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі - Перелік);
- забезпечити зупинення проведення фінансової операції у порядку визначеному чинним законодавством України, Правил та Програми;
- приймати відповідно до Правил, Програми та чинного законодавства рішення щодо того, про які операції має бути повідомлено Держфінмоніторингу та правоохоронним органам, та забезпечити здійснення відповідних повідомлень;
- забезпечувати надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити (рішення, доручення) Держфінмоніторингу у відповідності до Порядку, Правил, Програми у порядку та випадках передбач чинним законодавством;
- забезпечувати надання інформації з питань фінансового моніторингу на запити НКЦПФР у відповідності до Порядку, Правил, Програми у порядку та випадках передбач чинним законодавством;
- зберігати документи, які підтверджують відправку інформації до Держфінмоніторингу, НКЦПФР та інших державних органів;
- здійснювати розробку та постійне поновлення Правил, Програми, Порядку шляхом подання на затвердження керівником установи;
- постійно здійснювати моніторинг повідомлень на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу, стосовно внесення змін до Переліку, забезпечувати завантаження Переліку із змінами до нього на поточну дату з офіційного веб-сайту Держфінмоніторингу у файлах форматів PDF, забезпечувати негайне оновлення відповідного додатку до Правил, шляхом підготовки та надання на затвердження керівнику установи, забезпечувати негайне проведення позапланового навчання працівників, з метою ознайомлення з оновленим Переліком осіб, на підставі наказу керівника установи;
- розробляти, та надавати на затвердження керівнику установи щорічну Програму навчання працівників, яка відповідає вимогам Програми та Програми позапланових навчань;
- проводити навчання або підвищення кваліфікації працівників установи (осіб) не рідше одного разу на рік та на підставі наказів керівника установи;
- забезпечувати контроль за виконанням всіма працівниками установи Порядку, Правил та Програми;
- проводити не рідше разу на рік перевірки діяльності підрозділів установи та його працівників на предмет виконання ними Порядку, Програми, Правил;
- зберігати внутрішні документи установи, що стосуються проведення фінансового моніторингу установою у сейфі, яким обладнано його робоче місце та запобігати несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб, у відповідності до Порядку, Програми та Правил;
- забезпечувати зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені НКЦПФР у порядку, встановленому законодавством), а також копій документів, що надавались Держфінмоніторингу, та реєстру фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та іншої кореспонденції та документів у відповідності до Програми та Правил.

До десятого числа кожного місяця відповідальний працівник складає письмові звіти довільної форми про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, які були вжиті

для реалізації законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Відповідальний працівник підписує звіт.

Звіт, зокрема, може містити інформацію щодо:

- а) виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходів, які були вжиті;
- б) зареєстрованих фінансових операцій з ознаками обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу;
- в) зупинених фінансових операцій;
- г) фінансових операцій, у проведенні яких суб'єктом первинного фінансового моніторингу було відмовлено;
- г) ужитих заходів стосовно розроблення та поновлення правил і програм проведення фінансового моніторингу;
- д) результатів проведених відповідальним працівником внутрішніх перевірок діяльності підрозділів або працівників (у разі їх проведення у попередньому місяці);
- е) підготовки персоналу щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

У разі, якщо відповідальним працівником не є керівником установи, звіт після його складання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, зі звітом підтверджується підписом цієї особи.

Після належного оформлення звіт зберігається відповідальним працівником, як і інші документи з обмеженим доступом.

Відповідальний працівник повинен пройти професійну підготовку у порядку, встановленому відповідним рішенням НКЦПФР, не пізніше двох місяців після призначення на посаду та підвищувати свою кваліфікацію шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки.

У разі якщо установа отримала ліцензію на провадження діяльності з надання фінансових послуг, та відповідальний працівник має документ про навчання відповідно до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16.09.2003 № 55 «Про затвердження Положення про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23.10.2003 за № 965/8286, то отримання документа про складання іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів НКЦПФР не є обов'язковим.

Відповідальний працівник зобов'язаний виконувати інші функції відповідно до законодавства та передбачені його посадовою інструкцією, Правилами, Програмою та Порядком.

Відповідальний працівник є керівником окремого структурного підрозділу з питань проведення фінансового моніторингу, у разі його створення.

2.3. На час відсутності (відпустки, відрядження, хвороби) відповідального працівника або неможливості виконання покладених на нього обов'язків наказом керівника установи призначається особа, що тимчасово виконує його обов'язки.

Строк виконання обов'язків не може перевищувати чотирьох місяців безперервно.

Вказана особа має повноваження (права), виконує функції та завдання, установлені для відповідального працівника посадовою інструкцією.

2.4. Працівники установи, які віднесені до першої та другої категорії відповідно до Порядку доступу до Правил та Програми (далі – працівники) повинні дотримуватись Правил та Програми проведення фінансового моніторингу.

Працівники повинні ознайомлюватись з Правилами та Програмою, що підтверджується підписами.

Працівники повинні брати участь в освітньо-практичних заходах відповідно до Програми навчання та підтверджувати це підписами.

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Виходячи з посадових обов'язків окремих працівників, у їх посадових інструкціях встановлюються більш деталізовано їх обов'язки з питань проведення внутрішнього фінансового моніторингу у порядку встановленому Програмою, Правилами та Порядком.

3. Порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності підрозділів та працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу відповідальним працівником

Перевірки діяльності будь-якого підрозділу установи та його працівників щодо дотримання ними Правил та виконання Програми проведення фінансового моніторингу постійно здійснює відповідальний працівник установи в робочому порядку під час виконання своїх обов'язків.

Відповідальний працівник установи має право залучати будь-яких працівників установи до перевірок з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Перевірку діяльності окремого підрозділу установи в цілому (та працівників цього підрозділу) щодо дотримання ними Правил та виконання Програми проведення фінансового моніторингу відповідальний працівник установи здійснює в робочому порядку та у строки погоджені в робочому порядку з керівником цього підрозділу, але обов'язково один раз на календарний рік.

Ознайомлення керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, з результатами такої щорічної перевірки здійснюється шляхом включення інформації про таку перевірку до щомісячного письмового звіту, який подається відповідальним працівником установи керівнику установи в порядку, визначеному відповідним розділом Правил.

Зберігання та забезпечення запобігання розголошенню інформації стосовно проведення перевірок та документів зазначених у цьому розділі забезпечується у порядку визначеному відповідними розділами Правил.

4. Порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Перевірка діяльності установи та її відокремлених підрозділів (у разі наявності) на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснюється один раз на календарний рік.

Перевірку відокремлених підрозділів установи (у разі наявності) здійснюється у порядку визначеному для установи одночасно з перевіркою всієї установи.

Перевірка призначається керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, та оформляється розпорядчим документом (далі - наказ).

В наказі визначаються:

1) особи, що здійснюють перевірку (перевірка може здійснюватись працівником(ами) підрозділу внутрішнього аудиту ревізійного органу або іншого незалежного підрозділу (органу), створення якого передбачено установчими та внутрішніми документами установи, а у разі відсутності відповідних підрозділів (органів) перевірку може здійснювати посадова особа установи, визначена керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки);

2) строк проведення перевірки;

3) питання перевірки, а саме:

- виконання заходів, передбачених Програмою;
- виконання заходів, передбачених Програмою навчання працівників установи;

- відповідність затверджених керівником установи Правил і Програми вимогам законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- дотримання вимог Правил працівниками установи;
- відповідність оцінки рівня ризику клієнтів критеріям, визначеним Держфінмоніторингом та НКЦПФР;
- дотримання працівниками вимог Правил щодо зберігання документів стосовно ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, та документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, даних про операції;
- додаткові питання, які підлягають перевірці, у разі необхідності.

За результатами перевірки складається акт, який підписують особи, які здійснювали перевірку.

Акт складається у письмовій довільній формі.

В акті зазначаються висновки та в разі необхідності пропозиції щодо усунення недоліків, виявлених за результатами перевірки.

Акт перевірки після його підписання направляється керівнику установи або особі, яка виконує його обов'язки, для інформування та вжиття в разі необхідності заходів реагування.

Ознайомлення керівника або особи, яка виконує його обов'язки, з актом перевірки підтверджується підписом на акті.

З актом перевірки мають право ознайомитись під розпис працівники установи, вказані в акті.

Після підписання акт перевірки, наказ та інші документи, що стосуються проведення перевірки передаються на зберігання працівнику відповідальному за проведення фінансового моніторингу установи.

Зберігання та забезпечення запобігання розголошенню інформації стосовно проведення перевірок та документів зазначених у цьому розділі забезпечується у порядку визначеному відповідними розділами Правил.

5. Вимоги до забезпечення конфіденційності інформації щодо фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, та запобігання розголошенню інформації (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка), що подається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу)

5.1. У відповідності до вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу на підставі та на виконання цього Закону зобов'язаний вживати заходів щодо запобігання розголошенню (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, що подається Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу);

- подання інформації суб'єктом первинного фінансового моніторингу Держфінмоніторингу в установленому порядку не є порушенням професійної таємниці, таємниці страхування, банківської або комерційної таємниці;

- інформація, що надається згідно з вимогами цього Закону, є такою, що має обмежений доступ. Обмін зазначеною інформацією, її розкриття та захист суб'єктами первинного фінансового моніторингу, органами виконавчої влади та Національним банком України, які відповідно до закону здійснюють регулювання та нагляд за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу, здійснюються відповідно до закону;

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу, його посадові особи та інші працівники не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання Держфінмоніторингу інформації про фінансову операцію, якщо вони діяли в межах цього Закону, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, пов'язані з виконанням цього Закону;

- працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які подали Держфінмоніторингу інформацію про фінансову операцію, забороняється повідомляти про це осіб, які брали (беруть) участь у її проведенні, та будь-яких третіх осіб;
- працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу, які одержали запит Держфінмоніторингу та/або надали відповідь на такий запит цьому органу, забороняється інформувати про це осіб, які брали (беруть) участь у фінансових операціях, визначених у запиті або відповіді, а також будь-яких третіх осіб.

5.2. Всім працівники, які відповідно до Порядку відносяться до першої та другої категорії, з метою забезпечення запобігання розголошенню інформації з питань фінансового моніторингу, повинні бути попереджені про дисциплінарну відповідальність за порушення внутрішніх документів та передбачену законодавством кримінальну та адміністративну відповідальність за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а саме:

5.2.1. У відповідності до статті 209¹ Кримінального Кодексу України:

1. Умисне неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що відповідно до закону підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, якщо такі діяння заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, - карається штрафом від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Розголошення у будь-якому вигляді інформації, яка відповідно до закону надається спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо такі дії заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, - карається штрафом від двох до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

5.2.2. У відповідності до статті 382 Кримінального Кодексу України:

1. Умисне невиконання службовою особою вироку, рішення, ухвали, постанови суду, що набрали законної сили, або перешкоджання їх виконанню - карається штрафом від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Ті самі дії, вчинені службовою особою, яка займає відповідальне чи особливо відповідальне становище, або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам і свободам громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам юридичних осіб, - караються обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

5.2.3. У відповідності статті 166⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення:

Порушення вимог щодо ідентифікації та вивчення фінансової діяльності особи, яка здійснює фінансову операцію; неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу; ненадання, несвоєчасне надання додаткової інформації з приводу фінансових операцій, що стали об'єктом

фінансового моніторингу, на запит спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу; порушення вимог щодо зберігання документів, що стосуються ідентифікації та вивчення фінансової діяльності осіб, які здійснюють фінансові операції, та проведених ними фінансових операцій; неповідомлення спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу про зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовані міжнародні санкції, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, громадян суб'єктів підприємницької діяльності від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ненадання, несвоєчасне надання або надання недостовірної інформації, пов'язаної з аналізом фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, довідок та копій документів (у тому числі тих, що становлять банківську або комерційну таємницю) на запит спеціально уповноваженого центрального органу; виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ, організацій, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності, які не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Розголошення в будь-якому вигляді інформації, що відповідно до закону є об'єктом обміну між суб'єктом первинного фінансового моніторингу та спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу, або факту її подання (одержання) особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з її професійною або службовою діяльністю, -

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

5.2.4. У відповідності статті 188³⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення:

Невиконання законних вимог посадових осіб суб'єктів державного фінансового моніторингу стосовно усунення порушень законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, або створення перешкод для виконання покладених на них обов'язків -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

5.3. Всім працівники установи, які відповідно до Порядку відносяться до першої та другої категорії та ознайомились з Правилами та Програмою (або змінами внесеними до цих внутрішніх документів), з метою запобігання розголошенню інформації з питань фінансового моніторингу, забороняється розголошувати їх зміст ні в межах установи, ні за її межами, крім випадків передбачених чинним законодавством України. Виняток становлять додатки до Правил, які призначені для заповнення клієнтами установи чи містять положення оприлюднених нормативно-правових актів або інформацію розміщену на загальнодоступних веб-сайтах мережі інтернет.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання оригіналів Порядку, Правил та Програм. Відповідальний працівник зберігає вказані документи у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб. Створення паперових чи електронних копій затверджених Порядку, Правил та Програм не допускається, крім випадків прямо передбачених законодавством, та з метою проведення навчань відповідних категорій працівників установи (копії знаходяться на постійному зберіганні, як і оригінали у відповідального працівника).

Відповідальний працівник та інші працівники установи, що відносяться до першої категорії, повинні забезпечувати конфіденційність інформації, яка надається до Держфінмоніторингу, а також факту її

надання і не поширювати її ні в межах установи, ні за її межами, в тому числі особам, стосовно фінансових операцій яких здійснюється повідомлення, крім випадків, передбачених чинним законодавством України.

Відповідальний працівник та інші працівники установи, що відносяться до першої та другої категорії, в тому числі ті що забезпечують зберігання, передачу, одержання інформації в електронному вигляді або на паперових носіях, повинні забезпечувати конфіденційність інформації з питань фінансового моніторингу і не поширювати її ні в межах установи, ні за її межами, крім випадків, передбачених чинним законодавством України. Порядок зберігання зазначеної інформації визначений у відповідних розділах Правил.

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

З метою забезпечення конфіденційності інформації, яка надається (одержується від) Держфінмоніторингу та іншим державним установам або одержується від них, та стосується питань проведення фінансового моніторингу:

- реєстрацію кореспонденції з зазначеного питання здійснює відповідальний працівник у окремому електронному журналі до якого мають доступ треті особи виключно за згодою відповідального та за погодженням з керівником установи;
- вся вхідна кореспонденція від Держфінмоніторингу та інших державних органів, з метою запобігання неконтрольованого доступу, негайно передається у день її одержання без догляду, реєстрації та відкриття безпосередньо від працівника, який її одержав відповідальному працівнику, про що попереджаються у посадових інструкціях всі працівники.

5.4. Випадки надання установою інформації з питань фінансового моніторингу, передбачені чинним законодавством України

5.4.1. Установа зобов'язана надавати Держфінмоніторингу наступну інформація у строки та у випадках передбачених чинним законодавством України:

- необхідну для взяття установи (відокремленого підрозділу) на облік, протягом трьох робочих днів з дати призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу (далі - відповідальний працівник), але не пізніше дня проведення першої фінансової операції;
- інформація про відокремлені підрозділи установи подається нею у разі їх наявності;
- у разі зміни інформації, яка стала підставою для взяття суб'єкта (відокремленого підрозділу) на облік, установа протягом трьох робочих днів з дати настання таких змін подає Держфінмоніторингу відповідну інформацію;
- у разі припинення своєї діяльності установа повинна повідомити про це Держфінмоніторинг із зазначенням причин;
- про фінансові операції у разі їх зупинення, про виконання рішення та/або доручення Держфінмоніторингу про: зупинення проведення фінансової та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб); подальше зупинення фінансової операції та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб) в електронному вигляді (каналами зв'язку) або на паперовому носії (нарочно, фельд'єгерською чи кур'єрською поштою, факсимільним зв'язком) за формою, встановленою Держфінмоніторингом;
- у інших випадках передбачених у відповідних розділах Правил.

Подається інформація у формі та за адресами, визначеними Держфінмоніторингом:

- визначених форматів електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом, у наказі Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України», відповідно до частини третьої статті 12, статті 13 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами;

- затверджених форм, які використовуються при поданні інформації до Держфінмоніторингу на паперових носіях (а також при реєстрації фінансових операцій) та при направленні Держфінмоніторингом на адресу суб'єктів первинного фінансового моніторингу на паперових носіях, у наказі «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», відповідно до статей 6, 10, 12, 17 та 18 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами.

При цьому, надсилаючи Держфінмоніторингу інформацію в електронному вигляді, необхідно виконувати наступні вимоги та застереження законодавства України:

- використовувати електронний цифровий підпис - вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору аболігчно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача, а саме, при інформаційному обміні використовуються ключі електронно цифрового підпису, які сертифіковані акредитованими центрами сертифікації ключів, які забезпечують криптографічний та технічний захист інформації, відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», Закону України «Про електронний цифровий підпис», наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України»;

- врахування, що ця інформація є інформацією з обмеженим доступом та захист інформації під час її передачі забезпечується відповідно до законодавства України, відповідно до статті 12 Закону;

- будь-яка інформація, яка подається Держфінмоніторингу в електронному вигляді, надсилається захищеними каналами зв'язку, відповідно до вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу».

У разі неможливості у встановлені Законом строки надіслати Держфінмоніторингу повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді таке повідомлення надсилається на паперових носіях.

Будь-яка інформація, яку суб'єкт подає Держфінмоніторингу, на паперових носіях надсилається поштою з повідомленням про вручення поштового відправлення або нарочним.

У разі коли інформація подається Держфінмоніторингу на паперових носіях, підтвердженням дотримання строків подання такої інформації, передбачених Законом, є наявність документа, виданого оператором поштового зв'язку, що підтверджує факт надсилання відповідної інформації з повідомленням про вручення поштового відправлення.

Документи, що підтверджують факт подання інформації Держфінмоніторингу, зберігаються протягом п'яти років.

5.4.2. Установа зобов'язана надавати Службі безпеки України наступну інформація:

- про фінансову операцію у випадку, коли працівники ТЦ підозрюють або повинні були б підозрювати, що такі фінансові операції пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій (за тел. — —)-

5.4.3. Установа зобов'язана надавати повноважним представникам НКЦПФР, що діють у відповідності до Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі — Порядок контролю):

- на підставі врученого керівнику установи (особі, яка виконує його обов'язки) Доручення на проведення планової/позапланової перевірки (додаток 1 до Порядку контролю) будь-яку інформацію, документи з питань проведення фінансового моніторингу у порядку та у випадках передбачених Порядком контролю;

- на підставі одержаного Запиту (додаток 10 до Порядку контролю) з вимогою подання відповідних документів або інформації, що міститься в них, необхідних для перевірки фактів порушення

установою вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму у порядку та у випадках передбачених Порядком контролю.

5.4.4. Установа зобов'язана надавати, у разі отримання рішення (ухвали, постанови) суду щодо надання вказаної у ньому інформації з питань фінансового моніторингу (в тому числі про факт подання такої інформації), будь-яку інформацію.

5.4.5. Установа зобов'язана забезпечувати на документальний запит безперешкодний доступ суб'єктів державного фінансового моніторингу та правоохоронних органів до документів або інформації, що міститься в них, відповідно до вимог закону.

Іншим державним органам може надаватись інформації з питань фінансового моніторингу, у випадках та у порядку прямо передбачених законами України, іншими нормативно-правовими актами, що не суперечать Закону.

5.4.6. Прийняття рішення про надання інформації здійснюється у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

5.5. Доступ до внутрішніх документів, кореспонденції, будь-якої інформації та будь-яких документів в електронному вигляді або на паперових носіях, які стосуються проведення фінансового моніторингу установою іншим особам, які не віднесені до першої та другої категорії працівників відповідно до Порядку, надається виключно з дозволу керівника установи та у випадках передбачених законодавством України.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

6. Порядок вчинення дій для ідентифікації та вивчення клієнта та осіб, що беруть участь в операції

6.1. Ідентифікація клієнта здійснюється до/або під час встановлення ділових відносин, укладення правочинів, але до проведення фінансової операції, відкриття рахунку.

Ідентифікація та вивчення фінансової діяльності здійснюються у разі:

- встановлення ділових відносин з клієнтами;
- виникнення підозри в тому, що фінансова операція може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму;
- проведення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу;
- проведення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтами на суму, що дорівнює чи перевищує 150 000 грн.

Проведення ідентифікації та вивчення клієнтів установою включає:

- здійснення ідентифікації;
- проведення заходів, спрямованих на уточнення інформації щодо ідентифікації у разі зміни інформації або закінчення строку дії документів, на підставі яких вона проводилась;
- проведення заходів, спрямованих на перевірку інформації щодо ідентифікації клієнта, в тому числі у випадку, якщо є сумніви щодо її достовірності та повноти;
- постійне проведення заходів із вивчення клієнта - моніторинг (перегляд) операцій, що здійснюються в ході ділових відносин, на їх відповідність характеристиці клієнта та визначеному ризику клієнта.

Під час ідентифікації клієнта відповідний працівник установи з'ясовує:

- мету ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу (отримання прибутку за рахунок інвестицій в цінні папери, пенсійні накопичення, отримання послуг або товарів за цільовими облігаціями, придбання пакета акцій, що дозволяє брати участь у контролі юридичної особи, викуп емітентом власних акцій тощо);

- характер ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу (перелік послуг, які клієнт бажає отримати, одноразова операція, постійні відносини тощо).

Відомості щодо мети та характеру ділових відносин отримуються шляхом письмового опитування клієнта (уповноваженого представника, в разі якщо клієнтом є юридична особа), а саме, шляхом заповнення опитувальника (Додатки 1 та 2).

У разі якщо клієнт (особа) діє як представник іншої особи чи в інтересах іншої особи, або якщо у відповідного працівників установи виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені або вигодоодержувачем є інша особа, відповідний працівник установи зобов'язаний згідно з вимогами законодавства, що регулюють процедуру ідентифікації, Програм, Правил, ідентифікувати також особу, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція або яка є вигодоодержувачем.

У разі якщо особа діє як представник іншої особи, відповідний працівник установи повинен перевірити також наявність у цієї особи відповідних повноважень.

6.2. Ідентифікація клієнта не є обов'язковою у разі проведення фінансової операції особами, які раніше були ідентифіковані.

6.3. Установа може здійснити спрощену ідентифікацію клієнта у разі:

- встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції, якщо клієнтом виступає орган державної влади, підприємство, що повністю перебуває у державній власності, міжнародна установа чи організація, в яких бере участь Україна відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- проведення фінансової операції на організованому ринку цінних паперів.

Особливості здійснення спрощеної ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнтів встановлені НКЦПФР відповідно до положень Закону, а саме, при спрощеній ідентифікації установа не проводить заходи, спрямовані:

- на перевірку інформації щодо ідентифікації клієнта;
- на вивчення клієнта;
- на встановлення вигодоодержувача.

6.4. Під час встановлення ділових відносин, укладення правочинів, але до проведення фінансової операції, відкриття рахунку (надання фінансових послуг установою), відповідний працівник установи, що відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, з метою проведення ідентифікації та вивчення клієнта:

- пропонує особі заповнити опитувальник (Додаток 1 або Додаток 2);
- після одержання опитувальника, оформленого належним чином, з метою визначення інформації про цю особу у відповідності до ст. 9 Закону, проводить та підтверджує особистим підписом на опитувальнику факт вивчення особи та попередньої оцінки ризику, проведення ідентифікації особи на підставі наданих особою, на її вибір:
 - оригіналів документів;
 - або копій документів, що засвідчені нотаріально;
 - або копій документів, що засвідчені підприємством (установою, організацією), яке їх видало;
 - створює фотокопії всіх наданих особою документів (або належним чином завірених копій документів), на підставі яких він провів ідентифікацію особи, та долучає їх до опитувальника та заповнює останній розділ опитувальника (зазначені документи мають бути чинними на момент їх подання та включати всі необхідні дані для ідентифікації);
- передає опитувальник та документи, що до нього додаються, відповідальному працівнику, а після остаточного визначення ним рівня ризику клієнта, на зберігання керівнику підрозділу за підпорядкуванням.

6.5. Опитувальник, підписаний працівником установи, та всі фотокопії документів (або належним чином завірених копій документів), що до нього додаються, є внутрішніми документами, що містять інформацію з обмеженим доступом.

Керівник підрозділу, працівник якого провів ідентифікацію особи та вивчення клієнта, зберігає опитувальники та всі фотокопії документів (або належним чином завірених копій документів), що до нього додаються, у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Термін зберігання опитувальника та доданих до нього документів (копій документів), інших документів щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всіх необхідних даних про операції - не менше п'яти років після завершення операції.

На виконання вимог НКЦПФР:

- установа забезпечує зберігання документів щодо ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу (копії документів, на підставі яких здійснювалась ідентифікація, та/або анкети з ідентифікаційними даними), не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції (правочини, розпорядження, заявки, ділове листування тощо) - не менше п'яти років після завершення операції;

- у разі знищення, втрати або пошкодження документів до закінчення строку їх зберігання незалежно від причин установа в триденний строк після встановлення таких фактів повідомляє про це НКЦПФР;

- у разі продовження НКЦПФР, у порядку встановленому законодавством, строку зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які є учасниками окремих фінансових операцій, та документації про здійснення окремих фінансових операцій суб'єкт первинного фінансового моніторингу забезпечує подальше зберігання документів на строк, встановлений НКЦПФР.

Працівники установи забезпечують зберігання та захист інформації, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, відповідно вимог Правил

Працівники установи, які під час виконання своїх функцій та/або надання послуг безпосередньо або опосередковано отримали інформацію, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, зобов'язані не розголошувати цю інформацію, крім випадків, передбачених законом, і не використовувати її в своїх інтересах або інтересах третіх осіб відповідно до вимог Правил.

6.6. У разі виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, опитувальник використовується відповідальним працівником під час реєстрації вказаних операцій для заповнення Відомостей про учасника фінансової операції. Після використання відповідальний працівник повертає опитувальник для зберігання відповідному керівнику підрозділу.

6.7. Відповідний працівник установи має право витребувати, а клієнт зобов'язаний надати інформацію стосовно ідентифікації його особи, змісту діяльності та фінансового стану, необхідну для виконання установою вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

У разі ненадання клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності установа має право відмовити йому в проведенні подальших фінансових операцій у порядку встановленому законодавством та Правилами.

Установа зобов'язана відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції у разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим, за винятком операцій щодо зарахування коштів, які надходять на рахунок такого клієнта (у такому разі установа зобов'язана протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня

відмови повідомити Держфінмоніторинг про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести у порядку встановленому законодавством та Правилами).

6.8. У разі наявності при здійсненні ідентифікації мотивованої підозри щодо надання особою недостовірної інформації або навмисного подання особою інформації з метою введення в оману:

- працівник, що відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, має негайно повідомити про це відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, передає службову записку керівнику установи та може запропонувати (виклавши на вказаній службовій записці) наступне:
 - укласти правочин або надати відповідні фінансові послуги та направити запит з метою витребувати передбачену законодавством інформацію, яка стосується ідентифікації цієї особи, до органів державної влади, банків, інших юридичних осіб, а також здійснювати передбачені законодавством заходи щодо збору такої інформації з інших джерел, з зазначенням терміну безоплатного надання установі такої інформації протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту;
 - не укладати правочин або не надавати відповідні фінансові послуги;
 - укласти правочин або надати відповідні фінансові послуги та надавати інформацію про фінансові операції, що передбачаються договором, Держфінмоніторингу у встановленому чинним законодавством порядку;
 - керівник установи приймає остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника.

У разі виникнення сумнівів у достовірності чи повноті наданої інформації про клієнта відповідний працівник установи зобов'язаний вжити заходів для перевірки та уточнення інформації стосовно ідентифікації такого клієнта (особи) відповідно до вимог законодавства та цього розділу Правил.

Установа з метою виконання покладених на неї Законом завдань має право звертатися із запитом до органів виконавчої влади, правоохоронних органів, Національного банку України, юридичних осіб, які в установленому законодавством порядку інформують про результати розгляду такого запиту.

Установа має право витребувати, а державні органи зобов'язані протягом десяти робочих днів надати відповідно до законодавства інформацію стосовно ідентифікації клієнта (зазначена інформація надається безоплатно, а перелік таких органів та порядок надання інформації визначаються Кабінетом Міністрів України).

Державними органами, які надають установі, інформацію про ідентифікацію клієнта, є Державна реєстраційна служба, Державна податкова служба та органи внутрішніх справ (далі - державні органи).

Рішення про необхідність направлення запиту стосовно одержання від державних органів даних по ідентифікації клієнтів з метою їх перевірки приймається керівником установи на підставі доповідної записки відповідного працівника з висновком відповідального працівника викладеним на цій доповідній записці.

Запит готується та надається на підпис керівнику установи відповідальним працівником.

Надсилання запиту забезпечується відповідальним працівником.

Запит надсилається за місцезнаходженням відповідних державних органів у письмовій формі, підписується керівником установи або особою, яка його заміщує, та скріплюється печаткою установи. Запит може надсилатися також в електронній формі. Формат електронної взаємодії та форма надання інформації визначаються Державною реєстраційною службою, Державною податковою службою та Міністерством внутрішніх справ відповідно до вимог законодавства щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

У запиті зазначаються постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2010 р. № 746 як підстава для надання державними органами інформації про ідентифікацію клієнта, її перелік та мета використання такої інформації. До запиту додається копія повідомлення про присвоєння облікового ідентифікатора установі.

У запиті щодо ідентифікації фізичної особи - резидента обов'язково зазначаються ідентифікаційний номер, прізвище, ім'я та по батькові, дата народження та місце проживання фізичної особи.

Відповідальний працівник веде електронний реєстр запитів до державних органів, який повинен містити вихідні реквізити запиту, прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи або повне найменування юридичної особи, інформація про яких запитується, підстави для надсилання запиту та реквізити листа державного органу з інформацією, одержаною у відповідь на запит.

Запит установи щодо ідентифікації клієнта та інформація, що передається державними органами є інформацією з обмеженим доступом і не підлягає передачі третім особам, крім Держфінмоніторингу, НКЦПФР та інших державних органів у передбачених законом випадках.

Інформація, що надходить від державних органів про ідентифікацію клієнта, є інформацією з обмеженим доступом та використовується виключно з метою виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання та використання зазначеної інформації відповідно до вимог законодавства, а також запобігання несанкціонованому доступу до неї та її поширенню.

При здійсненні запитів до державних органів стосовно ідентифікації клієнтів та в інших, визначених законодавством, випадках використовується довідка про присвоєння облікового ідентифікатора суб'єкта первинного фінансового моніторингу (далі - довідка про присвоєння облікового ідентифікатора) - документ установленого Держфінмоніторингом зразка, який надається на вимогу установи.

Для отримання, у разі потреби, довідки про присвоєння облікового ідентифікатора відповідальний працівник, забезпечує подання до Держфінмоніторингу завірених підписом керівника та печаткою установи лист-звернення щодо видачі такої довідки, в якому обов'язково зазначається дата останньої подачі форми обліку (1-ФМ).

Держфінмоніторинг протягом п'яти робочих днів з дати одержання листа-звернення формує на підставі актуальних даних, поданих у формі 1-ФМ установою для обліку, та надсилає установі довідку про присвоєння облікового ідентифікатора за формою, що додається до наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку формування та надання облікового ідентифікатора суб'єкта первинного фінансового моніторингу».

6.9. Під час здійснення ідентифікації та вивченні клієнта працівники установи повинні враховувати переліки осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (з використанням Додаток 7).

6.10. Для визначення заходів, які вживаються під час ідентифікації, суб'єкт первинного фінансового моніторингу розроблені критерії класифікації клієнтів щодо рівня ризику проведення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму наведені у відповідному розділі Правил, з урахуванням критеріїв, визначених Держфінмоніторингом та НКЦПФР (Додатки 3 та 4).

Критерії класифікації клієнтів за рівнем ризику розроблені установою на підставі характеристики клієнта: резидент/нерезидент; країна походження або реєстрації клієнта; особи, які беруть участь у фінансовій операції клієнта; об'єкт фінансової операції; тривалість ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу; соціальний статус або відносини з органами державної влади; характеристика ділової активності; фінансовий стан; репутація, інші показники, що можуть бути використані для визначення ризику у відповідності до характеристик клієнтів наведених у критеріях ризику затверджених Держфінмоніторингом та НКЦПФР (Додатки 3 та 4).

Відповідно до розроблених критеріїв класифікації клієнтів установа встановлює категорії клієнтів, які мають низький, середній, підвищений або високий ризик проведення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму наведені у відповідному розділі Правил.

Установа забезпечує визначення ризику клієнта відповідно до розроблених критеріїв до/або під час встановлення ділових відносин.

За результатами ділових відносин та заходів із вивчення клієнта характеристика клієнта може бути уточнена та рівень ризику змінений.

На виконання вимог встановлених НКЦПФР, у разі виявлення клієнтів, які характеризуються підвищеним (високим) ризиком, установа під час здійснення ідентифікації таких клієнтів застосовує додаткові заходи, спрямовані на вивчення клієнта наведені у відповідному розділі Правил, а також у порядку визначеному в цьому розділі у повній відповідності до вимог чинного законодавства, а саме, у разі якщо надання такої інформації є обов'язковим на підставі п.11 та 12 частини другої ст. 9 Закону, або, у разі якщо ця інформація є публічною (відкритою) у відповідності до частини першої ст. 9 Закону, зокрема:

- перевірку ідентифікаційних даних;
- вимогу надання додаткових документів, зокрема про фінансовий стан;
- перевірку правильності оформлення установчих документів (враховуючи всі зареєстровані зміни);
- встановлення засновників юридичної особи;
- співставлення розміру зареєстрованого та сформованого статутного капіталу;
- перевірку відповідності фінансової операції звичайній діяльності клієнта;
- встановлення відповідності фінансової операції фінансовому стану клієнта;
- встановлення мети проведення операцій;
- оцінку розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- встановлення джерела походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- встановлення пов'язаних осіб.

Перелік заходів та додаткові заходи для вивчення клієнтів, які характеризуються підвищеним (високим) рівнем ризику, встановлені у відповідному розділі Правил та у цьому розділі, з урахуванням всіх видів професійної діяльності на ринку цінних паперів відповідно до ліцензії отриманої установою.

Якщо рівень ризику проведення клієнтом фінансових операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або які можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування тероризму, оцінюється відповідно до розроблених установою критеріїв ризику як підвищений або високий, відповідальний працівник за участю відповідних працівників установи оновлює інформацію, отриману за результатами ідентифікації та вивчення клієнта, змісту його діяльності та фінансового стану не рідше одного разу на рік.

Якщо рівень ризику проведення фінансових операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або які можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування тероризму, оцінюється відповідно розроблених установою критеріїв ризику як низький або середній, строк оновлення інформації, отриманої за результатами ідентифікації та вивчення клієнта, змісту його діяльності та фінансового стану, не повинен перевищувати трьох років.

Для клієнтів, з якими укладені договори на обслуговування, але які не звертались до установи для отримання послуг більше трьох років, ідентифікація або оновлення інформації щодо ідентифікації здійснюється в разі звернення такого клієнта до установи або проведення ним фінансової операції за участю установи.

6.11. Якщо під час ідентифікації або вивчення клієнта (особи, яка діє від його імені) відповідний працівник встановив відношення клієнта до публічних діячів, або пов'язаних з ними осіб, або до благодійної, або неприбуткової організації, він повинен:

- отримати дозвіл керівника установи або особи, яка виконує його обов'язки, на встановлення ділових відносин з таким клієнтом;
- вживати заходів для з'ясування джерел походження коштів та додаткових заходів, визначених для клієнтів з високим рівнем ризику;
- проводити моніторинг операцій такого клієнта у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику та у порядку визначеному у відповідному розділі Правил.

6.12. Якщо під час обслуговування клієнта відповідний працівник встановив, що фінансові операції клієнта здійснюються за участю фізичних або юридичних осіб з країн, у яких не дозволяється

застосування заходів, передбачених законодавством із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (Додаток -6), він повинен:

- проводити ідентифікацію клієнта за правилами для клієнтів з високим рівнем ризику до встановлення ділових відносин з ним та у порядку визначеному у відповідному розділі Правил;
- попередити клієнта про те, що операції з фізичними або юридичними особами у цих країнах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- надати інформацію про такі операції відповідальному працівнику у встановленому Правилами порядку для прийняття рішення щодо направлення повідомлень Держфінмоніторингу про такі фінансові операції.

З метою інформування клієнтів про необхідність надання інформації стосовно їх ідентифікації та вивчення відповідним працівникам установи, забезпечується розміщення відповідної інформації у вигляді оголошень у місцях обслуговування клієнтів установою (Додаток 9).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

7. Порядок збору та зберігання документів, які стосуються ідентифікаційних даних осіб, що здійснюють фінансові операції або здійснюють спробу їх проведення, документів, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або здійснено спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій;

У відповідності до вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу на підставі та на виконання цього Закону зобов'язаний зберігати документи щодо ідентифікації осіб, які провели фінансову операцію, що згідно з цим Законом підлягає фінансовому моніторингу, а також усі документи, що стосуються ділових відносин з клієнтом, не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції - не менше п'яти років після завершення операції (при цьому строки зберігання документів можуть бути продовжені відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу у порядку, встановленому законодавством).

Установа забезпечує зберігання та захист інформації, що стосується ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, відповідно до Правил (розділ щодо порядку збору та зберігання документів, які стосуються ідентифікаційних даних осіб, що здійснюють фінансові операції або здійснюють спробу їх проведення, документів, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій, який визначає порядок реєстрації, використання, направлення, зберігання та доступу до документів, що містять таку інформацію).

Документи, що стосуються ідентифікації та вивчення клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції зберігаються у підрозділах установи, які проводять ідентифікацію клієнтів у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

Документи, на підставі яких проведено фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та/або можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, або спробу їх проведення, ділової кореспонденції та інших документів про проведення (спробу проведення) фінансових операцій зберігаються у підрозділах установи, які проводять або забезпечують проведення та моніторинг фінансових операцій у порядку визначеному у відповідних розділах Правил.

Документи, що стосуються реєстрації, обміну інформацією про фінансові операції між установою та Держфінмоніторингом, або іншими державними органами зберігаються у відповідального працівника.

Відповідальний працівник зберігає документи, що стосуються ведення реєстру, у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Відповідальний працівник забезпечує зберігання копій документів, що надавались Держфінмоніторингу, поштових квитанцій, повідомлень про вручення та документів, форм, файлів одержаних від Держфінмоніторингу протягом п'яти років після надання інформації. Відповідальний працівник зберігає вказані документи у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Документи, що підтверджують факт подання інформації Держфінмоніторингу, зберігаються протягом п'яти років відповідальним працівником.

Установа забезпечує зберігання документів щодо ідентифікації клієнтів та осіб, які є учасниками фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу (копії документів, на підставі яких здійснювалась ідентифікація, та/або анкети з ідентифікаційними даними), не менше п'яти років після завершення ділових відносин, а всі необхідні дані про операції (правочини, розпорядження, заявки, ділове листування тощо) - не менше п'яти років після завершення операції.

У разі знищення, втрати або пошкодження документів до закінчення строку їх зберігання незалежно від причин установа в триденний строк після встановлення таких фактів повідомляє про це НКЦПФР.

У разі продовження Комісією строку зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які є учасниками окремих фінансових операцій, та документації про здійснення окремих фінансових операцій установа забезпечує подальше зберігання документів на строк, встановлений НКЦПФР.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

8. Перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу

Перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до положень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» наведений у додатку 8 до Правил.

Відповідно до положень Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- фінансова операція - будь-які дії щодо активів, здійснені за допомогою установи;
- активи - кошти, майно, майнові і немайнові права.

Відповідно до вимог встановлених Положенням про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів, затвердженим рішенням НКЦПФР:

- Правила і Програма розробляються з врахуванням видів професійної діяльності на фондовому ринку відповідно до отриманої ліцензії;
- Правила охоплюють усі види професійної діяльності на фондовому ринку відповідно до отриманої ліцензії.

Враховуючи наведене, до переліку фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відносяться фінансові операції, які здійснені за допомогою установи та при проведенні яких одночасно виявлено, що:

- сума, на яку проводиться фінансова операція, дорівнює чи перевищує 150000 гривень або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, еквівалентній 150000 гривень;
- фінансова операція має одну або більше таких ознак визначених статтею 15 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

1) переказ грошових коштів на анонімний (номерний) рахунок за кордон і надходження грошових коштів з анонімного (номерного) рахунку з-за кордону, а також переказ коштів на рахунок, відкритий у фінансовій установі в країні, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон;

2) купівля-продаж чеків, дорожніх чеків або інших подібних платіжних засобів за готівку;

3) зарахування або переказ коштів, надання або отримання кредиту (позики), проведення інших фінансових операцій у разі, якщо хоча б одна із сторін - учасників фінансової операції є фізичною або

юридичною особою, що має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в країні (на території), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, або однією із сторін є особа, яка має рахунок у банку, зареєстрованому у вищезазначеній країні (території). Перелік таких країн (територій) визначається відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України, на основі висновків міжнародних, міжурядових організацій, діяльність яких спрямована на протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, і підлягає опублікуванню;

- 7) обмін банкнот, особливо іноземної валюти, на банкноти іншого номіналу;
- 8) проведення фінансових операцій з цінними паперами на пред'явника, не депонованими в депозитарних установах;
- 9) проведення фінансових операцій з векселями з бланковим індосаментом або індосаментом на пред'явника;
- 10) здійснення розрахунку за фінансовою операцією у готівковій формі;
- 11) проведення фінансових операцій за правочинами, форма розрахунків за якими не визначена;
- 12) одержання (сплата, переказ) страхового (перестрахового) платежу (страхового внеску, страхової премії);
- 13) проведення страхової виплати або страхового відшкодування;
- 15) здійснення розрахунків за зовнішньоекономічним контрактом, що не передбачає фактичного постачання на митну територію України товарів, робіт і послуг.

Порядок виявлення, реєстрації та надання інформації про фінансові операції, які згідно з цим переліком підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу викладені у відповідних розділах Правил.

9. Перелік фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу

9.1. У відповідності до положень статті 16 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

Фінансова операція підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо вона має одну або більше ознак, визначених цією статтею, або містить інші ризики:

- 1) заплутаний або незвичний характер фінансової операції чи сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети;
- 2) невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;
- 3) виявлення фактів неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених цим Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону).

У разі якщо у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникають підстави вважати, що фінансова операція пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, внутрішній фінансовий моніторинг проводиться також щодо інших фінансових операцій, в уточненні яких виникла необхідність.

Внутрішньому фінансовому моніторингу підлягають операції відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Визначення переліку фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, зокрема, ґрунтується на проведенні оцінки ступеню ризиків фінансових операцій, відповідно до положень статті 1 Закону:

- внутрішній фінансовий моніторинг, це сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, з виявлення фінансових операцій, що підлягають внутрішньому

фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 цього Закону, із застосуванням підходу, що ґрунтується на проведенні оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму; ведення обліку таких операцій та відомостей про їх учасників; подання інформації Спеціально уповноваженому органу про операції, що мають високий ступінь ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, а також додаткової інформації про фінансові операції та їх учасників, що стали об'єктом фінансового моніторингу з боку Спеціально уповноваженого органу;

- високий ризик це результат оцінки ризику суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що базується на аналізі сукупності визначених критеріїв, який свідчить про високу вірогідність використання суб'єкта для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму.

Відповідно до вимог ст. 6 Закону:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, до початку, у процесі, в день виникнення підозр, після їх проведення або при спробі їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення;

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати у своїй діяльності управління ризиками щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму та розробляти критерії ризиків;

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати реєстрацію фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, не пізніше наступного робочого дня з дати їх виявлення.

9.2. На виконання наведених вимог Закону з метою оцінки ризику установою розроблені та визначені такі критерії ризику проведення клієнтами фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму за участю установи при наданні нею послуг клієнтам:

- у фінансових операцій ризик може бути високий або підвищений або відсутній;
- фінансові операції мають високий ступінь ризику, у разі, якщо вона проводиться за участю клієнта з високим рівнем ризику (розділ 10 Правил) та у інших випадках встановлених Законом, Держфінмоніторингом або НКЦПФР;

- фінансові операції мають підвищений ступінь ризику, у разі, якщо вони проводяться за участю клієнта з підвищеним рівнем ризику (розділ 10 Правил) та у інших випадках встановлених Законом, Держфінмоніторингом або НКЦПФР;

- у фінансової операції відсутній ризик у всіх інших випадках.

9.3. Якщо операції мають високий або підвищений ступінь ризику, такі операції підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу та реєструються у реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідальним працівником відповідно до законодавства.

Якщо операції мають високий ступінь ризику, відповідальний працівник забезпечує подання інформації про такі операції Держфінмоніторингу у порядку визначену законодавством, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР, враховуючи наступні положення Закону:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомляти Спеціально уповноважений орган про фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, - у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;

- рішення про подання або неподання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію, що підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, приймає відповідальний працівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу (філії, іншого відокремленого підрозділу

суб'єкта первинного фінансового моніторингу) відповідно до внутрішніх процедур, передбачених правилами внутрішнього фінансового моніторингу відповідно до статті 16 цього Закону. У разі прийняття рішення про подання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію така інформація подається не пізніше 10 робочих днів з дня її реєстрації.

9.4. Підсумовуючи наведено установою встановлено, що Перелік фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу включає фінансові операції які:

- 1) мають одну або більше ознак, визначених статтею 16 Закону, а саме:
 - заплутаний або незвичний характер фінансової операції чи сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети;
 - невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;
 - виявлення фактів неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених цим Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону);
- 2) підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (викладених у офіційних перекладах державною мовою та розміщених на веб-сайті НКЦПФР або затверджених, відповідно до законодавства України);
- 3) мають високий або підвищений ступінь ризику відповідно до наведених вище критеріїв розроблених та визначених установою.

Порядок оцінки ризику, виявлення, реєстрації та надання інформації про фінансові операції, які згідно з цим переліком підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу викладені у відповідних розділах Правил.

10. Критерії ризику та порядок оцінки ризику проведення клієнтами фінансових операцій

10.1. Класифікація клієнтів та критерії ризику проведення клієнтами фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (далі – ризику).

Відповідно до вимог Закону, а саме статті 6:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний самостійно здійснювати класифікацію своїх клієнтів з урахуванням критеріїв ризиків, визначених Спеціально уповноваженим органом та органами, що здійснюють регулювання та нагляд за їх діяльністю, під час проведення ними фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Відповідно до «Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму», затверджених наказом Держфінмоніторингу:

- оцінювання ризику здійснюється за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг;
- критерій ризику - показник, ознака, характеристика або їх сукупність, за якими здійснюється оцінка ризику;
- оцінка ризику - результат аналізу наявних відомостей та інформації про своїх клієнтів та їх діяльність, за яким визначається рівень ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.
- оцінка ризику здійснюється щодо всіх клієнтів, яким надаються фінансові або інші послуги;
- рівень ризику - ступінь міри ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, встановлений суб'єктом стосовно клієнта, що може набувати значень «низький», «середній» та «високий»;

- у разі якщо клієнт підпадає хоча б під один із цих Критеріїв ризику, рівень ризику такого клієнта не може визначатися як «низький»;
- у разі встановлення клієнту середнього рівня ризику та виявлення тенденції щодо його зростання (включаючи досягнення високого рівня ризику) у клієнта виникає підвищений ризик проведення операцій, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

Враховуючи наведені вимоги законодавства, класифікація клієнтів за рівнем ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму проводиться на підставі оцінки ризику, а саме, наявності або відсутності відповідних критеріїв ризику або їх сукупності розроблених для клієнтів установою з урахуванням критеріїв ризиків, визначених Держфінмониторингом та НКЦПФР.

Для класифікації клієнтів використовуються критерії ризику розроблені установою, визначені та затверджені Держфінмониторингом (додаток 3), визначені та затверджені НКЦПФР (додаток 4), Перелік офшорних зон затверджений Кабінетом Міністрів України (додаток 5) та Перелік держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою затверджений Держфінмониторингом (додаток 6), а також Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції доведений Держфінмониторингом (додаток 7).

Установою встановлені наведені нижче категорії клієнтів відповідно до розроблених критеріїв класифікації за рівнями ризику на підставі характеристики клієнта: резидент/нерезидент; країна походження або реєстрації клієнта; особи, які беруть участь у фінансовій операції клієнта; об'єкт фінансової операції; тривалість ділових відносин з суб'єктом первинного фінансового моніторингу; соціальний статус або відносини з органами державної влади; характеристика ділової активності; фінансовий стан; репутація, інші показники, що можуть бути використані для визначення ризику, а саме характеристики клієнтів затверджені Держфінмониторингом та НКЦПФР.

Середній рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- клієнт підпадає хоча б під один з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;
- клієнт використовує під час надання йому послуг установою новітні технології, а саме технологічні рішення, які забезпечують проведення операцій та/або надання послуг без безпосереднього контакту з клієнтом та не забезпечені засобами захисту інформації на змінних носіях інформації;
- клієнт, якому надає послуги установа є акціонерним товариством, яке здійснило випуск акцій на пред'явника (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);
- є підприємством, про яке з надійних джерел відомо (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР), що воно не знаходиться за місцем державної реєстрації, не надає передбачену законодавством звітність та вартість його чистих активів є меншою від статутного капіталу;
- регулярно (не менше однієї в місяць на протязі календарного року) укладення клієнтом під час надання йому послуг установою строкових угод або використання інших похідних фінансових інструментів, особливо таких, що не передбачають поставки базового активу, за фінансовими операціями з одним або кількома контрагентами, результатом чого є постійний (щомісячний) прибуток або постійні (щомісячні) збитки особи (за даними одержаними відповідно до вимог законодавства у разі якщо така інформація є публічною (відкритою) від клієнта або з надійних джерел (офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму);
- разовий продаж (купівля) клієнтом під час надання йому послуг установою великого пакета (10 та більше відсотків) емісійних цінних паперів, що не включені до біржового списку (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);
- набуття права власності клієнтом під час надання йому послуг установою на пакет цінних паперів, сумарна номінальна вартість яких перевищує 150 000 грн., за договорами дарування;

- набуття права власності клієнтом під час надання йому послуг установою на пакет цінних паперів, сумарна номінальна вартість яких перевищує 150 000 грн., за договорами міні;
- взаємозалік вимог за операціями з цінними паперами на позабіржовому ринку проведений під час надання послуг клієнту установою;
- придбання клієнтом під час надання йому послуг установою цінних паперів за рахунок коштів, які попередньо були внесені готівкою в касу установи або готівки, яка була переказана на рахунок установи через банківську установу, платіжну систему (виявлення здійснюється з урахуванням методичних рекомендацій розміщених на веб-сайті НКЦПФР);
- операції клієнта під час надання йому послуг установою з борговими фінансовими інструментами із низьким значенням рейтингової оцінки за Національною рейтинговою шкалою (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР);
- регулярне (не менше однієї в місяць на протязі календарного року) здійснення особою фінансових операцій з векселями під час надання йому послуг установою, якщо особа не є професійним учасником ринку цінних паперів;
- купівля під час надання послуг клієнту установою на позабіржовому ринку особами-резидентами пакетів акцій українських емітентів у осіб-нерезидентів за цінами, що перевищують їх номінальну вартість;
- регулярне (не менше однієї в місяць на протязі календарного року) та циклічне (купівля та продаж тих самих активів) здійснення фінансових операцій клієнтом під час надання йому послуг установою з купівлі-продажу активів (крім біржових операцій) без фактичної поставки активів між учасниками операції;
- операції з цінними паперами здійснені клієнтом під час надання йому послуг установою, про які з надійних джерел (відповідно до інформації розміщеної на веб-сайті НКЦПФР) відомо, що вони мають високий ризик бути використаними для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Підвищений рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- у разі встановлення клієнту середнього рівня ризику та тенденції щодо зростання рівня ризику, а саме, клієнт підпадає хоча б під два з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;
- заплутаний характер фінансової операції за участю клієнта;
- незвичний характер фінансової операції за участю клієнта;
- сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу за участю клієнта;
- сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидної законної мети за участю клієнта;
- невідповідність фінансової операції характеру та змісту діяльності клієнта;
- виявлено факти неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їх здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації, передбачених Законом (зокрема дві чи більше фінансові операції, що проводяться клієнтом протягом одного робочого дня з однією особою та можуть бути пов'язані між собою, за умови, що їх загальна сума дорівнює чи перевищує 150 000 грн.).

Високий рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи виявив під час моніторингу у клієнта такі критерії ризику:

- клієнт підпадає хоча б під три з критеріїв наведених вище;
- клієнт підпадає хоча б під три з критеріїв наведених у додатках 3 або 4 до Правил;
- у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції виявлено, що фінансова операція містить одночасно три або більше ознак такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу;
- клієнт не надав додаткову інформацію для вивчення клієнта на вимогу працівника установи, якщо така інформація є публічною (відкритою);

- у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції здійснення ідентифікацію клієнта, відповідно до вимог законодавства на підставі поданих офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій, є неможливим;
- клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта є публічні діячі або пов'язані з ними особи (особами, пов'язаними з публічними діячами, є члени сім'ї та інші близькі родичі, юридичні особи, власниками істотної участі або контролерами яких є публічні діячі або їхні близькі родичі);
- клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта є благодійна чи неприбуткова організація;
- клієнт, вигодоодержувач, або учасник операції, що проводиться за участю клієнта або установа, через яку він здійснює передачу (отримання) активів є резидентом наведеним у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил);
- клієнт, включений до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, що формується Держфінмоніторингом (наведені у додатку 7 до Правил);
- клієнт, стосовно якого у працівника установи виникають підозри, що він пов'язаний, стосується або призначений для фінансування тероризму.

Низький рівень ризик мають клієнти у разі, якщо відповідний працівник установи не виявив під час моніторингу у клієнта жодного із критерії ризику наведених вище або у додатках 3 або 4 до Правил.

Вказані критерії ризику постійно аналізуються відповідальним працівником та оновлюються у разі потреби та у разі зміни чинного законодавства, яке їх визначає.

10.2. Порядок оцінки рівня ризику клієнтів.

Оцінка рівня ризику клієнтів здійснюється щодо всіх клієнтів, яким надаються фінансові або інші послуги.

Уперше рівень ризику клієнтів визначається та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил) відповідним працівником установи до/або під час встановлення ділових відносин з клієнтами.

Попередня оцінка рівня ризику клієнтів проводиться працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції з його участю, та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідального працівника.

В процесі обслуговування клієнтів постійно проводиться оцінка рівня ризику клієнтів відповідним працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції за участю клієнта та проводить їх аналіз на відповідність характеру діяльності та фінансовому стану клієнта, та у разі зміни рівня ризику клієнтів це фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідальному працівнику.

У разі, якщо у відповідального працівника виникають підстави вважати, що фінансова операція за участю клієнта пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, внутрішній фінансовий моніторинг проводиться також щодо інших фінансових операцій, в уточненні яких виникла необхідність, та з цією метою збирається, аналізується та оцінюється на предмет наявності або відсутності відповідного рівня ризику клієнта додаткова інформація відповідно до законодавства, Правил та Програми.

Остаточне рішення стосовно рівня ризику клієнта (зміни рівня ризику) приймається виключно відповідальним працівником на підставі всебічного аналізу інформації про операції, що проводяться клієнтом за допомогою установи та наявних даних одержаних в результаті ідентифікації та вивчення клієнта, а також з врахуванням та відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (офіційних перекладів на державну мову розміщених на веб-сайті Держфінмоніторингу та НКЦПФР) та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил).

Встановлений щодо клієнтів рівень ризику переглядається відповідальним працівником за поданням відповідних працівників, які забезпечують безпосереднє надання послуг клієнтам не рідше одного разу на рік та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

11. Опис заходів суб'єкта первинного фінансового моніторингу з управління ризиками

Відповідно до вимог Закону, а саме статті 11:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний здійснювати управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму з урахуванням результатів ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта;
- оцінювання ризиків суб'єктом первинного фінансового моніторингу здійснюється за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг;
- для зменшення виявлених ризиків суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен вживати заходів, що зокрема включають: здійснення поглибленої ідентифікації клієнта та перевірку особи клієнта протягом певного періоду, включаючи його власників; додаткові вимоги до клієнта при відкритті рахунка чи встановленні відносин з ним; збільшення частоти проведення перевірок особи клієнта, включаючи його власників; збір інформації з метою формування уявлення про діяльність клієнта, природу та рівень операцій, що проводяться ним; посилений моніторинг операцій, що проводяться клієнтом.

Ризики це небезпека (загроза, уразливі місця) для установи бути використаною клієнтами, при наданні ним послуг, з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Управління ризиками, це заходи, які здійснюються відповідними працівниками установи, з визначення, оцінки, моніторингу, контролю ризиків, що спрямовані на їх зменшення до прийняттого рівня.

Визначення, оцінка, моніторинг ризиків відповідними працівниками установи здійснюється при встановленні ділових відносин, з'ясуванні мети та характеру майбутніх ділових відносин з клієнтом, проведенні ідентифікації та вивченні фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, постійному оновленні інформацію про зміст діяльності клієнта та його фінансовий стан, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг, що базується на аналізі сукупності визначених у додатках 3, 4 до Правил критеріїв та критеріїв наведених у цьому розділі Правил, який свідчить про підвищену вірогідність використання установи для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму.

З метою здійснення контролю ризику та зменшення ризику до прийняттого рівня всі клієнти, в процесі моніторингу, класифікуються за рівнем ризику.

З метою зменшення ризику, у разі наявності у клієнта підвищеного чи високого рівня ризику, до прийняттого рівня (низький чи середній рівень ризику) працівники установи здійснюють управління ризиками, яке полягає у поглибленому визначенні, оцінці, посиленому моніторингу, контролю ризиків, з урахуванням результатів поглибленої ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта та у разі необхідності прийняття рішень про відмову у встановленні ділових відносин або у відкритті рахунку, відмову у проведенні фінансових операцій, зупиненні фінансових операцій, направленні інформації про операції Держфінмоніторингу, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР.

З метою здійснення контролю ризику у разі наявності у клієнта високого або підвищеного рівня ризику вживаються такі застережні заходи для зменшення виявлених ризиків до прийняттого рівня:

- проводиться поглиблена ідентифікація клієнта, у разі наявності підозр про надання недостовірної інформації щодо ідентифікації (направлення запитів, відповідним державним органам з метою перевірки інформації стосовно ідентифікації наданої клієнтом);

- у разі, якщо під час встановлення ділових відносин або проведенні фінансової операції здійснення ідентифікацію клієнта, відповідно до вимог законодавства на підставі поданих офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій, є неможливим, приймається рішення про відмову від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції та забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких фінансових операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;

- у разі ненадання клієнтом, у випадках встановлених законодавством, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності, якщо така інформація є публічною (відкритою), розглядається в установленому порядку питання про необхідність прийняття рішення про відмову йому від проведення подальших фінансових операцій та у разі прийняття рішення про відмову від проведення фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;

- у разі, якщо фінансова операція за участю клієнта містить ознаки такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу розглядається в установленому порядку питання про необхідність прийняття рішення про відмову від проведення такої фінансової операції та у разі прийняття рішення про відмову від проведення такої фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про проведення таких операцій та осіб, які мають або мали намір їх провести протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;

- у разі, якщо фінансова операція за участю клієнта містить ознаки такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу розглядається, в установленому порядку необхідність прийняття рішення про зупинку на строк до двох робочих днів проведення такої фінансової операції та у разі прийняття рішення про зупинку проведення такої фінансової операції забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про таку фінансову операцію невідкладно в день зупинки;

- у разі якщо відповідальний працівник, має достатні підстави підозрювати, що фінансові операції за участю клієнта, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення про такі фінансову операцію у день виникнення підозр, але не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення;

- у разі якщо клієнт або вигодоодержувач є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, в установленому порядку приймається рішення про зупинку проведення фінансових операцій за його участю на строк до двох робочих днів та забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення та повідомлення СБУ про такі фінансові операції невідкладно в день зупинки;

- у разі якщо відповідальний працівник, має достатні підстави підозрювати, що фінансові операції за участю клієнта пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції, забезпечується відправка Держфінмоніторингу повідомлення та повідомлення СБУ про такі фінансові операції невідкладно в день виникнення підозр (в день їх виявлення або спроби їх проведення);

- забезпечується збільшення частоти проведення перевірок особи клієнта, включаючи його власників (ідентифікація та вивчення клієнта, здійснюється (оновлюється) не рідше одного разу на рік);

- ідентифікація клієнта здійснюється також у разі проведення ним фінансової операції на суму 150 000 грн., незалежно від того, проводиться така операція одноразово чи як кілька операцій, які можуть бути пов'язані між собою;

- встановлюються додаткові вимоги до клієнта при відкритті рахунка чи встановленні відносин з ним (відкриття рахунка чи встановлення відносин з ним проводиться лише з дозволу керівника установи);

- проводиться збір інформації з метою формування уявлення про діяльність клієнта з надійних джерел (офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки, Кабінету Міністрів

України, Національного банку України, органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму);

- забезпечується посилений моніторинг операцій, що проводяться клієнтом з метою вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту (аналіз кожної фінансової операції з метою формування уявлення про природу та рівень операцій, що проводяться ним та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта);

- забезпечується систематичне повідомлення Держфінмоніторингу про фінансові операції з клієнтами резидентами країн наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил);

- забезпечується попередження представників нефінансового сектору про те, що операції з фізичними або юридичними особами у країнах наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил) можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (розміщення відповідної інформації у вигляді оголошень у місцях обслуговування клієнтів установою);

- забезпечується обмеження ділових відносин або фінансових операцій з відповідною країною або особами у країнах наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил) у відповідності з визначеними і розробленими процедурами НКЦПФР, а саме ідентифікація клієнта проводиться за правилами для клієнтів з високим ризиком до встановлення ділових відносин з ним, клієнта попереджають про те, що операції з фізичними або юридичними особами у цих країнах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

- відносини з публічними діячами та пов'язаними з ними особами встановлюються лише з дозволу керівника установи, після вжиття відповідно до законодавства заходів для з'ясування джерел походження коштів таких осіб (одержання достовірної інформації від цих осіб);

- проводиться з урахуванням рекомендацій НКЦПФР посилений моніторинг операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є публічні діячі або пов'язані з ними особи;

- забезпечується у порядку визначеному НКЦПФР здійснення поглибленої ідентифікації клієнта та перевірки особи клієнта протягом певного періоду, включаючи його власників;

- стосовно благодійних та неприбуткових організацій вживаються заходи для обмеження ризику їх використання з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму на підставі рекомендацій НКЦПФР;

- забезпечується у порядку визначеному НКЦПФР здійснення поглибленої ідентифікації та вивчення клієнтів до встановлення ділових відносин з особами або компаніями країн наведених у Переліку держав, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою (наведені у додатку 6 до Правил).

З метою здійснення поглибленої ідентифікації відповідні працівники установи під час здійснення ідентифікації клієнтів які мають високий або підвищений рівень ризику застосовують додаткові заходи, спрямовані на вивчення клієнта з метою одержання інформації від клієнта або з надійних джерел (офіційні засоби розкриття інформації, включаючи інтернет-сторінки, Кабінету Міністрів України, Національного банку України, органів виконавчої влади України, міжнародні, міжурядові організації, задіяні у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму) у разі якщо така інформація є публічною (відкритою), а саме:

- а) перевірку ідентифікаційних даних;
- б) вимогу надання додаткових документів, зокрема про фінансовий стан;
- в) перевірку правильності оформлення установчих документів (враховуючи всі зареєстровані зміни);
- г) встановлення засновників юридичної особи;
- г) співставлення розміру зареєстрованого та сформованого статутного капіталу;

- д) перевірку відповідності фінансової операції звичайній діяльності клієнта;
- е) встановлення відповідності фінансової операції фінансовому стану клієнта;
- є) встановлення мети проведення операцій;
- ж) оцінку розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- з) встановлення джерела походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- и) встановлення пов'язаних осіб.

З метою здійснення контролю ризику у разі, якщо у клієнта встановлений низький або середній рівень ризику:

- ідентифікація та вивчення клієнтів, здійснюється (оновлюється) не рідше одного разу на три роки;
- з урахуванням наданих послуг клієнтам, проведених фінансових операцій за участю клієнтів, рівень ризику клієнтів переглядається не рідше одного разу на рік та фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Програми).

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

12. Типології міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

У відповідності до положень статті 16 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»:

- внутрішньому фінансовому моніторингу підлягають операції відповідно до типологій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму (далі – Типології).

У відповідності до положень статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» НКЦПФР зобов'язана:

- забезпечувати надання методологічної, методичної та іншої допомоги суб'єктам первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
- здійснювати регулювання та нагляд з урахуванням політики, процедур та систем контролю, оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму з метою визначення відповідності заходів, що здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, та зменшення ризиків під час діяльності таких суб'єктів у цій сфері.

Враховуючи наведені вимоги Закону та з метою виявлення фінансових операцій, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до Типологій, всі працівники установи використовують офіційні переклади Типологій викладені державною мовою на веб-сайті НКЦПФР та розміщені на сервері установи за адресою C:\Documents and Settings\I\.....

Працівник відповідальний за проведення фінансового моніторингу забезпечує своєчасне оновлення вказаних Типологій на сервері установи та вивчення типологій працівниками під час проведення освітньо-практичних заходів під час реалізації Програма навчання.

13. Перелік заходів, спрямованих на зменшення ризику зловживань, пов'язаних з послугами, що надаються з використанням новітніх технологій, зокрема забезпечують проведення фінансових операцій без безпосереднього контакту з клієнтом

Новітні технології - технологічні рішення, які забезпечують проведення операцій та/або надання послуг без безпосереднього контакту з клієнтом та не забезпечені засобами захисту інформації на змінних носіях інформації.

У разі, якщо клієнт використовує під час надання йому послуг та/або проведення фінансових операцій за участю установи він відноситься до категорії клієнтів з середнім рівнем ризику.

З метою зменшення ризику зловживань такими клієнтами працівники установи здійснюють управління ризиками, яке полягає у поглибленому визначенні, оцінці, посиленому моніторингу, контролю ризиків, з урахуванням результатів ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта, послуг, що надаються клієнту, посиленому аналізу всіх операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта та у разі необхідності прийняття рішень про відмову у встановленні ділових відносин або у відкритті рахунку, відмову у проведенні фінансових операцій, зупиненні фінансових операцій, направленні інформації про операції Держфінмоніторингу, а у випадках передбачених законодавством відповідним правоохоронним органам та НКЦПФР.

В процесі обслуговування клієнтів постійно проводиться оцінка рівня ризику клієнтів відповідним працівником установи, який проводить ідентифікацію та вивчення клієнта або безпосередньо забезпечує проведення фінансової операції за участю клієнта та проводить їх аналіз на відповідність характеру діяльності та фінансовому стану клієнта, та у разі зміни рівня ризику клієнтів це фіксується в опитувальниках (додатки 1 та 2 до Правил), які передаються на розгляд відповідальному працівнику.

Також у разі виявлення працівником установи, можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, а саме тенденції щодо зростання рівня ризику до підвищеного або високого працівник повідомляє про це відповідального працівника.

Повідомлення здійснюється негайно, але не пізніше закінчення робочого дня виявлення можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму у вигляді службової записки на ім'я відповідального працівника, у якій зазначається:

- короткий опис суті використання новітніх технологій;
- додаткова інформація про операції, пов'язані з використанням новітніх технологій.

Після одержання вказаного повідомлення, стосовно можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, розглядає відповідно до законодавства України, Програми і Правил необхідність здійснення подальших дій з запобігання використанню новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, а саме:

- щодо інформування Держфінмоніторингу, у встановленому законодавством України порядку, про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, у разі виникнення у нього мотивованої підозри, що фінансові операції можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- щодо інформування Держфінмоніторингу, у встановленому порядку та місцеве відділення СБУ, у разі, якщо він, підозрює, що фінансова операція пов'язана, має відношення або призначена для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій;
- про відмову від проведення фінансової операції, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, та забезпечує надання в установленому порядку Держфінмоніторингу інформації про цю фінансову операцію;
- про зупинку проведення фінансової операції, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу, та забезпечує надання в установленому порядку Держфінмоніторингу інформації про цю фінансову операцію;
- щодо необхідності проведення позапланових навчань з працівниками з метою вивчення передового досвіду у виявленні можливого використання новітніх технологій у схемах легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму.

У разі одержання, у відповідності та на підставі ст. 14 Закону від НКЦПФР (розміщення на веб-сайті НКЦПФР), у порядку встановленому законодавством України, методичних рекомендацій, стосовно

виявлення новітніх технологій, що можуть використовуватися для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансування тероризму, відповідальний працівник проводить навчання з працівниками, з метою ознайомлення з методичними рекомендаціями НКЦПФР, у порядку визначеному Правилами та Програмою.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

14. Порядок вчинення дій для виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

Працівник установи, який відповідальний за підготовку правочинів або надання відповідних фінансових послуг, чи проведення фінансових операцій або їх моніторинг (далі – відповідний працівник) виявляє фінансові операції, що відповідно до Закону підлягає фінансовому моніторингу або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму, до початку, у процесі, в день виникнення підозр, після їх проведення або при спробі їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення.

Перед здійсненням кожної фінансової операції працівник, який забезпечує її здійснення, перевіряє наявність серед учасників або вигодоодержувачів цієї фінансової операції осіб, яких включено до Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (Додаток 7). У разі виявлення вказаних осіб працівник діє у відповідності до Правил.

Виявлення інших фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, внутрішньому фінансовому моніторингу, та тих, які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, здійснюється відповідним працівником установи на підставі:

- ознак операцій, які відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;
- ознак операцій, які відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;
- оцінки ризику проведення фінансових операцій з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (Розділ 9 Правил).

Заходи, спрямовані на з'ясування віднесення операції до такої, що підлягає фінансовому моніторингу або яка може бути пов'язана, стосується або призначена для фінансування тероризму, включають:

- аналіз правочину (належність осіб, що беруть участь в операції, до юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції; належність до осіб, що мають високий рівень ризику; форма та спосіб розрахунку, предмет договору тощо);
- з'ясування суті та мети здійснення операції, в тому числі шляхом отримання додаткових документів, відомостей та пояснень, що стосуються операції, у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України;
- отримання (в разі необхідності) документів (копій), що підтверджують перереєстрацію прав власності на цінні папери та/або оплату цінних паперів, у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України.

Для оцінки ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму працівниками установи додатково можуть вивчатися фінансові операції осіб-учасників тієї операції, що оцінюється (у разі їх здійснення за участю установи).

Для з'ясування суті та мети фінансових операцій працівники установи уважно вивчають всі документи та обставини пов'язані з проведенням цих фінансових операцій та данні одержані під час проведення ідентифікації та вивчення осіб, які мають відношення до цих фінансових операцій та у разі необхідності

можуть витребувати у вказаних осіб додаткову інформацію, стосовно цих фінансових операцій у відповідності до чинного законодавства України.

Відповідальний працівник проводить визначення ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму відповідно до розроблених критеріїв, зокрема: за типом клієнта; за географічним розташуванням країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передавання (отримання) активів; за видом послуг (предметом правочину) та за результатами проведення аналізу відповідності фінансової операції наявній інформації про зміст діяльності клієнта та його фінансовий стан.

При виявленні фінансової операції, що має високий ризик легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, відповідальний працівник:

- забезпечує управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- приймає рішення, про направлення повідомлення про таку операцію та забезпечує подання інформації про таку операцію Держфінмоніторингу.

Відповідальний працівник самостійно приймає рішення щодо інформування Держфінмоніторингу про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу.

Якщо операція має високий ступінь ризику, інформація про таку операцію подається Держфінмоніторингу у порядку визначену законодавством відповідальним працівником не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби її проведення.

У разі прийняття відповідальним працівником рішення про недоцільність інформування Держфінмоніторингу про виявлену фінансову операцію (яка не має високого ступеню ризику) або у випадку виявлення заплутаної, незвичної фінансової операції, фінансової операції, яка не має очевидного економічного сенсу (операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу), він складає довідку, яка має містити обґрунтування рішення щодо недоцільності інформування або висновки щодо мети та підґрунтя такої операції, на підставі інформації, отриманої від клієнта у порядку та у випадках передбачених чинним законодавством України.

Довідка містить порядковий номер реєстрації операції в реєстрі, дату складання та підпис відповідального працівника. З метою задоволення вказаних вимог, довідка складається в реєстрі фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу у розділі IV у записі про цю фінансову операцію.

Вказані у цьому розділі дії здійснюються відповідними працівниками установи незалежно від того проводяться фінансові операції в інтересах установи або в інтересах третіх осіб.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

15. Порядок дій працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу з підготовки та подання відповідальному працівнику інформації, необхідної для прийняття рішення про інформування, відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, Держфінмоніторингу та правоохоронних органів

15.1. Працівник установи, який безпосередньо здійснює ідентифікацію та вивчення клієнтів або забезпечує надання послуг клієнтам, або забезпечує проведення та моніторинг фінансових операцій, у разі виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, або які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, або мають критерії ризику наведені у Додатку 3, 4 або виявлення тенденції до зростання критерії ризику до підвищеного (високого), повідомляє про це відповідального працівника.

15.2. Повідомлення здійснюється негайно, але не пізніше закінчення робочого дня виявлення такої операції у вигляді службової записки на ім'я відповідального працівника, у якій зазначається, у разі наявності:

- короткий опис суті операції та достатності підстав для подання інформації відповідальному працівнику;
- ознаки фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу;
- критерії ризику визначені у розділі 10 Правил та у Додатках 3 та 4;
- витяг з Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (додаток 7);
- посилання на Типології;
- інші достатні підстави вважати, що операція має відношення до легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму;
- додаткова інформація про операцію та інші операції, пов'язані з нею;
- особи, причетні до проведення цієї операції;
- кількість аркушів копій документів про здійснення цієї операції, що додаються;
- кількість аркушів копій документів, які стосуються ідентифікації та вивчення осіб, причетних до вказаної фінансової операції (за винятком інформації про установу).

15.3. До вказаної службової записки в обов'язковому порядку додаються:

- копії всіх наявних документів, які стосуються цієї операції;
- копії всіх наявних документів, які стосуються ідентифікації та вивчення осіб, причетних до цієї операції разом з копією опитувальника клієнта.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

16. Порядок реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

16.1. Реєстрація фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, інших фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, проводиться шляхом внесення відповідної інформації до реєстру.

Реєстр - форма реєстрації установою інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, та їх учасників, яка визначається Держфінмоніторингом.

До реєстру вноситься інформація про проведення або спробу проведення фінансових операцій:

- що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до статті 15 Закону;
- що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 Закону;
- у проведенні яких установа відмовила у зв'язку з тим, що вони містять ознаки таких, що згідно із Законом підлягають фінансовому моніторингу;
- у проведенні яких установа відмовила у зв'язку з ненаданням клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення його фінансової діяльності;
- стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції;
- проведення яких установа зупинила у зв'язку з тим, що вони містять ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону;
- проведення яких установа зупинила у зв'язку з тим, що їх учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції;
- проведення яких було зупинено за рішенням Держфінмоніторингу, прийнятим з метою зупинення видаткових операцій;
- проведення яких було зупинено за дорученням Держфінмоніторингу, прийнятим з метою задоволення запиту уповноваженого органу іноземної держави;

- стосовно яких установа отримала від Держфінмоніторингу запит про подання інформації, зокрема щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій (у разі, якщо інформація про ці фінансові операції раніше вже не була внесена до реєстру).

16.2. Після одержання повідомлення стосовно виявленої фінансової операції у вигляді службової записки відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, з'ясовує можливість віднесення її до такої, що відповідно до Закону підлягає фінансовому моніторингу, та у разі виявлення такої фінансової операції приймає відповідно до чинного законодавства рішення стосовно необхідності реєстрації інформації про фінансові операції у реєстрі.

16.3. Реєстрація проводиться не пізніше наступного робочого дня з дати їх виявлення відповідальним за проведення фінансового моніторингу.

16.4. У разі виявлення фінансових операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є особи, включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції, відповідальний працівник у той же день вносить інформацію про таку операцію до реєстру.

У разі зупинення фінансових операцій за рішенням (дорученням) Держфінмоніторингу відповідальний працівник в день надходження такого рішення (доручення) вносить інформацію про таку операцію до реєстру.

16.5. Відомості про операцію, незалежно від того проводяться фінансові операції в інтересах установи або в інтересах третіх осіб, вносяться до єдиного реєстру, що ведеться в електронній формі.

16.6. Форма реєстру та порядок заповнення реєстру затверджені наказом Держфінмоніторингу.

16.7. До реєстру вносяться:

- порядковий номер і дата реєстрації фінансової операції;
- відомості, встановлені в результаті ідентифікації особи, яка проводить фінансову операцію, особи, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція, або вигодоодержувача;
- відомості про інших осіб - учасників фінансової операції;
- вид фінансової операції;
- сума, на яку проводиться фінансова операція або здійснюється спроба її проведення;
- валюта, в якій проводиться фінансова операція;
- підстави для проведення фінансової операції;
- відомості про фінансові операції, пов'язані із зареєстрованою раніше фінансовою операцією (у разі наявності);
- ознаки, за якими фінансова операція підлягає фінансовому моніторингу;
- інформація про зупинення фінансової операції;
- дата та час проведення, спроби проведення або відмови від проведення фінансової операції;
- додаткова інформація, необхідна для проведення Держфінмоніторингом аналізу фінансових операцій;
- прізвище, ім'я, по батькові та посада працівника, який вніс інформацію до реєстру.

16.8. Кожній фінансовій операції, яка внесена до реєстру, присвоюється порядковий номер.

16.9. Реєстр ведеться у електронному вигляді. В кінці кожного місяця всі нові записи роздруковуються. Роздруковані сторінки засвідчуються підписом керівника або відповідального працівника.

16.10. До 5 числа кожного місяця роздруковані сторінки з інформацією за минулий місяць складаються у хронологічному порядку, прошнуровуються, засвідчуються підписом керівника установи або відповідального працівника, скріплені печаткою. На першій сторінці зазначається кількість сторінок, перша та остання дата внесення інформації. Такі сторінки зберігаються протягом п'яти років.

16.11. Реєстрацію фінансових операцій проводить відповідальний працівник установи.

За окремим наказом керівника установи відповідальні працівники у відокремлених підрозділах можуть самостійно проводити реєстрацію фінансових операцій та подавати інформацію про них Держфінмоніторингу.

16.12. Виправлення відомостей, внесених до реєстру, не допускається. У разі допущення помилки у реєстрі помилковий запис анулюється, а виправлений запис вноситься до реєстру під новим номером і новою датою реєстрації.

16.13. Всі документи, що стосуються ведення реєстру є внутрішніми документами установи, що містять інформацію з обмеженим доступом. Відповідальний працівник зберігає документи, що стосуються ведення реєстру у сейфі, яким обладнано його робоче місце та несе персональну відповідальність за їх збереження та за запобігання несанкціонованому доступу до них будь-яких третіх осіб.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

17. Порядок вчинення дій при спробі здійснити фінансову операцію клієнтом, при відмові від встановлення ділових відносин з клієнтом, при відмові в проведенні фінансової операції

17.1. У разі виявлення працівником установи, фінансових операцій, яка містить ознаки, що підлягають фінансовому моніторингу, працівник може запропонувати відмовитися від проведення цієї фінансової операції керівництву установи.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний відмовитися від встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції у разі, якщо здійснення ідентифікації клієнта відповідно до вимог законодавства є неможливим.

У разі ненадання клієнтом, з яким встановлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення фінансової діяльності суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право відмовити йому в проведенні подальших фінансових операцій.

17.2. Рішення про відмову приймається в наступному порядку:

- працівник має негайно повідомити про свою пропозицію відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, передає службову записку керівнику установи виклавши на вказаній службовій записці свої пропозиції;
- остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника, приймає керівник установи.

У разі прийняття рішення про відмову, клієнт, якому відмовлено повідомляється про це відповідним листом за підписом керівника установи.

Відповідальний працівник забезпечує реєстрацію цієї операції протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови та надання в установленому порядку Держфінмоніторингу інформації про цю фінансову операцію протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

18. Порядок вчинення дій щодо зупинення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій, подальшого зупинення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій, поновлення проведення фінансової операції та/або видаткових операцій

18.1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний зупинити проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб,

пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції (далі – Перелік), і в той самий день повідомити про це Держфінмоніторинг. Таке зупинення фінансових операцій здійснюється на строк до двох робочих днів.

Держфінмоніторинг може прийняти рішення про подальше зупинення такої фінансової операції на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі неприйняття Держфінмоніторингом відповідного рішення протягом двох робочих днів з дня такого зупинення, суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення фінансової операції.

У разі прийняття рішення про подальше зупинення Держфінмоніторинг проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом є остаточними та продовженню не підлягають.

18.2. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право зупинити проведення фінансової операції у разі, якщо така операція містить ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону і в той самий день повідомити про це Держфінмоніторинг. Таке зупинення фінансових операцій здійснюється на строк до двох робочих днів.

Держфінмоніторинг може прийняти рішення про подальше зупинення такої фінансової операції на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі неприйняття Держфінмоніторингом відповідного рішення протягом двох робочих днів з дня такого зупинення, суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення фінансової операції.

У разі прийняття рішення про подальше зупинення Держфінмоніторинг проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом є остаточними та продовженню не підлягають.

18.3. У разі, якщо ТЦ має ліцензію (дозвіл) на проведення операцій за рахунками клієнтів (осіб), Держфінмоніторинг може прийняти рішення про зупинення видаткових операцій за рахунками клієнтів (осіб) у разі, якщо такі операції містять ознаки, передбачені статтями 15, 16 цього Закону на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі такого зупинення видаткових фінансових операцій прибуткові фінансові операції не зупиняються. При цьому суб'єкт первинного фінансового моніторингу в той самий день зобов'язаний повідомити про проведення таких операцій Держфінмоніторинг.

У разі прийняття такого рішення Держфінмоніторинг проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її.

У разі підтвердження мотивованої підозри Держфінмоніторинг готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до кримінально-процесуального законодавства.

У такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів.

Держфінмоніторинг інформує в день подання узагальнених матеріалів суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції.

У разі якщо за результатами перевірки ознаки легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму не підтверджуються, Держфінмоніторинг зобов'язаний невідкладно скасувати своє рішення про зупинення видаткових операцій та повідомити про це суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом є остаточними та продовженню не підлягають.

18.4. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний за дорученням Держфінмоніторингу, наданим з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення відповідної фінансової операції як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, зупинити проведення фінансової операції відповідної особи.

18.5. Порядок доступу до активів, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради безпеки ООН, встановлюється законом.

18.6. Порядок зупинення, продовження зупинення та поновлення проведення фінансових операцій (видаткових операцій) визначається НКЦПФР.

Відповідно до вимог Порядку зупинення та поновлення проведення фінансових операцій на ринку цінних паперів суб'єктами первинного фінансового моніторингу, затвердженого рішенням НКЦПФР, зупинення, продовження зупинення та поновлення проведення фінансових операцій установою здійснюється у наступних випадках та у наступному порядку (далі – порядок).

Розпорядчі документи (накази), передбачені цим порядком, готуються відповідальним працівником установи та підписуються керівником установи або особою, яка виконує його обов'язки, та повинні містити, зокрема, відомості про клієнта, фінансові операції (видаткові операції за рахунками клієнта (осіб) (далі - видаткові операції), номери рахунків, що задіяні у проведенні операцій, та реквізити рішень Держфінмоніторингу.

Повідомлення установи подаються до Держфінмоніторингу в електронному вигляді (каналами зв'язку) або на паперовому носії (нарочно, фельд'єгерською чи кур'єрською поштою, факсимільним зв'язком).

Повідомлення подається до Держфінмоніторингу із дотриманням заходів, що виключають неконтрольований доступ до інформації або документів під час їх доставки.

Відповідальний працівник може упевнитись, що направлені повідомлення отримані Держфінмоніторингом у день їх відправлення.

Склад реквізитів, структура та опис файлів електронного інформаційного обміну визначаються Держфінмоніторингом.

Відповідальний працівник забезпечує відправку повідомлення Держфінмоніторингу про виконання рішення та/або доручення Держфінмоніторингу про: зупинення проведення фінансової та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб); подальше зупинення фінансової операції та/або видаткових операцій за рахунками клієнта (осіб). Таке повідомлення направляється за формою, встановленою Держфінмоніторингом, у день отримання установою відповідного рішення Держфінмоніторингу.

У разі, якщо на момент отримання відповідного рішення та/або доручення Держфінмоніторингу фінансова операція та/або видаткові операції проведені, відповідальний працівник забезпечує моніторинг такої фінансової операції та/або видаткових операцій і в цей день повідомляє Держфінмоніторинг про неможливість зупинення такої фінансової операції та/або видаткових операцій у зв'язку з їх проведенням, із зазначенням підстав для їх проведення.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом:

- рішення та доручення оформлюються в письмовій формі на офіційному бланку Держфінмоніторингу за формою, визначеною в додатку до цього Порядку;
- до суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім банків), яким запроваджено електронний обмін інформацією з Держфінмоніторингом, в електронному вигляді захищеними засобами електронної пошти, чи в паперовому вигляді рекомендованими листами з повідомленнями про їх вручення, чи кур'єрським або фельд'єгерським зв'язком;
- часом та датою доведення рішення та/або доручення вважаються час та дата отримання небанківською фінансовою установою файла, чи час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітка суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім банків) про отримання рішення або доручення Держфінмоніторингу;
- до іншого суб'єкта первинного фінансового моніторингу в паперовому вигляді рекомендованими листами з повідомленнями про їх вручення або за допомогою кур'єрського або фельд'єгерського зв'язку;
- часом та датою доведення рішення та/або доручення вважаються час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітка іншого суб'єкта первинного фінансового моніторингу про отримання рішення або доручення Держфінмоніторингу;
- у разі якщо рішення або доручення до суб'єкта первинного фінансового моніторингу доводиться Держфінмоніторингом в електронному вигляді, такий документ підписується електронним цифровим підписом в установленому законодавством порядку;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу після надходження відповідного рішення або доручення Держфінмоніторингу зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня його отримання, направити підтвердження листом про факт отримання рішення або доручення із зазначенням відомостей щодо забезпечення його виконання (інформація про час та дату отримання рішення або доручення, виконання рішення або доручення в частині зупинення чи поновлення або забезпечення моніторингу фінансових операцій, а також відповідно до законодавства України про залишок коштів на момент зупинення операцій на рахунку);
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня поновлення проведення фінансових операцій, направити до Держфінмоніторингу лист про таке поновлення (із зазначенням відомостей щодо підстав, часу та дати поновлення проведення фінансових операцій).

Відповідальний працівник зобов'язаний зберігати документи, які підтверджують відправку повідомлень, отримання рішень, доручень та повідомлень Держфінмоніторингу, та всі відповідні розпорядчі документи, зазначені у цьому порядку, не менше п'яти років з дати завершення зупинення (моніторингу) фінансової операції (видаткових операцій).

У разі отримання установою рішень, доручень Держфінмоніторингу:

- працівник, що отримав кореспонденцію надіслану Держфінмоніторингом повинен негайно передати її відповідальному працівнику;
- на підставі вказаних документів відповідальний працівник готує розпорядчий документ (наказ) та надає його на розгляд керівнику установи;
- остаточне рішення приймає керівник установи;
- відповідальний працівник забезпечує виконання рішення керівника оформленого розпорядчим документом (наказом).

Працівник установи зобов'язаний призупинити проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції (Додаток 7).

Рішення про зупинення проведення фінансової операції на строк до двох робочих днів приймається у наступному порядку:

- працівник установи, який призупинив проведення фінансової операції, має в той же день негайно повідомити про це відповідального працівника та викласти підозри у службовій записці на ім'я керівника установи;
- відповідальний працівник на підставі наданої інформації, після її вивчення, в той же день негайно передає службову записку керівнику установи виклавши на вказаній службовій записці свої пропозиції;
- відповідальний працівник також готує розпорядчий документ (наказ);
- остаточне рішення з цього питання, з урахуванням викладених пропозицій відповідального працівника, приймає керівник установи;
- рішення про зупинення фінансової операції оформлюється розпорядчим документом (наказом).

У разі прийняття установою рішення про зупинення проведення фінансової операції відповідальний працівник забезпечує в цей день відправку повідомлення Держфінмоніторингу у формі, що визначена Держфінмоніторингом. Також відповідальний працівник забезпечує надання інформації про цю фінансову операцію правоохоронним органам на протязі дня зупинення фінансової операції у відповідності до Правил.

У разі неотримання установою протягом двох робочих днів з дати зупинення фінансової операції рішення Держфінмоніторингу про подальше зупинення фінансової операції установа поновлює проведення фінансової операції.

Поновлення проведення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

У разі отримання установою рішення від Держфінмоніторингу про подальше зупинення фінансової операції на строк до п'яти робочих днів установа забезпечує подальше її зупинення на строк, встановлений Держфінмоніторингом.

Подальше зупинення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

У разі отримання рішення від Держфінмоніторингу про продовження строку зупинення фінансової операції на сім робочих днів установа забезпечує зупинення операції до терміну, встановленого Держфінмоніторингом.

Продовження строку зупинення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи.

На наступний день після настання терміну, до якого була зупинена фінансова операція, установа поновлює її проведення.

Поновлення проведення фінансової операції здійснюється за розпорядчим документом (наказом) керівника установи, підготовленим та наданим на підпис керівнику установи відповідальним працівником.

18.7. У день виявлення працівником установи фінансової операції, яка містить ознаки, передбачені статтями 15 або 16 Закону, працівник за наявності достатніх підстав має право призупинити проведення фінансової операції. Рішення про зупинення проведення таких фінансових операцій приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення установа зупиняє фінансову операцію на строк до двох робочих днів і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

18.8. У разі отримання суб'єктом доручення Держфінмоніторингу на виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення чи поновлення проведення або забезпечення

моніторингу фінансової операції суб'єкт вчиняє дії, передбачені цим дорученням. Рішення щодо виконання цього доручення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує виконання рішення Держфінмоніторингу у порядку, передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом:

- строк зупинення проведення або забезпечення моніторингу такої фінансової операції встановлюється Держфінмоніторингом відповідно до строку, визначеного у запиті уповноваженого органу іноземної держави;
- у разі якщо на момент отримання доручення Держфінмоніторингу фінансова операція вже проведена, відповідальний працівник повинен невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня, забезпечити надання Держфінмоніторингу повідомлення про таку фінансову операцію за ознаками частини другої статті 16 Закону.

18.9 У разі отримання установою рішення від Держфінмоніторингу про зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій, які містять ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону, на строк до п'яти робочих днів установа забезпечує їх зупинення (продовження зупинення) на строк, встановлений Держфінмоніторингом. Таке рішення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

При цьому прибуткові фінансові операції не зупиняються.

Перебіг строку зупинення видаткових операцій починається з часу та дати отримання установою відповідного рішення.

У кінці кожного робочого дня протягом строку зупинення (продовження зупинення) видаткових операцій у порядку, передбаченому пунктом 18.6. цього порядку, відповідальний працівник зобов'язаний забезпечити відправку повідомлень Держфінмоніторингу про ініціювання проведення видаткових операцій та проведення прибуткових фінансових операцій за цей день. Склад та реквізити повідомлення визначаються Держфінмоніторингом.

У разі отримання рішення від Держфінмоніторингу про скасування рішення про зупинення видаткових операцій установа поновлює проведення видаткових операцій. Таке рішення приймається у порядку передбаченому пунктом 18.6. цього порядку.

У разі прийняття такого рішення відповідальний працівник забезпечує поновлення видаткових операцій і вчиняє дії, передбачені пунктом 18.6. цього порядку.

Відповідно до Порядку прийняття Держфінмоніторингом рішення про зупинення фінансових операцій, затвердженого наказом Держфінмоніторингом:

- повідомлення про такі фінансові операції надаються до Держфінмоніторингу з відповідною ознакою фінансової операції, визначеною законодавством;
- такі повідомлення про фінансові операції надсилаються після отримання рішення Держфінмоніторингу.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

19. Порядок повідомлення Держфінмоніторингу про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу та стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму

У випадках визначених Законом, Правилами відповідальний працівник забезпечує надання в установленому порядку інформації Держфінмоніторингу.

Подається інформацію у формі та за адресами, визначеними Держфінмоніторингом:

- у визначених форматах електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом, у наказі Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України», відповідно до частини третьої статті 12, статті 13 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами;

- затверджених форм, які використовуються при поданні інформації до Держфінмоніторингу на паперових носіях (а також при реєстрації фінансових операцій) та при направленні Держфінмоніторингом на адресу суб'єктів первинного фінансового моніторингу на паперових носіях, у наказі «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», відповідно до статей 6, 10, 12, 17 та 18 Закону, за вказаними у цьому наказі адресами.

Відповідальний працівник зобов'язаний подавати Держфінмоніторингу інформацію про фінансову операцію, що відповідно до статті 15 Закону підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу, протягом трьох робочих днів з дня їх реєстрації або спроби їх проведення.

Відповідальний працівник самостійно приймає рішення щодо інформування Держфінмоніторингу про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу. Якщо операції здійснюються клієнтами, які мають високий ризик, інформація про такі операції подається Держфінмоніторингу у порядку визначеному законодавством відповідальним працівником не пізніше ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їх проведення. У разі прийняття відповідальним працівником рішення про недоцільність інформування Держфінмоніторингу про фінансову операцію, яка підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, він складає довідку, у якій обґрунтовує це рішення. Довідка має, зокрема містити порядковий номер реєстрації операції в реєстрі, дату її складання та підпис відповідального працівника суб'єкта та викладається у розділі IV форми № 2-ФМ (Реєстрі фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу).

У разі отримання від Держфінмоніторингу повідомлення про відмову у взятті на облік відповідальний працівник (відповідальний працівник у відокремленому підрозділі що надсилав інформацію) зобов'язаний протягом трьох робочих днів з дати його надходження подати Держфінмоніторингу належним чином оформлене повідомлення про фінансову операцію.

Якщо з будь-яких причин установа (відокремлений підрозділ) не отримала від Держфінмоніторингу протягом десяти робочих днів з дати надходження повідомлення про вручення поштового відправлення або протягом двох робочих днів з дати відправлення повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді, повідомлення про взяття (відмову у взятті) на облік надісланого Держфінмоніторингу інформації, відповідальний працівник (відповідальний працівник у відокремленому підрозділі що надсилав інформацію) звертається до Держфінмоніторингу для з'ясування причини неотримання відповідного повідомлення.

Повідомлення про фінансову операцію надсилається Держфінмоніторингу в електронному вигляді, а у разі несистематичного надсилання (протягом одного календарного року не більш як про чотири зареєстровані фінансові операції) - на паперових носіях.

У разі коли виникає потреба подати протягом одного календарного року повідомлення про п'яту та наступні фінансові операції, установа забезпечує його надсилання в електронному вигляді.

При цьому, надсилаючи Держфінмоніторингу інформацію в електронному вигляді, необхідно виконувати наступні вимоги та застереження законодавства України:

- використовувати електронний цифровий підпис - вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача, а саме, при інформаційному обміні використовуються ключі електронно цифрового підпису, які сертифіковані акредитованими центрами сертифікації ключів, які забезпечують криптографічний та технічний захист інформації, відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», Закону України «Про електронний цифровий підпис», наказу

Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України»;

- врахування, що ця інформація є інформацією з обмеженим доступом та захист інформації під час її передачі забезпечується відповідно до законодавства України, відповідно до статті 12 Закону;
- будь-яка інформація, яка подається Держфінмоніторингу в електронному вигляді, надсилається захищеними каналами зв'язку, відповідно до вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу».

У разі неможливості у встановлені Законом строки надіслати Держфінмоніторингу повідомлення про фінансову операцію в електронному вигляді таке повідомлення надсилається на паперових носіях.

Якщо керівник установи прийняв рішення про відмову від встановлення ділових відносин з клієнтом у зв'язку з неможливістю здійснення його ідентифікації відповідно до вимог законодавства, відповідальний працівник зобов'язаний протягом одного робочого дня з дати відмови, але не пізніше наступного робочого дня повідомити Держфінмоніторинг про особу, яка мала намір провести фінансову операцію.

Повідомлення про відмову від встановлення ділових відносин з клієнтом складається у довільній формі з викладенням обставин, за яких звернувся клієнт, та із зазначенням всієї наявної інформації про нього.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

20. Порядок повідомлення визначених законодавством правоохоронних органів про виявлені суб'єктом первинного фінансового моніторингу фінансові операції, стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму;

У разі, якщо у відповідального працівника, є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, він зобов'язаний в день їх виявлення або спроби їх проведення зареєструвати її та негайно (в день реєстрації) повідомити про таку фінансову операцію Держфінмоніторинг в установленому порядку та місцеве відділення СБУ за телефоном — — — — —

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків, які викладені у відповідних розділах Правил.

21. Порядок надання додаткової інформації щодо фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, на запит Держфінмоніторингу

Інформацію на запит Держфінмоніторингу подається на паперових носіях разом із супровідним листом, в якому зазначається перелік документів (копій документів), що подаються. Копії документів повинні бути засвідчені підписом керівника установи, скріпленим печаткою.

Відповідальний працівник надає на запит Держфінмоніторингу (форма № 6-ФМ або файл-запит):

- додаткову інформацію з приводу фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу, копії первинних документів, на підставі яких були проведені такі операції та пов'язані з ними фінансові операції, відомості про їх учасників, а також іншу інформацію, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, таємницю страхування, копії документів, необхідні для виконання покладених на Держфінмоніторинг, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту;
- інформацію (у тому числі копії документів), необхідну для виконання ним запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави, зокрема ту, що становить банківську або комерційну таємницю, протягом п'яти робочих днів з дати надходження запиту.

У разі неможливості забезпечити дотримання строків, установлених для надання інформації на запит Держфінмоніторингу (форма № 6-ФМ або файл-запит), з об'єктивних причин, з урахуванням обсягу інформації, що запитується (форми її подання - електронної або письмової, копіювання або сканування, одержання даних з архівів тощо), відповідальний працівник повинен погодити із

Держфінмоніторингом протягом робочого дня в день одержання запиту, але не пізніше наступного робочого дня термін подання запитуваної інформації, відповідно до вимог наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку погодження із Державним комітетом фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу термінів подання запитуваної інформації» (далі – Порядок погодження), який передбачає наступне:

- у разі неможливості установи забезпечити з об'єктивних причин (обставини, що не дають можливості установі забезпечити дотримання строків, встановлених Законом для подання інформації на запит Держфінмоніторингу, а саме: значний обсяг інформації, що запитується, необхідність копіювання або сканування значної кількості документів, одержання даних з архівів, подання інформації в письмовій формі тощо) дотримання строків, встановлених пунктами 9, 10 частини другої статті 6 Закону, він подає до Держфінмоніторингу заяву (документальне звернення установи щодо збільшення терміну подання запитуваної інформації);

- заява подається до Держфінмоніторингу у день одержання запиту, але не пізніше 14 години наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;

- заяви подаються установою до Держфінмоніторингу засобами факсимільного зв'язку за номером, вказаним у запиті, з подальшим направленням до Держфінмоніторингу оригіналу заяви рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (датою та часом отримання Держфінмоніторингом заяви вважаються дата та час, які вказуються у звіті про відправлення факсу) або засобами електронної пошти на адресу zayava@sdfm.gov.ua з подальшим направленням до Держфінмоніторингу оригіналу заяви рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (дата та час отримання Держфінмоніторингом заяви визначаються на підставі технологічних протоколів роботи електронної пошти Держфінмоніторингу);

- у заяві має бути така інформація:

- 1) реквізити суб'єкта - повне найменування; ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (код за ЄДРПОУ); обліковий ідентифікатор суб'єкта; номер телефону/факсу для зворотного зв'язку;

- 2) дата, номер запиту (реєстрації у Держфінмоніторингу);

- 3) кількість операцій у запиті;

- 4) дата, час отримання запиту;

- 5) відомості про об'єктивні причини необхідності продовження строків подачі інформації на запит;

- 6) строки, необхідні для підготовки інформації на запит;

- 7) посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка підписує заяву.

- якщо дата запиту не збігається з датою його отримання, установа може надати додаткову інформацію щодо підтвердження дати отримання запиту (за наявності);

- у заяві може міститись інформація щодо декількох запитів;

- зразок (рекомендований вигляд) заяви про збільшення терміну подання запитуваної інформації наведено в додатку 1 до Порядку погодження;

- за відсутності одного з визначених у заяві реквізитів Держфінмоніторинг залишає таку заяву без розгляду по суті та невідкладно повідомляє про це установу засобами факсимільного зв'язку або засобами електронної пошти, направивши до установи відповідне повідомлення з подальшим направленням оригіналу повідомлення рекомендованим листом;

- після отримання установою від Держфінмоніторингу такого повідомлення він має право повторно направити до Держфінмоніторингу заяву з дотриманням строків, передбачених Порядком погодження;

- розгляд заяв та прийняття рішень за результатами розгляду заяви Держфінмоніторингом здійснюється до закінчення наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;

- до розгляду приймаються заяви, які надійшли не пізніше 14 години наступного робочого дня з дня одержання установою запиту;

- погодження збільшення термінів подання інформації здійснюється Держфінмоніторингом за результатами розгляду обґрунтованості причин неможливості забезпечити дотримання строків, встановлених пунктами 9, 10 частини другої статті 6 Закону, з урахуванням обсягу інформації, що запитується (форми її подання - електронної або письмової, копіювання або сканування, одержання

даних з архівів тощо), терміновості отримання такої інформації, для забезпечення якісного та своєчасного виконання завдань та функцій, покладених на Держфінмоніторинг;

- за результатами розгляду заяв Держфінмоніторинг приймає рішення, яке вноситься до Реєстру розгляду заяви про збільшення терміну подання запитуваної інформації Держфінмоніторингу (далі - Реєстр), який ведеться за формою, наведеною в додатку 2 до Порядку погодження;
- за результатами розгляду заяви Держфінмоніторинг направляє до установи витяг з Реєстру, в якому зазначаються результати прийнятого Держфінмоніторингом рішення щодо погодження термінів подання запитуваної інформації;
- витяги з Реєстру направляються до установи засобами факсимільного зв'язку за номером, вказаним у заяві, з подальшим направленням витягу з Реєстру рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (датою та часом отримання витягу з Реєстру є дата та час, які вказуються у звіті про відправлення факсу) або засобами електронної пошти з подальшим направленням витягу з Реєстру рекомендованим листом з повідомленням про його вручення (дата та час відправлення Держфінмоніторингом витягу з Реєстру визначаються на підставі технологічних протоколів роботи електронної пошти Держфінмоніторингу);
- витяг з Реєстру направляється до установи в день прийняття рішення, але не пізніше наступного робочого дня з дня одержання запиту установою;
- у разі необхідності, за наявності письмового звернення установи, Держфінмоніторинг надсилає установі завірений витяг з Реєстру.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

22. Порядок вчинення дій щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу

Відповідальний працівник надає на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій відповідно до вимог наказу Держфінмоніторингу «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій» (далі – Порядок відстеження), який передбачає наступне:

- Держфінмоніторинг направляє установі запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій у разі, якщо існують підозри, що фінансові операції клієнта пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму за формою згідно з додатком до Порядку відстеження;
- запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій направляється Держфінмоніторингом установі у вигляді листа, викладеного у письмовій формі на офіційному бланку Держфінмоніторингу та підписаного Головою Держфінмоніторингу або його заступником за формою згідно з додатком до Порядку відстеження, який надсилається рекомендованим листом з повідомленням про вручення, чи кур'єрським, або фельд'єгерським зв'язком;
- часом та датою отримання установою запиту є час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення;
- у запиті про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій вказується клієнт, фінансові операції якого підлягають відстеженню (моніторингу), та період, за який повинна бути надана інформація;
- установа повідомляє Держфінмоніторинг про операції, які будуть здійснені, не пізніше наступного робочого дня після проведення кожної фінансової операції, крім операцій, про які він відповідно до Закону та в строки, встановлені Законом, зобов'язаний повідомляти;
- у разі направлення запиту про надання інформації про здійснені операції за період, що не перевищує сто вісімдесят календарних днів, Держфінмоніторинг може вказати ознаки, за якими установі необхідно надати інформацію про фінансові операції;
- у разі направлення запиту про надання інформації про здійснені операції за період, який перевищує сто вісімдесят календарних днів, Держфінмоніторинг вказує ознаки, за якими здійснюється відстеження (моніторинг) фінансових операцій;

- установа протягом десяти робочих днів з дати отримання запиту повідомляє Держфінмоніторинг про здійснені операції, про які раніше не було повідомлено;
- інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається до Держфінмоніторингу у вигляді повідомлень;
- у разі відсутності інформації про фінансові операції за період, визначений у запиті, установа направляє Держфінмоніторингу довідку про відсутність таких фінансових операцій, з посиланням на дату та номер запиту;
- така довідка на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій, які будуть здійснені, надсилається у строк, який не перевищує п'яти робочих днів після закінчення визначеного у запиті періоду;
- довідка на запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) здійснених фінансових операцій, надсилається у строк, який не перевищує п'яти робочих днів після отримання установою запиту;
- інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подається до Держфінмоніторингу у вигляді повідомлень;
- довідка про відсутність фінансових операцій за період, визначений у запиті, направляється до Держфінмоніторингу у вигляді довідки, яка підписується керівником суб'єкта або відповідальною особою, рекомендованим листом з повідомленням про вручення, або кур'єрським, або фельд'єгерським зв'язком;
- часом та датою отримання Держфінмоніторингом довідки є час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення.

Зупинення чи поновлення проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції здійснюється за розпорядчими документами суб'єкта.

Здійснення заходів передбачених цим розділом проводиться з врахуванням порядків які викладені у відповідних розділах Правил.

Строк, на який складені ці Правила, встановлено до настання змін чинного законодавства, яке стосується вимог до Правил, або до них можуть уноситися зміни шляхом затвердження керівником установи, за поданням відповідального працівника.

Дані Правила набувають чинності з моменту їх затвердження керівником ТЦ та є обов'язковою для виконання всіма працівниками ТЦ.

Відповідальний за проведення фінансового моніторингу
ТОВ «ТЦП» _____

* Всі додатки аналогічні наведеним у прикладі Правил для зберігачів цінних паперів.

Література

1. Закон України від 28.11.2002 № 249-IV «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (зі змінами та доповненнями).
2. Наказ Державного комітету фінансового моніторингу від 03.08.2010 №126 «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму» (зі змінами та доповненнями).
3. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.07.2010 №1155 «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів» (зі змінами та доповненнями).